

KURIER POZNANSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chelmiński
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr. 207 Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 9 maja 1937

Rok 32

Poznań, 8 maja.

Dosyć tych frontów

Zakorzeniło się w naszej prasie, nie tylko brukowej, sporo wyrażen, które mocno zatracają żargonem. Powtarza się je do znudzenia, z braku czegoś lepszego. Do takich wyrażen należy hasło: frontem ku czemuś lub do czegoś, a więc: „frontem ku miastom”, kiedy indziej: „frontem do wsi”, czasem znowu: „frontem do szarego człowieka”, albo: „frontem do lasu”.

Wyrażenie to zostało przejęte od Rosji sowieckiej („licom k“). Nie jest to drobiazg. Bo to naśladownictwo świadczy nie tylko o ubóstwie pojęć i języka u naszych „wodzów”, którzy lubują się w tych frontach, lecz niewątpliwie jest wyrazem pewnej ekspansji ducha sowieckiego. W stylu wyraża się człowiek. Gdy się przejmie cudzą terminologię, choćby nawet miała ona służyć do innego użytku, to mimo woli ulega się obecnemu wpływowi duchowemu.

Gdyby tu wchodziły w grę tylko względy językowe, nie warto by było się tym dłużej zajmować. Ale to hasło „frontu” jest w gruncie rzeczy nonsensem. Kryje się w nim szkodliwa jednostronność myślowa. Ma bardzo wątpliwą wartość wychowawczo-polityczną, choć się nim posługuje propaganda.

Dosłownie biorąc, jeżeli mamy się ku czemu zwrócić „frontem”, to wtedy trzeba, mówiąc po prostu, zwrócić się ku czemu innemu — tyłem. Innymi słowy więc jednostronne skupienie uwagi na jednym zagadnieniu może doprowadzić do zlekceważenia innych zagadnień, do osłabienia energii społecznej w dziedzinach, które w danej chwili przestają być modnymi.

Na jednym z „sanacyjnych” zjazdów w Warszawie padło nie dawno hasło: „frontem ku miastom”. Co ono oznacza? Wiadomo, że istnieje szereg zagadnień miejskich, przede wszystkim zagadnienie polskości miast, które domagają się rozwiązania. Ale tych zagadnień nie rozwiąże się przez skupienie uwagi w tym jednym tylko kierunku, bez związku z całością kształtem spraw politycznych i społeczno-gospodarczych.

Sprawy miast polskich nie posunie się naprzód, jeżeli równomiernie nie będzie się traktowało i zagadnień wsi polskiej. Między dobrobytem wsi i miastami zachodzi wzajemna zależność. Siłę żydowską wtedy tylko się złamie, gdy się równocześnie będzie walczyło z Żydami tak po wsiach jak i po miastach.

To częste posługiwanie się hasłem „frontu” ma daleko głębszą treść, niż by się to na pozór mogło wydawać. Lubimy przerzucać się od jednej sprawy do drugiej. Robi się w danej chwili około jakiegoś zagadnienia dużo hałasu, by za kilka lub kilkanaście mie-

Po strasznej katastrofie w Lakehurst

Zgon kpt. Lehmana — Lot wśród burzy przed lądowaniem — Co mówi dr Eckener — Dochodzenia specjalnej komisji — Pozwolenie na wywóz helium

Lakehurst. (PAT) Tow. Budowy „Zeppelinów” donosi, że ogólna liczba ofiar katastrofy „Hindenburga” wynosi 34 zabitych, z czego 11 pasażerów, 21 członków załogi, jeden członek załogi manewrowej oraz jeden przygodny widz.

Lakehurst. (PAT) B. dowódca „Hindenburga” kpt. Ernst Lehmann zmarł wczoraj o godz. 18.

Berlin. (PAT) Śmierć kpt. Lehmana wywołała w całych Niemczech głębokie wrażenie. Po Eckenerze był on jedną z najwybitniejszych postaci lotnictwa sterowego.

Z chwilą wypowiedzenia wojny Lehmann zarządzał „Niem. Tow. Aeronautycznym w Frankfurtu”. W 1917 r. został mianowany szefem sekcji zakładów budowy „Zeppelinów” w Friedrichshafen. Począwszy od r. 1928 odbywał podróże na sterowcu „Graf Zeppelin”. Dowództwo „Hindenburga” zostało mu powierzone w r. 1936.

Lakehurst. (PAT) Stan zdrowia kapitanów Prussa i Sammta polepszył się o tyle, iż mogą być przewiezieni do szpitala „Medical Center” w Nowym Jorku.

Lakehurst. (ATE) „United Press” podaje następujące szczegóły katastrofy sterowca niemieckiego „Hindenburga”.

Sterowiec zakończył podróż przez Atlantyk północny, pierwszą w tym roku, wioząc 37 pasażerów, oraz 61 członków załogi i zbliżał się do lotniska w Lakehurst. W tej chwili wpadł w strefę gwałtownej burzy i ulewne go deszczu, idącego z południa w kierunku wschodnim. Huragan uniemożliwił przez godzinę i kwadrans lądowanie sterowca, który lecąc w kierunku południowym zrobił szeroki krąg z południa na zachód nad lotniskiem, a następnie z północy na zachód wziął ponownie kierunek na południe i przebijając się przez chmury deszczowe, znalazł się w odległości 2 km od wieży, gdzie miał się zakotwiczyć. W tym momencie wydarzył się straszny wybuch, wskutek którego niezdolny był do dalszego lotu i zaczął spadać prostopadłe na ziemię.

Choć sterowiec przez całą godzinę leciał wśród piorunów, w momencie katastrofy nikt nie widział uderzenia. Wyrażane jest przypuszczenie, iż był

jakiś inny powód wybuchu, dotychczas niewyjaśniony.

Lakehurst. (PAT). Dowódca lotniczej stacji marynarki kpt. Rosendahl zarządził, aby wszystkie zdjęcia fotograficzne i filmowe katastrofy „Hindenburga” zostały oddane do użytku komisji śledczej.

Ponieważ, jak to zwykle bywa, podczas lądowania „Zeppelina” znajdowało się na lotnisku pięciu przedstawicieli największych amerykańskich przedsiębiorstw filmowych, jest zupełnie możliwe dokładne odtworzenie przebiegu katastrofy we wszystkich jej fazach.

Berlin. (PAT) Przewodniczący Tow. Budowy „Zeppelinów” dr Eckener wygłosił wczoraj wieczór przez radio przemówienie na temat katastrofy sterowca „Hindenburga”.

Na podstawie ostatnio otrzymanych

wiadomości oświadczył, że doskonała organizacja amerykańskich władz lotniczych wyklucza hipotezę sabotażu, która początkowo uważana była za prawdopodobną. Zdaniem Eckenera, powodem katastrofy były raczej zjawiska elektryczne, powstałe wskutek niekorzystnych warunków atmosferycznych.

Waszyngton. (PAT) Komisja wojskowa Senatu uchwaliła pod wpływem katastrofy „Hindenburga” projekt ustawy o ułatwieniu wywozu i sprzedaży helium, który jest monopolowym wyrobem Stanów Zjednoczonych. Wywóz odbywać się będzie w ograniczonych ilościach, niedostatecznych dla celów wojskowych a mogących jedynie pokryć zapotrzebowanie Rzeszy do utrzymywania transatlantycznej komunikacji sterowcami.

Opowiadanie naocznych świadków

Lakehurst. (ATE). O uratowaniu kapitana Lehmana amerykańskie towarzystwo „Zeppelina” podaje następujące szczegóły, pochodzące od jednego ze świadków katastrofy:

„Zobaczyłem jak 2 pasażerów zostało wyrzucenych z okna gondoli sterowca i upadło na ziemię wśród morza płomieni, które oświetlało całą okolicę. W tej samej chwili tylna część sterowca opuściła się z wielką szybkością i groziła przyduszeniem mnie. Zacząłem więc ze wszystkich sił biec. Gdy sądziłem, że znalazłem się w miejscu bezpiecznym, obróciłem się i zobaczyłem kap. Lehmana, który prawdopodobnie wyskoczył ze sterowca właśnie w tym momencie. Miał na sobie ślady ciężkiego oparzenia i zbliżając się do mnie mówił bezdźwięcznym głosem:

„Nic nie rozumiem, nie mogę pojąć, jak się to wszystko stało.”

Pewien elektrotechnik amerykański, nazwiskiem Harry Thomas, zoba- czył, że w gondoli, która była niemal doszczętnie spalona, rzucał się w rozmaitych kierunkach pewien człowiek, który krzyczał przeraźliwie. Zbliżwszy się Thomas poznał elektrotechnika sterowca, którego widział podczas poprzedniej bytności „Hindenburga” w Lakehurst. Miał on złamaną nogę i dlatego nie mógł wyskoczyć o własnych siłach. Thomas zdołał go wyciągnąć i przewieźć w miejsce bezpieczne.

Elektrotechnik, który odniósł ciężkie oparzenia twarzy i ciała, twierdził wbrew zdaniu innych uratowanych pasażerów i członków załogi, że sterowiec spłonął wskutek uderzenia pioruna.

Wypadek czy akt sabotażu?

London. (ATE). Według otrzymanych tu doniesień katastrofa sterowca „Hindenburg” została spowodowana przez akt sabotażu. Znany dziennikarz amerykański Wibble Miller oświadczył, że już od roku mówiono w Stanach Zjednoczonych o próbach sabotażu wobec sterowca.

„Przed rokiem znajdowałem się w Portland — mówi dziennikarz — kró-

ko przed wyjazdem do Europy. Otrzymałem telefon. Ktoś, kto nie podał swego nazwiska, zaklinał mnie, abym za wszelką cenę zrezygnował z lotu „Hindenburgiem”. Mimo to udałem się w podróż powietrzną, która zakończyła się zupełnie pomyślnie.”

Waszyngton. (ATE) Sen. Copeland, przewodniczący komisji handlo-

(Ciąg dalszy na str. 2)

sięcy przerzucić się do czego innego. Zwracamy się „frontem” ku rolnictwu, a wtedy zaniedbujemy zagadnienia przemysłowe. Gdy przemysł był na „froncie”, zaniedbywaliśmy rolnictwo.

Ta jednostronność występuje w ostatnich czasach całkiem wyraźnie w stosunku do zagadnień terytorialnego rozwoju Polski. Przed niedawnym czasem rzucono hasło: „frontem ku ziemiom wschodnim”. Obecnie najczęściej się mówi o podniesieniu gospodarczym centralnej polacy Polski, owej „Polski C”. Że ziemię wschodnią wymagają wielkich wysiłków, by podnieść je z dzisiejszego ciężkiego stanu, to dla nikogo nie ulega wątpliwości. Nikt również nie zechce poddać w wątpliwość potrzeby powstania wielkiego przemysłu, gdzie on właśnie ze względów wojskowych powinien po-

wstać. Ale i tu nie można dopuszczać się jednostronności.

Pewne terytoria wymagają większych nakładów, większych ofiar, niż inne. Ofiary te, w ostatecznym wyniku będą poniesione z podatków. Otóż nie można robić niczego, co by osłabiło siłę podatkową ziem bogatszych, bardziej wydajnych, bo nie będzie miał kto tych podatków płacić.

Podobnie jak istnieje solidarność interesów między przemysłem i rolnictwem, tak samo istnieje solidarność interesów różnych dzielnic Polski. Jeżeli się chce podnieść gospodarczo Polskę B czy Polskę C, to nie można tego robić w ten sposób, że się odejmuje pewne wartości od Polski A. Polska B czy C nie zdoła się wzbogacić, gdy zubożeje Polska A.

Zabory, a także i warunki geogra-

ficzne wytworzyły duże różnice kultury gospodarczej między poszczególnymi dzielnicami Polski. Jednoczenie ich nie może wyrażać się w niwelacji na poziomie najniższym, a nawet nie powinno odbywać się na poziomie przeciętnym. Nie można wytwarzać warunków, w których nagromadzone już kapitały miałyby się marnować.

Jedna jest Polska, jeden naród polski i wszystkie zagadnienia naszego gospodarczego bytu stanowią jedną całość. Szkodliwą jest psychika, która tej całości nie umie ogarnąć, a przechodzi wciąż od jednego zagadnienia do drugiego. Dlatego też trzeba dać pokój tym różnym „frontom”. Nie tylko dlatego, że ten wyraz stał się nudny; odpowiada mu treść jednostronna, a często fałszywa.

ROMAN RYBARSKI

Wspaniały orszak koronacyjny

Jak rozwinie się poprzez ulice Londynu w dniu 12 maja majestatyczny pochód z okazji uroczystości koronacyjnych

Londyn. (PAT) Orszak koronacyjny wyruszy z Buckingham Palace 12 maja o godz. 8.40.

Orszak otwierają karety lorda majora Londynu i speakera Izby Gmin, który ukaże się w starożytnej karocy, wykonanej w Holandii w roku 1698. Karoca ta do r. 1761 była używana jako państwowa podczas wszystkich uroczystości. Następnie będą jechały samochody kilku członków rodziny królewskiej i przedstawicieli państw obcych.

O godz. 9.15 ukaże się pochód premiera, przedstawicieli Indji, Burmy i władców kolonialnych. Będą oni jechali w następującym porządku: w pierwszej karecie zasiada premier Baldwin, któremu towarzyszy eskorta konnej policji. Drugą zajmuje Mackenzie King — premier kanadyjski. Otacza go słynna konna policja kanadyjska w malowniczych czerwonych kurtkach i wielkich brązowych kapeluszach. W trzeciej będzie jechał premier Australii Lyons wraz ze swą małżonką. Następnie ukaże się kareta premiera Nowej Zelandii i Unii Południowo-Afrykańskiej Alertzoga. Bardzo malowniczo będzie przedstawiał się szósty powóz z indyjskim władcą sir Mohammedem Zafrullahem Khanem oraz przedstawicielem Burmy dr Ba Mawem. Powóz ich otacza kawaleria indyjska.

Rodzina królewska opuści pałac Buckinghamski dopiero o godz. 9.49. W pierwszym powozie będą jechały obie księżniczki w towarzystwie lorda Lascelles. W drugim będą księżny Gloucester i Kentu, w trzecim — ks. Arthur of Connaught wraz z małżonką oraz ks. Alicja. O godz. 10.13 z rezydencji w Malborough House wyjedzie swym powozem królowa matka Maria w towarzystwie królowej Norwegii. Wszystkie powozy rodziny królewskiej są otoczone eskortą wojskową.

Dopiero o godz. 10.13 z pałacu Buckinghamskiego wyruszy orszak króla i królowej. W orszaku tym, który otwiera oficer w towarzystwie 4

członków gwardii będą kroczyły różne oddziały wojska w tradycyjnych kostiumach, eskorta oficerów armii indyjskiej, honorowi indyjscy adiutanci króla itd. Po nich ukaże się karoca z królem i królową. Bezpośrednio za

nią będzie jechał marszałek polny earl of Cavan i marszałek polny sir William Birdwood. Za sztandarem królewskim ukażą się ks. Kentu i ks. Gloucester, liczni adiutanci, oficerowie sztabowi i wreszcie eskorta.

P.K.O.

Pewność - Zaufanie

Oddział w Poznaniu

zawiadamia

iz Kasy i biura Oddziału rozpoczynają czynności z dniem 10 maja b. r. w nowym gmachu przy

pl. Wolności 3.

ag 43 199

Oświadczenie Polaków w Czechosłowacji

Mor. Ostrawa. (PAT) „Dziennik Polski” ogłasza następujące oświadczenie komitetu porozumiewawczego mniejszości polskiej w Czechosłowacji:

„W oświadczeniu o polityce w dniu 20 lutego 1937 r. stwierdził rząd Czechosłowacji potrzebę załatwienia zagadnienia mniejszości polskiej w duchu sprawiedliwości i braterstwa. Uznajemy dobrą wolę rządu i jego zamiary chcemy poprzeć z całą szczerością. Stronnictwa nasze zgromadziły już zgodne żądania w sprawach, wymagających uregulowania. Chodzi o żywotne prawa polskiego ludu w Czechosłowacji, o równouprawnienie. Jest to cel wspólny wszystkich i dla tego

celu połączyły swoje dążności wszystkie polskie stronnictwa, stwarzając komitet porozumiewawczy.

„Chodzi teraz o stwierdzenie, że żądania stronnictw są wolą ogółu. Tę wolę ogół nasz ma objawić i zamianować na zwołanych przez połączone polskie stronnictwa wiecach, które się odbywać będą w różnych centrach polskiej ludności na całym Śląsku Cieszyńskim w drugiej połowie maja i pierwszej połowie czerwca rb.

„Minęły czasy samowoli, musimy otrząsnąć się z odrętwienia. Zgromadzenia te mają wykazać naszą siłę w solidarności, oraz sprawiedliwość naszych żądań.”

Nasz udział w wystawie paryskiej

Warszawa. (PAT) W Min. Przemysłu i Handlu odbyła się konferencja prasowa, poświęcona sprawie udziału Polski w wystawie w Paryżu w rb.

Komisarz generalny rządu prof. L. Niemojewski wyjaśniał, że opóźnienie budowy pawilonu polskiego spowodowane zostało częściowo strajkami, częściowo wylewem Sekwany.

Zajmować on będzie ogółem przestrzeń 2.000 m kw., zatem 7-krotnie większą niż na wystawie paryskiej w r. 1925. Obok pawilonu o przestrzeni 1.500 m kw. ekspozyty polskie reprezentowane będą w poszczególnych pawilonach międzynarodowych, w działach urbanistyki, plastyki, sztuki teatralnej, wykształcenia artystycznego, kolejniactwa, opieki nad zabytkami, wydawnictw artystycznych, grafiki reklamowej, oraz w tzw. „Hali narodów”, gdzie posiadać będziemy własną salkę na architekturę, grafikę i kartografię.

W pawilonie polskim reprezentowane będą m. i.: sztuka ludowa, turystyka, uzdrowiska, jedwabnictwo itd. Oddzielne skrzydło zajmie dział, obrazujący całokształt życia gospodarczego Polski za pomocą siedmiu oryginalnych map. Znajdzie się tu poza tym pokaz muzeum przemysłu i techniki, zawierający ekspozyty o charakterze dydaktycznym.

Różne dziedziny życia kulturalnego będą też reprezentowane w „Hali narodów”. Znajdą się tu pokazy polskiej grafiki użytkowej, druków wartościowych, architektury i budownictwa, prace kartograficzne, wreszcie będzie urządzona wystawa prac dwóch wielkich naszych artystów: śp. Leona Wyczółkowskiego i śp. Stanisława Noakowskiego. Na środku sali polskiej ustawiony będzie samolot „RWD-13”. W dziale kolejniactwa pokażemy najnowszy typ lokomotywy aerodynamicznej oraz wagony pociągu turystycznego.

W związku z wystawą przygotowu-

Przeciw

bólom stawów:

PISZCZANY

wskazane również w ciężkich przypadkach!

Inf.: Biuro Piszczany, Cieszyń VIII.6.

Tg 20 685

je się szereg imprez artystycznych. A więc przede wszystkim w teatrze „Des Champs Elysees” koncert Poznańskiego Chóru Katedralnego pod dyr. ks. Gieburowskiego (30 maj), koncert Wandy Landowskiej (14 czerwiec), recital Paderewskiego (28 czerwiec), koncert francuskiej orkiestry symfonicznej pod dyrykcją Artura Rodzińskiego oraz koncert połączonych orkiestr Filharmonii Warszawskiej i Polskiego Radia, poświęcony prawdopodobnie twórczości Szymanowskiego z udziałem solisty francuskiego. Przewidziane są poza tym recitale Ewy Bandrowskiej-Turskiej i Jana Kiepur.

Sprawy myślenickie

Kraków. (Tel. wł.) Sprawa 49 uczestników wyprawy na Myślenice rozpoczęła się 18 maja zaraz po Zielonych Świątach. Sprawę inż. Doboszyńskiego, który staje przed sądem przysięgłych, wyznaczono na 10 czerwca.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 8. 5. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była słaba.

Z pożyczek państwowych obracano 5% pożycz. konwers. — większe odcinki — po 59,25 oraz 4% premj. dol. po 35,—.

Z pożyczek komunalnych poszukiwano 4½% obl. m. Poznania z r. 1927 po 45,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 4½% listy zast. złote w złocie po 50,—, 4½% złotowe listy zast. po 49,— oraz 4% listy zast. konwert. po 42,50.

Akcje bankowe bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. pożycz. konwers. większe odc.

59,25 +

4% pożycz. premj. dol., seria III 35,— +

4½% obl. m. Poznania z 1927 r. 45,— P.

4½% listy zast. złote w złocie przestęplo-

wane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½%

dol. listy zast. w zł — 8,9141 zł za 1 dol.)

50,— O.

4½% złotowe listy zast. serii L. Pozn.

Ziem. Kred. 49,— O.

4% listy zast. konwert. ośtemp. P. Z. K.

42,50 O.

Tendencja słaba.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 8. 5. 1937 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań,

ładunki wagonowo, dostawa bieżąca: za 100 kg:

STANDARD: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica

742 g/l., 3) owies 420 g/l.

Gony orientacyjne:

Żyto (Uspokojenie spokojne) . . . 24.00—24.25

Pszenica (Uspokojenie spokojne) . . . 29.00—29.25

Jęczmień 630—640 g/l. 23.00—23.25

Jęczmień 667—676 g/l. 24.25—24.50

Jęczmień 700—715 g/l. 26.25—27.00

Uspokojenie spokojne. 22.00—22.25

Owies 22.00—22.25

Uspokojenie spokojne. 22.00—22.25

Maki żytnie standardy nowe

żytnia gat. I 0-70% 32.50

żytnia gat. I 0-95% 28.00

Uspokojenie spokojne. 42.50

Maki pszenne standardy nowe

pszenna gat. I 0-65% 30.50—31.50

pszenna gat. II 65-10% 28.00—29.00

pszenna gat. III 70-75% 24.00—25.00

Uspokojenie spokojne. 15.50—16.00

Otreby żytnie stand. 15.50—16.00

Otreby pszenne grube stand. 14.25—14.75

Otreby pszenne średnie stand. 15.75—16.75

Otreby jęczmienne 31.00—32.00

Gorzecza 23.00—25.00

Wyka łatwa 23.00—25.00

Deluska 21.50—24.00

Groch Wiktorja 22.00—24.00

Groch Folgera 13.50—14.50

Łubin niebieski 11.50—14.50

Łubin żółty 22.00—25.00

Seradela 10.00—11.00

Koniczyna czerwona surowa 120.00—130.00

Koniczyna czerw. 95—97% czyst. 85.00—125.00

Koniczyna biała 150.00—180.00

Koniczyna szwedzka 65.00—75.00

Koniczyna żółta odluszczone 65.00—75.00

Przelot 60.00—70.00

Rajgras angielski 21.25—21.50

Makuch lniany w taflach 17.25—17.50

Makuch rzepak w taflach 22.75—23.50

Makuch słon. w taflach 42—43% 23.50—24.50

Srut Soja 1.85—2.10

Słoma pszenna luzem 2.35—2.60

„ pszena prasowana 2.05—2.30

„ żytnia luzem 2.80—3.05

„ żytnia prasowana 2.25—2.50

„ owsiana luzem 2.75—3.00

„ owsiana prasowana 1.95—2.20

„ jęczmienna luzem 2.45—2.70

„ jęczmienna prasowana 4.60—5.10

Siano zwykłe luzem 5.25—5.75

„ zwykłe prasowane 5.70—6.20

„ nadnośkie luzem 6.70—7.20

„ nadnośkie prasowane

Ogólne uspokojenie spokojne.

Ogólny obrót: 1762.9 tonn. w tem żyta 447

tonn, pszenicy 368 tonn, jęczmienia 28 tonn,

owsa 55 tonn.

Wiadomości

W Castel Gandolpho papież przyjął na prywatnej audiencji biskupa gdańskiego O'Rourke, a następnie udzielił posłuchania biskupowi sufraganowi lubelskiemu ks. Jelowieckiemu.

Aeroklub francuski donosi, że wyścig powietrzny Nowy Jork — Paryż odbędzie się zgodnie z regulaminem w sierpniu rb.

Komitet Nieinterwencji uchwalił zwrócić się do obu walczących stron w Hiszpanii o całkowite zaniechanie bombardowania powietrznego.

Wypadek czy akt sabotażu?

(Ciąg dalszy ze strony 1)

wej, oświadczył, że mr Harold Hartney, członek amerykańskiej komisji śledczej, który bada przyczyny katastrofy, otrzymał instrukcje prowadzenia dochodzeń w tym kierunku, czy czasem nie zachodzi wypadek sabotażu.

Lakehurst. (ATE) Przebieg katastrofy przedstawia się nieco jaśniej z zeznań mechanika sterowca „Hindenburg” Teodora Rittera. Gdy ranny czuł się lepiej, poniósł bowiem niegroźne

obrażenia, opowiedział w szpitalu co następuje: „Znajdowałem się w jednej z gondoli motorowych. Nic nie wskazywało, aby coś było nie w porządku. Zatrzymaliśmy właśnie motory, gdy uderzył piorun i wystrzelił wielki słup ognia w niebo. Nasza gondola została oderwana od kadłuba sterowca i upadła na ziemię. Gdy gondola znajdowała się na ziemi, wydobyłem się jak najszybciej z płonących szczątków i ratowałem się ucieczką w miejsce bezpieczne.”

Katastrofa sterowca „Roma” nad Hampton w Anglii w dniu 21 lutego 1922 r. spowodowała śmierć 34 osób.

W dniu 22 grudnia 1923 zaginął francuski sterowiec „Dixmuid” wraz z całą załogą.

W dwa lata później, 3 września 1925 r. rozdarły został przez orkan sterowiec amerykański „Shenandoah”, powodując śmierć 14 osób.

W maju 1928 r. spadł włoski sterowiec „Italia” gen. Nobile w okolicy podbiegunowej, przy czym 7 osób zginęło.

Wreszcie 5 października 1930 r. spadł się nad Francją angielski sterowiec „R. 101”, przy czym 50 osób straciło życie.

9 sterowców w ciągu 24 lat

Warszawa. (Tel. wł.) Obecna katastrofa „Hindenburga” w Lakehurst jest dziewiątą z kolei, jeżeli brać tylko pod uwagę same sterowce. Oto krótkie zestawienie poprzednich tragicznych wydarzeń.

W dniu 17 października 1913 r. spadł „Zeppelin” „LZ 2” nad Johannesthal (południowe Niemcy), przy czym 20 osób poniosło śmierć.

Dnia 21 lipca 1919 r. spadł „Zeppelin” niemiecki na terytorium Ameryki. Wówczas 10 osób straciło życie.

24 sierpnia 1921 r. spadł się „Zeppelin” „R. 38” nad miejscowością Hull w Anglii. 42 osoby, poniosły śmierć na miejscu.

Nowe zgromadzenie międzynarodowe?

W związku z pobytem ministra spraw zagranicznych Becka w Bukareszcie od 22 do 24 kwietnia rb., krążyły w pismach różnych krajów pogłoski, które znalazły nawet oddźwięk na posiedzeniu komisji spraw zagranicznych Izby Deputowanych w Paryżu 29 ub. m., jakoby stanowisko ministra Becka w rozmowach i naradach tamtejszych niezbyt się godziło z polityką sojuszniczą Polski z Francją i Francji z Małą Ententą. Domysły takie podniecane były, jak zwykle, głosami berlińskimi, z zadowoleniem lub pochwalnie wyrażającymi się o odwiedzinach w Bukareszcie, gdyż zamyślenia niemieckie do rozbudowania nastrojów niepokojących są stałe i uporczywe. Są to jednak domysły tak nieprawdopodobne, po naprostowaniu stosunków polsko-francuskich w wymianie odwiedzin gen. Gamelina i marsz. Śmigłego-Rydza z lata 1936 oraz zacieśnieniu współpracy sojuszniczej przez pożyczkę francuską na cele obrony państwa u nas, że można nie ulegać nastrojom tych straszaków i snadnie pozostawić tę stronę sprawy poza rozważaniami.

Natomiast godne uwagi są wynurzenia samego ministra spraw zagranicznych Becka, wypowiedziane w rozmowie z przedstawicielem włoskiej urzędowej Agencji Stefani, a u nas podane do wiadomości przez urzędową P. A. T-iczną 25 ub. m., w brzmieniu następującymi:

„Sądzę, że akty prawne, które miały regulować życie międzynarodowe, jak np. pakt Ligi Narodów, zredagowane były w atmosferze specjalnej, tak iż wśród twórców tych aktów nawet ci, którzy mieli najlepsze intencje, nie zdołali przewidzieć rzeczywistej ewolucji umysłów rozmaitych narodów europejskich. To szczegółowe uregulowanie życia nie okazało się w istocie zgodne z rzeczywistością. Moim zdaniem, niezbędne jest zwołanie zgromadzenia międzynarodowego, celem ponownego rozpatrzenia zagadnienia.”

Są to oświadczenia bardzo daleko idące, a dotyczą one samych podstaw dzisiejszego stanu rzeczy międzynarodowego, oraz poruszają zagadnienia, które dzisiaj nie tylko nie są przebrzmiałe, ale w znacznej mierze dzielą dzisiejszy świat polityczny europejski na wyraźnie zarysowane obozy.

1) Oświadczenie ministra Becka zwraca się przeciw paktowi Ligi Narodów i przeciw innym załatwieniom, które powstały jednocześnie z nim, tj. na konferencji pokojowej w Paryżu w r. 1919. Otóż walkę przeciw paktowi Ligi i przeciw załatwieniom ogólnym roku 1919 prowadziła stale Niemcy, a w szczególności ze wzmoczoną stanowczością Trzecia Rzesza. Występując z Ligi Narodów, w październiku 1933, obecna Rzesza Niemiecka nie tała, iż nie godzi się na pakt Ligi Narodów, jako związany z układami pokojowymi r. 1919, oraz poręczający nienaruszalność państw i zobowiązujący do współdziałania przeciw napadom. Nic dziwnego, gdyż zmiana wyglądu Europy, ustalonego w r. 1919, jest jej celem, do którego osiągnięcia zmierza drogą wielkich przygotowań wojennych.

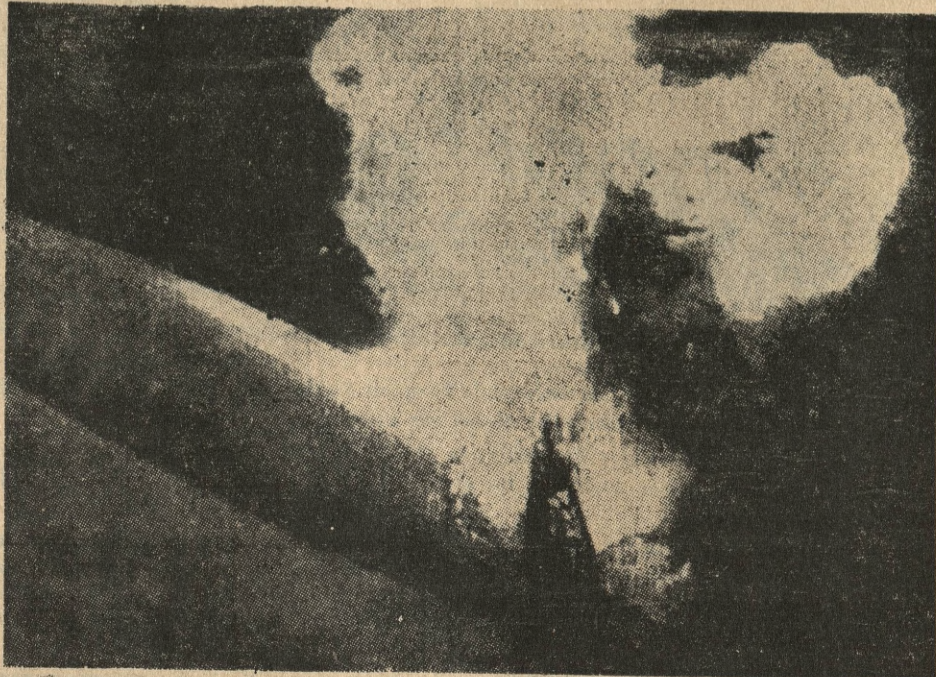
Przeciw paktowi Ligi, jako opartemu na zasadzie równości prawnej państw, wystąpił także Mussolini zalecając w r. 1933 pakt czterech, czyli kierownictwo zespołu mocarstw w Europie, a w mowie z 1 listopada 1936 w Mediolanie ponownie od tej strony i od strony tzw. niepodzielności pokoju zakwestionował pakt Ligi, już po układzie z 23 października 1936 z Niemcami, które właśnie godzą się ostatecznie i na razie na pokój w Europie zachodniej, ale myślą o zmianach w Europie środkowo-wschodniej na drogach niezbyt pokojowych. Ta polityka niemiecko-włoska, obecnie na jakiś czas wspólna, zarysowała się wyraźnie w Europie, ale nie ma żadnych zgód powodów, by przyłączała się do niej i Polska.

2) Jeszcze bardziej uderzające jest oświadczenie się urzędowego kierownika polskiej polityki zagranicznej za zwołaniem nowego zgromadzenia międzynarodowego dla lepszego załatwienia zagadnień, niż w r. 1919. Jest to stałym hasłem państw, zmierzających do tzw. rewizji, znowu z Niemcami na czele. Ale Polska trzymała się i musi się trzymać zdala od takich dążeń. W ogóle zaś wiadomo, że przedsięwzięcia takie, jak zgromadzenie międzynarodowe, są bardzo niebezpieczne i zawodne, co się okazało zarówno na zje-

ździe politycznym w Genewie w r. 1922, jak na zjeździe gospodarczym w Londynie 1933. Dzisiaj rządy państw wiedzą, iż bez najdokładniejszego przygotowania nie można myśleć o takim zjeździe, jak to stwierdził ostatnio w Izbie Gmin 22 kwietnia 1937 Stanley Baldwin wobec rozmowy starego ochotnika Lansburyego z kanclerzem Hitlerem 19 ub. m. w Berlinie o zwołaniu takiego zgromadzenia międzynarodowego.

Trudno przeto zrozumieć, dlaczego p. minister Beck o sprawach tak doniosłych, jak zwołanie nowego zgromadzenia międzynarodowego celem innego załatwienia zagadnień, załatwionych w r. 1919, mówił tak przygodnie

„HINDENBURG“ PŁONIE

Drogą radiową przysłano z Nowego Jorku fotografię sterowca w chwili, gdy w płomieniach, runął na ziemię.

Prawo rzymskie czy „Talmud“?

Prof. Stefan Dąbrowski przesyła nam w sprawie przesadnego zapалу reformowania studiów uniwersyteckich następujące uwagi:

Zdołano już zburzyć ośmioletnie gimnazjum ogólnokształcące, w którym, rzecz można, powstawała kultura europejska. Rozbite na trzykadłubowe fragmenty z niewykonanymi programami aż czterech typów liceów, podzielonych modą uniwersytecką na cztery wydziały, szkolnictwo średnie przechodzi głęboki i groźny dla naszej kultury kryzys. Obecnie nadeszła wiadać pora na reformę studiów uniwersyteckich. Dążenie do rozbicia uniwersytetu i utworzenia szkół zawodowych wyższych znajduje wyraz bądź w utworzeniu „wyższej szkoły lekarskiej“ z wydziału lekarskiego, lub „wyższej szkoły techniki społecznej“ z wydziału prawniczego.

Dyskusja co do reformy studiów lekarskich jest w toku i nie można jeszcze przesądzać, jaki przyjmie obrót, ponieważ ta reforma w pierwszym rzędzie zależy od wybudowania dostatecznej ilości dobrze wyposażonych klinik i laboratoriów. Dalej posunęła się dyskusja w zagadnieniach, dotyczących reformy studiów prawniczych.

Znalazła ona wyraz w stanowisku tzw. zjazdu wileńskiego, który właśnie w prawniku chce widzieć przede wszystkim technikę społeczną, ożywionego duchem wynalazczym, który by mógł wy kombinować nowe instytucje lub zmieniać istniejące na wzór techniki materii, mechaniki lub chemika. Ten kierunek matematyzacji umysłu prawnika jest połączony z usunięciem w cień prawa rzymskiego i nauk historycznych, łączących nas z kulturą rzymską. Przed wojną miałem sposobność rozmawiać wielokrotnie ze znakomitym naszym fizykiem, przedwcześnie zmarłym Marianem Smoluchowskim oraz z panią Curie-Skłodowską o stopniu matematyzacji

nauk przyrodniczych. Zarówno prof. Smoluchowski, jak i znakomita nasza rodaczka ograniczali zakres matematyki do narzędzia pomocniczego w badaniu zjawisk przyrody. Tym bardziej ograniczona być musi matematyka w naukach prawniczych, których przedmiotem jest człowiek i jego życie duchowe.

Odrywanie się od tradycji historycznej, a prawa rzymskiego w szczególności, wydaje mi się szczególnie niebezpieczne w naszych niespokojnych czasach, gdy wszelkie wartości trwałe są burzone, a społeczeństwa pchane ku nowym „wynalazkom“ społecznym, jakże często drogą okupionym przewrotami i wzrastającą nędzą.

Jednym z czynników, który do tradycji rzymskiego prawa i zasady własności prywatnej pała nienawiścią jest umysłowość przedstawicieli narodu żydowskiego. Oto jeden z przykładów:

M. Brod w artykule „Talmud wobec Żydów i nie-Żydów“ (kalendarz „Naszego Przeglądu“ str. 115, r. 1928) pisze:

„Dzisiaj stanowią Grecy i Rzymianie podwaliny gimnazjum humanistycznego. Grekom nie chcę nic ująć, wszelako Rzymianie, najobrzydliwszy naród, jaki kiedykolwiek stąpił na ziemi tej, naród, na którego prawo Europa jeszcze choruje, którego instytucje prywatnej własności gruntowej stały się naszą zgubą — na co ci brutalni wojownicy i ciemiężcyiele w naszych szkołach?

„Godziny łaciny powinniśmy zastąpić obowiązkiem studiowania „Talmudu“ także dla nie-Żydów (nie całego).”

Rozumiem nienawiść narodu żydowskiego do tradycji rzymskiej, ale nie pojmuję dlaczego Polacy w reformie szkolnictwa wyższego ulegają podobnym sugestiom. Naród żydowski pragnąłby, aby Polska na zasady prawa rzymskiego dłużej już nie „chorowała“.

STEFAN DĄBROWSKI

Jak klucz do

Tak **Francka** przyprawa do każdej kawy!

Pr 27 5789-10, 10/100

FAKTY I OCENY

Spóźniona ekspiacja Z. N. P.

W Bydgoszczy zakończył się proces, który „Dziennikowi Bydgoskiemu“ wytoczył o zniesławienie Związku Nauczycielstwa Polskiego. Sąd skazał odpowiedzialnego redaktora „Dziennika Bydgoskiego“ p. St. Nowakowskiego, na 6 tygodni aresztu oraz 200 złotych grzywny.

W motywach jednak sąd uznał, iż przeprowadzono dowody prawdy, o ile chodzi o walkę Związku Nauczycielstwa Polskiego z klerem, Kościołem i religią. Sąd motywuje to szeregiem artykułów „Głosu Nauczycielskiego“, „Pracy Szkolnej“, „Wiedzy i Życia“ i innych organów Z. N. P. Zaznaczył sąd przy tym, że także w „Piomyku“ były akcenty antyreligijne.

W czasie procesu zeznawał przed sądem prezes Związku Nauczycielstwa Polskiego p. Kolankowski, który m. in. uznał 25-ty numer „Piomyka“ za „wykolejenie“. Ów 25-ty numer „Piomyka“, probolszewicki, był już przedmiotem procesu krakowskiego, i wtedy Z. N. P. zapamiętało go bronili, apelując nawet od wyroku skazującego oraz polemizując z przeciwnikami na łamach prasy. Dość późno i to dopiero w obliczu drugiego procesu potępił prezes Z. N. P. owo „wykolejenie“ „Piomyka“. Za późno, by tego opinia publiczna nie miała rozumieć właściwie.

Data powstania państwa polskiego

Jaka jest data odbudowania państwa polskiego?

Na to pytanie usiłuje dać odpowiedź p. Tadeusz Mildner na łamach „Myśli Narodowej“. W wywodach swoich autor ustala dwa fakty, a mianowicie, że dnia 31 października 1918 r. Juliusz Zdanowski objął jako komisarz generalny rządu polskiego (rząd Świerzyńskiego) władzę z rąk generał-gubernatora Liposzczyka nad terenem tak zw. okupacji austriackiej oraz, że 31 października 1918 r. Polska Komisja Likwidacyjna objęła władzę nad zachodnią Galicją. W Warszawie rezydował jeszcze wprawdzie niemiecki generał-gubernator Beseler, ale uznawał kompetencje rządu polskiego i jego zupełną niezależność od siebie.

„A zatem — pisze autor — 31 października 1918 r. istniał na terenie Królestwa Kongresowego (bez Suwalszczyzny), zachodniej Galicji i wschodniej części Śląska Cieszyńskiego całkowicie zorganizowany polski państwowy aparat administracyjny, zupełnie niezależny od władzy obcej.“

W rezultacie dzień 31 października 1918 r. uważa autor za datę powstania państwa polskiego. Jak wiadomo, uchwałą Sejmu i Senatu powziętą w marcu b. r. został „uznany za święto narodowe“ dzień powrotu Józefa Piłsudskiego z Magdeburga, jako data powstania państwa polskiego. Mowa tu o dniu 11 listopada 1918 r. W rzeczywistości Piłsudski wrócił dzień wcześniej, a dzień 11 listopada jest dniem rozejmu w wojnie światowej pod kłosem Niemiec.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

Zebranie obwodowe żeńskiego w poniedziałek 10 bm. o godz. 20 w sekretariacie Koła przy ul. Rzeczypospolitej 9, m. 4 wysoki parter.

KOŁO ŚW. ŁAZARZ

Zebranie plenarne w poniedziałek 10 bm. o godz. 20 na sali kawiarni „Esk“, ul. Marsz. Focha 70 (dawn. Smoczyk).

„PRACA POLSKA“

Oddział papierniczy.

Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę dn. 9 maja br. o godz. 14 w lokalu własnym przy ul. Rzeczypospolitej 9. Na porządku obrad m. in. referat.

Sukcesy powstańców pod Bilbao

Paryż (ATE). „United Press“ donosi z granicy francusko-hispańskiej, że na skutek zajęcia części góry Aneta, wojska gen. Moli odniosły nowy poważny sukces w środkowej części frontu Bilbao. Góra Aneta jest pozycją wypadową do zdobycia łańcucha Solube, który stanowi ostatnią przeszkodę naturalną pomiędzy obecną linią frontu a Bilbao. Od zdobycia tego łańcucha zależy los stolicy kraju Basków.

W operacjach biorą również udział powstańcze okręty wojenne „Velasco” i „Almirante Cervera”, które strzegą lądowania oddziałów wojsk powstańczych, przewożonych na łodziach rybackich z Pasaje. Oddziały te wyruszą przez Cap Machichichaco aż do podnóża gór Solube, aby umożliwić gen. Moli całkowite opanowanie tego łańcucha. Artyleria będzie ze swej strony ostrzeliwała Bilbao, aby odciąć stolicę baskijską od posiłków od strony morza.

Lotnictwo powstańcze bierze również ożywiony udział w walkach. Po kilku dniach, podczas których wskutek złych warunków atmosferycznych

panował względny spokój, samoloty powstańcze podjęły 11 ataków lotniczych na okolice Bilbao.

Baskowie przeprowadzili niezwykle ufortyfikowaną linię frontu na południe od rzeki Nervio. Pozycje te są tak umocnione, że zdobycie ich za pomocą frontowego ataku piechoty lub kolumn tanków jest prawie niemożliwe. Dowództwo wojsk powstańczych stosuje więc z natarciem na wschodzie manewr okrążający na północy. Atak flankowy będzie przeprowadzony od zdobytej miejscowości Prudente do Guernica.

PARYŻ od 22. V wycieczki co tydzień
drogą morską - 235 zł
drogą lądową - 320 zł **ORBIS**

Patriotyczny czyn Bydgoszczy

Bydgoszcz. — Najważniejszym punktem śródownego plenarnego posiedzenia bydgoskiej Rady Miejskiej była formalna uchwała, upoważniająca Komunalną Kasę Oszczędności m. Bydgo-

szczy do uruchomienia specjalnego funduszu na zakładanie polskich warsztatów kupieckich i rzemieślniczych w tych dzielnicach Polski, gdzie dotychczas jeszcze istnieje przewaga wpływów żydowskich w życiu gospodarczym miast.

Fundusz tymczasowo określono na 50.000 zł. W miarę wzrostu zapotrzebowania może on być powiększony. Miasto bierze za ten fundusz gwarancję i opłacać będzie od udzielanych przez K. K. O. kredytów odsetki, aby dla pragnących zakładać polskie warsztaty pracy na terenach zażydżonych kredyty te były w istocie bezprocentowe. Uchwała zapadła jednomyślnie, bez żadnego z ław radzieckich sprzeciwu, natomiast z najwyższym u wszystkich radnych zadowoleniem. Poddając tę uchwałę pod głosowanie, prez. Barciszewski podkreślił, że z inicjatywy w tak ważnej dla przyszłości polskiego życia gospodarczego kwestii wystąpił radziecki Klub Narodowy przez swego prezesa, red. Fiedlera.

Zuchwały napad

Warszawa. (Tel. wł.) Wieczorem 5 bandytów, z których jeden ubrany był w mundur policjanta, przybyło do dworu właścicielki dóbr w Bełzcu między Lublinem a Lwowem, Marii Jasińskiej, oświadczając, że z powodu wizyty pewnego dziennikarza politycznie podejrzanego u pp. Jasińskich muszą przeprowadzić rewizję.

Osoby w podeszłym wieku, dla których wypróżnienie związane jest z cierpieniem doznają znacznej ulgi przy codziennym stosowaniu w przeciągu tygodnia 3—4 łyżek stołowych dziennie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa**.
Tg 20 707

skiej, oświadczając, że z powodu wizyty pewnego dziennikarza politycznie podejrzanego u pp. Jasińskich muszą przeprowadzić rewizję.

Po krótkiej rewizji przybyłe policjanci p. Jasińskiej i jej bratu Mieczysławowi, pełniącemu funkcję zarządcy dóbr, aby razem z nimi pojechali na posterunek. Po drodze dali do Jasińskich 7 strzałów rewolwerowych, kładąc ich trupem na miejscu. Woźnica na odgłos strzałów zbiegł. Następnie bandyci wrócili do dworu i zabrali kasetkę, w której znajdowało się 4 tys. zł, 600 dolarów, drogocenna biżuteria oraz kosztowny sznur pereł, po czym zbiegli.

Zaalarmowana policja wszczęła natychmiast energiczny pościg i natknęła się na bandytów, którzy poczęli się ostrzeliwać, wobec czego policja odpowiedziała strzałami, zabijając jednego z nich. (w)

KREM COLIBRI
WODA BRZOSZOWA do włosów
DRA DRALLEGO
ng 42 888

Konferencja w Montreux

Genewa. (PAT) Konferencja w Montreux zakończyła swe prace. Dziś nastąpić ma uroczyste zamknięcie obrad i podpisanie dokumentów dyplomatycznych.

Egipt uzyskał zniesienie kapitulacji. Trybunały konsularne przestają istnieć, a trybunały mieszane utrzymane będą do 15 października 1949 r., przyczem sędziowie cudzoziemcy będą w miarę wakansów zastępowani stopniowo przez sędziów egipskich. Jurysdyksja trybunałów mieszanych rozszerzona została przez rząd egipski również i w stosunku do tych państw, które dotychczas nie korzystały z przywilejów kapitulacyjnych, względnie przywileje te utraciły, a mianowicie w stosunku do Polski, Szwajcarii, Niemiec, Austrii, Jugosławii, Rumunii i Czechosłowacji.

Zła przemiana materii przyspiesza starość

Zanieczyszczona krew może powodować szereg rozmaitych dolegliwości, bóle artretyczne, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, skłonność do tycia, plamy i wyrzuty na skórze. Choroby złej przemiany materii niszcza organizm i przyspieszają starość. Racjonalna zgodna z naturą kuracja jest normowanie czynności wątroby i nerek. Dwo-

dziesiętne doświadczenie wykazało, że w chorobach na tle złej przemiany materii, chronicznego zaparcia, kamieniach żółciowych, żółtaczce otyłości, artretyzmie, mają zastosowanie zioła „Cholekinaza” H. Niemojewskiego. Broszury bezpłatnie wysła Labor. fizj. chem. Cholekinaza H. Niemojewskiego. Warszawa. Nowy Świat 5, oraz apteki i sklepy apteczne.

Jak rok rocznie tak i na obecnym Targach Poznańskich w dziale produkcji opon samochodowych dominowała stoiskiem swoim firma „Stomil”.

Wystawione eksponaty dowiodły, że „Stomil” produkuje obecnie już wszystkie typy opon, używane zarówno na starych jak i na najnowszej konstrukcji samochodach.

Na osobnym stoisku „Stomil” wystawił specjalnej konstrukcji podwozia, umożliwiające przestawienie wozów konnych z kół na obręczach żelaznych na koła ogumione oponami samochodowymi.

„Stomil” i w tej dziedzinie okazał się pionierem.

Pg 27 599-13.369

Anarchiści zwyciężają w Katalonii?

Paryż. (Tel. wł.) Powstanie anarchistów w Katalonii rozszerza się. Jak donosi prasa francuska wysiłki wojsk rządowych dotąd nie dały wyniku. Rewolta objęła już całą prowincję.

„Le Jour” podkreśla, że na przedmieściach a nawet w śródmieściu Barcelony trwają nadal walki uliczne, które są bardzo krwawe.

„Echo de Paris” wylicza większe miasta katalońskie, które zdołały opanować anarchiści, m. i. Gerone, Tortosę, Taragonę i Leridę. Szereg miast pogranicznych jak Junquera, Puigcerda i Port Bou znajdują się również w ręku anarchistów. Ich sukcesy tłumaczy się powszechną niechęcią do terrorystów bolszewickich, którzy po ostatnich niepowodzeniach gnębią ludność Katalonii.

Rząd kataloński poprosił o pomoc Walencję, skąd przysłano oddziały „czerwonej” milicji. Ponadto w porcie barcelońskim zarzuciły kotwicę dwa torpedowce z kilku batalionami piechoty i karabinów maszynowych oraz oddziałami czołgów. Oddziały te pozostają pod dowództwem gen. Poza. Szturmowały barykady w śródmieściu. Anarchiści cofnęli się na przedmieścia, gdzie utworzyli nowe barykady, broniąc się na nich skutecznie.

Morszyn-Zdrój

Jedyny w Polsce Zdrój wód gorzkich.

Tani sezon maj-czerwiec.

Ng 22 674

Informacje: Zarząd Zdrojowy Morszyn-Zdrój i wszystkie placówki Orbisu.

Położenie wewnętrzne Francji

Paryż (PAT). Nastroje pojednawcze, jakie panowały w czwartek po południu na skutek ogłoszenia przez Zw. Pracodawców Francuskich i Gen. Konf. Pracy oświadczenia zgadzającego się w zasadzie na przedłużenie obecnie istniejących umów zbiorowych na dalsze 6 miesięcy — zostały zamącone przez drugi list pracodawców do premiera. Nawijając do tekstu Gen. Konf. Pracy wyraźnie się zastrzegli, że w razie, gdyby Konfederacja zamierza-

ła domagać się pozbawienia pracodawców swobody angażowania i zwalniania, przemysłowcy uważaliby tego rodzaju żądanie za zerwanie osiągniętego porozumienia.

W odpowiedzi Gen. Konfederacja Pracy ogłosiła komunikat, iż zgadzając się na przedłużenie obecnie obowiązujących umów zbiorowych, nie uzależniała tego od uprzedniego wypełnienia warunków, dotyczących kontrolowania i angażowania robotników.

Paryż (PAT). Oczekiwana z ogromnym zainteresowaniem debata parlamentarna zaczęła się od przemó-

wienia lewicowego deputowanego Bergery, po którym zabrali głos przedstawiciele ugrupowań prawicowych i centrowych. Wywody opozycji nacechowane były wyraźnym umiarkowaniem.

Wieczorem zabrali głos premier Blum występując przeciwko rozsiewaniu różnych fałszywych pogłosów na temat wystawy, strajków i położenia finansowego skarbu państwa, premier wyraźnie opowiedział się za prowadzeniem nowej polityki finansowej, stwierdzając, że przyczyny natury techniczno-finansowej i gospodarczej, które skłoniły rząd do ogłoszenia „pauzy”, posiadają nadal pełną wartość. Premier stwierdził również, że rząd nie zamierza przeprowadzać obecnie żadnych nowych reform, nie znajdujących się we wspólnym programie „frontu ludowego”. Rząd zobowiązał się do niewypuszczania teraz żadnej nowej pożyczki wewnętrznej i podkreślił równocześnie, że uczynił już poważny wysiłek na odcinku robót publicznych, przeznaczając na ten cel z różnych pozycji budżetowych właściwie już około 8 miliardów.

Państwo francuskie nie może tak daleko żyć jak żyje od kilku lat. Należy bezwzględnie uczynić wysiłek, aby stopniowo usuwać trudności. Rząd przed końcem sesji wniesie niezbędne projekty w sprawie skali opłat i danin. Za kilka dni złożony zostanie projekt o pełnomocnictwach celnych. Nigdy bardziej gorąco kraj nie pragnął ładu legalnego i zgody domowej.

Ciągnięcie loterii

Warszawa (Tel. wł.). W ciągnięciu Loterii Państwowej większe wygrane padły na następujące numery:

10 000 zł — 5180 15066 132346 166868.
5 000 zł — 81390 173056 181321.
2000 zł — 1256 3325 18310 23205 33035
67168 74688 87149 99539 116520 126094
129616 142291 144706 154563 167793 190066.
1 000 zł — 3434 8736 14768 23459
34957 38786 44593 52095 81606 82696
84497 88630 91475 91647 101576 106621
169581 127025 134998 143161 145318
153032 155703 157165 158427 158429 193979. (w)

3 PIELGRZYMKI DO LOURDES
FRANCOPOL

Poznań, św. Marcin 58.

Telefon 41-04
ng 42 803

Cena 360.—

Pod Protektorem Ich Ekscelencji Ks. Biskupów **Stanisława Adamskiego** i **Józefa Gawliny**. — Zwiedzanie wystawy Światowej w Paryżu i Wystawy Wszechnieckiej w Düsseldorfie.

7-19.VI 4-16.VII 12-24.IX

Wobec „dekompozycji” gospodarczej

Kierownik naszego „Działu Gospodarczego” dr Marian Chel-
mickowski zamieścił w ostatnim numerze „Gospodarki Za-
chodniej” poniższe wywody, które przedrukujemy z uwagi na
ich wielką aktualność:

Powołanie do życia Wielkopolskiej
Rady Gospodarczej nasuwa pewne re-
fleksje na temat zadań, jakie w chwili
obecnej stają przed kierownikami życia
gospodarczego naszego regionu.

Stwierdźmy najpierw jedno: cało-
kształt życia gospodarczego Wielko-
polski przedstawia się dzisiaj gorzej,
niż w okresie przedwojennym. Odnosi
się to nie tylko do dziedziny czysto
materialnej, do sumy zjawisk i faktów
gospodarczych, ale przede wszystkim
do wartości moralnych, przejawiają-
cych się w naszym życiu gospodarczym.

Gdy w okresie przedwojennym wi-
doczna była praca planowa, jednolicie
kierowana i obejmująca całość elemen-
tów gospodarczych, potrzebnych do sa-
modzielnego bytu, w okresie niepodle-
głości politycznej ten system mozołnie
i z dużym nakładem wysiłków zmno-
żony, zaczął się rozsywać, tworzy-
ły się w nim wyrwy, które z biegiem
czasu zaczęły się nawet rozszerzać.
Sukcesy, odniesione na poszczególnych
odcinkach, nie powinny nam przesła-
niać istoty przemian, jakie dokonały
się i to w sensie ujemnym.

Aby nie być gołosłownym, przypom-
nę, iż przed wojną żywioł polski był
w dziedzinie gospodarczej w stałej ofen-
sywie, systematycznie umacniał swo-
je pozycje i stanowił samowystarczalny
organizm w ramach państwa prus-
kiego. Polski stan posiadania na roli
(mimo wysiłków komisji kolonizacyj-
nej), w handlu, rzemiośle, a nawet prze-
myśle wzrastał ustawicznie. Proces
ten, który nabierał z każdym rokiem
na sile, nie byłby mógł ujawnić się,
gdyby nie znalazł oparcia o mocny, od
obcych czynników zgoła niezależny
aparatus finansowo - kredytowy. Aparat
ten był znakomicie dostosowany do
ówczesnych potrzeb społeczeństwa. Je-
go powstanie i rozwój było zasługą ge-
nialnej osobistości — ks. prał. Wawrzy-
niaka.

Cóż stąd, że odzyskanie niepodległo-
ści zredukowało do szczupłych rozmia-
rów rolę elementu niemieckiego w na-
szym życiu gospodarczym, że spolszczy-
liśmy gruntownie miasta wielkopol-
skie, że stan posiadania niemiecki na
roli zmniejszył się poważnie. To, co
decydowało głównie o prężności gospo-
darczej społeczeństwa wielkopolskiego
— jego instytucje finansowe — legły w
gruzach. Gwałtownie też spadł ogólny
dobrobyt ludności wielkopolskiej.

Zapewne, dużo w tym winy obiek-
tywnych warunków, w jakich znalazło
się życie gospodarcze naszej ziemi. Nie-
wątpliwie, utrzymanie znacznie wyż-
szego poziomu materialnego na dłuższą
metę było trudne, jeśli nie wykluczo-
ne, gdyż działało tutaj do pewnego
stopnia prawo naczyń połączonych.
Mówimy — do pewnego stopnia, —
gdyż w każdym kraju spojrzeć może-
my odchylenia w stanie dobrobytu
ludności poszczególnych okręgów, co
nie zawsze jest tylko wynikiem lepsze-
go naturalnego wyposażenia, lecz czę-
sto związane jest z szczególną zapobie-
gliwością, pracowitością czy uzdolnie-
niem organizacyjnym ludności, zamie-
szkującej dany okręg.

Wielkopolska utraciła samodziel-
ność finansową, jaką w wysokim stop-
niu posiadała przed wojną. Po kolei
wszystkie poważniejsze instytucje ban-
kowe bądź zniknęły z powierzchni,
bądź też przeszły w ręce państwa. Sieć
spółdzielni kredytowych skurczyła się
i w dużej mierze zatraciła dawne swe
znaczenie. Zresztą w ogóle spółdziel-
czość wielkopolska utopiona w kotle
ogólnie - polskim, którego kucharzem
jest radykalizująca biurokracja —
przestała być narzędziem, poddanym
woli i dyspozycji samego społeczeń-
stwa, i wiedzę żywot doś suchotniczy.

Mógłby ktoś zapytać, czy warto i
z powodu utraty samodzielności
finansowej Wielkopolski. Czy, przeciw-
nie, nie należy tego faktu powitać jako
zjawiska zacierania się dawnych od-
rębności dzielnicowych? Cząsy się
zmieniły, po co więc potrzebna jest
Wielkopolsce ta samodzielność? Czy
nie kryje się za tym jakiś motyw poli-

tyczny, niezgodny z polską racją sta-
nu?

Te imaginacyjne pytania wymaga-
ją odpowiedzi, poważnej i uczciwej.
Usiłujmy ją dać.

Wielkopolska jest predestynowana
do podjęcia pracy nad odnowieniem
życia gospodarczego całej Polski. Za-
danie to pojmujemy w dość szerokim
znaczeniu. Nie kto inny, jak b. mini-
ster przemysłu i handlu p. Floyar-
Rajchman, wypowiedział bardzo suro-
wy sąd o strukturze jednej z ważniej-
szych dziedzin naszego życia gospo-
darczego — mianowicie handlu. Nie
tylko o strukturze, ale i o metodach w
nim panujących.

A czy lepiej przedstawiają się sto-
sunki w przemyśle? Wyżysk bezgra-
niczny pracowników (chałupnictwo),
brak elementarnych zasad uczciwości
(przemysł anonimowy, ustawiczne zło-
śliwe bankructwa itd.), krótkowzrocz-
na polityka eksploatacji rynku we-
wnętrznego, uprawiana przez kartele,
i wiele innych zjawisk składają się na
dość ponury obraz działalności prze-
mysłowej, uprawianej przeważnie bądź
też przez elementy obce nam rasą i po-
chodzeniem.

Jest to obraz sumaryczny, upro-
szczony i nie uwzględniający niewąt-
pliwie istniejących odchyleń ku lep-
szemu; w ogólnych zarysach jest on
jednak zgodny z rzeczywistością.

W tę to zatechłą atmosferę naszego
życia gospodarczego, opanowanego
przez obce siły do tego stopnia, że nie
możemy mówić o istotnej wewnętrznej
niezależności, winna tchnąć nowego

**Przy cierpieniach mózgowych i nerwo-
wych i rdzenia pacierzowego** naturalna
woda gorzka **Franciszka Józefa** powoduje
regularne wypróżnienie oraz wydatnie
ułatwia proces trawienia żołądkowego
i przemiany materii.

Tg 20 708

Dążenia polityczne Białogrodu

(Od własnego korespota „Kuriera Poznańskiego”)

Białogród, 6 maja

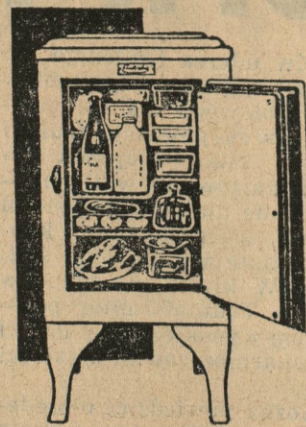
Obecny kierunek polityki Białogro-
du zaniepokoił wielu za granicą, a na
łamach prasy nie przestaje się w zwią-
zku z tym roić od przeróżnych domy-
słów i plotek. Również w prasie pol-
skiej pojawiło się wiele, nieraz sprze-
cznych, wiadomości na temat przysz-
łości Małej Ententy czy paktu bałkań-
skiego z okazji ostatnich posunięć dy-
plomacji jugosłowiańskiej.

Wasz korespondent ostatnio miał
okazję przeprowadzić rozmowę z jedną
z wybitniejszych postaci politycznych
Jugosławii poruszając aktualne zagad-
nienia z polityki międzynarodowej
Białogrodu. Tok myśli tej rozmowy
postaram się w krótkości przedstawić
czytelnikowi, gdyż będąc wyrazem te-
go, co myślą jugosłowiańskie sfery

Nowy pałac królewski w Białogrodzie

Kwestia chłodnictwa w gospodarstwie domowym

Dla każdego gospodarstwa -
odpowiednia wielkość

została rozwiązana w sposób ide-
alny, dzięki chłodniom domowym
ELECTROLUX
na gaz, elektryczność lub naftę.
Bez motoru, bez obsługi, całkowicie
automatyczna, pracuje bezdźwięcznie.
**Wygoda, oszczędność
i higiena w każdej kuchni.**

ELECTROLUX SP. Z OGR. ODP.

WARSZAWA, ul. Sienkiewicza 3
KATOWICE, ul. Kościuszki 1a
KRAKÓW, Rynek Główny 45
ŁÓDŹ, ul. Piłsudskiego 15
POZNAŃ, ul. Matejki 65
LWÓW, ul. Piłsudskiego 21

ducha Wielkopolska, której struktura
narodowa, społeczna i gospodarcza w
zasadzie jest zdrowa i jednolita.

Istnieje jeszcze alternatywa: odno-
wienie naszego życia gospodarczego
może się dokonać od góry — poprzez
państwo. Na tę drogę częściowo już
weszliśmy. Dla braku miejsca nie bę-
dę uzasadniał, iż jest to droga, która
nie prowadzi do celu, którą należy od-
rzucić.

Jakżeż Wielkopolska ma spełnić tę
wielką swoją misję odnowienia, a po-
wiedźmy wyraźnie — spolszczenia ży-
cia gospodarczego, gdy pozbawiona jest
samodzielności finansowej, gdy groma-
dzonych z pracy swej nadwyżek kapi-
tałowych nie odprowadza do kas in-
stytucyj, których kierownictwo sama
sprawuje? Dopóki nie odrodzi się w
Wielkopolsce silny aparat kredytowy,
który będzie centralą dyspozycji gos-
podarczych naszego społeczeństwa,
dopóty trwać będzie bezwład gospodar-
czy i niedolność do podjęcia wysiłków
na większą skalę. Nie podejmuję się
rozwiązać tej tezy i wskazywać, na ja-
kich drogach odbywać się powinna re-
generacja bankowości wielkopolskiej,
choć sądzę, że mamy wypróbowane w
przeszłości wzory.

ków. Przeszłość niejednokrotnie pou-
czyła, jak niebezpiecznie liczyć jest tyl-
ko na obcą pomoc i politykę.

Takie oto są przewodnie myśli poli-
tyki zagranicznej Białogrodu, dla któ-
rej interes Jugosławii jest najwyższym
probiezmem.

Poglądy te spotykają się na we-
wnątrz państwa jugosłowiańskiego z
uznaniem ogólnym, z wyjątkiem tych
polityków, którzy związani będąc
ideologicznie z „frontami ludowymi”
w Europie pragnęliby popierania tych
tylko państw, gdzie bliskie im żywie-
ły w obecnej chwili są przy władzy.

W walce o polskość miast

Chłopi tworzą podwaliny polskiego handlu w Brzesku

Ankieta „Orędownika” wykazała
znaczny przyrost polskich sił w dzie-
dzinie handlu, rzemiosła i przemysłu
w miastach i miasteczkach polskich
w ciągu trzech ostatnich lat. Trzeba
przy tym pamiętać, że nawet jeśli tu
i ówdzie cyfrowo jeszcze przeważają
Żydzi, to jest to i tak nasze zwycię-
stwo, bo przecież do niedawna udział
polski w handlu był znikomy, a obec-
nie walczymy jak równi z równymi,
zdobywając szybką i nieubłaganą
przewagę.

Taki stan rzeczy jest w powiato-
wym Brzesku w Małopolsce (między
Krakowem a Tarnowem). W ciągu o-
statnich trzech lat powstało tu 38 stra-
ganów polskich (bławat 6, bielizna 9,
chustki 1, garnki 2, galanteria 6, cu-
kierki 8, obuwie 4, skóra 2), 16 skle-
pów (bławat 2, skóra 1, żelazo 1, spo-
żywcze 4, ubrania 1, jatki 3, składy
węgli 3, restauracja 1), placówek prze-
mysłowych 4 (wyroby cementowe w
Jadownikach i Sterkowcu, fabryka wo-
dy sodowej w Lipnicy i tartak w Oko-
cimiu). W rzemiośle zaznaczył się
tylko ubytek 2 krawców i przybytek
1 Żyda. Placówek handlowych pol-
skich zlikwidowano 1, żydowskich kil-
ka, zwłaszcza straganów.

Wszystkie 38 straganów założyli
chłopi. Sklepy założyli: 6 chłopi, 10
mieszczanie. Z założonych placówek
utrzymuje się mniej więcej 135 osób.

Główna walka, utrudniana czasem
w sposób bardzo przykry przez policję,
toczy się o stragany. Przed trzema laty
nie było w Brzesku ani jednego stra-
ganu polskiego. Pierwsze stragany
założyli członkowie Stronnictwa Naro-
dowego. Dzięki pracy S. N. Brzesko
powoli odżydza się. Szczególnie ofiar-
ną walkę prowadzą narodowcy z Ja-
downik.

Są jeszcze jednostki, które nie mo-
gą pojąć, że walka o polski handel,
przemysł i rzemiosło nie może doko-
nywać się bez zdecydowanej walki
politycznej. Na szczęście zrozumiał to
naród.

J. B.

Rozwiązanie partii komuni- stycznej w Luksemburgu

Mając na uwadze niebezpieczeń-
stwo, jakie niesie komunizm dla Ko-
ściola i państwa, rząd luksemburski
wydał prawo, mocą którego partia ko-
munistyczna jest uznana za nielegal-
ną i zakazaną. Nowe prawo zostało
uchwalone 34 głosami przeciwko 19
głosom socjalistów i komunistów.

PRZECZADZKI PO TARGACH POZNAŃSKICH

SALON SAMOCHODOWY

W specjalnym dodatku samochodowym wydanym w dniu otwarcia tegorocznych Targów, omówiliśmy już szczegółowo kwestie motoryzacyjne oraz ogólne wytyczne techniki samochodowej na rok 1937. Obecnie pozostają do omówienia poszczególne typy samochodów, wystawione w salonie samochodowym, mieszczącym się w pawilonie 1.

Przede wszystkim należy zająć się tym, co wyrabiamy w kraju lub też w kraju montujemy. Jedynym produktem czysto polskim są samochody

POLSKI FIAT

a więc nasamprzód znany typ 508, który na naszym rynku zdołał sobie zdobyć wiele sympatii. Model ten zasadniczo utrzymano bez zmian, natomiast zaopatrzone go w liczne ulepszenia w szczegółach, z których najważniejszym jest zawieszenie resorów w gumowych łożyskach „Silenthloc”, nie wymagających smarowania, ani też opieki, co, rzecz oczywista, jest dużą dogodnością dla kierowców-amatorów. Jako nowość wprowadzono obok dotychczasowego dwusiedzeniowego nowe nadwozie czterodrzwiowe bez słupków pomiędzy drzwiami. Najważniejszą jednak nowością jest znaczne obniżenie ceny samochodów typu 508.

Z dalszych modeli produkcji czysto krajowej spotykamy tam ogólnie znaną dwulitrowkę 518 oraz samochody dostawcze i ciężarowe 618 i 621. W nadwoziach należy zanotować bardzo ładnie rozwiązane furgony w wykonczeniu niemal luksusowym.

Z typów importowanych wzgl. montowanych spotykamy rasowy model 1500, sześciocylindrowy o pięknej linii aerodynamicznej oraz ostatnią rewelację Fiata, słynny model 500, mały, ekonomiczny, a mimo to wygodny i wydajny dzięki zastosowaniu pomysłów nowych rozwiązań konstrukcyjnych. Dogodna cena oraz niskie koszty eksploatacyjne tego modelu umożliwią nabycie samochodu niejednemu, który normalnie nie mógłby sobie pozwolić na utrzymanie samochodu.

LILPOP, RAU I LOEWENSTEIN

krajowa montownia samochodów, wystawia samochody amerykańskiego koncernu General Motors wzgl. należącej do tego koncernu niemieckiej wytwórni Opel. Najpopularniejszym modelem jest tu Opel-Olympia, czterocylindrowka o pojemności 1,3 litra, interesująca z oryginalnego rozwiązania stalowego szkieletu tworzącego zarazem karoserię i podwozie. Niezależne zawieszenie kół przednich na wahliwych dźwigniach zapewnia maszynie doskonałe walory drogowe. Nadwozia o umiarkowanym kształcie aerodynamicznym są nader wygodne.

Dalszymi modelami montowni są reprezentacyjne mimo niskiej ceny Chevrolety oraz luksusowe Buicki. Są to typy na wskroś amerykańskie z bogato dimensionowanym silnikiem i niezwykle przestronnych nadwoziach, a więc samochody dla ludzi wygodnych. Wyposażenie jest, jak we wszystkich samochodach amerykańskich, bardzo bogate.

Pozostałe stoiska zajęte są przez samochody pochodzenia zagranicznego. Omówimy je tu w porządku alfabetycznym.

AERO

Czeskie samochody „Aero”, wyrabiane przez znaną fabrykę samolotów Aero w Pradze, pojawiły się na rynku poznańskim po raz pierwszy, aczkolwiek dość dawno zaprowadziły się w stolicy, a szczególnie na Górnym Śląsku. Efektownym kształtem od razu zwróciły uwagę na siebie i, jako „typ njeznany”, poddane próbom okazały się bardzo miłą niespodzianką tak pod względem zrywu, szybkości, jak też doskonałych walorów drogowych, wynikających z niezależnego zawieszenia wszystkich kół i napędu na koła przednie. Doskonałe wyposażenie i obszerne karoserie typu 30 (pojemność silnika 1 ltr) dają komfort wozu niemal luksusowego. Dwulitrowy, czterocylindrowy model 50 jest typem maszyny, pozwalającej na osiągnięcie wielkich przeciętnych szybkości podróży.

ADLER

Na rok bieżący Adler rozszerzył swój program o dwa nowe typy poza znanymi Trumpf Junior, Trumpf i Diplomat ukazały się bowiem Primus i najnowsza rewelacja typ 10. U wszyst-

kich tych typów uderza tendencja do nadania im linii opływowej tj. zmniejszenia oporu czołowego dla osiągnięcia oszczędności w eksploatacji. Trumpf Junior otrzymał kilka ulepszeń wewnętrznych tj. hartowany wał korbowy i udoskonalone materiały w bloku silnikowym i zaworach, do zmian konstrukcyjnych natomiast nie było żadnego powodu. W klasie samochodów małolitrażowych Trumpf-Junior pozostał nadal typem wysokiej klasy dzięki doskonałemu szarmonizowaniu całości konstrukcyjnej.

To samo można powiedzieć o modelu Trumpf (1,7 ltr). Typ ten cechuje duża moc i wydajność silnika oraz duży komfort obszernego nadwozia.

Sześciocylindrowy typ 10 (2,5 ltr) jest ciekawą próbą stworzenia samochodu średniej mocy o dużej szybkości maksymalnej obracającej się około 125 km/godz. Zastosowano tu napęd na koła tylne. Przez specjalną konstrukcję podwozia otrzymano doskonały stosunek mocy do ciężaru, przy czym wydajność maszyny zwiększona przez ściśle zachowanie linii opływowej. Rzecz oczywista, że wszystkie koła są resorowane niezależnie. Prześrośnie i wygodne nadwozie zapewnia podróżowanie bez zmęczenia nawet na najdalsze odległości.

AUTO-UNION

Na program produkcji koncernu Auto-Union składają się, jak wiadomo, cztery marki, a mianowicie Audi, DKW, Horch i Wanderer. Cieszące się u nas dużą popularnością samochody DKW, należące do najoszczędniejszych maszyn naszego rynku, zaznaczyły swój tegoroczny występ znaczną zniżką ceny, która uwydatniła się szczególnie w dwóch nowych typach popularnych. Wszystkie modele DKW posiadają, jak wiadomo, napędne koła przednie, w tyle wyposażone są w doskonałą tzw. „Schwebeachse”, zapobiegającą pochylaniu się karoserii w krzywiznach, co oczywiście przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa jazdy. O walorach pocziwych silników dwutaktowych nie trzeba tracić słów.

Wanderer w roku bieżącym przyniósł również nowy model, a mianowicie W 24 z silnikiem 1,8 ltr. Dzięki ulepszonej konstrukcji podwozia i zmniejszonego wskutek tego ciężaru wydajność maszyny jest, mimo ekonomicznego silnika, bardzo wielka. W przeciwieństwie do innych, znanych typów Wanderera zastosowano w tym także tzw. „Schwebeachse”. Wszystkie nadwozia Wandererów zyskały w roku bieżącym nowy „front” i nową linię, bardziej opływową, przy czym zostały znacznie rozszerzone, co przyczyniło się do zwiększenia komfortu jazdy.

Najwyższą klasę koncernu Auto-Union reprezentują wspaniałe ośmiocylindrowe modele Horch. Są to maszyny luksusowe dla ludzi o najwyższych wymaganiach.

B. M. W.

Bayerische Motoren-Werke, znane ze swych doskonałych motocykli, reprezentują w automobilizmie klasę samochodów z pewnym temperamentem sportowym. Wystawione typy, nie należące nota bene do najtańszych, odznaczają się niezwykle troskliwym opracowaniem wszelkich szczegółów, tudzież silnikami o dużym temperamencie. Ośrodkiem zainteresowania tego stoiska jest przepiękna biała sportówka dwuosobowa z silnikiem sześciocy-

lindrowym z trzema karburatorami itd. Przedstawiciele firmy zapewniają, że osiąga szybkość 150 km/godz.

CITROEN

Citroën, który już od kilku lat przeszedł na napęd na koła przednie, w roku bieżącym utrzymał swe dotychczasowe typy zasadnicze, znane ogólnie z pięknej płynnej linii, ekonomicznych silników (1,7 i 2,0 ltr), znacznej szybkości i doskonałego resorowania. Szczególnym zainteresowaniem znawców cieszy się piękny dwuosobowy kabriolet sportowy z zupełnie zakrytym dachem, o ślicznej rasowej linii.

DODGE

Amerykańska fabryka Dodge z koncernu Chrysler wystawia samochody ciężarowe od 1 do 6½ ton oraz 3,5 tonowe podwozia autobusowe. Odznaczają się one bardzo silną budową i z tej racji zwracają uwagę zainteresowanych. Wyposażone w wydajne i elastyczne silniki pozwalają na osiągnięcie znacznych szybkości nawet w trudnych warunkach drogowych, odpowiadają więc polskim wymaganiom transportowym.

HANSA, HANSA LLOYD, GOLIATH

Bremeńskie zjednoczone fabryki Hansa, Hansa Lloyd, Goliath niedawno dopiero weszły na nasz rynek ze samochodami osobowymi, obecnie zaś rozszerzają swą działalność wprowadzając także samochody ciężarowe i lekkie furgonki trzykołowe.

Ze samochodów osobowych widzimy tam niezmiennie w niczym typy 1100 (4 cyl.) i 1700 (6 cyl.) z silnikami górnozaworowymi i niezależnym resorowaniem wszystkich kół. Cechą charakterystyczną podwozi Hansa jest umieszczenie wszystkich ruchomych części w łożyskach gumowych, nie wymagających smarowania, co w znacznej mierze upraszcza obsługę. Nowym modelem jest piękny model 2000, dwulitrowka sześciocylindrowa z nadwoziem aerodynamicznym, przedstawiająca typ samochodu na wielkie podróże z dużymi szybkościami przeciętnymi. Szybkość maksymalna wynosi przeszło 120 km/godz., obszerna zaś karoseria zapewnia wszelką wygodę i podróż bez zmęczenia.

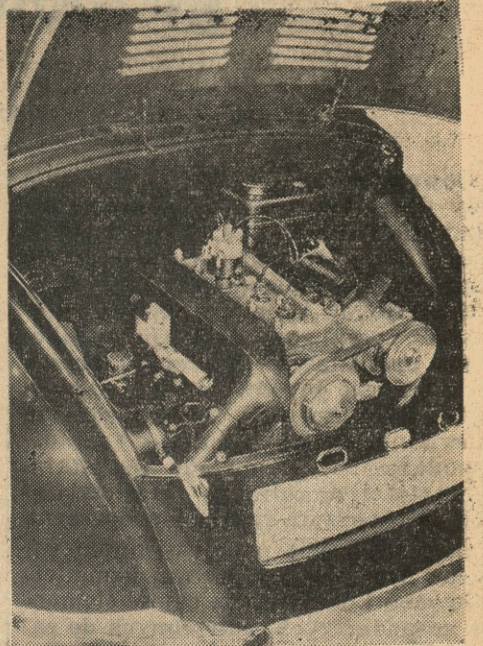
Oprócz samochodów widzimy na stoisku samochody wzgl. podwozia ciężarowe Hansa Lloyd. Są one przeznaczone dla transportów pośpiesznych. Nowością jest najnowszy typ 3,5 ton z niezależnie zawieszonymi kołami przednimi. Posiada on poza tym podwójną przekładnię w osi tylnej. Bardzo oryginalny jest lekki furgonik trzykołowy Goliath, który, jak zapewniają, nadaje się doskonale do lekkich transportów w mieście.

MERCEDES-BENZ

Ogólnym zainteresowaniem cieszy się stoisko znanej niemieckiej marki Mercedes-Benz, cieszącej się wszędzie jak najlepszą opinią. Widzimy tam w kilku odmianach następujące modele:

Typ 170 V, odznaczający się, jak wszystkie zresztą modele tej marki, niezależnym resorowaniem wszystkich kół. Wydajny i elastyczny, a mimo to oszczędny silnik daje szybkość przeszło 100 km/godz., przy czym samochód ten odznacza się szczególnym powodzeniem na naszym rynku.

Typ 230, który przedstawia dalsze rozwinięcie dotychczasowej typu 200, z silnikiem 6-cylindrowym o mocy

ZAMIAST WALIZY

umieszczono silnik w tyle samochodu w jednym z typów Mercedes Benz (170 H).

55 KM, osiąga on szybkość 115 km/godz. Nowoczesna skrzynka biegów posiada 4. bieg przyspieszający półautomatyczny, obsługiwany bez pomocy sprzęgła.

Szczególną nowością jest typ 260 D, jeden z pierwszych samochodów seryjnych z silnikiem Diesla. Silnik ten, 4-cylindrowy, odznacza się małym zużyciem paliwa (9—11 ltr), przy czym stosuje się dla niego tani olej gazowy, osiągając w ten sposób poważne obniżenie kosztów eksploatacyjnych.

Kategorię luksusowego samochodu podróży reprezentuje typ 290 z silnikiem 6-cylindrowym i 4. półautomatycznym biegiem przyspieszającym.

Wszystkie te typy odznaczają się doskonałym opracowaniem wszystkich szczegółów, nadwozie zaś pięknie w liniach posiadają wykończenie wprost luksusowe.

MORRIS

Po raz pierwszy od dłuższego czasu pojawiły się znów u nas angielskie samochody Morris. Widzimy tam trzy modele 4-cylindrowe (918, 1290 i 1550 ccm) oraz model 6-cylindrowy (1818 ccm). Są to samochody o typowo angielskim układzie standardowym, przy czym jednak posiadają, jak wszelkie wozy angielskie, wyposażenie luksusowe, a więc wybita z pięknej skóry, wbudowane hydrauliczne lewarki przy wszystkich kołach, obsługiwane za pomocą guzików z miejsca kierowcy itp. Ceny są uderzająco niskie. Na stoisku znajduje się ponadto jedno podwozie ciężarowe Morris-Commercial.

RENAULT

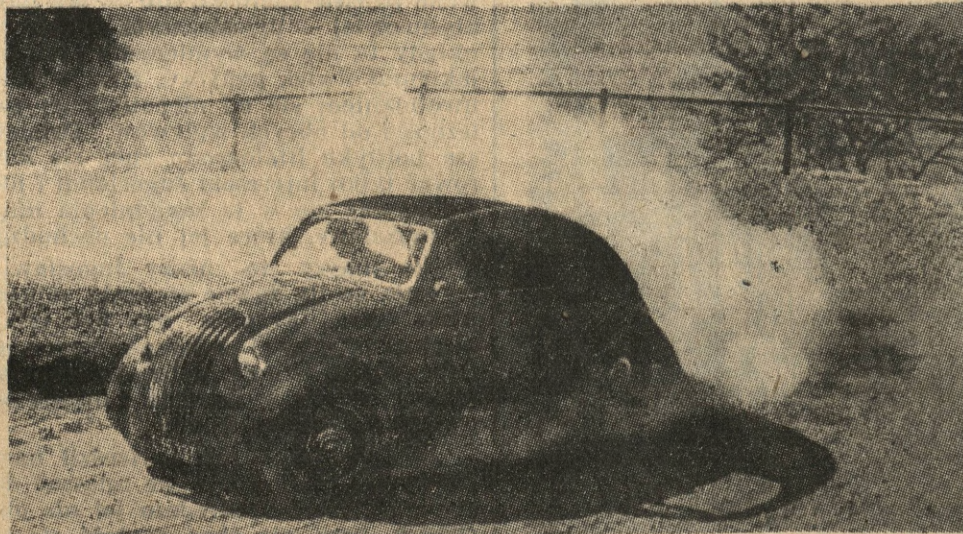
Drugą marką francuską jest Renault, który jako rewelację sezonu pokazuje model „Celtaquat”, samochód 4-cylindrowy o pojemności 1,5 ltr o mocy 35 KM, oszczędny i szybki (100 km/godz.). Ciekawe rozwiązanie podwozia z podwójną nisko leżącą ramą, zawieszoną w trzech punktach, zapewnia bezpieczną i pewną jazdę. Karoseria, zdumiewająco obszerna, mieści wygodnie 5 osób i jest wyposażona z wielką starannością. Cena jest niezwykle niska, twierdzenie więc firmy, że jest to najtańszy samochód klasy średniej nie wydaje się wcale przesadnym.

SKODA

W klasie samochodów małolitrażowych duże zainteresowanie wywołała czeska marka „Skoda” przede wszystkim nowym typem „Popular”. Sympatyczny ten model odznacza się nie tylko pięknie opracowanym najnowocześniejszym podwoziem, nie tylko pięknymi liniami karoserii, lecz, co najważniejsze, bardzo umiarkowaną ceną. Szczegółne upodobanie znajdują dwie śliczne sportówki umieszczone na samym froncie stoiska. Stoisko to jest w ogóle stale obleżone przez ciekawych.

Drugim modelem „Skody” jest starszy brat „Popular” — „Rapid” z silnikiem 1,3 litrowym i obszerniejszą karoserią. W modelu tym szczególnie podpada niezwykle spokojna i równomierna praca silnika.

(Ciąg dalszy nastąpi).

NIE BOJMY SIĘ ZAKRĘTÓW

Samochód nowoczesny odznacza się doskonałą przyczepnością do drogi i dużą pewnością w krzywiznach. Oto mały Steyr, biorący ostry zakręt z pełną szybkością.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Maj
9
Niedziela

Ważne numery telefonów:
Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57, 30-50
Policja: 42-21
Poczt.: 15-01 i 28-36
Poczt. taksówk.: Grunwaldzka 77-72; Rynek Jeż. 77-08; Klinika przy Polnej 77-02; Marsz. Pocha (nar. Niegolewskich) 77-82; Plac świetokrz. 49-80; Zielona (nar. Strzeleckiej) 50-35; Rynek Wildecki 66-35; W Garbary (nar. Wielkiej) 57-87
Poczt. biuro zleceń: 49-28; Zegarynia 07 Centr. międzym. 00. Inform. tel.: 09. Biuro napr. 08.

Wiedza WARCIE

poziom: +1,65 m.
temper.: +15,4

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18; — Apt. im. dra K. Marcinkowskiego, ul. Nowa (Bazar); — Apt. Zielona, ul. Wrocławska 31; — Apt. Czerwona St. Rynek 37; — Apt. przy Grobli, W. Garbary 41; — **Jeżyce:** Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12; — **Lazarz:** Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9; — **Wilda:** Apt. pod Koroną, ul. Górna Wilda 61; — **Debiec:** Apt. przy ul. Debieckiej 6; — **Solacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12; — **Główna:** Apteka przy Krzyżu ul. Główna 53; — **Staroleka:** Apt. miejscowa.

— **Lekarska Poradnia Przedślubna** Polskiego Tow. Eugenicznego w gmachu Cell. Minus, ul. Fredry nr. 10, parter — udziela bezpłatnie porad dla pań w poniedziałki między godz. 18—19, dla panów we wtorki między 18—19. (x.)

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 8 maja 1927 r.

Cech piekarski podniósł cenę chleba żytniego na 19 groszy. — Zmarł znany obywatel poznański, właściciel ziemski, sp. Jan Komendziński w 71 roku życia.

OSOBISTE

— **Odniesienie.** W piątek, dnia 7 bm. odbyła się w sali posiedzeń Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych uroczystość wręczenia jego naczelnemu dyrektorowi inż. Franciszkowi Baranowskiemu „złotego znaku” Związku Straży Pożarnych R. P., najwyższego odznaczenia strażactwa polskiego. Okolicznościowe przemówienie wygłosił i dekoracji dokonał gen. St. Taczak, prezes poznańskiego okręgu wojewódzkiego i członek zarządu głównego Związku Straży Pożarnych R. P. W prostych, lecz serdecznych słowach podziękował za wyróżnienie inż. Fr. Baranowski, podkreślając, że rozwój strażactwa na ziemiach zachodnich należy zawdzięczać z jednej strony funduszom Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych w Poznaniu, a z drugiej strony ofiarnej i bezinteresownej pracy czynnika społecznego, a przede wszystkim kół strażackich. (3)

WYCHOWANIE, KURSY

— **Bezpłatny pokaz w ogrodzie Szkoły Ogrodnictwa.** W dniu 9 bm. (niedziela) o godz. 11 odbędzie się na terenach Ogródów Państwowej Szkoły Ogrodnictwa, ul. Dąbrowskiego 169-171, pierwszy, bezpłatny pokaz ogrodniczy. Pokaz na temat „Aparatura i technika opryskiwań”, przeprowadzi dypl. ogrodnik Stefan Alwin.

KINOTEATR »ŚLONCE« KINOTEATR

W sobotę, 8 i w niedzielę, 9 maja o godzinie 3 po południu ostatnie 2

POPULARNE PRZEDSTAWIENIA
po cenach najniższych

Cud ekranu — aktorka i śpiewaczka

DAENNE DURBIN

w pierwszym amerykańskim filmie słynnych twórców obrazów z Franciszką Gaal

HENRY KOSTERLITZA
i JOE PASTERNAKA

PENNY

Największa rewelacja filmowa 1937 roku.

W pozostałych rolach:

BINNIE BARNES — RAY MILAND — ALICE BRADY — CHARLES WINNINGER — MISCHA AUER — NAN GREY — BARBARA READ — JOHN KING.

Film dozwolony dla młodzieży od lat 16.

Bilety po cenach najniższych:

CALY PATER 50 gr. CALY BALKON 75 gr. są do nabycia przy kasie III kinoteatru „Słońce”.

zg 1438/9

Niedziela
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Grzegorz teol. N. M. P. Łask.
Bożorada bl. **KALENDARZ SŁOWIAŃSKI**
Cierpimira

Ślota: wschód 4.08, zachód 9.31
Długość dnia 15 godzin 23 minut
Księżyca: wschód 3.07, zachód 18.30
Faza: 1 dzień przed nowiem

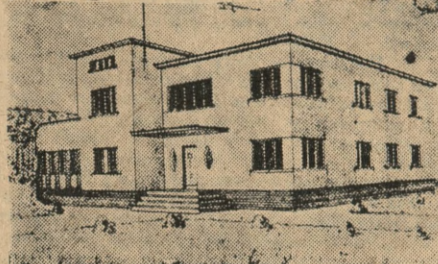
Zjazd księgarstwa polskiego w Poznaniu

Jutro, w niedzielę, odbędzie się w Poznaniu zjazd księgarzy zrzeszonych w Związku Księgarzy Polskich.

Po mszy św., którą o godz. 9 odprawia w kościele św. Marcina ks. prałat Taczak, uczestnicy zjazdu udadzą się do Przemysłowa pod Poznaniem, gdzie ks. dyr. Wołkowski dokona poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę pierwszego schroniska księgarza polskiego. Schronisko wzniesione będzie na terenie o obszarze około 7 tysięcy metrów kwadratowych, ofiarowanym Z. K. P. przez dyrektora Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu, p. Gąsiorowskiego.

Po powrocie do Poznania i zwiedzania Targów rozpoczną się obrady zjazdowe w sali św. Wojciecha przy Al. Marcinkowskiego 22 o godz. 16.30. Wygłoszone będą dwa referaty: „Kon-

solidacja i samoobrona księgarstwa sortymentowego” przez p. A. Krawczyńskiego ze Lwowa i „Bądźmy soli-

Projekt schroniska księgarzy polskich w Przemysławiu pod Poznaniem.

darni” przez p. K. Szyllinga z Warszawy.

Urzędującym prezesem Związku Księgarzy Polskich jest p. Ignacy Rzepecki z Warszawy.

Echa pożaru biurka w kuratorium

Kozakiewicz skazany został na 4 lata więzienia i zapłacić ma 9000 złotych

W dniu wczorajszym odbył się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu proces Włodzimierza Kozakiewicza, bohatera głośnego „pożaru” w kuratorium szkolnym w Poznaniu przy ul. Towarowej 23.

Kozakiewicz sprowadzono na rozprawę z więzienia, w którym przebywał od chwili wykrycia popełnionych przez niego nadużyć.

Kozakiewicz pochodzi z rodziny ziemiankiej. Liczy 30 lat. Urodził się w Rosji i ma poza sobą dwa lata studiów uniwersyteckich.

Akt oskarżenia zarzucał Kozakiewiczowi, że od drugiej połowy 1936 r. do końca lutego 1937 na stanowisku kontraktowego urzędnika kuratorium szkolnego w Poznaniu, przywłaszczył sobie obligacje pożyczki narodowej i inwesty-

Na konferencji tej Kozakiewicz nie był, gdyż dnia tego spóźnił się do biura. Powiadomiony jednak o przebiegu konferencji, postanowił wykorzystać okazję do zatuszowania swych przestępstw.

W godzinach południowych Kozakiewicz zapalką podpalił znajdujące się w jego szufladzie papiery i obligacje. Na zwróceną mu przez kolegę uwagę, że w pokoju czuć swąd, zagasił „pożar”, ukrył papiery pod marynarką i wybiegł na korytarz.

Tam z obligacji poobećwał kupony, grzbiety zaś opalił zapalką.

Następnego dnia Kozakiewicz przybył do biura wcześniej i tam ponowił podpalenie papierów.

W czasie dochodzeń Kozakiewicz nie przyznał się do winy, twierdząc, że ogień powstał przypadkowo i strawił obligacje z kuponami.

Równocześnie jednak przeprowadzono rewizję domową u Kozakiewicza i znaleziono rzekomo spalone kupony.

Wówczas Kozakiewicz przyznał się do przywłaszczenia obligacji, wypierając się dalej podpalenia.

Na rozprawie Kozakiewicz przyznał się do przywłaszczenia obligacji. Wyjaśnił, że w czasie pobytu w Warszawie dostał się do tajnego domu gry i tam w ruletkę przegrał znaczną kwotę. Nie mając pokrycia, wystawił weksle, które podpisał fałszywym nazwiskiem. Posiadacze weksli znali tajemnicę podpisu i szantażowali Kozakiewicza. Nadto twierdził Kozakiewicz, że miał dług u lichwiarza Izraela Kupermanna.

Przesłuchany świadek Adam Lachowicz zeznał, że 24 lutego br. Kozakiewicz zameldował mu o spaleniach się w biurku obligacji. Gdy przybył na miejsce, zastał papiery porozrzucane na ziemi i zlane wodą. Nie było jednak ani śladu ani popiołu po obligacjach. Zawiadomił więc swe władze przełożone, które przy pomocy policji odkryły przyczynę „pożaru”.

IWONICZ-ZDROJ

Sezon ulgowy trwa do 20 czerwca

21 153,- ryczałt 3-tygodniowy
Żądajcie prospektów
nr 42 699

Po zamknięciu przewodu zabrał głos prokurator Góralewicz, który w ostrych słowach streścił sylwetkę oskarżonego. Powołując się na złożoną przez siebie do akt korespondencję oskarżonego, stwierdził, że oprócz swej pensji otrzymywał pieniądze od krewnych i narzeczonych i za nie się bawił.

Dziś o godz. 11.45 sąd ogłosił wyrok, mocą którego Włodzimierz Kozakiewicz skazany został: za przywłaszczenie obligacji pożyczek na 4 lata więzienia i za wywołanie pożaru w biurku na 10 miesięcy więzienia, łącznie na 4 lata więzienia. Nadto sąd pozbawił go praw publicznych i obywatelskich na przeciąg lat 5 oraz skazał go na poniesienie opłat sądowych i zasądził od niego na rzecz skarbu państwa kwotę 9 tysięcy złotych. (k)

Prywatne Gimnazjum żeńskie im. Królowej Jadwigi w Poznaniu. Wały Zygmunt Starego 9 telefon 59-85 zamierza od września 1937 otworzyć **liceum ogólnokształcące** typu humanistycznego. Zgłoszenia do I klasy licealnej oraz do klas gimnazjalnych i szkoły powszechnej przyjmuje Dyrekcja codziennie od godz. 11-1.

Szkoła posiada obszerne boisko, wielką salę gimnastyczną, oraz doskonałe warunki higieniczne.

Dla zamieszkujących uczennice internat.

dg 23078

Ma świetny
APETYT
przepada za
JECOROLEM

Zwiększa WZROST, WAGĘ
40 LAT
potwierdzenia za
skutecznością
tego leku
MAG. A. RUKOWSKIEGO
JECOROL
zawiera TRAMU
P. 27 70-62, 72

KRONIKA Towarzystwa

Przypominamy, że w niedzielę, dnia 9 maja br. o godz. 20 w sali koncertowej św. Marcina odbędzie się wielki wieczór artystyczny pt.: „MAJOWE BLASKI”, na którym słowo wstępne nt.: „W blaskach majowej jutrzienki” wygłosi KS. REKTOR NIKODEM CIESZYŃSKI. W wieczorze biorą ponadto udział pp.: Mec. St. WY-SZOMIRSKA (sopran), Mira LANZANKA (taniec plastyczny), Wł. NIEWIADOMSKI (tenor), F. KOSAKOWSKI (bas), H. SKUBISÓWNA i Cz. KURASZ (tańce narodowe) Zb. KACZOROWSKI (recytacje), prof. M. SAUER (akompaniament). Całkowity dochód przeznaczony jest na świetlice dla bezrobotnych. Bilety w cenie od 1—2 zł nabywać można w kasie Księgarni św. Wojciecha, Pl. Wolności 1.

Cały kulturalny Poznań — spotka się na „Majowych blaskach”.
zg 26 929

Restauracja w Hotelu Polonia Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie sale do zabaw i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.
Ng 40 461

WYSTAWY

— **Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych** (pl. Wolności 18). W Salonie Tow. Prz. Szt. Pięknych są obecnie trzy zbiorowe wystawy, mianowicie: obrazów Wład. Roguskiego, kilimów Hahnowej i Izydorkówny, grafiki Lanżanki i Kabacińskiego. Rzeźbę reprezentuje Władysław Marcinowski. Salon otwarty w dni powszednie od godz. 11—17, w niedzielę i święta od godz. 12—15.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Zaginienie.** W dniu 2 kwietnia br. o godz. 22 wyszedł z mieszkania przy ul. Wierzbiciej 35, 67-letni Piotr Kubiak i dotychczas nie wrócił. Rysopis zaginionego jest następujący: wzrost 167 cm, włosy siwe, oczy niebieskie, brak uzębienia, na lewej ręce ponad dłonią znak opalenia, ubrany w czarną jesionkę z aksamitnym kołnierzem, czapkę sportową popielatą, ciemne spodnie i marynarkę, czarne sznurowane trzewiki. Kubiak nie posiadał przy sobie dokumentów. Zachodzi podejrzenie, że zaszedł tu nieszczęśliwy wypadek, który spowodował to niewytłumaczalne zniknięcie starszego człowieka. W razie przytrzymania zaginionego należy powiadomić II komisariat P. P. w Poznaniu. (mz)

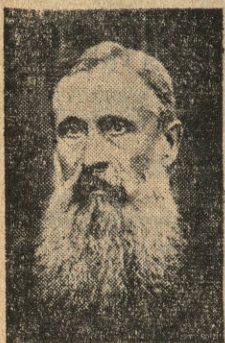
KRONIKA POLICYJNA

— **Ujęcie notorycznego włamywacza.** Policja poznańska ujęła poszukiwanego od dłuższego czasu Józefa Lisowskiego, zam. ostatnio przy ul. Dąbrowskiego 66, który podejrzanym był o dokonanie kradzieży bielizny z mieszkania p. Heleny Tarnowskiej przy ul. Szamarzewskiego 27. W dochodzeniach okazało się, że Lisowski jest notorycznym i niebezpiecznym włamywaczem. Poza wyżej wspomnianą kradzieżą udowodniono mu bowiem kilka innych kradzieży z włamaniem. Włamał się mianowicie: do sklepu spożywczego p. Walewskiego (ul. Słowackiego 18), do sklepu p. Bittnera (Prusa 19), do warsztatu obuwniczego p. Staszyńskiego (Szamarzewskiego 24) i do warsztatu stolarskiego p. Jana Mezyńskiego przy ul. Em. Szanieckiej. Skradziony łup Lisowski sprzedawał paserom. Władysławowi i Magdalenie Kubiak, zam. przy ul. Staszica 12. Policja przeprowadziła rewizję w mieszkaniu paserów i zdołała odnaleźć część skradzionych przedmiotów, które zwrócono też poszkodowanym. Lisowskiego oddawiono do dyspozycji władz sądowych, które zarządziły osadzenie go w areszcie śledczym. (mz)

— **Skradziony aparat fotograficzny.** W ubiegłym miesiącu na szosie w Suchymlesie, pow. Poznań uległ wypadkowi samochodowemu p. Rudolf Landgraf, zamieszkały w majątku Pawłowice. W czasie, gdy p. L. udał się na posterunek policji w Suchymlesie z zawiadomieniem o wypadku, z auta jego skradziono aparat fotograficzny „Contax” 13,5 na 4,5 na 7,5 cm, w brązowym, skórzanym futerał, wartości 500 zł. Ponieważ dotychczasowe poszukiwania za aparatem i sprawcą kradzieży nie dały wyniku, zawiadomiono urząd śledczy w Poznaniu, który zarządził inwigilację. (mz)

Z WIELKOPOLSKI

— * **BOREK.** Dnia 5 bm. odbył się tu pogrzeb sp. Stanisława Mielcarskiego, emer. rektora szkoły powszechnej, honorowego obywatela

Sp. St. Mielcarski

mias Borku i kawalera orderu Polonia Restituta, który zmarł w wieku 89 lat. Sp. Zmarły był przez 52 lata nauczycielem w Borku, a wychowanek jego rozproszony się po całej Polsce. Jak wielkim umiłowanie cieszył się wśród swoich wychowanków świadczy fakt, że w r. 1936 na święto jego patrona w dniu 8 maja zjechało się wszystkich zakonników kraju i zagranicy, aby złożyć życzenia imieninowe, o czym bardzo obszernie wówczas referowaliśmy opisując życiorys Zmarłego, który nie tylko jako nauczyciel, ale jako Polak na swym trudnym stanowisku pod zabórą umiał wpaść miłość do Polski. — Trumnę ze zwłokami wyniosło czterech nauczycieli, a jeden z uczniów pogodził Zmarłego krótkim przemówieniem. Pienia nad grobem wykonał chór „Hasło” i Kolo Śpiewackie, a członkowie „Sokola” odnieśli zwłoki do grobowca. Liczne rzęsy pożegnały Zmarłego pieśni „Witaj Królowo”. — Cześć pamięci zacnego obywatela-patrioty. (bp)

— * **CHODZIEŻ.** W minioną niedzielę odbyło się otwarcie sezonu wiosłarskiego przy Towarzystwie Gimn. „Sokol”.

— Odbyło się zebranie Kat. Stow. Mężów. Referat wygłosił nauczyciel Zalesiński na temat współpracy domu ze szkołą. (cm)

— * **GEBICE.** Wizytujący parafie dekanatu trzemeskiego J. E. ks. biskup Laubitz przybył do Orchowa, poproszony oddziałem rowerzystów, oraz banderą konnej. Przed kościołem dostojnego gościa powitał ks. prob. M. Lapis, zaś soltys p. Drybański wręczył chleb i sól. Po wręczeniu ks. biskupowi bukietu kwiatów przemówienie powitalne wygłosił administrator dóbr Ossowiec p. Stefanowski, po czym w uroczystej procesji udano się do kościoła, gdzie odtańczono w pięknych słowach przemówił dostojny wizytator, który następnie udzielił Sakramentu Bierzmowania. Po zwiedzeniu kościoła w Linowcu i kaplicy w Ossowiec oraz po zapoznaniu się z życiem par. orchowskiej ks. biskup odjechał w dniu następnym do Ostrowieckiego Przasnyskiego.

— * **GNIEZNO.** Sąd Okręgowy w Gnieźnie rozpatrywać będzie dnia 15 maja r. b. ciekawą sprawę prasową korespondenta „Dziennika Bydgoskiego” Alfreda Przybylskiego z Gniezna, o skarżonego o zniesławienie b. dyrektora Ubezpiecz. Społ. w Gnieźnie, inż. Gluszczyka (obecnie w Częstochowie). Dnia 19 lipca 36 r. ukazał się w „Dzienniku Bydgoskim” artykuł pod tytułem „Kwiatowski Ubezpieczalni Społecznej w Gnieźnie”. Autor wykazywał niezdrowe stosunki panujące w tej instytucji. Na rozprawę powołano 19 świadków w tem 15 odwoławczych i „Dz. B.” zamierza przeprowadzić dowód prawdy.

— W Winiarach pod Gnieznem spalili się rolnikowi Władysławowi Chudemu chlew wartości 4500 zł.

— W mieszkaniu p. Jankowskiego (ul. Plawnik 3) spłonęła część mebli wskutek eksplozji lampy naftowej. (br)

— * **KOŚCIAN.** Z chwilą ustąpienia p. Jerzykiewicza ze stanowiska redaktora odpowiedzialnego „sanacyjnej” „Gazety Narodowej” w Kościanie, trudno pismu temu znaleźć innego stałego redaktora odpowiedzialnego. Następca bowiem p. Narożny otrzymał po kilku dniach posadę i wyjechał z Kościana. Po tym gazecie podpisywał wydawca p. Skorupski, a ostatnio widnieje znowu nazwisko p. Hasińskiego. Rzecz zrozumiała, że ciągle zmiany nie przynoszą reklamy temu pismu, które straciło ostatnio wielu czytelników. Oczywiście, że osoby, podpisujące kościańskie „sanacyjne” pismo, nie mają żadnego wykształcenia fachowego, jednakowoż dźwiżyć się temu nie należy, gdyż jest to właściwie odbitka „Dziennika Poznańskiego”, a tylko pół strony pozostawia się na wiadomości lokalne.

— Miejskie koło L. O. F. P. ze współudziałem żeńskiego koła urządziło 9 bm. ciekawą imprezę pt. „Mały Gordon Bennet”. W czasie imprezy wypuszczać się będzie małe baloniki, za których najdalszy lot przyczyna się liczne nagrody m. i. pięć bezpłatnych jazd samolotowych. (ko)

— * **KROBIA.** Stwierdzono w tutejszym mieście urzędowo dur brzuszny, i to u parobka Glury, zatrudnionego u ogrodnika miast. Zwierzchniego Władysława.

— * **MIEDZYCHÓD.** Z inicjatywy soltysa Nowaka powstało w Rozbikutu koło LOPP składające się z robotników folwarcznych i osadników liczące ogółem 40 członków.

— Archid. Instytut Akcji Katol. w Poznaniu zorganizował w „Powiatowy zjazd inteligencji” poświęcony obradom na temat „Katolicka myśl wychowawcza”. Zjazd poprzedzono nabożeństwem w kościele parafialnym, po czym w sali hotelu „Continental” zebranie zajął mec. p. Witkowski. Następnie pod przewodnictwem starosty p. Czubińskiego referaty wygłosili: profesor dr Dziegielewska z gim. im. Dąbrowskiej z Poznania, adw. p. Tetzlaff z Poznania, mgr p. Kiełczewski referent Archid. Instytutu Akcji Katolickiej.

— Na szkodę Banku Ludowego w Międzychodzie przywłaszczili sobie urzędnicy 2 687 zł.

Systematycznej kradzieży dokonywali w latach 1932/33 Penczak, Górny i Kłapczyński. Sąd Okr. na sesji wyjazdowej w tut. Sądzie Grodzkim, wobec przyznania się oskarżonych do winy, wymierzył każdemu po 18 miesięcy więzienia, obniżając karę na mocy amnestii na 9 miesięcy bez zawieszania. Rozprawa odbyła się pod przewodnictwem s. o. p. Woźniaka Oskarżał prokurator Kaczorowski. (mw)

— * **MOGIŁNO.** W strzelaniu Bractwa Kurkowego, zwycięzca 3-Majowego został p. Lisiecki Andrzej z Izdeb, a rycerzami pp. Skubiszak Kazimierz i Pawelczak Jan.

— Srebrne gody małżeńskie obchodzili wraz z żoną małżonką p. Franciszką Chrośniak w Szczepanowie. Na intencję jubilatów mszę św. odprawił ks. Rolski.

— Posiedzenie Rady Miejskiej odbyło się tu pod przewodnictwem wiceburmistrza p. Romana Giezaka przy współudziale inspektora samorządu gminnego p. Mierzwińskiego. Dodatek komunalny od gruntów uchwalono pobierać w wysokości 18 1/2 i 37 1/2 %. Na otynkowanie budynku ratuszowego uchwalono dodatkowy kredyt. Jarmarki na rok 1938 postanowiono odbyć w następujących terminach: 11 stycznia — zwierzycy, 15 marca — ogólny, 10 maja — zwierzycy, 14 czerwca — ogólny, 9 sierpnia — zwierzycy, 13 września — ogólny, 11 października — zwierzycy, 13 grudnia — ogólny. Na remont chodników dla ruchu pieszego w mieście uchwalono kredyt w kwocie 1000 zł. przy czym zatrudnieni będą miejscowi bezrobotni. Na wniosek Tow. Gimn. „Sokol” Rada Miejska przemianowała Rynek na „Plac Sokola Wilk”. Kredyty w wys. 200 zł uchwalono na wykonanie podkładek technicznych do kanalizacji miejskiej. Wiceburmistrz p. Giezek przedstawił sprawę podziału terytorialnego województwa Poznańskiego i wniosł aby Rada Miejska uchwałała wysłać delegację do miarodajnych czynników o utrzymanie w Mogilnie siedziby powiatu mogileńskiego. W tym celu delegatami wybrano pp.: wiceburmistrza Giezaka i dyr. Andrzejewskiego.

— * **OBORNIKI.** Odbyło się tu zebranie obywatelskie w sprawie liceum ogólnokształcącego w Obornikach. W Obornikach utworzone przed 3 lata prywatne koedukacyjne gimnazjum, które prowadzi rodzice uczniów i ofiarne jednostki stowarzyszone w Towarzystwie Naukowym na zasadach spółdzielczych. Forma inicjatywy prywatnej, niespolitykana na ogół jeśli chodzi o zakłady naukowe, wytrzymała próbę życia, gdyż gimnazjum stało na silnych podstawach materialnych i wykazało dobre tendencje rozwojowe. Społeczeństwo miejscowe otoczyło tę swoją placówkę prawdziwym umiłowaniem i pragnie ją uzupełnić liceum ogólnokształcącym. Zebranie na którym uczestniczyło zgrom. 150 osób przyjęło rezolucję wyrażającą wdzięczność obywateli władzom szkolnym za dotychczasową żyweliwą opiekę nad gimnazjum i zwracającą się do tych władz z gorącym poparciem staraj. Tow. Nauk. o zezwolenie na otwarcie liceum. Rezolucja wskazuje na tendencje rozwojowe gimnazjum obornickiego, na prężność rozwoju miasta Obornik, a także na ujawniające się w ostatnim czasie tendencje społeczeństwa ziem zachodnich do pójścia także do innych dziedzin, by tam zajmować stanowiska obsadzone dzisiaj przez niepolaków. Dlatego nadmiaru inteligencji pracującej obawiać się w naszej dzielnicy nie należy. Rezolucja zaznacza wreszcie, że społeczeństwo obornickie nie zwraca się do władz ani do skarb państwa o świadczenia materialne prosi tylko o nieczynienie trudności formalnych, gdyż trudności materialne ono samo pokona. (n)

— Tegoroczna uroczystość wielkopomnej rocznicy Konstytucji 3 Maja obchodzona w całym powiecie bardzo wspaniale. Wszędzie odbyły się pochody, uroczyste nabożeństwa i akademie. — Najliczniej z pośród wszystkich towarzystw i organizacji reprezentowane były Tow. Powstańców i Kola Stronnictwa Narodowego. Po wysłuchaniu uroczystej mszy św. w kościele parafialnym celebrowanej przez ks. wik. Helkę odbyła się na rynku defilada. Kiedy ukazał się oddział Stronnictwa Narodowego zebrana publiczność zgromadziła mu serdeczną owację. Po pochodzie odbył się bieg na przełaj na 2 i 3 tysiące m. Wiceburmistrz urzędowo akademie. Po okolicznościowym przemówieniu i odpiewaniu „Hymnu narodowego”. Rogoziński Klub Kajakowców wystawił sztukę pt. „Zwyciężył krzyż”. Całość zakończono wspólnym śpiewem „Boże coś Polskę”. (sto)

— W obecnym Henryka Bilsteina w Urbanu stwierdzono pomór świni. Do okręgu zarażonego wcielono całą gromadę Chrostów.

— W narodowym biegu na przełaj brało udział 20 zawodników. W grupie juniorów zwyciężył Ludwik Schmidt (Z. H. P.) w grupie seniorów Wacław Pacholski (Sokol).

— Rozegrany mecz w piłkę nożną pomiędzy K. S. „Sparta” a Szamotulskim K. S. przyniósł zwycięstwo gospodarzom w stosunku 6:3. (sto)

— * **OSTRZESZÓW.** Na konferencji w ratuszu omawiano kwestie bezrobocia i program prac elektryfikacji i założenie szkoły ceramicznej.

— W Bukownicy poświęcony został ub. niedzieli pomnik N. Serca Jezusowego, ufundowanego staraniem miejscowego ks. prob. Roglewskiego przez tamt. parafie. Uroczystość miała podnieść przebieg. Pomnik wykonała firma kamieniarska Motyl z Ostrzeszowa.

— Z okazji święta patronalnego urządziło Kat. Stow. Kobiet w Ostrzeszowie uroczystą akademie, która zajął ks. prob. Kucharski a referat wygłosił p. mgr Kwiatkowska.

— Staraniem Stow. Rzemieślników i cechów odbył się egzamin mistrzowski. 15 kandydatów zdało egzamin. (zo)

— * **PAKOŚĆ.** W maj. Bedzitowo uległ niebezpiecznemu wypadkowi robotnik gorzelniany Antoni Wudnak. Tryby maszyny zgłotył niebezpiecznemu dwa palce prawej ręki. Pomocy udzielił mu dr Giebocki z Barcina. (p)

— * **PLESZEW.** Święto narodowe 3 Maja miało w naszym mieście charakter bardzo uroczysty. W defiladzie wzięło udział poza wojskiem i różnymi organizacjami po raz pierwszy Stronnictwo Narodowe w liczbie około 100 chłopa. Byli to — co z radością podnieść należy — przeważnie członkowie kół wiejskich.

— Do mieszkanca prywatnego, restauratora p. J. Ligeńskiego przy ul. Kaliskiej, zakradli się amatorzy cudzego mienia i skradli różną garderobę. Złodziei poszukuje policja. (cep)

— * **PNIEWY.** Publiczne zebranie S. N. odbędzie się w dniu 9 bm. w sali p. Janiszewskiego o godz. 12. Referaty wygłoszą prelegenci z Poznania. (wp)

— * **ROGOŹNO.** Na skutek usilnych starań miejsc. Związku Hallerczyków, władze naszego miasta uchwałyły przemianować ul. Kotlarską na ul. Gen. Józefa Hallera. Otwarcie nowej ulicy nastąpi z początkiem bm.

— Uroczysta Komunia św. dzieci tut. parafii nastąpi w pierwsze święto Zielonych Świąt. —

Tow. św. Wincentego a Paulo przeprowadziło kwestę na ubranie dla biednych dzieci.

— Dzieci Szkoły Powszechnej wystawią dnia 6 bm. o godz. 20 w Hotelu Centralnym baśń sceniczną w IV aktach „Za siedmioma górami”.

— W nocy z piątku na sobotę wybuchł u gospodarza Zaranka w Prusach pożar. Spalił się stóg słomy.

— Zastęp żeglarski przy I Drużynie Harcerzy im. Kościuszki w Rogoźnie urządził w niedzielę 2 bm. poświęcenie łodzi żaglowych swej drużyny. Po mszy św. ks. dr Werbel poświęcił łodzie i sprzet.

— Obchód Trzeciego Maja w Rogoźnie wypadł bardzo uroczysto. Po mszy św., która celebrował ks. dziekan Pomorski, kazanie wygłosił — ks. wik. Gierczyński. Następnie na Nowym Rynku przemówił p. prof. Koziol. (rf)

— * **SREM.** Uroczystości 3 Maja miały b. podniosły charakter. Na nabożeństwa w kościołach farnym i pofranciszkańskim przybyły liczne szeregi młodzieży szkolnej oraz z warte oddziały wojska i organizacje społecznych. Następnie przed władzami odbyła się na Rynku defilada. Po południu na boisku „Sokola” urządzono bieg na przełaj na dystansie 3 500 m. z udziałem kilkudziesięciu zawodników, w którym pierwsze miejsce zajął Stefan Wiczkiewicz z H. O. P. 2 Witalis Mańkowski z KSM Steszew, 3 Leon Majoreczek z W. K. S. Srem. Uczniowie miejscowego gimnazjum zgromadzili się w lesie mechlińskim na akademii, która miała urozmaicony i nastrojowy przebieg.

— Obywatelski komitet do walki z bezrobociem organizuje w auli gimnazjum państwowego wystawę obrazów Salonu Artystów Malarzy Polskich w Krakowie m. in. Fałata, Kossaka, Axentowicza, Wyczółkowskiego, Pautscha, Jarockiego, Malczewskiego i Vlast. Hofmana. (sn)

— * **SREM.** Walne zebranie Stow. Pań św. Wincentego a Paulo zajął p. Lucyna Bogajńska, powołując na przewodniczącą ks. dziekana St. Michalskiego, a na sekretarza p. Wienieka. Sprawozdania zarządu z rocznej działalności wykazują, że praca była intensywna i owocna. Stowarzyszenie prowadzi i utrzymuje dom dla staruszek, w którym znajduje przytułek 7 ubogich pensjonariuszek. Pomoc dla 75 osób wyraża się w sumie 3.197 zł. Po udzieleniu pokwitowania dokonano wyborów uzupełniających zarządu, w skład którego wchodzi pp.: Lucyna Bogajńska — prezeska, Maria Debińska — wiceprezeska, Maria Tręperowa — sekretarka, Winnicka — zastępczyni, Wiktoria Stanikowska — skarbniczka, Zofia Heinowa i Trawersa — ławniczki. Szafarkami są pp.: Joanna Służewska i Antonina Barełkowska. Do komisji rewizyjnej należą pp.: Antonina Ranusowa i Maria Hussowa. (sn)

— * **SRODA.** Kontrmanifestacja S. N. przeciw manifestacji żydo-komuny był w Srodzie okazały pochód w dniu Święta Narodowego. Pochód był stosunkowo duży, a największą siłę liczbowa przedstawiały karne szeregi S. N. W pochodzie brało udział 200 członków narodowców.

— Odbyło się roczne walne zebranie miejscowego oddziału Ochotn. Straży Pożarnej. Obrady zajął prezes p. Cz. Górny, oddając dalsze przewodnictwo w ręce radcy miejskiego p. Radckiego. Zarządowi udzielono pokwitowania. Następnie uchwalono budżet, który tak po stronie dochodów, jak i rozchodów zamyka się sumą 2135 zł oraz obszerny plan działalności na okres biegnący. Z kolei wyróżniono 6 członków za gorliwą pracę w służbie strażackiej i to pp.: Wabicha, Promińskiego, Springera, Paulusa, Pisarka i Twardowskiego.

— * **ZBASZYŃ.** Tutejsze Towarzystwo Kolejarzy ofiarowało dla kościoła parafialnego pięć dużych chorągwi o barwach biało-żółtych.

— Dnia 3 maja rb. odbyło się zebranie wszystkich emerytów państwowych, emerytek oraz wdów po emerytach ze Zbaszyna i okolicznych wiosek. Na zebraniu zajął p. prezes Kola Emerytów asesor Władysław Borowski obszernie sprawozdanie z zjazdu delegatów w Warszawie, na którym z ramienia Kola był obecny jako delegat, wyjaśniając zebranym o powziętych uchwałach i deklaracjach zjazdu.

— Na walnym zebraniu Wydziału Parafialnego „Caritas” w Ochronie przedstawiono zebrany sprawozdanie kasowe za czas od 1 kwietnia 1936 do 31 marca 1937. Dochód wyniósł 2 843,50 zł. Rozchód 2 684,76 zł pozostało saldo 158,74 zł. (zb)

— * **ZNIN.** Rolnik p. Gałka zam. w Czewurjewie pod Żninem skonstruował turbinę wietrzną, która różni się od dotychczasowych tym, że śmigła pięcioramienne ustawione są poziomo. Doświadczenia wykazały, że turbina, której śmigła wynoszą 2 i pół metra, wytwarza siłę 8 k. m. i pedzić może młockarnię, siewczarnię, pompy, śrótowniki, itp. zastępując w zupełności konie. Koszt założenia takiej turbiny nie przekracza 700 zł.

— Kuratorium Okr. Szkolnego Poznańskiego organizuje w czasie tegorocznych wakacji letnich w Żninie kurs dla nauczycieli w dniach od 5 lipca do 17 lipca. Będzie to kurs środowiskowy, poświęcony Palukom i Biskupinowi.

— Uroczystego poświęcenia krzyża przydrożnego przy drodze Rzym — Kowalewo-Rez. dokonał ks. prob. Marlewski. Krzyż ten ufundowali rolnicy z Rzymu.

— W kościele paraf. w Lubcu został pobogosławiony związek małżeński pomiędzy p. Władysławem Pilarskim z Bożancina a p. Kaziemierzą Debowską z Cotonia.

— Srebrne gody małżeńskie obchodzili małżonkowie p. Stanisław i Pelagia Chrośniakowie w Szczepanowie. (zd)

— Staraniem żnińskiego Kola Ziemiaków odbędzie się w niedzielę 9 bm. na sali Wielkopolskiej, jedynodniowy kurs antykomunistyczny z przewodniczącym. Referentem kursu będzie dyr. Inst. Badania Komunistów, ks. prałat Kwiatkowski.

Z GDYNI I WYBRZEŻA

— * **GDYŃA.** Na „Dni morza” spodziewany jest w br. duży napływ wycieczek zbiorowych. Spodziewany jest również przyjazd Pana Prezydenta R. P. Zorganizowany już komitet przewiduje napływ około 50 tys. ludzi. Na dzień 29 czerwca rb. przywiezie do Gdyni wycieczki aż 35 pociągów popularnych.

W nadchodzącym sezonie budowlanym przeprowadzi się rozbudowę portu rybackiego w Jastarni. Przewiduje się budowę 310 metrów biejących nadbrzeża portowego o głębokości 3,5 metra. Wybudowane zostanie dalej obramowanie terenu portowego szerokości 6 metrów na długości 715 metrów od strony zatoki i 400 metrów przy ul. Portowej. Wreszcie wykonane zostanie zarefulewanie terenu portowego w ilości około 80 tys. widzów.

Piwniczna-Zdrój

położona nad rzeką Popradem przy linii kolej. Krynica — Nowy Sącz, 400 m nad poziomem morza. Posiada obfity źródło wody mineralnej do picia i kąpiele oraz wielkie złoża borowiny. Wody pizszańskie zawierają w bogatej ilości sole żelaziste, są wskazane jako środki lecznicze wszelkich rodzajów anemii, leczenia stawów zapalnych, żołądkowo-jelitowych, nieżytów płucnych, wyczerpania nerwowego, neurastenii, hysterii, choroby Bazedowa, chorób kobiecych, artretyzmu, reumatyzmu. Również kąpiele rzeczne w Popradzie i słoneczne na skwerze urządzonej plaży.

I sezon od 15—30 czerwca, II sezon od 1 lipca — 31 sierpnia, III sezon od 1-go września — 1 października.

Urzędnicy państwowi, samorządowi, wojskowi w czynnej służbie, emeryci, inwalidzi wojenni, aptekarze ich rodziny otrzymują w I i III sezonie zniżki na kąpiele i zabiegi lecznicze.

Blizszych informacji udziela Zarząd Uzdrawiska.
dg 23 081

Na marginesie „Tygodnia Gniezna”

Zakończył się „Tydzień Gniezna”, który, jak wiadomo, odbywał się w czasie od 24 kwietnia do 4 maja włącznie, mając swoje oparcie o odpust św. Wojciecha w niedzielę, dnia 25 kwietnia i wiosenny meeting hipiczny Gnieźnieńskiego Tow. Jeździeckiego w dniach od 1 do 4 maja br.

Pogoda deszczowa w niedzielę odpustu spowodowała, że ilość pociągów popularnych i pielgrzymek była nieco mniejsza, niż w inne lata. Mimo wszystko ilość przyjeżdżących do Gniezna, którzy z podziwu godną wytrwałością byli uczestnikami wszystkich uroczystości kościelnych, była stosunkowo wielka. Ogólne niesprzyjające warunki atmosferyczne w ciągu następnych dni „Tygodnia” były również powodem, że w dalszych dniach „Tygodnia” napływ turystów do Gniezna był nieduży.

Dopiero zmiana pogody pod koniec „Tygodnia” spowodowała do Gniezna, i to na doroczne konkursy hipiczne, wielkie rzesze zwolenników tego sportu z blizszych i dalszych stron.

Ostatnie konkursy hipiczne w Gnieźnie, mające swoją tradycję i ustaloną renomę, można nazwać udanymi. Ogromny park samochodowy z tablicami rej. woj. poznańskich, pomorskiego, łódzkiego, śląskiego i warszawskiego świadczył o zasięgu zainteresowania imprezą gnieźnieńską. O ile chodzi o udział jeźdźców w konkursach, był to wyjątkowo zjazd. Niemal wszyscy polscy olimpijczycy stanęli w szrankach gnieźnieńskiego hipodromu, dalej 10 amazońek i 12 panów cywilnych, razem na 216 koniach, walczyli o palmę zwycięstwa.

O ile chodzi o całokształt „Tygodnia Gniezna”, stwierdzić należy, że czyni on dopiero swoje pierwsze kroki w dziedzinie propagandy turystyki w kraju. — Szwankowała właśnie propaganda m. Gniezna. Nie dotarła ona wszędzie tam, gdzie należało. W tym względzie inne „Tygodnie” w ramach „Roku Wielkopolski” będą miały pracę już ułatwioną.

Stwierdzić jeszcze należy, że Liga Popierania Turystyki ponad głowami zainteresowanego Gniezna ustalała sposób propagandy, tudzież opłaty za karty uczestnictwa, które dla turystów z Wielkopolski dały w rezultacie nieznaczną tylko ulgę w opłacie biletu kolejowego, mimo, że całą opłatę w kwocie zł 1,20 ścigało wyłącznie dla siebie Min. Komunikacji.

JARMARKI

— * **WRZESNIA.** Jarmark na konie i bydło odbywa się w dniu 11 bm.

— * **WRONKI.** W czwartek 13 bm. odbędzie się jarmark na konie, bydło i trzodę chlewną.

— * **PLESZEW.** W czwartek 13 bm. odbędzie się jarmark na bydło i konie. Odpowiedzi

— * **KORNIK.** W czwartek 13 bm. odbędzie się jarmark na inwentarz żywy.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 7 bm. wywieziono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Kupiec Jerzy Koszczyński i Irena Gruszczyńska, oboje w Swarzędzu, pow. poz., urzędnik prywatny Bogusław Repeta i Marianna Zmysłowska; owdow. inkasent miejski Franciszek Sarbinowski i kucharka Stanisława Liss; rob. Leon Czaika w Chartowie, pow. poz., i eksipientka Wanda Mikołajewska.

Zgony

Dnia 7 maja 1937 roku zapisano następujące zgony: Władysław Zygmantowski, 2 lat, 6 mies.; Jerzy Urban, 5 mies.; Maksymilian Stroński, drukarz, 64 lat; Maria Korostowiczowa z domu nieznaną, wdowa, 59 lat; Augustyn Szostkiewicz, emerytowany podreferendarz, 54 lat; Jadwiga Grygierowa z domu Łukaszykówna, 23 lat; Kazimiera Paźkowska z domu Bulczyńska, 64 lat; Wojciech Baczek stróż domu, 53 lat; Józef Wieczorek Palacz 34 lat; Janina Olejniczakowa z domu Słomianówna, 24 lat; Ludwik Janusz J. ziółkowski, 1 dzień, 18 godz.; Magdalena Kosmowska z domu Augustyniakówna, 67 lat; Jan Czubak, robotnik, 71 lat; Wiktoria Biskupska z domu Jankowska, 85 lat; Bronisław Horemski, robotnik, 22 lat; Aleksander Kaczmarek, 3 mies.; Maria Nowicka z domu Bąkowska, 37 lat.

STAN POGODY W POZNANIU

8 maja 1937

Temperatura 7 godz. + 12,1

Cisnienie

7 godz. 757,5 mm. wysokie

Zachmurzenie

7 godz. pogodnie

Wiatr

7 godz. kierunek połud.-wsch., szybkość 3 m/sek.

Temperatura w dniu 7 maja br. była:

najwyższa + 17,8 o godz. 17

najniższa + 3,8 o godz. 5

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Pogoda w ciągu dnia nieustalona i zmienna, dosyć ciepło, wiatry zmienne, miejscami opady.

WYCIECZKI

— * Wycieczkę autokarem do Kórnik i Rogalina urządza Polskie Tow. Krajoznawcze jutro w niedzielę 9 bm. Wyjazd z przed pomnika Wdzięczności o godzinie 9-tej. Koszt 3,50 zł.

RÓŻNE

— * Tegoroczne ćwiczenia rezerwistów. Na zasadzie zarządzenia Ministra Spraw Wojskowych, będą powołani w roku bud. 1937-38 na zwyczajne ćwiczenia wojskowe ci podoficerowie i szeregowcy rezerwy, którzy otrzymają imienne karty powołania. Ponadto podlegają powołaniu na ćwiczenia wojskowe wszyscy podoficerowie i szeregowcy rezerwy, którzy nie odbyli ćwiczeń z jakiegokolwiek powodów w roku ubiegłym.

Czas trwania ćwiczeń dla każdego z powołanych rezerwistów zostanie określony w karcie powołania.

Szczegóły dotyczące powołania, jak sposób stawiania się na ćwiczenia wojskowe, wykaz dokumentów, jakie rezerwista obowiązany jest zabrać ze sobą na ćwiczenia, kategorie rezerwistów zwolnionych od powołania, warunki i sposób wnoszenia ewent. prób o przesunięciu terminu odbycia ćwiczeń na okres późniejszy, obowiązek zameldowania ostatniej zmiany adresu, miejsca zamieszkania lub pobytu, i postanowienia karne za niestawienie się na ćwiczenia wojskowe, względnie opóźnione zgłoszenie się — zawierają obwieszczenia o powołaniu podoficerów i szeregowców rezerwy na ćwiczenia wojskowe w roku bud. 1937-38, rozplakatowane w miastach i gminach.

Wszyscy rezerwiści, którzy nie mają w książeczce wojskowej potwierdzenia zgłoszenia we właściwym urzędzie gminnym lub meldunkowym ostatniej zmiany adresu, powinni zgłosić bezzwłocznie w urzędzie gminnym lub meldunkowym swój obecny adres. Zgłoszenie się tych rezerwistów leży w ich interesie, gdyż w razie nie ustalenia ich miejsca zamieszkania lub pobytu z powodu niedopełnienia przez nich ustawowego obowiązku meldowania się, ulegną — zależnie od ustalonych przez władze administracyjne okoliczności — zgodnie z art. 100 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, karze aresztu do 2 miesięcy i grzywnie do 2000 zł, albo jednej z tych kar.

Podoficerowie i szeregowcy rezerwy, którzy z własnej winy spóźnią się na ćwiczenia i stawiają się w formacji po terminie, wyznaczonym im w karcie powołania, będą pociągnięci — zależnie od okoliczności — do odpowiedzialności dyscyplinarnej lub karnej za nie wypełnienie rozkazu, powołującego ich do służby wojskowej.

Polskie szkodniki leśne jadą do Kanady

Z ramienia Brytyjskiego Instytutu Entomologicznego (Imperial Institute of Entomology) bawi w Polsce p. J. Eliot Moss.

P. Moss zajmuje się w Polsce zbieraniem pasożyta leśnego, borecznika (Lophyrus), który jest groźnym szkodnikiem leśnym. Olbrzymie ilości zarzonego borecznika, będącego jeszcze w stadium poczwarki, przesyła się obecnie z Polski, w skrzyniach z lodem do Kanady, gdzie się przeschłapi tę zarazę na tamtejsze paszoki leśne.

W ubiegłym tygodniu wysłano z Poznania do Londynu samolotem 15

skrzyń, w których znajdowały się dwa miliony poczwerek borecznika. Koszt przewozu tego małego żyjątka wyniósł 981 zł.

W miesiącu kwietniu zbieranie borecznika przeprowadzano na terenie nadleśnictwa Koło w Izbicy Kujawskiej, a obecnie delegat Brytyjskiego Instytutu Entomologicznego bawi na Wileńszczyźnie, przeprowadzając zbieranie borecznika na terenie nadleśnictwa Porzecze. Lasy Państwowe bardzo chętnie zgadzają się na zbieranie niebezpiecznego szkodnika leśnego, a miejsc. ludność ma okazję do zarobku.

Jeden wypadek w Czempiniu spowodował liczne procesy

Kościan (ko). Czytelnikom naszym znany jest głośny wypadek, jaki się wydarzył w dniu 31. 10. 1936 w Czempiniu. Mianowicie podczas przytrzymywania przez policję p. Raczkowskiego, posadzonego o zasmarowanie szyldu dentyście Czasowczykowi (Żydowi), posterunkowi mieli rzekomo pobić żonę jego, dentystkę p. Raczkowską.

Po ukazaniu się notatek w prasie nastąpiły liczne sprostowania, a redaktorowi odpowiedzialni. Kościański narodowej „Gazety Polskiej” p. Kaliszewskiemu wytoczono sprawę o poniżenie władzy w opinii publicznej i już w dwóch instancjach zapadły skazujące wyroki.

Państwo Raczkowskie natomiast uwikłali się z powodu tego zajścia w niekończące się poprostu procesy sądowe. P. Raczkowska wytoczyła bowiem skargę o pobicię i ją przegrała. Władze administracyjne oraz prokurator wytoczyli zaś pp. Raczkowskiom kilka spraw, a więc o zamałowanie szyldu, o obrazę posterunkowych i o fałszywe zeznania przed sądem. Sprawy te, jakkolwiek dotyczą jednego

wypadku, rozpatrywane są z osobna i mimo, że niektóre już były w apelacji, dotąd nie zapadł żaden wyrok przychylny dla pp. Raczkowskich. Z drugiej strony zaznaczyć jednak trzeba, że nie ma dotąd żadnego wyroku prawomocnego.

Ostatnio w Sądzie Grodzkim w Kościanie odbyły się dwie tego rodzaju sprawy przeciwko pp. Raczkowskiom, które trwały pół dnia i przyniosły znowu skazujące wyroki dla pp. Raczkowskich. W jednej sprawie bronił oskarżonych adw. Smyczyński z Kościana, w drugiej adw. Mikołajewski z Poznania. Właściwie sprawę całą komplikuje fakt, iż jedynym świadkiem pobicia p. Raczkowskiej był jej mąż, a dalsi świadkowie nie mogą potwierdzić faktu kopania, jakkolwiek widzieli pp. Raczkowskich leżących na ziemi. Lekarz dr Tomkiewicz zeznał na rozprawie jako biegły, że znalazł u p. Raczkowskiej ślady uderzenia tępym narzędziem.

Opinia publiczna z zaciekawieniem oczekuje końcowego wyniku tych mnogich rozpraw, wynikłych dokoła jednego wypadku.

O tablicę pamiątkową dla śp. Michała Drzymały

Otrzymałmy następujące serdeczne pismo:

„Leszno, dnia 4 maja 1937
Do Redakcji
„KURIERA POZNAŃSKIEGO”
w Poznaniu

My wychowankowie Szkoły Nr 1 w Lesznie składamy na ręce Redakcji „Kuriera Poznańskiego” wyrazy czci patriotycznej dla bohaterskiej postawy śp. Michała Drzymały, okazanej przez Niego w walce z kolonizacyjnymi zapędami pruskimi na Ziemi Wielkopolskiej.

W osobie śp. Drzymały czcimy zarazem wszystkich chłopów wielkopolskich, którzy w owym zmaganiu o ziemię polską z zaborcą wytrwali po dzień jego upadku.

Ku czci śp. Drzymały winna powstać w Podgrodzicach tablica pamiątkowa. O ufundowanie tejże gorąco prosimy całe społeczeństwo wielkopolskie.

W imieniu wychowanków wszystkich: H. Lehmann. H. Nowicki. F. Nowak. J. Senftleben. M. Smolanowicz. T. Tymmer. J. Kleczyński. K. Borkowski. K. Prałat. Wł. Dawidziak. Zb. Wencel. Z. Rudnicki. St. Jedraś. Tań. Starzyński. H. Stanek.”

**Młoda
twarz po goleniu**
Nasza oferta bez ryzyka

O ile po zużyciu połowy tuby kremu do golenia Palmolive nie będzie Pan naprawdę przeświadczony, że golenie stało się łatwiejsze i szybsze i że nie powoduje podrażnienia skóry, może Pan opróżnioną do połowy tubę posłać do firmy Colgate - Palmolive Sp. z o. o., Warszawa, Jerozolimska 20, a zwrócimy Panu wydane pieniądze. Krem do golenia Palmolive zmiekcza nawet najtwardszy zarost. Powinien Pan rozpocząć próbę natychmiast i kupić jeszcze dzisiaj tubę kremu do golenia Palmolive bez ryzyka.

ng 42 703

znajomości jednego z języków obcych. Szczegółowe warunki ubiegania się o przyjęcie do wspomnianych szkół w r. 1937 zostały rozesłane do Dyrekcji szkół i zakładów naukowych. Otrzymał je można bezpłatnie na żądanie skierowane do Dowództwa Lotnictwa, Warszawa, ul. Puławska 6 lub do komendantów szkół podchorążych.

Śmiertelne postrzelenie

Strzelno. (sn) W piątek, 7 bm., w godzinach rannych ułali się Władysław Kurek i Antoni Wojciechowski ze Strzelna nad jezioro rzadkowskie celem łowienia siecią ryb.

Jezioro dzierżawi Niemiec Reiter, właśc. maj. Otoka pod Pakością, który zastał wyżej wymienionych przy łowieniu. Amatorzy cudzych ryb widząc nadchodzącego właściciela wysypali ryby z sieci i poczęli uciekać. Reiter ułali się z nimi w pogoń i z bliskiej odległości dwoma celnymi strzałami zastrzelił Antoniego Wojciechowskiego, natomiast Władysława Kurka zranił lekko w lewą nogę.

Składki i pokwitowania

Na chleb św. Antoniego: J. R. 1.—, razem z poprzednio pokwitowanymi 8,76 zł.

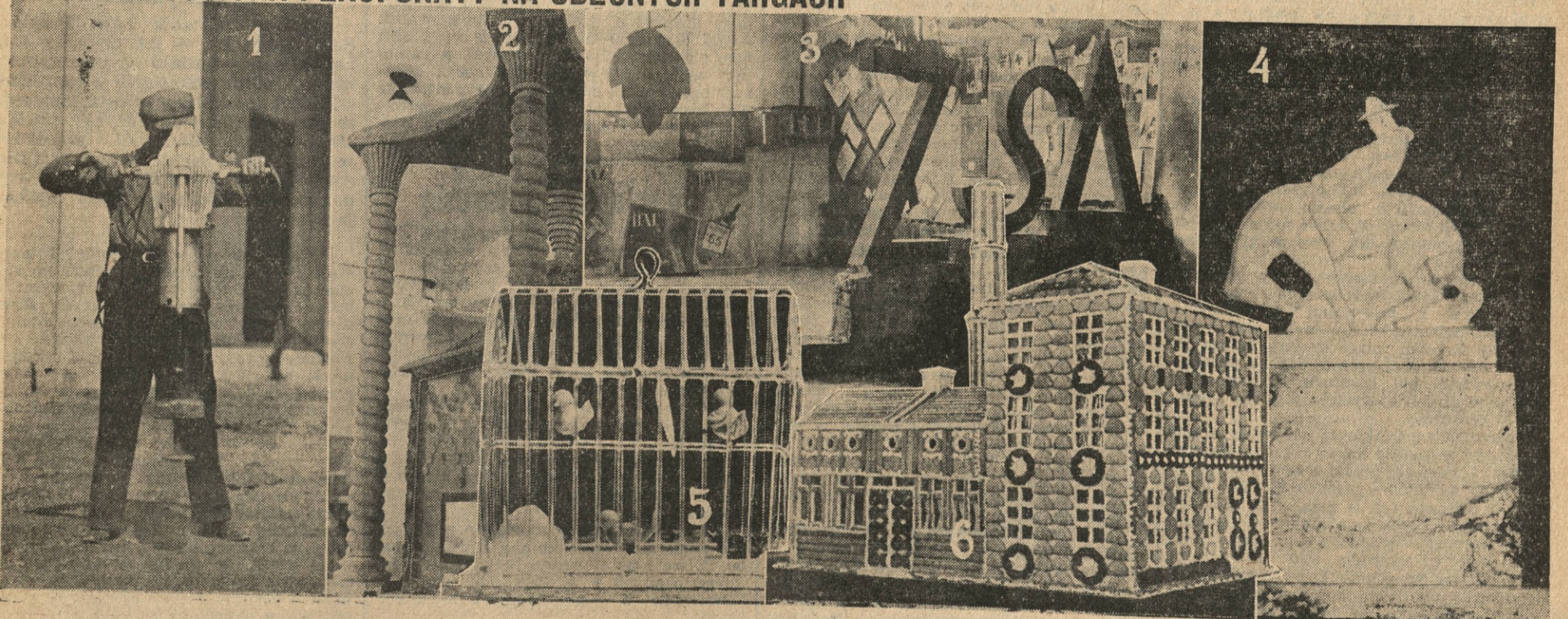
Na „Caritas”, okr. pozn.: M. R. ku czci św. Ekspedycja prosząc o pomoc 2.—, razem z poprzednio pokwitowanymi 7.— zł.

Na budowę kościoła w Junikowie: Zebrano na zarchizacjach p. Heleny Gawrońskiej z Junikowa z p. Mieczysławem Brojerskim z Poznania w domu rodziców narzeczonej w Junikowie 36.—, razem 36.— zł.

Na najbiedniejszych miasta Poznania: F-ma M. i J. Zarnowski i Ska. Łódź, zamiast kwiatów na grób śp. Stefana Szymandery 30.—, razem z poprzednio pokwitowanymi 240.— zł.

Na biednych parafii Naramowice: Wyplaciłmy dnia 7. 5. 1937 r. 10.— zł.

CIEKAWY STOISKA I EKSPONATY NA OBECNYCH TARGACH

1. motorowy przyrząd do ubijania bruku; 2. kręcone kolumny i kapitele wykonane są w całości z korka; 3. stoisko Związku Studentów Architektury z Warszawy; 4. rzeźba z alabastru, dzieło artysty - Włocha z zakładów ks. Czartoryskiego w Żórawnie; 5. filigranowa klęczka z kanarkami, wykonana ze szkła wyrób polski; 6. dom z herbatników i wafli.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Przed ważnymi decyzjami w sprawie gospodarki surowcowej

W celu zrationalizowania gospodarki surowcowej w przemyśle polskim powołana została przed paroma tygodniami komisja surowców przy Min. Przemysłu i Handlu. Zagadnienia surowcowe poszczególnych branż zostały poruczone do opracowania podkomisjom, z których dotychczas zakończyły prace podkomisje: włókiennicza, garbarska i tłuszczowa. Wnioski wypracowane podkomisjami zostaną przedyskutowane na plenarnych posiedzeniach komisji, po czym przejdą pod obrady Komitetu Ekonomicznego Ministrów. Pozostałe podkomisje: hutnicza, metali nieżelaznych, chemiczna oraz naftowa — niebawem również zakończą swoje obrady.

W niedalekiej więc przyszłości dołączymy się do ważnych posunięć rządu, zmierzających do zaprowadzenia oszczędnej gospodarki surowcowej w Polsce, szczególnie zaś do zastąpienia importu niektórych surowców pochodzenia zagranicznego przez surowce krajowe.

Takie zastępcze wprowadzanie surowców krajowych zostało zalecone szczególnie przez podkomisję włókienniczą, która rozpatrywała sprawy przemysłu bawełnianego, wełnianego i jutowego. Podkomisja ustaliła zasady umożliwiającej stopniowe zastępowanie surowców zagranicznych przez rodzimą produkcję lnu i konopi (drogą kotonizacji), wzgl. przez fabryczne namiastki, jak np. przez włókna cięte (z celulozy) albo sztuczne włókna (z kauczynu (wełna „lanital“).

Podkomisja garbarska uznała wprowadzić za niemożliwe wyrugowanie importu twardych skór (podeszwo-owych), natomiast wypowiedziała się za takim zrationalizowaniem produkcji krajowych skór miękkich, aby można było wywozić ich maksymalne ilości; w tym celu konieczne jest właściwe zdejmowanie i konserwowanie krajowych skór, co — jak wiadomo — dzieje się tylko w Polsce „A“, podczas gdy Polska „B“ mocno przegrywa na tym polu.

Dobre opakowanie oszczędza 2/3 kosztów transportu

Opakowanie charakteryzuje towar, wyróżnia go spośród masy innych towarów tego samego gatunku i nadaje mu indywidualne oblicze. Jednocześnie opakowanie jest gwarancją oryginalnego pochodzenia towaru, ponadto zaś chroni go przed zepsuciem lub uszkodzeniem, a przy artykułach spożywczych daje rękojmię zdrowotności.

Opakowanie spełnia swoje zadanie w sposób różnorodny. Opakowanie może albo otaczać towar, lub przystosować się do formy towaru, przez co istnieją oczywiście różnorodne formy opakowania.

Właściwy swój wyraz znajduje opakowanie w estetycznym wyglądzie, zwłaszcza przy towarach o mniejszej objętości. Przy eksporcie niektórych produktów rolnych opakowanie ma znaczenie zasadnicze, ponieważ przy dłuższej drodze morskiej rodzaj opakowania musi odpowiadać wielu wymaganiom, jeżeli towar ma wytrzymać przewóz bez uszczerbku.

Drugim ważnym problemem opakowania jest konieczność ekonomicznego wykorzystania przestrzeni przy transporcie towaru. Towarzystwa okrętowe kalkulują fracht według tonażu angielskiego, tj. za jednostkę 1016 kg., lub przestrzeni za 40 stop, co oczywiście obniża wydatki za frachty tych towarów, które mają objętość nieproporcjonalną dla swej wagi i wartości.

Dlatego też niektórzy kupcy bławatni i drobnych wyrobów żelaznych zawarli porozumienie z fabrykami artykułów o wielkiej pojemności np. mebli stalowych, na skutek czego towar drobny ładuje się wspólnie w pustej przestrzeni, co pozwala zaoszczędzić na kosztach opakowania i frachtu, około 2/3 wydatków a na spedycji 1/3 kosztów.

System ten jednakowoż następcza pewne trudności ponieważ nie zawsze pory nadawania i miejsca przeznaczenia eksportu towarów wielkich i małych bywają identyczne. Dlatego też w ostatnich czasach powstawała w Niemczech giełda opakowań, która zajmuje się służbą wymiany informacyjnej, co pozwala obu kategoriom eksportu na wzajemne korzystanie z tak poważnego obniżenia kosztów transportu.

Z tego wynika, że dobre opakowanie spełnia bardzo ważną rolę w obrocie towarowym, i korzyści jakie za sobą niesie, przewyższają znacznie wydatki, włożone w projekt i wykonanie opakowania.

Wreszcie podkomisja tłuszczowa stworzyła podstawę do planowego programu zmniejszenia importu zagranicznych surowców. Znamienne było oświadczenie przedstawicieli przemy-

ślu tłuszczowego, iż dzięki powstaniu szeregu utwardzalni w Polsce każda ilość nasion olejnych wyprodukowanych w kraju będzie mogła całkowicie znaleźć zbyt przez zastosowanie ich dla tych czy innych celów.

Ograniczamy się chwilowo do zanotowania pierwszych wyników prac komisji surowcowej. Przyszłość przyniesie nam bliższe w tym względzie informacje i posunięcia polityczno-gospodarcze.

ARTRETYZM — REUMATYZM — CHOROBY KOBIECE LECZY

INO WROCŁAW-ZDRÓJ

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Ustawodawstwo gospodarcze.** Ukazał się Dziennik Ustaw R. P. nr 35 z dnia 7 bm., w którym opublikowano m. in. następujące rozporządzenia o charakterze gospodarczym: rozp. ministra skarbu z dnia 25 marca rb. o wykonaniu ordynacji podatkowej (poz. 270); rozp. ministra skarbu z dnia 20 kwietnia rb. w sprawie tłuszczów zwolnionych spod opodatkowania (poz. 271).

(k) **Obieg polskich monet srebrnych i bilonu** w dniu 30 kwietnia rb. przedstawiał się następująco (w miln. zł — w nawiasie obieg w dniu 20 kwietnia): suma globalna 423,2 (402,4), w tym: monety srebrne 341,3 (322,9), bilon niklowy i brązowy 81,8 (79,5).

(k) **Wpływ i wydatki budżetowe w kwietniu.** Kwiecień, jako pierwszy miesiąc roku budżetowego 1937/38, wykazał dalsze wzmocnienie sytuacji budżetowej państwa. Ogółem dochody w kwietniu wyniosły 190.680 tys. złotych i są wyższe od kwietnia roku ubiegłego o przeszło 15 milionów złotych. Wydatki wyniosły 189.930 tys. złotych i są również większe od wydatków z kwietnia roku ubiegłego o 14.900 tys. zł, przy czym na zwyczajną tę wpłynęła przede wszystkim przewidziana w budżecie zwiększona obsługa długów państwowych. Na ten cel wydatkowano w kwietniu rb. złotych 24,5 miln. w porównaniu 16,2 miln. złotych w kwietniu 1936 r. Wydatki na bieżącą administrację bez obsługi długów wyniosły w kwietniu rb. 165,5 miln. zł, kształtując się na poziomie nawet nieco niższym w porównaniu z wydatkami ostatnich miesięcy (w marcu 180,1 miln., w lutym 162,2 miln. i w styczniu 166,3 miln. złotych). Nadwyżka budżetowa za miesiąc kwiecień wyraża się kwotą złotych 750 tys. (w kwietniu roku ub. zł 450 tys.).

(k) **Zbyt węgla w kwietniu r. b.** w kraju w porównaniu z marcem rb. zmalał niezauważalnie, głównie wskutek zmniejszonego zapotrzebowania węgla dla celów opałowych. Bardzo korzystnie kształtował się natomiast, w porównaniu z r. ub., zbyt węgla dla celów przemysłowych, w szczególności dla przemysłu metalurgicznego, chemicznego i budowlanego. Dostawy dla kolei wyniosły około 120 pct normalnego zapotrzebowania. Brykietownie produkowały prawie wyłącznie dla potrzeb kolei. W dostawach koksu zmalały wysiłki dla celów opałowych, natomiast wzrosły dla celów przemysłowych. Eksport morski wykazał w kwietniu rb. silną tendencję, silniejszą niż w marcu rb., mimo że zaznaczyła się już na rynku silnie wyższa frachtu morskiego, zwłaszcza na Morze Śródziemne i do Ameryki Południowej. Zapotrzebowanie odnosiło się przede wszystkim do gatunków przemysłowych, które ujawnia się szczególnie na rynkach skandynawskich i w Finlandii, gdzie po zimowej przerwie w żegludze eksportuje się obecnie większe ilości. Również intensywny był eksport do zachodniej Europy, szczególnie do Francji oraz do Włoch. Eksport lądowy nie uległ żadnym zmianom.

(k) **Przygotowania do otwarcia IX Targów Katowickich,** które odbędą się w dn. od 16 maja do 1 czerwca rb. są w pełnym toku. Na terenach wystawowych prowadzone są w intensywnym terminie prace nad dekoracją i odświeżeniem hal oraz rozbudową części pawilonów. Roboty rozpoczęli również wystawcy dookoła organizacji swych stoisk. Już obecnie można stwierdzić, że tegoroczne Targi zostały oświetlane przez przemysł i handel w rozmiarach znacznie większych, aniżeli w latach ubiegłych. Najliczniej reprezentowane będą branże: samochodowa i motocyklowa wraz z działem pomocniczym, które zajmują osobny pawilon.

(k) **20.000 zł kredytów dla sadownictwa wielkopolskiego.** Jak dowiadujemy się — Państw. Bank Roln uruchomił ostatnio kredyty dla sadownictwa, przy czym dla woj. poznańskiego wyznaczono kontyngent w wysokości 20.000 zł. Rozdział kredytów jeszcze nie nastąpił, gdyż nie skompletowano jeszcze całego materiału petycyjnego. (az)

Z ZAGRANICZ

(z) **Nowa pożyczka wewnętrzna w Niemczech.** Prasa niemiecka obszernie komentuje znaczenie rozpisanej ostatnio nowej pożyczki wewnętrznej Rzeszy w sumie 600 miln. Rm. Podkreśla ona, iż pożyczki spodziewano się już oddawna, a to w związku z wielką płynnością na rynku pieniężnym. Dzienniki niemieckie zaznaczają, że pożyczka jest dalszym etapem w konsolidacji zobowiązań krótkoterminowych państwa. Podobne operacje finansowe twac mają aż do całkowitego skonsolidowania długów. Ożywione komentarze wywołała okoliczność, że tym razem termin amortyzacji pożyczki przedłużono do lat 12, podczas gdy dotychczasowe opiewały na lat 9.

Krótkie informacje gospodarcze

— Rokowania polsko-węgierskie o zawarcie traktatu handlowego rozpoczęła się dnia 9 maja rb. Tydzień przed Zielonymi Świątkami rokowania będą prowadzone w Warszawie, a następnie zostaną przeniesione do Budapesztu.

Pasy transmisyjne w znanych od dostawca

Z. MAZURKIEWICZ Sp. z o. o.
Fabryka pasów i składnica artykułów technicznych
Poznań, Kantaka 8/9 — tel. 30-22

Opinia prasy gdańskiej o Targach Poznańskich

„Danziger Neueste Nachrichten“ zamieścił dłuższy artykuł pt. „Dobry rozwój Targów Poznańskich“, w którym stwierdza, że Targi Poznańskie stały się ważnym instrumentem polskiej propagandy gospodarczej. Świadczy o tym fakt wielokrotnego zwiększenia się obrotów, dokonywanych na Targach. Momentem bardzo sprzyjającym — zdaniem gazety — jest niewątpliwie idealne położenie Targów, w bezpośrednim sąsiedztwie dworca poznańskiego. Targi Poznańskie wykorzystywane są poza tym w sposób bardzo zręczny dla propagandy turystyki w Polsce.

Szereg oryginalnych nowości jest dowodem dalszego rozwoju produkcji polskiej. Świadczy o one o dążeniu do gospodarczego uniezależnienia się od zagranicy. Dziennik wskazuje na gustowną i efektywną propagandę na rzecz konsumpcji gazu ziemnego, produkowanego przez jedyną, jak sądzi autor artykułu tego rodzaju zakłady w Europie. Artykuł wspomina dalej o wielkich postępach technicznych polskich fabryk maszyn rolniczych i młynarskich, przemysłu włókienniczego, chłupniczego i rzemieślniczo. Autor omawia poza tym rozwój polskiego przemysłu chemicznego i mówi o wielkim zainteresowaniu wśród drogerzystów gdańskich wyrobami tego przemysłu. Polski przemysł, wyrabiający specjalnie maszyny dla fabryk bekonów oraz reżni, zdaniem autora, ma duże widoki na zbyt. O wielkim zainteresowaniu Targami Poznańskimi ze strony Niemiec, świadczy poważna ilość zgłoszonych wycieczek niemieckich.

We własnym interesie

Do Związku Obrony Przemysłu Polskiego w Poznaniu napływają stale zapytania o istniejące w kraju czysto polskie i chrześcijańskie fabryki i hurtownie. Związek informuje zainteresowanych o istnieniu tych firm i co produkują. W celu zebrania bliższych danych przystąpił Związek do opracowania trzeciego wydania „Skorowidza Firm Polskich“ w układzie branżowym.

Związek Obrony Przemysłu Polskiego zwraca się zatem do wszystkich zainteresowanych firm o umieszczenie we własnym interesie swego adresu w tym „Skorowidzu“, zawierającego ogólne informacje o wytwórczości polskich przedsiębiorstw.

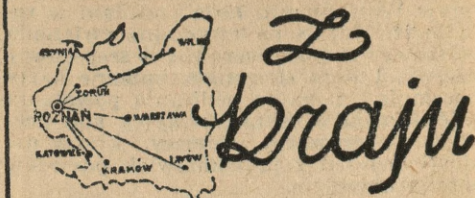
„Skorowidz“, który ukaże się w dużym nakładzie rozpowszechniany będzie w całej Polsce i poinformuje bezpośrednio zainteresowanych o istniejących przedsiębiorstwach w poszczególnych rodzajach branż.

Bliższych informacji udziela Związek Obrony Przemysłu Polskiego, Poznań, ul. Rzeczypospolitej 1.

ŚRODEK PRZECIWKO CIERPIENIOM

wątroby woreczka żółciowego
złej przemianie materii i cierpieniom
artretycznym

„CHOLOSAN“ Nr. rej. 1392
i 1393
Król. uprzyw. w 1564 r. założ. Apteka
pod „BIAŁYM ORŁEM“ Poznań
St. Rynek 41

ZWIĄZEK BUCHALTERÓW BEZ ŻYDÓW

O odbyło się walne zgromadzenie roczne Polskiego Związku Zawodowego Buchalterów - Rzeczoznawców i Bilansistów w Warszawie, na którym uchwalono szereg doniosłych spraw. M. in. uchwalono wprowadzić do statutu formalne zastrzeżenie na przyszłość, że członkami związku nie mogą być Żydzi, mimo że związek od chwili powstania swojego (1927 r.), nie przyjął ani jednego Żyda. Jest to jedyna organizacja buhalterów w Polsce, przyjmująca wyłącznie chrześcijan.

ILE UŻYWAMY ZAPALEK?

Według ostatnich obliczeń, zbyt zapalek na terenie Polski w ciągu pierwszego kwartału rb., wynosił ogółem 18,8 tys. skrzyń, tj. 3.445 miln. sztuk zapalek. Najwięcej zapalek sprzedano na terenie województw centralnych, mianowicie 8,2 tys. skrzyń, zawierających 1.512 miln. sztuk zapalek. Na terenie województw zachodnich zbyt zapalek w I kwartale rb. wyniósł 3,6 tys. skrzyń (758 miln. sztuk), w woj. południowych 4,4 tys. skrzyń (698 miln. szt.), oraz na terenie woj. wschodnich sprzedano 2,6 tys. skrzyń (477 milionów sztuk) zapalek.

BOCIANIA WDZIĘCZNOŚĆ

W jednej z majątności świeckiego powiatu wybrało sobie stado bocianów, złożone z trzech sztuk, jako punkt wypoczynku i obserwacji wysoki komin gorzelnii. U schyłku lata mieszkańcy wsi pewnego dnia zauważyli, że na kominie stał tylko jeden bocian. Stał długo, długo, jakby na coś wyczekiwał. Dwaj jego towarzysze gdzieś znikli. Obserwatorzy wpadli na myśl, by przeskakać komin: rzeczywiście leżały na dnie kolumny dwa bociany szczer-niałe i okaleczone. Zajęto się nimi i wyleczono tak, że kiedy nadszedł czas odlotu i one pociągnęły na południe. Do nóg ich przymocowano obrączki. Nadeszła wiosna i teraz jeden z tych oznaczonych wrócił do tej okolicy; nie omieszkał on też, ku uciesze dzieci i dorosłych, co rychlej odwiedzić swych dobroczyńców. Tak więc nawet i bocianie umie okazać swą wdzięczność.

3 I PÓŁ MILIONA NA BUDOWĘ SZKÓŁ

Zarząd Główny Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych przydzielił komitetom okręgowym towarzystwa, działającym na terenie kuratoriów szkolnych, 1.570 tysięcy zł na budowę szkół powszechnych. Wszystkie komitety okręgowe towarzystwa dysponują również własnymi funduszami w ogólnej sumie około 2 milionów rocznie, co łącznie tworzy na r. 1937 kwotę 3 i pół miliona zł, przeznaczonych na budowę szkół powszechnych.

Ta wielka kwota gromadzona jest ze składek członkowskich, zbiorów, ofiar i imprez towarzystwa.

Przeciw prześladowaniu Łużyczan

Ostatnie zebranie Tow. Przyjaciół Serbo-Łużyczan — jak pokrótce informowaliśmy — miało na celu zapoznanie dokładnie zebranych z represjami, z jakimi spotkał się w ostatnim czasie ze strony Niemiec, łużycki związek „Domowina“. Referent przedstawił zebrany historię „Domowiny“ i scharakteryzował jej działalność, po czym uchwalono rezolucję treści następującej:

„Członkowie poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Serbo-Łużyczan po zapoznaniu się z metodami stosowanymi wobec Serbo-Łużyczan w Trzeciej Rzeszy, które zarządzenia wbrew oficjalnym zastrzeżeniom godzą w najistotniejsze, przyrodzone prawa naszych braci plemiennych, wyrażają za dzielną i wytrwałą pracę tych obrońców uznania dla narodu Serbo-Łużyckiego odwiecznie zasiedlającego na ziemi ojców.

„Szczególny podziw, już nie tylko nasz, ale i każdego kulturalnego narodu, wzbudza musi jednomyślna, męska obrona narodowych podstaw organizacji ludu łużyckiego „Domowiny“. W myśl zasady hitlerowskiej „Blut und Boden“, obowiązującej w Trzeciej Rzeszy, Serbo-Łużycanie mają prawo do obrony swego odrębnego obywatelstwa, swobodnego wyrażania swoich myśli i uczuć w języku ojczystym, w czym my, wolni obywatele Rzeczypospolitej Polskiej moralnie ich popieramy w tym przekonaniu, że zwycięstwo zasad sprawiedliwości przyniesie im lepsze jutro.“

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

OD GRAFIKI DO KILIMU

Większość prac znajdujących się teraz na wystawie zbiorowej Wł. Roguskiego w Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych, znana nam już z lat poprzednich. Niektóre sięgają nawet okresu najwcześniejszego, np. litografie kolorowe, przedstawiające sceny z Legionów (żołnierzy zawiązujących ramię w buta) — i tzw. święte obrazki. Te ostatnie są najbardziej charakterystyczne dla artysty i stanowią punkt wyjścia dla jego sztuki w tym okresie początkowym, zarazem najciekawszym. Roguski umiał zmodernizować a zarazem artystycznie uszlachetnić ludowe malowidła na szkle i dał swego czasu kilka bardzo oryginalnych litografii, których przykładem może być szczególnie pięknie zharmonizowana w kolorach i nastrojowa „Pieta”. Tematy świeckie reprezentują wspomniany już „Legionista” i „Rybak”. Motywy religijne są później tematami większych obrazów akwarelowych, malowanych na drzewie (dyktu) lub na papierze. Wzoruje się w nich artysta częściowo na typach wczesnego renesansu, wpłatając w kompozycję ornamentalne motywy ludowe lub geometryczne skosy czy też poręczki linii. Obraz miał charakter płaskiej linearnej kompozycji o typie polskiego formizmu. Jako przykłady posłużyć mogą pełna wdzięku „Madonna z dzwonczkiem”, „Madonna I” i „Madonna z różą”.

Roguski lubi ten typ linearnej ujęcia formy i najchętniej go stosuje. Leży on w naturze artysty. Widzimy go w dwóch rysunkach dzieci: „Obywatelka sześciopalcowa” i „Dziecina”, przypominających ogólnym charakterem analogiczne tematy Wyspiańskiego, lecz jednak od nich różne. Mamy tę linię w „Główce” jak również w zrezygnie narysowanym profilu w „Portrecie p. M.”. Jest to jedna z ostatnich prac, które widać, że artysta pozostaje wierny zasadzie linearnej, stosuje ją z widocznym zamiłowaniem i często z powodzeniem. Rzadziej ucieka się do stosowania plamy malarskiej, jak np. w pięknie zharmonizowanej (lila i żółto-jasna) „Matce” — przeważnie bowiem plama łączy się ze zdecydowaniem rysowanym konturem.

Jest rzeczą ciekawą, że tematy te — malowana akwarela — przeniesione na technikę olejną, wyraźnie tracą. Chwilami ma się wrażenie jakby ta technika artysty nie odpowiadała. Wystarczy jako przykład wziąć „Boże Narodzenie”. Zrobione w mniejszych rozmiarach, akwarela, miałoby zapewne wiele wdzięku i nastroju — powiększone na płótnie farbami olejnymi, traci urok. To samo można powiedzieć o kilku innych płótnach (choćby mniejszych), także i o portretach. Natomiast w dwóch większych obrazach: w „Madonnie” na szaro-niebieskim tle i w „Madonnie z aniołami”, zastrzeżenia powyższe musiałyby odpaść. Widzimy w nich pomyślniejsze stosowanie farby olejnej, rozcieńczonej terpentyną czy olejem. Daje to większą harmonię całości a niektóre fragmenty jak np. główki aniołów i kosze z owocami w „Madonnie z aniołami” wskazywałyby na nowy, bardziej przekonujący sposób modelowania form przy pomocy grubszego podkładu farby. Ponadto wystawił artysta kilka projektów dekoracji ściennych, z których „Płafon” odznacza się pomysłem kompozycyjnym, podobne zalety posiada projekt na gobelin i postać Jana III w pośrodku. Dział dekoracyjny uzupełniają projekty witrażowe w liczbie kilku.

P. Lanżankę, utalentowaną malarkę, znamy już z interesujących grafik. Pracuje bardzo wiele, obecnie dała liczny zbiór plansz mających za temat zabytkowy krajobraz miast pomorskich. P. Lanżanka umie dobrać motywy, pokazując je od strony najbardziej charakterystycznej. Jednakże przy oglądaniu ich w większej ilości powstaje pewna monotonia, zwłaszcza że wszystkie wykonane są w jednej i tej samej technice a i sposób interpretacji motywu jest stale prawie jeden i ten sam. Czy nie można spróbować do niektórych motywów litografii, w której przecież da się uzyskać o wiele więcej efektów czarnobiałych, niż w akwatincie, choćby nawet dwu-

barwnej. Nie mniej utrwalenie tych pięknych zabytkowych fragmentów (Grudziądz, Chełmno, Świecie, Golub, Radzyń, Toruń, Gniew) zasługuje na najpełniejsze uznanie zwłaszcza, że w niektórych planszach artystka dała prace na poziomie.

Pp. Hahnowa i Izydorkówna wystąpiły z nowymi kilimami. „Spółka” ta istnieje 2—3 lat, a do tej pory nie wiemy dobrze, która z pań jest autorką którego kilimu. Czy nie należałoby tego wyszczególnić? Wyroby tej wytwórni zasługują jednak na poparcie, jest ona jedyną o poziomie artystycznym placówką przemysłu tekstylnego w naszym mieście. Wystawione obecnie kilimy — jakkolwiek niektóre mają jeszcze niezupełnie trafnie zestawione kolory i czasem powierzchnię barwną niespokojną — wykazują stały postęp w kompozycji ornamentu, jak np. kilimy „Pawie”, „Pieski” lub kilim umieszczony po stronie prawej od rzeźby „W. Czernecki”, czy wreszcie kilim leżący na ziemi w sali ostatniej.

Również pięknie stonowany koloryt posiadają dwa duże kilimy wiszące po stronie lewej w sali pierwszej, jakkolwiek charakter ich ornamentu — zwłaszcza niebieskiego — zbliżony jest nieco do typu dywanów. Podkreślić też należy, że kilimy te mocno przyczyniają się do ozdobienia sal wystawowych, zwłaszcza, że zostały wprawne i doświadczone ręką a gustownie rozmieszczone, tak że całość wystawy tworzy dzięki nim bardzo estetyczne wnętrza. Dobrze też prezentują się na ich tle rzeźby dłuta seniora naszych rzeźbiarzy Wł. Marcinkowskiego. Z dwóch w sali pierwszej,

ZMARŁ DZIEJOPIS POWSTAŃ POROZBIOROWYCH

Nowożytna historia Polski, a zwłaszcza historia wojskowa wiele zawdzięcza zmarłemu w tych dniach profesorowi Uniwersytetu Warszawskiego em. plk. Wacławowi Tokarzowi. Człowiek ten życiem całym stwierdził, że rozumie i wypełnia testament, pisany krwią bojowników o wolność i niepodległość Polski. Badał te dzieje i przekazywał je, naukowo udokumentowane, następnym pokoleniom. Pracę twórczą rozpoczął zmarły w 1905 roku jako 32-letni mężczyzna, 2-tomowym dziełem o „Ostatnich latach Hugona Kollataja”, gdzie przedstawił działalność tego polityka w dobie Księstwa Warszawskiego. W cztery lata później, objawszy katedrę historii austriackiej na Uniwersytecie Jagiellońskim, ogłasza książkę o „Galicii w początkach ery Józefińskiej”. Rok 1910 przynosi pracę o „Warszawie przed wybuchem powstania 17 kwietnia 1794 r.”, w której wyświetla robotę spiskowców i stosunki panujące w stolicy pod okupacją rosyjską. Późniejsza w czasie wojny i po niej praca naukowo-organizacyjna prof. Tokarza zaoferowała szeroki krąg i położyła fundament pod literaturę historii wojskowej, przeznaczoną dla wojska — dość wspomnieć czasopismo „Bellona”, w którym zagadnienia wojskowe były rozpatrywane z naukowego stanowiska, oraz popularniejsze czasopismo „Wiarius”, przeznaczone dla podoficerów i żołnierzy; oba te periodyki śp. prof. Tokarz powołał do życia, redagował i nierzad własnymi pracami zasiadał, a jako szef Wojskowego Instytutu Naukowo-Wydawniczego w ogóle stał na czele wszelkich prac wydawniczych w zakresie wojskowości i jej dziejów.

Rozliczne te i wyczerpujące zajęcia nie odrywały wszelako prof. Tokarza od pracy ściśle naukowej. W roku 1915 ukazuje się na półkach księgarskich jego książka o „Krakowie w początkach powstania styczniowego”, równocześnie ogłasza broszurę o „Żołnierzach Kościuszkowskich”. Nieco później (1917) wydaje w Piotrkowie pracę o „Wojsku Królestwa Kongresowego”. Od tej chwili widać u światłego uczonego duże zainteresowanie powstaniem listopadowym, gdyż w latach następnych spotykamy szereg rozpraw, mających za przedmiot badań wypadki z wojny 1831 r. Kiedy zaś w odrodzonej Rzeczypospolitej stworzono Wyższą Szkołę Wojskową, obejmując wykłady w tej nowej placówce wiedzy wojskowej obrał prof. Tokarz za przedmiot „Zarys historii

wojny polsko-rosyjskiej 1831 r.”, które to wykłady w 1922 ogłosił jako rękopis. Na stanowisku szefa Wojskowego Instytutu Naukowo-Wydawniczego i wykładowcy w Wyższej Szkole Wojskowej pozostawał prof. Tokarz do połowy roku 1926. Latem tego roku przeniesiony w stan nieczynny, musiał opuścić swe stanowisko w wojsku. W tym czasie zostaje wybrany w uznaniu swych zasług członkiem-korespondentem Polskiej Akademii Umiejętności, a wkrótce, bo w r. 1927, powołany został na katedrę historii nowożytnej Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie w seminarium swym kształcił zastępy młodych historyków, przede wszystkim zajmujących się wypadkami powstania listopadowego. W stułeczną rocznicę tego powstania ogłasza prof. Tokarz dzieło o „Wojnie polsko-rosyjskiej 1830/1831”, gdzie w sposób jasny i dokładny, a w oparciu o długoletnie studia archiwalne, przedstawił nasze zmagania z Rosją. Natomiast w ostatnich latach powrócił do zagadnień kościuszkowskich, co uwydatniło się przez ogłoszenie w 1936 r. pracy o „Insurekcji warszawskiej”.

Jak więc widzimy, zainteresowania naukowe prof. Tokarza szły przede wszystkim w kierunku badań nad toczonymi z Rosją walkami o niepodległość. Ubocznie jednak zajmował się także i innymi kwestiami — czy to ogłaszając w 1924 r. rozprawę o „Komisji Edukacyjnej i Uniwersytecie Jagiellońskim”, czy wydając w 1932 r. „Pomniki prawa Rzeczypospolitej Krakowskiej (1815-1846)”. Były to jednak prace uboczne, zasadnicza bowiem linia zainteresowań nieodżałowanego historyka szła wyraźnie w kierunku badań wojen o niepodległość i dlatego słusznie należy mu się tytuł dziejopisa naszych powstań w dobie porozbiorowej.

Dr Janusz Staszewski.
Poznań

Książki nadesłane

Stanisław Cywiński: „Gwałt ortograficzny”. Wilno 1937. Odb. z „Dziennika Wileńskiego”.
„Społeczne przyczyny powodzi i niepowodzeń szkolnych”. Prace z pedagogiki społecznej pod redakcją H. Radlińskiej. Warszawa 1937. Wyd. Naukowego Tow. Pedagogicznego.
„100 pieśni żołnierskich”. Teksty i melodie Adama Kowalskiego. Warszawa 1937. Główna Księgarnia Wojskowa.
Józef Birkenmajer: „Prace o Kasprowiecu. 1926—1936”. Lwów 1937. Odb. z „Pamiętnika Literackiego” z. 4.
Józef Birkenmajer: „Preludia Quo vadis”. Lwów 1936. Odb. z „Przeglądu Klasycznego”.

ŻYCIE KULTURALNE

TEATR

Comédie Française będzie podczas wystawy grała repertuar klasyczny, romantyczny i współczesny, więc Racine’a, Molière’a, Wiktora Hugo, dalej Sardou („Madame Sans-Gêne”), przeróbkę z Balzaca „La Rabouilleuse” i kilka innych. Idzie o to, aby pokazać przyjeźdnym cały zasięg Domu Molière’a i jego rolę w kulturze teatralnej francuskiej.

Nowy Czapiek. „Biała choroba”, sztuka Karola Czapeka doczekała się w praskim Stavovskiem Divadle pół setki przedstawień. Czapiek jest wybitnym dramaturgiem, w Polsce grane były dwie jego sztuki, także i w Poznaniu: „R. U. R.” („Rosoms Universal Robots”) oraz „Sprawa Makropulos” („Kobieta 339-letnia”) pamiętna świetną kreacją Zofii Grabowskiej i reżyserią Wysockiej.

SLAWISTYKA

70 lat ukończył dr Aleksander Kolessa był prof. języka rosyjskiego na Uniwersytecie lwowskim przed wojną, zaś od r. 1926 profesor języka i literatury rosyjskiej na Uniwersytecie Karola w Pradze. Pierwszą pracą dra Kolessy było studium o małoskopskich piosenkach w poezji Bohdana Zaleskiego, którym to poetą zajmował się później kilkakrotnie, równie jak Mickiewiczem w stosunku do Szewczenki.

zwraca uwagę śmiało i w szerokich masach potraktowane nadnaturalnej wielkości popiersie Kordeckiego a w ostatniej delikatnie rzeźbiona główka „Portretu p. A. K.” Subtelna piękność portretu zyskałaby na artystycznym wyrazie, gdyby go wykonał w marmurze. Do tego materiału jedynie się nadaje, widać też że artysta z myślą o marmurze rzeźbił ten portret.

Kilka szkiców wystawił p. Kabański.

Jan Mroziński.

Poznań.

LITERATURA

„Ludzie stamtąd” po czesku. W Pradze istnieje „Polska knihovna”, której zadaniem jest wydawać wybitne dzieła literatury polskiej w spólczesnej w przekładzie czeskim. Ukazał się właśnie pięknie wydany tomik w czerwono-żółtej płócennej okładce z białym napisem, mieszczący „Ludzi stamtąd”, prześliczne opowiadania Marii Dąbrowskiej, które przysięgła autorce „Nocy i dni” utworzyła drogę do pierwszego rzędu pisarzy współczesnych. Przekład dokonała p. Jarmila Minarzikowa. Dzieła do tłumaczenia wybiera osobna rada, w której skład wchodzi uczeń i literaci czescy, oraz profesor Uniw. praskiego dr Marian Szykowski. Nakład wynosi 3000 egzemplarzy. Piękny układ graficzny jest dziełem J. Svaba. Następnym tomem będzie dra Zygmunta Nowakowskiego „Przyładek Dobrej Nadziei”. Cieszyć się trzeba, z inicjatywy poważnej i tak starannie przeprowadzonej. (lr)

MUZYKA

Zgon muzyka. Z Bydgoszczy piszą nam: Zmarł tutaj prof. Zygmunt G. Urbanyi, znany pedagog i krytyk muzyczny, kompozytor, autor oper „Kordian”, „Pan Tadeusz” i wielu utworów muzycznych, kilkakrotnie nagrodzony na konkursach, ostatnio na konkursie Ministerstwa Spraw Wojskowych za marsz wojskowy.

„Życie za cara” w Rosji sowieckiej. Z powodu sukcesu, jaki odniosła wzniesiona w Moskwie Glinki „Rusalka”, proponuje w „Izwestiach” kompozytor sowiecki Dzierżyński, autor „Cichego Domu”, aby wznosić pod tytułem „Iwan Susanin” słynną operę Glinki „Życie za cara”. Oczywiście „po odpowiednich korekturach tekstu”. Można sobie wyobrazić, jak będą te poprawki wyglądały. Przed kilku laty „Carmen” została w Leningradzie przerobiona tak, aby stała się „dramatem społecznym” co też po wpakowaniu szeregu niedorzeczności zupełnie się udało.

Co grają w operach berlińskich? Staatsoper wzniosła „Ariadnę na Naxos” Ryszarda Straussa ze znanym tenorem Helge Rosswaenge. Deutsches Opernhaus gra wzniesione „Niziny” d’Alberta. Obie opery były swego czasu wystawione w Poznaniu.

Opera paryska w rozjazdach. Podczas gdy część zespołu Wielkiej Opery wykonała we Florencji Debussy’ego „Peleasa i Melisande”, zespół Opera Comique śpiewa w londyńskim Covent Garden, gdzie wykonał Dukasa „Ariane et Barbe Bleue”, oraz Glucka „Alceste”.

CO SŁYCHAĆ PRZES RADJO?

Polskie kompozycje kameralne wykonało w ostatnim czasie w Radio. Są to przeważnie utwory młodych kompozytorów. Najstarszy z nich, Antoni Szałowski, wystąpił z „Sonatą” na klarnet z fortepianem; odegrał ją klarnecista Ludwik Kurkiewicz, uczeń prof. J. Madeja z tutejszego Konserwatorium. Młoda skrzypaczka i kompozytorka, Grażyna Baciewiczówna, siostra litewskiego kompozytora i pianisty Baceviciusa wystąpiła z „Sonatą” na oboj i fortepian, zaś Andrzej Panufnik przedstawił swe „Trio” na skrzypce, wiolonczelę i fortepian. Debiuty były udane i warte powtórzenia. (jml)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wystawa obrazów w Sosnowcu. Z Katowic donoszą nam (ad): W Sosnowcu w salach „Domu Społecznego” otwarta została wystawa obrazów malarzy Zagłębia Dąbrowskiego i Śląskiego. Między in. wystawiają pp.: Chlebus, Matuszczak, Steller, Jarema.

KRAJOZNAWSTWO

Z Polskiego Tow. Krajoznawczego. Z Łodzi donoszą nam (wp.): Łódzki oddział P. T. K. odbył posiedzenie z odczytem mgr Haliny Pradzyńskiej na temat „Charakter szaty roślinnej województwa łódzkiego”.

ZE ŚWIATA FILMU

Jannings laureatus. Znakomity aktor filmowy, Jannings, który przez jakiś czas pracował w Hollywood, obecnie uczestniczy znów w filmach niemieckich i ostatnio grał w „Mistrzu”. Za film ten otrzymał niemiecką nagrodę narodową w zakresie filmu. Jannings zyskał był rozgłos takimi filmami jak „Variété”, „Ostatni rozkaz” i in.

Pisma nadesłane

„Przyjaciel Szkoły”. Nr. 9. Treść: L. Stęranka: „Zagadnienie kwalifikowania nauczycieli na tle działalności kierownika szkoły”. — J. Sokolowski: „O wyższym poziomie życia duchowego nauczycieli”. — J. Szelejewski: „Relatywizm, nauczyciel i dziecko”. — M. Bubniak: „Trudności związane z realizacją rachunków według nowego programu”. — St. Dendura: „Nauczanie geometrii w nowym programie”. — M. M.: „Nauczanie arytmetyki w klasach czwartej i piątej”. — J. Missołowska: „O czasowniku w klasie trzeciej”. — Uwagi dyskusyjne i Nasze echa. — Nowe książki. — Przegląd czasopism. — Adr. Red.: Poznań, Wielka 18.
„Nowa Książka”. Zesz. 4. Treść: J. Lorentowicz: „Literatura „faktu”. — Dział sprawozdawczy: a) Literatura polska; b) Literatura obca. — Kronika. — Listy do Redakcji. — Bibliografia. — Adr. Red. Warszawa, Krak. Przedm. 13.

Nowoczesne malarstwo francuskie

IV. Impresjonizm w okresie konstrukcyjnym (tzw. postimpresjonizm)

Georges Seurat.

Impresjonizm zainicjowany w 60-tych latach przez Moneta i Pisarra, a wywodzący się bezpośrednio z malarstwa Maneta, mimo nazwy, która określa metodę odtwarzania natury (wrażenia), i mimo, że w pierwszej fazie, to jest w latach 60-tych i 70-tych, ma charakter wyraźnie naturalistyczny, doniosłość swa historyczna za-

Georges Seurat — „Kąpiel w rzece”.

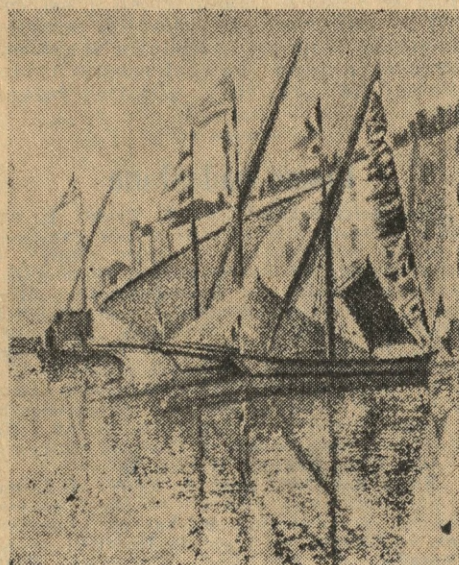
wdzięcza nie swym naturalistycznym przesłankom, lecz nowemu sposobowi postawienia zagadnień kolorystycznych.

Georges Seurat (1859 — 1891) wychodzi z założeń sztuki Claude Moneta, modyfikuje je jednak i uzupełnia w oparciu o optyczne odkrycia fizyka Chevreula, i dąży do malarstwa, które, pozostając w zgodzie z optycznymi prawami, nie wymagałoby jednak niewolniczego ślęczenia w pejzażu pod parasolem, nie wymagałoby nawet naturalistycznego podobieństwa czy prawdopodobieństwa, pozwalając artystyście na swobodne tworzenie form.

Środkiem budowania formy jest dla Seurata, podobnie jak dla Maneta i impresjonistów, kolor. Opierając się na aktualnej podówczas teorii światła, która wydzielala w białym promieniu słońca siedem kolorów spektralnych, ogranicza Seurat paletę do tych siedmiu barw, z których połączeń powstają wszystkie dalsze kolory z wyjątkiem czerni. Przy tym dywizjonistyczna technika zapewnia maksymalne natężenie każdego barwnego pola.

Czynnikiem, który wyjawia kolor w naturze, a tym samym buduje formę jest światło. Stosunek światła do bryły przedmiotu pojmując jednak Seurat odmiennie od impresjonistów. Choć uwzględnia monetowską teorię refleksów, opiera się najczęściej na innym spostrzeżeniu. Na tym mianowicie, że przy silnym oświetleniu jakiegokolwiek przedmiotu przez słońce, oko widzi na jego zacienionej stronie kolor kontrastowy, dopełniający do koloru w świetle. Przy tym miejsca najsilniej oświetlone mają czysty kolor światła słonecznego i temu kolorowi w pierwszym rzędzie podporządkowuje się dopełniający kontrast. A więc, o zachodzie słońca na przykład, wszystkie przedmioty (o najrozmaitszych choćby barwach), w miejscach najsilniej oświetlonych, zabarwione będą pomarańczowym kolorem światła, przy czym w cieniach oko widzieć będzie głęboki fiolet. Uzupełnieniem tego punktu programu Seurata jest stwierdzenie, że intensywny kolor położony na tle neutralnym oko widzi otoczony obwódką koloru dopełniającego. A więc plama czerwona na szarym tle otoczona będzie zieloną aureolą i odwrotnie.

Teorie te oparte na naukowych przesłankach pozwalały na niezwykle precyzyjne ustalenie stosunków kolorystycznych w obrazie, aż uwzględniając w jak największej mierze zasady

Paul Signac — „Lodzie żaglowe”.

kontrastów, prowadziły do niezwyklej wyrazistości każdej, użytej w obrazie barwy.

Seurat wykorzystał w pełni (prawie się wierzyć nie chce, że umierając miał lat zaledwie 32) możliwości, jakie dawały mu założenia jego malarstwa, osiągając w obrazach swych napięcie kolorystyczne o sile dotąd niespotykanej od czasu powstania mozaik wczesnochrześcijańskich. Dał też w tej mierze impuls kolorystycznym poszukiwaniom Gauguina. Ku podobnym celom zmierzał w swym prowansalskim ustroniu Paul Cézanne, dochodząc zresztą do odmiennych wyników.

Dążąc do wyrazistości koloru, podniósł też Seurat problem wyrazistości i jasności formy, której usiłuje nadać równie pełny i niezmacony wydźwięk, jaki zdobył dla swego koloru. Opiera się tu również na prawie kontrastu. Kształty kuliste, bryłowe występują wyraźnie w zestawieniu z płaskimi. Linie faliste śpiewają najczyściej wówczas, gdy sąsiadują z prostymi. Sprowadza więc Seurat kształty branych z

Georges Seurat — „Promenada”.

Listy z Bydgoszczy

List o kartce

Jedni nazywają ją krótko — kartką, inni — kartką z widokiem, jeszcze inni — kartką pocztową, pocztówką, widokówką a także, o zgrozo! — odkrytką!

Nawet nazwy biedaczka nie ma dotąd porządnie ustalonej. Bo któżby sobie wogóle takim drobniakiem zawracać chciał głowę. Główna rzecz, by kartka była pod ręką gdy jest potrzebna, a mniejsza już o to jak się nazywa i zwiastuje — jak wygląda.

A czy istotnie sprawa tego wygląda aż tak małej warta jest uwagi?

Wystarczy wejść do pierwszego lepszego sklepu papieru i zażądać „kartki z widokiem”, aby się przekonać do czego doprowadziła powszechna w tej sprawie obojętność.

Na widok „kartek z widokiem” przedłożonych nam do przeglądu — ogarnie wnet każdego kto ma choć trochę wyrobiony smak — uczucie graniczące z obrzydzeniem.

Chęć dogodzenia najgorszym gustom połączona z chęcią łatwego zysku wytworzyła w rezultacie fabrykaty będące zaprzeczeniem elementarnych zasad estetyki i stojące w rażącej dysproporcji do wyników współczesnej techniki reprodukcyjnej.

Nasze zakłady graficzne dysponują dziś środkami umożliwiającymi dokonywanie niemal cudów w dziedzinie powielania obrazu.

Dzisiejsza reprodukcja artystyczna oddać jest zdolna z całkowitą wiernością nie tylko rysunek, ale najsubtelniejszy choćby odcień barw oryginału.

Wiedzą o tym kierownictwa wielkich galerii zagranicznych, które zwiedzającym umożliwiają na miejscu nabycie doskonałych reprodukcji niemal wszystkich ważniejszych oryginałów.

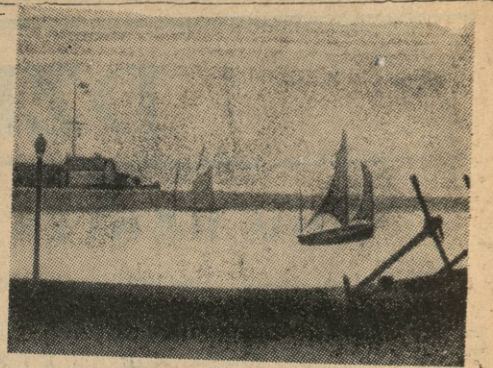
Wiedzą bowiem o tym, że mała lecz dobra kartka wypełnić może znakomicie ważne zadanie propagandowe. Bo niepozorny ten propagator dotrzeć zdoła wszędzie. Za drobną opłatą odbędzie najdalsze podróże a w drodze nie zatrzymają go najszczelniejsze choćby bariery celne.

rzeczywistości przedmiotów do form prostych i wyrazistych, i z nich precyzyjnie buduje obraz, uwytłumiając wyrażenie osie konstrukcji.

Warto zauważyć, jak pysznie, czysto i jak lirycznie odcina się zawili profil arlekiina w „Paradzie przed cyrkiem” (repr.), jak logicznie i prosto, jak harmonijnie rozwiązane są obie połowy obrazu, spięte kunsztowną broszą w postaci arlekiina. Lewa, o wyrazistych akcentach poziomych, przełamanych pionami, — prawa z przewagą pionów łamanych akcentami poziomymi.

Jeśli Manet i impresjoniści ograniczyli repertuar przeżyć wyrażanych w sztuce do tych zespołów uczuciowych, które powstają w nas przy czujnym i trzeźwym obcowaniu z rzeczywistością, to Seurat przerzuciwszy akcent z rzeczywistości na formę, ogranicza nastrojowe walory obrazu do oddziaływania samych zespołów kształtów, linii, i barw.

Widać tu jak nastrojowa dyscyplina Moneta, scharakteryzowana poprzednio na tych łamach, zachowuje

Georges Seurat — „Widok wieczorny portu w Gravelins. 1890.

w sztuce francuskiej swą zasadniczą aktualność, mimo formalnych przemian.

Seurat jako urodzony liryczny twórca cudowną „mitologię” o liniach falistych i wznoszących się, które wydają mu się wzniosłe, o falistych i opadających, które uważa za melancholijne, o trzeźwych, łamanych prosto itd. itd.

Wprowadzając w pewnej mierze

Georges Seurat — „Parada przed cyrkiem”.

późniejsze modernistyczne kierunki bezpośredni wpływ wywiera Seurat na dwóch wybitnych artystów; Pisarra i Signaca. Signacowi zawdzięczamy zreformowanie teorii malarskich Seurata w dziełku pt. „De Delacroix aux néoimpressionistes”.

Znacznie mniejsze znaczenie mają H. E. Cross i Rysselberghe.

Seurat jest również twórcą przepięknych rysunków, łączących rembrandtowską głębię kontrastów czerni i bieli z lorrainowską subtelnością nieuchwytnych przejść światłocienia, rysunków w których, w sposób jedynie we Francji spotykany, wydobywa efekty największej finezji z najgłębszej prostoty.

dzeniem. Dzięki niej — najważniejsze dzieła naszych artystów docierały w maleńkich wcale dobrych reprodukcjach do szerokich mas. Dzięki kartce, w najszerszych warstwach społecznych spopularyzować zdołano twórczość Matejków, Grottgerów, Malczewskich, Axentowiczów... Ceniono wówczas kartkę artystyczną, nabywano ją chętnie i często — kolekcjonowano. Niestety, ta świetna propaganda sztuk plastycznych uległa w latach ostatnich, latach obniżenia się poziomu kulturalnego, gwałtownemu zahamowaniu. Produkcja kartki artystycznej zmalała tak bardzo, że dziś daremnie szukać całego szeregu wybitnych artystów w najmniejszej, najłatwiej za to dostępnej reprodukcji. Czas tedy, aby co rychłej luki te wypełnić, aby wrócić do dawnych, dobrych metod propagowania plastyki. Tu i owdzie poczyniono już w tym kierunku nieśmiałe próby. I tak — kartki z reprodukcjami dzieł Stryjeńskiej w licznych wypadkach zdołały już dotrzeć tam, dokąd do niedawna docierały tylko banały i tandeta. Ba — kartki Stryjeńskiej utworowały sobie drogi za granicę, propagując znakomicie i polskość i polską plastykę. Wśród dodatków prób zwiększenia liczby egzemplarzy dobrej pocztówki artystycznej znalazł się w dniach ostatnich piękny wysiłek wydawniczy bydgoskiej Rady Artystyczno - Kulturalnej. Staraniem i nakładem Rady wykonano w Zakładach Graficznych Biblioteki Polskiej w Bydgoszczy serię reprodukcji artystycznych dokonanych z dzieł dziewięciu artystów-plastyków bydgoskich. Otwiera wspomnianą serię reprodukcja pięknej Madonny Maksymiliana Piotrowskiego, znakomitego syna Bydgoszczy, zmarłego w r. 1875, a wsławnego szeroko znajdującą się dziś w Muzeum Narodowym w Krakowie, kompozycją „Śmierć Wandy”.

Notując ukazanie się serii „Plastyków Bydgoskich” podkreślić należy z radością znamieny fakt, że oto w sukurs propagandzie sztuki polskiej ruszyło jako jedno z pierwszych środowisko kulturalnie najmłodsze, wysyłając w szeroki świat estetyczną bydgoską kartkę artystyczną.

MARIAN TURWID.

Mount Adina w Australii

Napisał Adolf Nowaczyński

Jancie i Fiedlerowi poświęcam.

Zbliża się już powoli stuletnia rocznica pewnego wielkiego a egzotycznego wyczynu, jakiego dokonał rodak quidam w Kiekrzu, w wielkopolskim Kiekrzu. Ergo: czas by już, wypada, godzi się, należy, zachodzi konieczność zajęcia się nim także i na miejscu, to jest w dzielnicy, która go wydała.

Bądź co bądź jeden z kiedyś najślawniejszych. Całkiem w ojczyźnie nieznanych a najślawniejszych. Nazwisko, które w jednej części świata znają wszyscy obligatoryjnie i wymawiają w potocznych rozmowach. Dzieciśka uczą się tego nazwiska w szkołach całego kontynentu (piątego) bo od polskiego dźwięku noszą tam nazwiska góry i rzeki. A urodził się taki w Kiekrzu, w Wielkopolskim Kiekrzu. Geografowie, geologowie, mineralogowie z całego świata, ze wszystkich narodów też muszą znać to nazwisko i to obligatoryjnie jako termin naukowy z encyklopedii, z podręczników, nazwisko człowieka, który urodził się w Kiekrzu.

Nie trzeba zatajać, że w życiu mu się bardzo powiodło, wygrał, gdy inni bardzo poprzegrywali. No bo przecież obywatelstwo angielskie i szlachectwo, nobilitacja, siem został, no a potem honorowy doktorat uniwersytetu Oxfordzkiego i członkiem geograficznej Royal Society i w dyplomatycznych misjach delegowany to do Irlandii, to na Krym. We wszystkich angielskich specjalnych naukowych dziełach geograficznych czy podróżniczych poświęcono mu albo jedną całą stronę, albo dwie strony. Z lordem Lyonsem przyjaźnił się, a w ogóle z lordami w komitywach (gdy jeszcze lordy to nie byli „rytualne mordy”) w klubach ekskluzywnych bywał, mieszkanie przy Saville-Row (Picadilly), zapewne extra dry, no, a jako odkrywca złóż złoto-nych dla Anglików wszędzie najmiej widziany, forytowany, fetowany. Rodak urodzony w Kiekrzu.

Pogrzeb też musiał mieć okazały, kiedy w r. 1873, licząc lat 67, odszedł z tego świata via Londyn. Dużo takich ładnych dystrygowanych panów w cylindrach musiało iść za jego trumną. Królowa Wiktoria musiała zapewne wysłać adiutanta z kondolencją do brata czy też do dzieci brata (Rupert). Stanowczo bowiem ważną, bardzo ważną figurą był ten „Poznanioł” urodzony w Kiekrzu. Na poduszce przed karawanem nieśli zapewne jego wielki krzyż orderu Łaźni. A w nekrologach figurowało wyraźnie:

Sir Paul Strzelecki

C. B. K. C. M. G. F. R. S. D. C. L.

A urodził się ten sir angielski w Kiekrzu.

Z życia jego na odcinku polskim, to jest z młodości górnej-chmurnej, wie się na razie bardzo mało. Potomkowie brata Ruperta, całkowicie zame-rykanizowani, mieszkający w Nowym Jorku, wzywają niedawno w prasie amerykańskiej Polaków, aby cośkolwiek dopomogli w rekonstruowaniu żywota ich pradziadka, który przecież urodził się Polakiem, w Wielkopolsce miał rodzinę po dworach ziemiańskich, brał, zdaje się, udział w powstaniu, musiał emigrować i dzięki emigracyjnej banicji zrobił oszołamiącą karierę: podróżniczą, naukową, odkrywczą, no, i zdaje się, finansową... Wielkopolańin z Kiekrza.

Zrekonstruować go biograficznie będzie, zdaje się, bardzo trudno. W spisach i w pamiętnikach z powstania Listopadowego nie spotyka się go nigdzie. Wiadomo, że studiował potem w Heidelbergu geografię i geologię, a potem przeniósł się do Anglii na uniwersytet Edynburski. O emigracji polskiej popowstaniowej w Anglii mamy pod ręką kilka publikacji. O Strzeleckim nigdzie nie. Ani u St. Koźmiana, ani w „Wspomnieniach” S. Lubiewa (Poznań, nakładem Rzepeckiego), ani w pracy zmarłego Szpotńskiego o „Emigracji w Anglii”. Było tam wtedy Polaków sporo wszelkich odcieni politycznych. Bywało, że żenili się z Angielkami, wsiąkali w społeczeństwo, weszli w publicystykę i w prasę, wydawali książki. O każdym coś wiadomo; o Strzeleckim nigdzie nie. Wale-ry Skorobuhaty Krasinski pisywał po angielsku, tak samo Koźmian, zanglizowali się Lach Szyrma, Napoleon Zab-za, Dybowski, Stolicman, Zenon Święto-ślawski (ożeniony z Angielką), Gielgud (ożeniony z Angielką), Michał Wis-ziński mieszkał jakiś czas w Edyn-burgu (gdzie Strzelecki studiował), wy-dał po angielsku swój standard work (Sketches and Characters or the Natu-ral History of the Human Intellect. 1853). Istniało towarzystwo angielsko- -polskie (Literary Association. Friends of Poland...), istniały i w Londynie i w Edynburgu gospody, kluby, knajpy, gdzie się Polacy nawet całkiem zangli- -zowani zbierali. O każdym z emigracji w Anglii coś gdzieś wyszperać można. O Paul Edmondzie Strzeleckim nigdzie nie. Dla rodaków przepadł, z rodaka- -mi wszystkie związki pozrywał. Z an- -gielskich Dictionary naukowych wie- - się tylko, że od roku 1837 do 1838 po- -dróżował literalnie jednym ciągiem po- - całym globie, po obu półkulach, po- - wszystkich oceanach, oraz że od roku 1838—48 przebywał w Australii i... odkrywał Australię.

Nazwisko polskie: Strzelecki, na-

zwisko człowieka, urodzonego... w Kie-krzu, jest już po wieki związane z piątym kontynentem, cokolwiek z tym kontynentem w bliskiej lub dalszej przyszłości się stanie...

Ta Australia bowiem liczy sobie 7.611.500 mil kwadratowych a zamieszka- -na jest przez 7 milionów ludzi czyli po prostu pusta, niezamieszkała. a pod tym samym 40-tym stopniem w prostej linii na północ przeludniona do ostateczności Japonia ze swymi dziesięcioma milionami gotowego żoł- -nierza uzbrojonego od stóp do głów. Australijczycy wymierają, nie mnożą się, nie godzą się na żadną dalszą im- -migrację ani angielską, ani jęwejską, ani żółtą. W poczwarnym swym ego- -izmie doszli do absurdu. Jak się to skończy i rozwiąże w najbliższej przy- -szłości łatwo można odgadnąć, choć może pójdzie dość trudno. Ale czy tu osto- -ją się na tych olbrzymich prze- -strzeniach duszący się swą prosperity wymierający biali czy też przyjdą i wezmą wszystko Japończycy, to, co- -kolwiek się stanie i jakikolwiek bę- -dzie los piątej części świata, to czego dokonał i dokazał Wielkopolańin z Kie-krza, to już tu zostanie.

Będzie więc nadal na połowie dro- -gi między Sidney a Melbourne na po- -łudnie od nowej stolicy Cauberry ma- -syw górski wysokości 2.245 m, do któ- -rego dziś wędzie na szczyty kapital- -na autostrada, który od r. 1838 aż po- -wieki wieków będzie się nazywał Mount Kościuszko. I będzie jedna rzeka, wpadająca do jeziora Gregory nazywała się Strzelecki-Czeek... I bę- -dzie jeden szczyt czy wierz nazywają- -cy się Strzelecki-Range... I będą kopal- -nie złota, które Angielczanom odkrył Strzelecki. No i będzie jeszcze jeden

szczyt w masywie „Alp Australij- -skich” nazwany przez Pawła Edmun- -da Strzeleckiego... Adina Mount.

No i oto z tego to szczytu otwiera się nam szeroka perspektywa na ja- -kąś księżycowym światłem zalaną do- -linę romantyczną i romansową. Staje- -my przed tajemnicą, przed zagadką: -dlaczego Adina?

Trzebaby zacząć mozolne badania i poszukiwania w kierunku tego tajem- -niczego słowa Adina. Trzebaby prze- -wertować nekrologi Strzeleckiego, pi- -sane przez Glogera („Tygodnik Il.” nr. 315) i przez Żmichowską (Ateneum 1876. T. I.). Trzeba przewertować Si- -gurda Wiśniowskiego. „Dziesięć lat w Australii” (1873)... No i co najważ- -niejsze kroniki rodzinne klanu Tur- -now.

W tych latach bowiem, kiedy emi- -grant Strzelecki, count Strzelecki ci- -skał się jako ten desperat po całej ku- -li ziemskiej od Nowej Zelandii do sta- -rego Egiptu, od Oceanii do Tasmanii jako ten drugi Farys jako Sindbad, jako Latający Holender... (z Kiekrza), żyła właśnie i przesunęła się po po- -sadzach pałacowych apartamentów ziemiańskich w Wielkopolsce piękna pono... Adina Turno.

Może to nie ma ze sobą żadnego związku... ale może ma. Qui lo sa? Może to tylko przypadek, że tak na- -zwał ten szczyt australijski polski po- -dróżnik, ale może i nie przypadek? Może to koncepcja i koncept nieco już rozrzedzonego mózgu literackiego, zbo- -czzonego ku freudowskiemu: cher- -cher... sex appeal, ale może jednak jest nie... rozrzedzenie i nie... koncept i jak się to mówi „coś na tym jest”.

Zbliża się setna rocznica wielkich wyczynów sir Paul Edmunda. Rodzi- -na Strzeleckich prosi o pomoc w re- -konstrukcji biografistycznej swego pradziadka. Trzeba im pomóc. Głos mają Turnowie.

ADOLF NOWACZYŃSKI

NA ŁAMACH PRASY LITERACKIEJ

O WYCHOWANIU ESTETYCZNYM.

Nie ma dziedziny kultury, która by była tak zachwaszczona najrozmaitszymi przesadami, nonsensami i nieporozumie- -niami, tudzież w takim stopniu opanowa- -na przez ignorancję jak dziedzina zaga- -dnień estetycznych. Toteż nieoceniony jest wprost piękny artykuł Stefana Szumana, który znajdujemy w nowym zeszycie „March of ita”, czasopisma tak ważnego dla kultury narodowej. Artykuł nosi tytuł: „Wstęp zasadniczy do zagadnień wycho- -wania estetycznego”.

Autor w sposób jasny i bardzo intere- -sujący przeprowadza szereg rozróżnień między postawą estetyczną a pseudoeste- -tyczną, między fałszywym a szczerym sto- -sunkiem do dzieła sztuki, między praw- -dziwym przeżywaniem i odczuwaniem piękna a leniwym i naskórkowym smako- -szostwem, co się zwykło u nas identyfiko- -wać. Ustala również kilka istotnych pojęć z dziedziny estetyki, a czyni to tak, że sprawia wrażenie czegoś zupełnie nowego, świeżego. Wbrew temu, co się utarło, po-

stawa estetyczna jest „postawą na wskroś trzeźwą i realną: żywioł estetyczny jest żywiołem zimnej źródlanej wody, a nie ży- -wiołem ciepłej, parnej kąpieli”. Izolowa- -nie piękna opiera się na fałszywych zało- -żeniach, albowiem „sfera estetyczna nie istnieje w odosobnieniu od innych sfer ducha, a żywioł piękna nie jest samowy- -starczalny”. Sztuka, która traci istotny kontakt z życiem, czy z etyką, „wyrodnie- -je, staje się „pustym pięknem”, jałową za- -bawą formalistyczną, traci sens swego istnienia”. Sfera piękna graniczy zarów- -no ze sferą doczesności, jak i ze sferą re- -ligijną i metafizyczną. Ta ostatnia tzn. re- -ligijna jest jak rzeka, która przepływa dziedzina piękna, dzięki czemu jałowey i oderwany jego grunt „zostaje zapłodniony i wydaje owoce życia i dla życia”.

Zyczyć by należało, by mądre, głęboko ujęte rozważania Stefana Szumana zna- -lazły żywy oddźwięk u tych wszystkich, którzy w jakikolwiek sposób mają do czy- -nienia z tymi sprawami.

ALEKSANDER ROGALSKI.

Na marginesach książek

Nowele

Od wielu lat na rynku księgarskim nowel nie ma. Prawdę mówiąc jest to „twar” mało pokupny. Klient księgarski nie lubi tomów nowel. Sto- -sunek czytelnika do książki dość się poważnie w ostatnich latach dwudzie- -stu zmienił. Delektowanie się pomy- -ślem, formą artystyczną, osiągnięciem literackim — zostało zastąpione czyn- -nikami bardziej utylitarnymi, użytkow- -nymi. Trud włożony w tom nowel nie opłaca się. Zanim człowiek prze- -brnie przez ekspozycję, zanim pozna się ze środowiskiem, zawię- -łość z bohaterami — przychodzi po- -inta i w następnej noweli znowu trze- -ba podejmować ten nie produktywny i mało ciekawy trud „zapożnawczy”.

Pod względem więc handlowym forma noweli zupełnie straciła walor. Artystycznie zaś wymaga pracy bar- -dzo skupionej i wyjęzycznej, bodaj więk- -szej, aniżeli wymaga jej powieść. Tom nowel o dwustu stronach nie może się równać pod względem pracy z powie- -ścią o tych rozmawiarach. Tam kilka pomysłów, tu jeden, tam kondensacja słowa, tu dopuszczalna jest rozlewność, dozwolone są różne chwytys pisarskie, które pozwalają ominąć trudności — przewyżczone tylko z największym trudem w noweli. Nie mówiąc już o tym, że pisanie nowel jest specjalną, odrębną sztuką, rządzącą się własnymi prawami, własnymi zasadami estetycz- -nymi.

Noweli więc we współczesnej litera- -turze polskiej prawie nie ma. Trzeba

dodać — noweli artystycznej. Bo — rzecz znamienna — równocześnie z brakiem noweli artystycznej daje się zauważyć potop, zalew, wezbranie no- -welistyki odcinkowej. Tę podaż stwa- -rza koniunktura dziennikarska. Pi- -smo codzienne, popularny periodyk, tygodnik czy miesięcznik musi mieć w każdym numerze krótki utwór beletry- -styczny — nowelę. Tyle a tyle wier- -szy, specjalny temat, pogodny zako- -nczenie, intrygującą fabułę. Nie trzeba dowodzić, że ten rodzaj twórczości no- -welistycznej nie wiele z prawdziwą li- -teraturą posiada wspólnego. Inter- -sującym zaś jest fakt, że na tym obfi- -tującym podglebiu noweli dziennikarskiej — nie zjawiał się żaden talent, któryby następnie sięgnął poza próby począt- -kowe i dał utwory już artystyczne. Wskazywałoby to na fakt zupełne różnych założeń, z jakich wychodzi no- -wela artystyczna i nowela odcinkowa.

*

W ostatnim roku milczenie noweli- -stów zostało wreszcie przerwane. Zja- -wiło się kilka tomów nowelistycznych bardzo dobrych, ciekawych, intrygują- -cych, tomów, które niespodziewanie spotkały się z dużym wzięciem u czy- -telnika. Wyszli tom Jerzego Andrze- -jewskiego „Drogi nieuniknione”, Jaro- -śława Iwaszkiewicza „Młyn nad Utra- -tą” i Czesława Straszewicza „Gromy z jasnego nieba”. O tym ostatnim zbior- -ze pragnę dziś obszerniej napisać.

„Gromy z jasnego nieba” za- -wierają trzy utwory: „Wzgórze księ-

życa”, „Mojesz” i „Chór Gładowski”. Motywem pierwszej noweli jest linia graniczna dwóch narodowości: Fran- -cuska ożeniona z Polakiem idzie za narodowością męża, tematem drugiego utworu jest zagadnienie zmieszania się krwi polskiej z żydowską, a trzeciej dzieje grupy emigrantów rosyjskich, blakających się z konieczności poza ramami normalnego życia. We wszyst- -kich więc trzech nowelach — tematy graniczne, dotyczące zagadnień przy- -należności narodowej. I to jest najcha- -rakterystyczniejsza cecha tych utwo- -rów. Ona jest osią koncentracyjną nie tylko fabuły, ale również wszyst- -kich walorów artystycznych. Kształ- -tują się one i wyprowadzają właśnie z owych irracjonalnych i tajemniczą osłoniętych uczuć, które płyną z faktu, że człowiek należy do tej, a nie innej grupy narodowej, że wyłamanie się z niej powoduje liczne i głębokie kom- -plikacje w psychice, że stwarza wiele zagadnień o bardzo daleko idących konsekwencjach.

Ta grupa spraw stanowi istotną tematykę omawianego tomu nowel. Ale w narracji ich nie widać. Po wierzchu nowel Straszewicza jest fra- -pująca, intrygująca fabuła, napisana w sposób bardzo nowy i świeży. „Gromy z jasnego nieba” to prawie debiut, jeśli nie liczyć wydanej przed pięciu laty „Wystawy bogów” tegoż autora. A jako debiut ten zbiór nowel przed- -stawia nam talent bardzo tegi, dla któ- -rego najlepszym określeniem jest ży- -wiołowość i pasja. Wizja artystyczna pisarza pokazana jest z przerażającą plastyką i sugestią. Styl i obrazowanie jest zaprzeczeniem wszelkiego wyra- -chowania pisarskiego, a nawet pisar-

skiego umiaru. Klimat, w jakim się dzieją sprawy tych trzech nowel, jest gorzki i naładowany dynamiką bez- -względnej szczerości. Autor nowel ogłosi w najbliższym czasie powieść — ten następny utwór będzie problemem i wskazówką, jak się, niewątpliwie wielki, talent Straszewicza ustabilizuje i dokąd się zwróci.

Z trzech w tomie zawartych nowel na dobrą sprawę tylko jedna jest no- -wela w dotychczasowym tego słowa znaczeniu. Dwa inne utwory, a zwa- -szczą „Mojesz” zaliczyć trzeba ra- -czej do tzw. „szkiców powieści”. Ze- -brany materiał, oraz sposób jego przed- -stawienia wskazuje w „Mojesz” na to, że podniesione sprawy nie zostały ukończone, że końcowa pointa nie za- -łatwia w sposób ostateczny pomysł literackiego. Jest to utwór, stojący wy- -raźnie pomiędzy techniką powieściową i nowelistyczną.

Ta cecha charakteryzuje zresztą nie tylko „Gromy z jasnego nieba” — można ją również zauważyć w utwo- -rach Andrzejewskiego i Iwaszkiewicza. Wytwarza się więc w tej chwili nowy styl noweli polskiej, odmienny nieco od dawniejszych zasad kompozycyj- -nych. Styl ciekawy, świeży i nowy.

JÓZEF KISIELEWSKI

Wszystkie powieści znajdują się
w Wypożyczalni Książek
Wł. Wilak, Podgórna 10
abonament 1.50 zł miesięcznie.

NOWINY TECHNICZNE

Wynalazcy na Targach Poznańskich

Olbrzymi rozmach i wysoki poziom współczesnej techniki, doskonałość urządzeń technicznych, posunięta do granic, o których nie tak dawno jeszcze nie można było marzyć, uprawniałyby do mniemania, że w tej dziedzinie niewiele już jest do zrobienia, że skończył się już złoty okres wynalazczości, w którym ludzie genialni jak Watt i Stephenson, Edison i Tesla, Daimler i Benz, Marconi, Wright i wielu jeszcze innych, nie mniej sławnych, pchnęło ludzkość na nowe tory. Słuszność takiego stawiania sprawy jest tylko pozorna, pamiętajmy bowiem, że owe sławne nazwiska, to tylko przywódcy, wyrastający na tle niezliczonych zastępów wynalazców, drobnych pracowników postępu, często fantastów, często niedocenionych, a tworzących jednak wielką armię, bez której najgenialniejsi wodzowie byłiby bezsilni.

Dzisiaj co prawda czasy się zmieniły. Wynalazków tworzących przewrót w technice trudno oczekiwać, lecz tak jak o zwycięstwie nowoczesnej armii nie decyduje wyłącznie genialny manewr wodza, lecz nie mniej drobne przygotowanie wszelkich szczegółów, tak też w technice postęp polega na ulepszeniach w szczegółach, w najdrobniejszych detalach, a o ruchliwości wynalazców świadczya dobitnie zasypane pracą urzędy patentowe.

Systematyczna praca nad udoskonaleniami technicznymi nie jest łatwa, szczególnie zaś wymaga dość poważnych zasobów finansowych i dla tego też większość wynalazków pochodzi od pracowników laboratoriów doświadczalnych wielkich przedsiębiorstw przemysłowych, które mogą sobie pozwolić na poważne wydatki, niemniej jednak istnieje poza tym liczna rzesza wynalazców, pracujących niezależnie

zajmując się przede wszystkim pracami nad ulepszeniem przeróżnych drobiazgów naszego życia codziennego, lecz nie cofających się także przed zagadnieniami poważnymi.

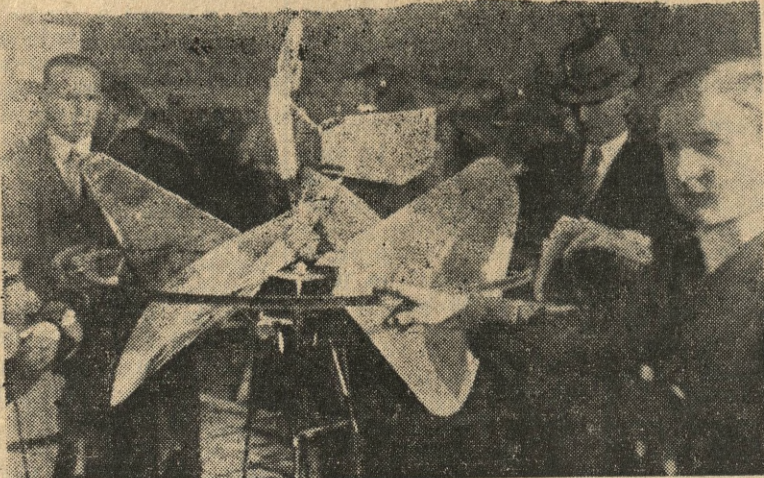
Trybuna tych właśnie wynalazców niezależnych stał się dział wynalazków na Międzynarodowych Targach Poznańskich. Zebrało ich się tu nie mało, bo aż 187 wynalazców, z których większość zgłosiła niejednokrotnie po trzy, cztery i więcej wynalazków. Daje to w sumie kilkaset wynalazków z najróżniejszych dziedzin. Rzecz oczywista, że w tej sytuacji trudno w kilku

słowach scharakteryzować dział tak różnorodny.

Są tam rzeczy proste i uderzająco praktyczne jak np. kapturkowy reflektor do żarówek p. Frendenreicha z Poznania — lekki i tani, łatwy do zakładania, daje, jak mówi orzeczenie oficjalnej instancji naukowej, 10-krotną siłę światła jak żarówka z płaskim reflektorem emaliowanym. Kto zresztą nie wierzy, temu demonstruje się rzecz naocznie na stoisku. Sprawa jest więc jasna „jak żarówka z reflektorem kapturkowym”.

Są rzeczy bardziej skomplikowane,

Turbina powietrzna najmłodszego polskiego wynalazcy, Włodzimierza Jędrzejewskiego z Kępna wykorzystuje siłę wiatru niemal w stu procentach i samoczynnie utrzymuje równą szybkość obrotów. Można ją stosować także jako turbinę wodną, wykorzystującą prąd przepływającej wody i nie wymagającą urządzeń spiętrzających.

Rok 1937 da nam ponad 1100 km nowych dróg

Roboty przy budowie nowych dróg państwowych będą wykonane na długości około 110 km dróg, w głównej części na terenie 4 województw wschodnich, gdzie zbuduje się około 90 km dróg z twardą nawierzchnią.

Budowa dróg samorządowych (wojewódzkich i powiatowych) przy finansowej pomocy państwa, która jest udzielona w wysokości od 30 do 40 pct kosztów budowy, obejmie około 190 km dróg, z czego 80 km na terenie 4 województw wschodnich.

Wreszcie budowa nowych dróg gminnych przy pomocy świadczeń w naturze miejscowej ludności oraz pomocy finansowej w połowie państwa, w połowie zaś samorządów powiatowych w takiej wysokości, aby starczyła na zakup materiałów drogowych, w razie ich braku na miejscu, i na opłacenie robocizny wykwalifikowanej, obejmie co najmniej 200 km dróg gruntowych. Łącznie więc budowa dróg przewidziana w programie państwowym będzie przeprowadzona na około 500 km dróg, niezależnie od budowy którą samorządy przeprowadzą wyłącznie przy pomocy własnych środków finansowych i świadczeniami w naturze, na długości ponad 600 km, dróg dotychczas pozbawionych nawierzchni twardej, tak, że ogółem zbuduje się w 1937 r. ponad 1100 km nowych dróg.

Roboty przy budowie dróg z twardą

nawierzchnią prowadzone za gotówkę są już rozpoczęte w 90 pct, jedynie na drogach budowanych przy pomocy świadczeń w naturze praca rozpocznie się dopiero w ciągu maja po ukończeniu robót wiosennych przez ludność wiejską.

Konserwacja nawierzchni będzie przeprowadzana na najbardziej zniszczonych drogach państwowych w całym państwie przy pomocy pogrubienia nawierzchni oraz drobnych remontów. Roboty konserwacyjne są już w obecnej chwili rozpoczęte w całym kraju.

Budowa ulepszonych nawierzchni na drogach państwowych obejmie około 230 km dróg położonych na terenie województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, krakowskiego, lubelskiego, pomorskiego, poznańskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego. Nawierzchnie ulepszone będą układane w dalszym ciągu na najważniejszych i najbardziej ruchliwych drogach państwowych, na których roboty tego rodzaju były prowadzone w roku ubiegłym i poprzednich. Roboty przy budowie ulepszonych nawierzchni są już rozpoczęte, mianowicie dostawia się wszędzie materiały oraz na wielu odcinkach przystąpiono do robót przy wykonaniu podbudowy.

W chwili obecnej przy wszystkich robotach drogowych i mostowych jest

lecz również łatwe do oceniania, jak bezpasowy i beztrybowy napęd maszyn przedziałniczych systemu inż. Dudzińskiego z Tomaszowa. Jest np. nowa w pomysłach turbina powietrzna p. Włodzimierza Jędrzejewskiego z Kępna (ma lat 17 i jest chyba najmłodszym wynalazcą polskim) gdzie z dobrze wykonanego dość dużego ruchomego modelu można wysuwać logiczne wnioski, co do jej sprawności. Są też wynalazki z zakresu przemysłu chemicznego (np. metoda ekstrakcji kalafonii z drzewa, jest np. „zamek do drzwi bardzo tani, którego nie można otworzyć” (Dr J. Grudziński z pod Krakowa), jest „pedał do roweru aluminiowy, technicznie wytrzymały, ekonomiczniejszy i praktyczniejszy” (p. Mecwaldowski Stanisław. Cęków), jest jeszcze: „wykorzystanie ciśnienia wód do podjęcia zatopionych obiektów i zdobycia głębin morskich (10 000) przez wojsko, handel i naukę” (p. Piotrowicz Leonard Wilno).

I jak tu oceniać takie wynalazki bez szczegółowego badania, bez (przy wynalazku w zakresie chemii) przeprowadzenia doświadczeń laboratoryjnych. Potrzeba by na to dużo czasu i niewiele mniej pieniędzy, w dodatku z ryzykiem, że pieniądz będzie stracony, gdy wynalazek okaże się bez żadnej wartości.

Sprawa nie jest więc, jak widzimy, wcale take prosta i wymaga wiele ostrożności, jak łatwo bowiem skrzywdzić jakiego niedosłusznego Edisona. Dlatego też najlepiej będzie odczekać, jak kwestie poszczególnych wynalazków rozstrzygnie... życie. (ach)

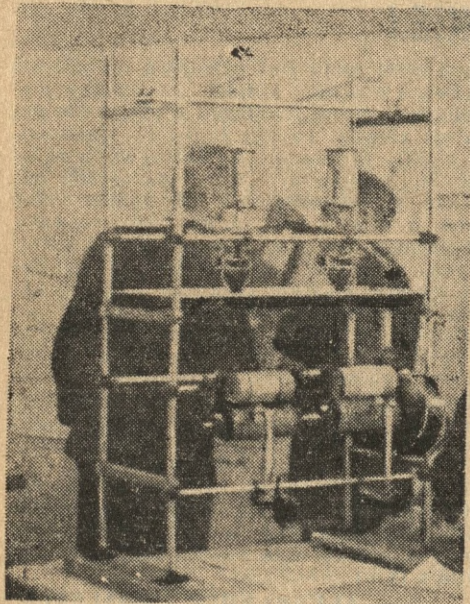
zatrudnionych około 51.000 robotników, liczba ta jednak powiększy się wydatnie, gdy warunki atmosferyczne ulegną trwałej poprawie i będzie można przystąpić do układania nawierzchni ulepszonych na wykonywanej obecnie podbudowie.

Sezon wiosenny w Inowrocławiu

Sezon wiosenny w Inowrocławiu otwarto nie tylko oficjalnie, lecz również faktycznie. Od początku sezonu zjeżdżają się stali wyalcy i nowi zwolennicy. Zakłady i oddziały otwierają po kolei swe podwoje. Wczesne rozpoczęcie kampanii uzdrowskiej ma tę dobrą stronę, że zakłady lecznicze i obsługa przystosowują się stopniowo do napływu kuracjuszy, pracując sprawnie zarówno w okresie początkowym, jak też przy największym nasileniu ruchu. Pod koniec kwietnia, gdy słońce silniej zagrzało, jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki zazielenił się Inowrocław.

Wszystkie pensjonaty przyjmują już kuracjuszy, przygotowują różne niespodzianki, a niektóre nawet sprowadzają do swych kuchni dietetycznych specjalistów racjonalnego odżywiania ze stolicy.

Żądajcie wszędzie, szczególnie na stacjach kolejowych, „Kuriera Poznańskiego”, i to wydania zarówno głównego, jak porannego.

W nowym systemie napędu do maszyn przedziałniczych, wynalazku inż. Dudzińskiego z Tomaszowa, zastosowano miniaturowe turbiny wodne dające 12.000 obrotów na minutę. Stała i równomierna szybkość obrotów ustala się przez wysokość spadku wody, dzięki czemu odpadają kosztowne automaty regulacyjne.

Warszawa, w maju.

Podobno wszystkiemu winny filmy. Zwłaszcza amerykańskie. Wchodzi tam taki facet do wytwornego salonu, kłania się nieco sztywno, kiwa głową i wita się z każdym lakonicznie: „Ha! du ju du?” Jeżeli jest kimś ważnym, cenionym, wolno mu z gospodarzem zamienić kilka przyjaznych „poklepień” po ramionach. To ich taki amerykański „fason”.

Ale spróbuj przywitać się przez podanie ręki, lub — zgola — damom ucałować wybrylantowane rączki. Dzikus — powiedzą i zamkną przed tobą drzwi swych salonów. Co innego móc raz w roku — jak na to pozwala tradycja — uściśnąć rękę samemu prezydentowi Stanów.

Ten szyk amerykański spodobał się teraz pięknym warszawiankom, a także znajduje zwolenników wśród mężczyzn. W kołach towarzyskich mówi

się obecnie mniej o pogodzie, o strojach, rzadziej nawet zasiada się do stolików brydżowych, a nawet — o dziwo! — plotkowanie nie znajduje uznania, natomiast prowadzi się ożywione dyskusje na temat: całować, czy nie całować kobiece rączki?

Zdania są — oczywiście — podzielone. Partia „za” uważa całowanie za wyraz hołdu wobec kobiet, za oddech właściwy prawdziwym dżentelmenom, wogóle za formę nieodzowną w życiu salono-towarzystwym. Słowem: nie ma gadania o reformie!

Partia „nie” — także złożona z kobiet i mężczyzn — strzela Niemniej silnymi nabojami. Mówi się, że całowanie kobiecych rąk jest sprzeczne z zasadami higieny, że całowana ręka nie zawsze jest „małą alabastrową rączką”, że żadna przyjemność, gdy całuje nie lubiany mężczyzna: że bakterie, i to — i tamto — i owo. Poprostu: nie ca-

łować, bo to niemile dla kobiety i mężczyzny.

W tych gorących dyskusjach, w które wciągnięto już znanych stołecznych estetów, oraz ludzi nauki, uczestniczą jeszcze dalsze dwa obozy. Jeden godzi się całować ręce tylko poważnych matron; drugi natomiast stara się przeprowadzić hasło: całować — owszem, ale tylko piękne kobiety i nie w rękę, lecz w usta!

Czy dojdzie więc do rewolucyjnej zmiany jednego z paragrafów kodeksu towarzyskiego, czy też dyskusje zakończą się zwycięstwem „konserwatywów”? Trudno przewidzieć!

Tymczasem posłuchajmy, jak zapatrują się na kwestię całowania, lub niecałowania kobiecych rączek znani artyści rewiowi i filmowi, a więc osoby, związane z kodeksem towarzyskim i na scenie i w życiu.

I tak Maria Malicka uważa, że można całować kobietę w rękę, ale... zależy w jakiej sytuacji i kogo. „Osobiście, — mówi słynna artystka, — jestem przeciwniczką tej starodawnej etykiety, bo — pomyślimy — całować „rączkę”, która wioskuje, rzuca dyskiem, szermuje, lub nawet boksuje...”

Jeszcze wyraźniej oświeśla sprawę Tola Mankiewiczówna: „W rękę całować można, ale — jak się to często

widzi — w rękawiczkę. brr... Przecież jest milion innych dowodów szacunku dla kobiety”. — A więc panie nie upierają się przy całowaniu rączek, choć miłemu mężczyźnie napewno nie odmówiłyby.

*

Bardziej zdecydowane są odpowiedzi artystycznej „plci brzydkiej”. Popularny komik Władysław Walter wypowiedział się krótko i jasno: Jestem zdania, że całować wszystkie prócz... teściowej! (Szkoda, że nie pokazał mi swojej).

Zawsze elegancki i wytworny Igo Sym dał obszerniejszą odpowiedź. „Co kraj to obyczaj, — powiada, — a narody słowiańskie nie umieją się obyć bez tego rodzaju hołdów, więc trudno im tego bronić. To się nie da skasować tak z dnia na dzień. Widocznie mamy tę rycerskość już we krwi... Zresztą zwróćmy uwagę na inne, śmieszniejsze nawyki, choćby na całowanie się mężczyzn „z dubeltówką” przy ład okazji. Niech tylko dwóch kompanów zjeżdżają się na ulicy, na dworcu, w tramwaju, już rzucają się sobie na szyję i „cmok cmok”. Ta „egzotyka” nikogo nie dziwi. Jeżeli chodzi o całowanie rączek, to — co do mnie — byle te rączki były czyste...”

A — Z.

FELIETON KULTURALNY

Kwadratura koła

Napisał Karol Hubert Rostworowski

Teatr i młody autor — Kartka z Tarnopola — Premiera i kolacja — Moje podróże — Kręta ścieżka... — Ile to kosztowało Solskiego? — Wszelchmocny przypadek — „Kłapnie, nie kłapnie...” — Kto płaci, myśli inaczej — Teatr to nie wylęgarnia — Kozy będą całe — Ale czy wilki będą syte? — Napis na frontonie.

RZED jakimi trzema tygodniami zjawiała się u mnie bardzo miła wywiadowczyni i postawiła mi pytanie, jak się zapatruję na projekt p. Tadeusza Kudlińskiego, ażeby stworzyć w Krakowie scenkę eksperymentalną, na której młodociani aktorzy i autorzy stawialiby pierwsze kroki, a która jednocześnie byłaby opiekunką talentów, tak często zapożyczanych lub zatłukiwanych przez dyrekcje teatrów zawodowo - rozrywkowo - reprezentacyjno - kasowych.

Temat zawsze aktualny, godny szerszego omówienia, tym bardziej, że w kilka dni po pojawieniu się wywiadu w prasie otrzymałem z Tarnopola pocztówkę następującej treści:

Wyjątek z wywiadu znakomitego dramaturga:

„...ale z drugiej strony jest rzeczą niemal oczywistą, że nie było w Polsce prawdziwie wielkiego talentu, któryby wcześniej czy później nie trafił na deski sceniczne.”

O tak, ale nie każdy ma Solskiego, by go wyciągnąć — albo... na postawienie comte'owskiej kolacji dyrekcji teatru i artystom. Uczciwość pisarska nakazywałaby dodać tę małą uwagę w wywiadzie, udzielonym przez Sz. Pana — no tak..... Zyzak nieczytelny.

Przypuszczam, że autor przytoczonej pocztówki nie uważa pióra za przyrząd, służący wyłącznie do altruistycznego budzenia cudzych sumień. Utwierdza mnie w tym przekonaniu wzmianka o „comte'owskiej” kolacji i pełne goryczy: „no tak”, opatrzone aż pięcioma wzburzonymi kropkami. Mam więc do czynienia z zapożyczanym tarnopolskim kolegą, ponieważ zaś koleżeństwo zobowiązuje, przeto zaczęłam od zwierzeń, ażeby przy tej sposobności wskazać wszystkim moim zapożyczanym (niewątpliwie liczny) kolegom jedną z tajemniczych ścieżek, prowadzących na deski sceniczne. Była ona dosyć zabawna i... kręta.

Mając lat dwadzieścia jeden zająłem na plugu do Halle a. d. Saale. Tam po dwóch latach przesiedlałem się na fortepian i ruszyłem do Lipska. Z Lipska — po siedmioletnim zagwiazdowaniu kontrapunktycznych zagadnień, po nabraniu wprawy w fugowaniu, oraz w operowaniu krytyką czystego i praktycznego rozumu — urządziłem fugę na Kancie (tym królewskim) do Berlina. W Berlinie popasałem nie długo, doświadczyłem bowiem na własnej skórze, iż pieniądź jako „rzecz sama w sobie” (jako „Ding an sich”) jest rzeczywiście transcendentem i może być brany przeze mnie w rachubę wyłącznie jako zjawisko („als Erscheinung”). Ten krytyczny empirio-sankiulotyzm pchnął mnie nad Nidę, do uroczych Czarków, gdzie przygarneł mi moi bracia cioteczni Pusłowscy i gdzie w 32-gim roku życia, nagle i niespodziewanie, popełniłem trzyaktowy dramat „Żeglarze”. Nomen omen: pożeglował do szuflady.

Ale stało się! Poczuliem, że ani na plugu, ani na fortepianie, ani na Kancie nie siedziało mi się tak wygodnie, jak na kałamarzu. Po prostu siodło! Co prawda kantowałem się (termin techniczny, oznaczający tym razem bezwzględna zależność jeźdźcy od woli konia) na tym siodle niezgorzej; mimo to wziąłem na kiel i po roku powstał nowy dramat o dziewięciu tytułach: „Pod górę”. Oczywiście został przeczytany najbliższemu otoczeniu. Oczywiście utworzyły się dwa obozy: pro i contra. Obóz „contra” twierdził, że powinienem się trzymać muzyki jak pijany plotu, natomiast obóz „pro” dodawał mi otuchy. Jeden z członków tego ostatniego (Ksawery Pusłowski) postanowił nawet zaryzykować i oddać sztukę do oceny Adamowi Grzymale Siedleckiemu, który wówczas piastował godność kierownika literackiego w krakowskim teatrze.

Według recepty mojego tarnopolskiego kolegi, sprawa powinna była być pogrzebana. Bo jakże! Przed panią Siedlecką (jej mąż „dopiero co wyszedł z domu”) zjawia się zupełnie obcy dżentelmen z rękopisem... kuzyna (wyrób domowy), ma się rozumieć „wyjątkowo zdolnego kuzyna”, o którym jakoś nikt nigdy nic nie słyszał i który po kilkunastu latach nieobecności w Krakowie wypadł nawet z towarzyskiego obiegu. Zjawia się zatem taki dżentelmen, ani słoweczkiem nie wspomina o jakichkolwiek lukullusowskich sperandach, zdradza zupełną nieznajomość zakulisowego savoir-vivre'u, prosi, żeby pani Siedlecka zechciała dla jego pięknych oczu z rączki do rączki Grzymale, Grzymala Solskiemu, po czym kłania się i „w ciemnej ulicy znika na kształt błyskawicy”.

Tymczasem — o dziwo! — pewnego pięknego dnia otrzymuję z teatru listowne zawiadomienie, że próby z „Podgóry” zaczynają się w poniedziałek i że mam się stawić o dziesiątej rano w kancelarii dyrektora.

W ten poniedziałek, o tej dziesiątej rano stanąłem pierwszy raz przed obliczem Siedleckiego, Solskiego i artystów. Stałem z sercem, przepętlonym wdzięcznością i nieładną treścią. Próby trwały do soboty. W sobotę rano teatr był wyprzedany. (Homo

novus. Sensacja). Z wdzięczności, tremy i zapewnionej tantiemy zrodziła się myśl „comte'owskiej” kolacji. Zaprosiłem na nią dyrekcję i artystów po nadspodziewanym powrocie pierwszego i drugiego aktu.

Trzeci akt padł beznadziejnie. Byłem po prostu strzaskany. Wtedy to Solski oświadczył mi, że jeśli mu przyniosę nową sztukę, to ją wystawi. Przyniosłem „Echo” — wystawił — padło. I znowu: jeżeli mu przyniosę nową sztukę... Przyniosłem „Judasza z Kariothu”.

Jak się okazuje, moje „comte'owskie” kolacje kosztowały drogo... Solskiego. Na drugim przedstawieniu „Podgóry” kilkanaście osób; trzecie nie doszło do skutku, bo nie kasę, ale teatr musiano zamknąć przed rozpoczęciem „spektaklu”. Nie przyszedł absolutnie nikt. Z „Echem” nie poszło o wiele lepiej. Oprócz premiery dwa przedstawienia przed tego „wywołaną”, a i tak pustawą widownią. Jeżeli zaś weźmiemy pod uwagę, że teatr był wówczas dzierżawiony przez Solskiego, to możemy z całą pewnością twierdzić, że za pieniądze, które Solski stracił na moich kolacjach, mógł się być upić i obijać przynajmniej przez dwa miesiące z rządu. A jeśli chodzi o moralny zysk, to proszę sobie przeczytać recenzje, którymi go z powodu mojej osoby raczono.

Uczciwość autorska nakazuje mi tedy przestrzec moich zapożyczanych kolegów nie tylko przed systemem kolacyjnym, ale w ogóle przed wszelkiego rodzaju systemami, bo w teatrze

Jeszcze jedno rozzarowanie wybitnego komunisty

Po Panaście Istratim, sławnym „rumuńskim Gorkim”, rozzarowanym do bolszewizmu, po wyznaniach Celine'a i „Powrocie z Z. S. R. R.” A. Gide'a, po trockistowskiej krytyce „stalinizmu” przez Serge'a i „Nowej Rosji” K. Vildrac'a oraz wielu innych, pomniejszych, mamy do zanotowania nowy przykład głośnej ucieczki jeszcze jednego wybitnego wielbiciela czerwonej Rosji. Do grona desertorów przybył tym razem obywatel północno-amerykański, Andrew Smith, który w swej książce „Byłem robotnikiem w Sowietach” (I was a Soviet Worker”), uzupełnionej wrażeniami jego żony Marii, dzieli się zdobytym doświadczeniem z robotnikami amerykańskimi i angielskimi.

Oto co pisze o tej nieznanej w Polsce książce londyński „Times” w dodatku literackim nr. 1832:

Pan i pani Smith są z pochodzenia Słowakami, którzy przyjęli obywatelstwo Stanów Zjednoczonych i zostali aktywnymi członkami Komunistycznej Partii Stanów Zjednoczonych A. P. W swej książce, w sposób bezpretensjonalny mówią oni o swych rozważaniach iluzjach na temat Sowietów. Iluzję tę zdobyli oni podczas pobytu w Sowietach w charakterze członków amerykańskiej robotniczej delegacji i to spowodowało, że porzucili oni swój dom, zaryzykowali oszczędności i wygoły swojej przybranej ojczyzny. Jak to zwykle bywa z oficjalnymi delegacjami, byli w Sowietach podejmowani, pokazywano im najlepsze strony systemu sowieckiego. Podziało to tak na nich, że w Rosji ujrzeli oni ziemię obiecaną proletariatu. Pełni nadziei i entuzjazmu porzucali Amerykę i przybywali do Moskwy, aby dopomóc w budowaniu socjalizmu. Sam mr. Smith nie może na nic się skarżyć. Jako cudzoziemski „spec” był on w pozycji uprzywilejowanego. Posiadając zdolności propagatora, obok swych zawodowych kwalifikacji, mr. Smith otrzymał lepszą placę i lepsze wyżywienie od ogółu robotników. Ponad to posiadał on amerykański paszport. I to stało się dla niego zarazem pociechą, jak i ochroną. Nie osobiste więc powody skłoniły go do wynurzeń i oskarżeń reżimu sowieckiego. Poczynił on wyznania w celu „ujawnienia całego zgnitego szwindlu”.

Mr. Smith stwierdza szereg ciężkich błędów i wstrząsających niesprawiedliwości w przemysłowej i społecznej organizacji w Sowietach. Po pierwsze niefachowość w pracy fabrycznej.

rzucił i prawdopodobnie per omnia saecula saeculorum rządzić będzie — przypadek. Rachunek prawdopodobieństwa zawodzi — trzeba trafić na pomyślną koniunkturę, czyli na odpowiedniego dyrektora, na odpowiednią publiczność i na odpowiednią chwilę.

Dyrektorzy, jak wszyscy ludzie, kręcą się na około swojej osi, zwanej osobowością, wskutek czego mierzą autorów (zwłaszcza nowych) własnym metrem i ważą na szalach własnego doświadczenia ciężar powodzeniowy (zwłaszcza pierwotnych) utworów. W tej drugiej czynności stykają się z P. T. publicznością, o której można powiedzieć, że jej łaska nie tylko w różnych krajach, ale i w różnych miastach i czasach jeździ na różnych, choć zasadniczo pstrych konikach. Jedną i tą samą sztuką tu pada, tam robi kasę. Dzisiaj uchodzi za ramotę, jutro za arcydzieło. Jest grzebana, ekszhumowana, ponownie grzebana i ponownie ekszhumowana. Zależy od epoki, od mody, od snobizmów, od przewrotów, nawrotów, odwrotów i wywrotów — jednym słowem od tysiąca nieobliczalnych prądów, które sprawiają, że zarówno przed każdą prapremierą jak i przed każdym wznowieniem, najbardziej doświadczona dyrekcja puka w palce i stremowana pyta losu: „kłapnie, nie kłapnie”, przy czym ostatnie „nie kłapnie” bywa zazwyczaj owocem rozmyślnie podświadomego aktu woli.

I jakże można się dziwić, że nowy autor budzi popłoch, po prostu straszy za kulisami jak strzyga? Przynosi raczkującą sztukę. Fakt wystawienia tej sztuki jest w pojęciu publiczności gwarancją, iż pojawiła się „nowa gwiazda na firmamencie” itd. — Wprawdzie wszyscy wiedzą, że nie od razu Kraków zbudowano, ale wiedzą to prywatnie, w swoim mieszkaniu, dopóki płacić nie potrzeba. Z chwilą płacenia zmienia się postać rzeczy. Jeżeli bilet na Wyspiańskiego i na jakiegoś tam Ampsikiwicza kosztuje pięć złociszów, to jakiś tam Ampsikiwicz musi być od razu Wyspiańskim, albo niech czeka, dopóki do Wyspiańskiego nie dorośnie. Tak rozumuje przeciętny widz. A nieprzeciętny? Nieprzeciętny rozumuje górnij. Teatr jest przybytkiem wielkiej sztuki, świątynią, z której nie wolno czynić wylęgarni! Wszelkie próby, powinny się odbywać w studiach, gdzie debiutanci obznajmialiby się z rzemiosłem, gdzie dawaliby się poznać i dopiero potem...

„Słuszne, ale przedtem trzeba te studia stworzyć” — odpowiedział p. Tadeusz Kudliński i opracował szczegółowy plan działania.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że stworzenie takich „gradusów ad Parnassum” oddałoby wielkie przysługi zarówno początkującym autorom, jak i dyrektorom teatrów.

Początkujący autorzy mogliby dokładnie zbadać, czy są literatami, czy dramaturgami. Według mnie różnica polega na tym, że literat, pisząc, widzi swoje dzieło a dramaturg je odgrywa, dzięki czemu sztuka, przeniesiona z papieru na scenę, musi wypaść tak, jak była a priori wyreżyserowana. Dyrektorzy zaś mogliby na spokojne obejrzeć towar, ocenić jego wartość i reakcję publiczności (obecnie w czasie popisu) i albo od razu kupić albo poczekać aż się firma naleźycie wyrobi. Wilk byłby syty i koza cała.

Co się dotyczy całosci kóz (czytaj: dyrektorów), jestem zupełnie spokojny, natomiast sytość wilków (czytaj: młodych autorów) budzi we mnie poważne wątpliwości. Nie dlatego, żeby autorskie apetyty były konieczne wilcze. Nie. Po prostu dlatego, że — jak zawsze wielu byłoby powołanych a nie wielu mogłoby być wybranych i (przynajmniej tak mi się zdaje) wybrani znowu zaczęliby otrzymywać pocztówki z Tarnopola a kierownicy studiów uchodzić za talentozerców, do których bez patelni nie przystępują.

Toteż radziłbym na frontonie każdego studia umieścić następujący dwuwiersz:

Przychodniu! Nawet studio rozwiązać nie zdola autorsko - dyrektorskiej kwadratury koła!

K. Rostworowski

Kraków

FRANCUSKIE IMPERIUM KOLONIALNE

Misjonarze pionierami religii i cywilizacji

Artykuły o francuskich posiadłościach zamorskich, których cykl ukazał się w „Kurierze Poznańskim”, aczkolwiek nie pretendowały do wyczerpującego przedstawienia tematu, byłyby zupełnie niekompletne, gdybyśmy ich nie uzupełnili artykułem poświęconym misjonarzom. W dziele bowiem cywilizacyjnym, dokonanym przez Francuzów, zajmują misjonarze poczesne miejsce. Albowiem oni to byli właściwie pierwszymi pionierami cywilizacji, docierając do najniebezpieczniejszych, najdzikszych zakątków czarnego i żółtego kontynentu, głosząc religię, a równocześnie i szerząc wielkość imienia Francji. O ich pracy kolonialnej można by oczywiście całe książki pisać. My ograniczymy się tutaj do podania tylko chociażby najogólniejszych wiadomości o ich doniosłej działalności.

Paryż, 6 maja.

W koloniach francuskich osiedlone są następujące misje: „Missions Etrangères”, ojców i sióstr; „Congrégation de St-Esprit”, ojców i sióstr; „Missions Africaines de Lyon” i sióstr „Notre-Dame des Apôtres”; „Les Pères Blancs”, ojców i sióstr, wreszcie ojców lazarystów, jezuitów, kapucynów z Alzacji i z Tuluz, benedyktynów.

Na Dalekim Wschodzie

Stowarzyszenie „Misji Zagranicznych” powstałe w 1658 r., jest najstarszą, wyłącznie misjonarską instytucją. Członkowie tej kongregacji w dniu wyświęcenia na księdza zostają wysłani do jednej z 38 misji. Ich działalność obejmuje Daleki Wschód, a więc Japonię, Chiny, Indie, Indochiny itd. Tutaj zajmujemy się tylko Indochinami, jako kolonią francuską.

Pierwsze próby nawrócenia ich na wiarę Chrystusa sięgają już drugiej połowy XVI w. a czynione były przez franciszkanów portugalskich, a potem przez jezuitów. Ani prześladowania, ani męczeństwa nie zniechęciły misjonarzy. Wyniki też ich pracy przedstawia się imponująco. Liczba bowiem chrześcijan wynosi w Indochinach 1.400.000, a księży tubylców 1500. Kongregacja „Misji Zagranicznych” posiada tam 12 misji i 12 biskupów. W tym posłannictwie dużą rolę odgrywają sio-

Szkoła parafialna w Indochinach.

stry, zajmując się nie tylko nauczaniem, szpitalami, przytułkami dla trędowatych, ale także przygotowaniem kobiety do życia chrześcijańskiego.

Misjonarze założyli w Indochinach 2.500 szkół — nie mówiąc o licznych dobroczynnych instytucjach — do których uczęszcza 100.000 dzieci. Należy zaś podkreślić, że koszta tych wszystkich instytucji i całej działalności misjonarzy są wyłącznie przez nich ponoszone. Dzięki nim powstała też w stolicy Annamu wyższa szkoła „Institut de la Providence”, w której obok świeckich wykłada 7 księży Francuzów i 2 Annamitów.

Mieszkańcy Indochin, nawróceni na chrześcijaństwo, odznaczają się głęboką wiarą. Wielką zaś ich ambicją jest, by kościoły nie były budowane w stylu lokalnym, ale... europejskim, bo inaczej przypominają im kult Buddy, którego będąc chrześcijanami wstydzą się.

Dzisiaj Indochiny szczerzą się pierwszym biskupem krajowcem, którym jest J. E. Jan Baptysta Tong.

W Afryce

Afryka francuska, zwłaszcza Zachodnia i Równikowa, stały się również podatnym terenem dla misjonarzy. Murzyni bowiem pod wpływem ojców i sióstr wyrzekają się fetysyzmu i chętnie przechodzą na katolicyzm. W tych też dwóch koloniach rozwinęły ogrom-

ną i wydajną działalność „Misje Afrykańskie z Lyonu” i „Kongregacja św. Ducha”.

„Misje Afrykańskie” z Lyonu” zostały założone w 1856 r. przez J. E. Marion de Bréilhac. Misjonarze ci już w

Biskup kameruński w otoczeniu nowo wyświęconych księży.

1861 r. instalują się w Dahomej, który liczy obecnie 47.380 katolików. Przebywa tam 50 misjonarzy, którym pomaga 5 księży tubylców, 44 siostry stowarzyszenia „Notre-Dame des Apôtres”, oraz 15 sióstr miejscowych. Misjonarze stworzyli tam 42 szkoły, do których uczęszcza 5.524 dzieci. W Dahomej znajduje się też obecnie seminarium duchowne.

Wybrzeże Kości Słoniowej liczyło po wojnie tylko 4.000 katolików, podczas gdy obecnie jest ich 60.000. Kieruje nimi 37 misjonarzy oraz 21 sióstr, do których należy doliczyć jedną siostrę i księdza tubylca. Znajduje się zaś tam 42 szkoły ludowe, do których uczęszcza 3.061 uczniów, z których niektórzy są potomkami ludożerców. Rzecz znamienna, że mężczyźni nawracają się tutaj łatwiej niż kobiety.

W Togo, w dawnej kolonii niemieckiej znajduje się obecnie 61.062 katolików, a pracuje tam 31 misjonarzy i 24 siostry. „Misje Afrykańskie” powołały tutaj do życia stowarzyszenie „Servantes du Sacré-Coeur”. Siostry te mają za specjalne zadanie niesienie pomocy po wsiach afrykańskich i szerzenie w najodleglejszych zakątkach religii katolickiej pomiędzy Murzynkami.

Polacy w misjach

Zaciekawo czytelników, że „Misje Afrykańskie” posiadają placówkę i w Polsce mającą za zadanie rekrutację misjonarzy. Ojciec Szmania i brat Breza do nich należący pochodzą z Gniezna!

Podobnie „Kongregacja św. Ducha”

i inne wielkie stowarzyszenia francuskich misjonarzy posiadają placówkę swą w Bydgoszczy. Misjonarze, przynależący do tej Kongregacji znajdują się zarówno w kolonii St. Pierre i Miquelon jak i na Antylach, w Gujanie, na Madagaskarze i na wyspie Réunion. Specjalnie jednak szeroką działalność rozwinęli w Senegalu i w Afryce Równikowej.

Dakar posiada teraz swoją katedrę, na której poświęcenie udał się do Senegalu legat papieski i arcybiskup Paryża, kardynał Verdier. Przyjęci zaś zostali z entuzjazmem nie tylko przez

ludność katolicką, ale także i muzułmańską, a nawet... pogańską.

„Kongregacja św. Ducha” znalazła w Kamerunie, dawnej kolonii niemieckiej, tylko 25.000 katolików. Dzisiaj jest ich tam 300.000! Posiada ona 2 biskupstwa i wikariaty. Misjonarzom pomagają nawróceni Murzyni, tzw. „cathéchistes”, wychowani w misjach, żonaci, a którzy udają się do odległych wsi i tam, nieraz w tubylczym języku, a potem dopiero w francuskim, uczą katechizmu.

W tej połaci Afryki pracują też siostry św. Ducha, których kongregacja została stworzona dopiero po wojnie. Ich posłannictwo polega nie tylko na nawracaniu, ale także na przygotowaniu tamtejszych kobiet do założenia chrześcijańskiej rodziny, podstawy wszelkiej prawdziwej cywilizacji. Często młodzi Murzyni - katolicy przyprawiają siostrą swą pogańskie narzeczone prosić, by je ochrzciły, ponieważ chcą poślubić katoliczeki.

Wśród Arabów i Berberów

Afryka północna, zamieszkała przez Arabów i Berberów w większej części muzułmanów, jest mniej podatnym terenem dla misjonarzy. Muzułmanin jest dumny ze swego Allacha, Mahometa i Koranu, a przekładając religię swoją nad katolicką, ponieważ nakłada nań mniejsze zobowiązania, niechętnie się nawraca. Dla nich kardynał Lavigerie, „apostół afrykański”, stworzył kongregację „Białych Ojców i Sióstr”. Stosując się do zasad swego założyciela misjonarze ci są nadzwyczajnie

Parafialny kościół w Tonkinie.

Katedra w Basse Terre, stolicy Guadeloupe. czajnie ogłędni w dziele nawracania. Zdobywają nowych wiernych przykładem, dobrocią, niesieniem pomocy. Jaką popularność zyskali wśród tubylców okazało się w czasie wojny, gdy np. Kabylowie powierzyli ojców misjonarzom swoją rodzinę, prosząc, by ją zaadoptowali, gdyby nie powrócili.

Afryka północna posiada obecnie taką samą organizację kościelną jak Francja, a więc podzielona jest na diecezje i biskupstwa w Kartaginie, Algierze i Oranie.

Ojciec de Foucauld

Na zakończenie kilka słów choćby pragnę wspomnieć o jedynej w swoim rodzaju postaci, jaką jest ojciec de Foucauld!

Arystokrata ten, oficer prowadzący bardzo wesołe życie, dostaje się w 1881 r. z swym pułkiem do Afryki. Tam odkrywa swe nadzwyczajne powołanie. Podaje się do dymisji i w przebraniu udaje się do nieznanych części Maroka. Jego praca zdobywa kolosalne uznanie w kołach naukowych i wojskowych. Ale wicehrabia de Foucauld, niedbały o te laury, zrywa z życiem i wstępuje do zakonu trapistów. I to mu nie wy-

Gabinet kosmetyczny
Magistra Kuntzówny

Poznań, Sew. Mielżyńskiego 4 m. 3, tel. 5438
Pielęgnacja cery i włosów. Usuwanie
plam i piegów oraz nadmiernego
owłosienia.

starcza. Po pobycie w Azji Mniejszej w roli posługującego najuboższego zakonu, powraca do Francji i zostaje wyświęcony na księdza uzyskując pozwolenie udania się do Afryki.

Najpierw osiedla się w południowej Algierii w Beni-Abbès, potem w samym sercu Hoggaru, w Tamanrasset, stając się apostołem Tuaregów, pierwszym kapłanem Sahary.

Tam jego misja jest podwójna: religijna i narodowa. Jego prestiż staje się tak wielkim, że muzułmanie obracają go na sędziego w swych sporach. Niewierni pragną przynajmniej przysiąc na „marabout”, czyli świętemu chrześcijańskiemu, który „sprędał ten świat, wzamian za inny”. Ojciec de Foucauld włada tak dobrze językiem Tuaregów, że twierdzą oni, iż zna go lepiej od nich. Ani plik Laperrière, wielki przyjaciel ojca de Foucauld, — zapewnił on Francji posiadanie Sahary, a zatem zapewnienie połączenia Algierii z Sudanem, — ani miejscowy szef Tuareg nie czynią niczego bez uprzedniego poradenia się ojca de Foucauld.

Gdy wybuchła wojna 1914 r. „pustelnik Sahary” pragnie jechać do Francji, ale plik Laperrière oświadcza mu, że jego miejsce jest w Afryce. I na tym to posterunku francuskim pozostając został podstępnie zamordowany dnia 1 grudnia 1916 r. przez nieznanego sprawcę z obcego plemienia Fellags.

W Tamanrasset wznoszą się dzisiaj dwa krzyże nad dwoma grobami: spoczywają w nich ojciec de Foucauld i pułkownik Laperrière!

I. BRIARES.

Oszczędnościowe Żarówki

za pół ceny 5 wat — 25 wat 0,65
40 wat — 60 wat 1,30

Przybory elektrotechniczne. Żelazka do prasowania — po cenach fabrycznych poleca

Centrum - Kamiński

Poznań, St. Rynek 13/14

Ng 41 693/4

„Coronation

Londyn, 6 maja.

HERB ANGLII

Londyn wszedł w zeszłym tygodniu w swój „sezon koronacyjny”.

Magiczny sens słowa „sezon” zrozumieć można lepiej, uświadomiwszy sobie, że na dwanaście miesięcy angielskiego roku właściwy okres towarzyskich imprez skoncentrowany jest na kilku zaledwie tygodniach maja i czerwca. Jako że w kraju tym „wszystko jest na opak” (jak mówi przysłowie), tak też nie zna Londyn właściwie karnawału, kiedy reszta Europy się bawi, lecz odkłada wszystko na maj.

Księżniczka Elżbieta i Małgorzata, małe królowe angielskie, wezmą udział w koronacji jako jedne z głównych bohaterek uroczystości.

Wtedy to otwierają się podwoje opery przy Covent Garden, przez resztę roku zamknięte. Wtedy akademie królewskie w Burlington House święci wernisaż dorocznego salonu. Wówczas też wielkie magazyny mód pokonczyły już swe kreacje, a salony „de beauté” przy Mayfair nie mogą nadążyć klientkom. Wielkie bale na dworze, gdzie młodociane „debutantes” po raz pierwszy prezentowane są przed tronem, stanowią przedmiot ogólnych rozmów, a karnet towarzyski bywalca sezonu nie zdoła pomieścić wszystkich zaproszeń.

I wszystko to razem, pomnożone o niezliczoną ilość specjalnych przyjęć z racji koronacji, stanowi sezon tegoroczny. Taki sezon przypada raz tylko na pokolenie. Sezon londyński staje się sezonem całego imperium. Bo wiem setki zamorskich gości w nim biorą udział, a wiele egzotycznych postaci dodaje widowisku barwności.

Król z królową opuścili już swój ulubiony skromny „cottage” w parku zamku windsorskiego i przenieśli rezydencję do paradyżnych apartamentów w pałacu Buckingham. A właściwie najpierw przybyła sama królowa z główną ochmistrzynią, by rozplanować pokoje gościnne dla szeregu zagranicznych gości królewskich, którzy zamieszkają w pałacu. Prawa ręka królowej, sir

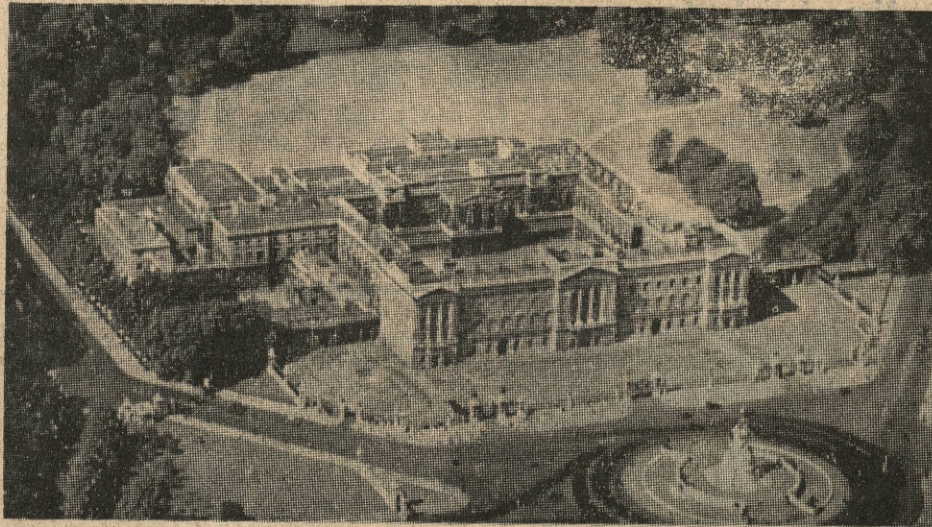
Oddział angielskiej gwardii królewskiej w strojach wywodzących się z średniowiecza

Hill Child, biegł cały dzień z planem pałacu i olówkiem w ręku. Nareszcie jako tako wszystkich pomieszczono i królowa przystąpić mogła do dalszych punktów programu, przede wszystkim do długich konferencji na temat potraw.

Tu oddano głos człowiekowi kompetentnemu, 60-letniemu mistrzowi kulinarnemu króla Edwarda VII i króla Jerzego V, żyjącemu już na emeryturze ale specjalnie powołanemu do Londynu z okazji koronacji. Henri Poupert, Francuz i sława w swoim zawodzie, przybył odrazu z rodzinnej ziemi, gdzie spędza wieczór życia i jakby odmłodził dla zadań, które go czekają.

Takich „ambasadorów” kultury i dobrego smaku mogą inne narody Francuzom pozazdrościć. Ich wpływ dociera często tam, gdzie by polityka zawiodła.

Tymczasem p. de Margerie, ambasador Republiki Francuskiej przy dworze króla Jerzego VI, gra pierwsze skrzypce w życiu towarzyskim Londynu.

Pałac buckinghamski, skąd wyruszy i dokąd wróci orszak koronacyjny.

Francja jest w ogóle „w modzie”. Działa na to niewątpliwie polityka zagraniczna, ale jest w tym jeszcze i co innego. Zachód Europy odczuwa potrzebę pewnej jak gdyby wewnętrznej koncentracji, by chronić to, co — w jego rozumieniu — stanowi dziedzictwo wielu wieków kultury europejskiej, przede wszystkim kultury ducha. Wielce popularne przeto bywają teraz w Londynie publiczne dyskusje na aktualne tematy „przyszłości Europy” i między kołami intelektualnej elity Paryża i Londynu panuje żywa wymiana zdań.

Wymiana kulturalna objawia się i w dziedzinie sztuki: co druga galeria prywatna przy Bond Street wystawia obrazy malarzy francuskich, a na okres

koronacji przybyła z Paryża cała opera, której pierwsze przedstawienie „Ariane et Barbe Bleue” było wielkim wydarzeniem w życiu muzycznym i towarzyskim Londynu.

„Les Roses de France” są ulubionym kwiatem sezonu koronacyjnego. Barwami trikolory mienią się dekoracje ulic, boć te same kolory co Francja nosi także brytyjski „Union Jack”.

Gdy mowa o kwiatach, trzeba wymienić i suknie. Wpierw jednak jeszcze słówko o kwiatach. Londyn o tej porze już tonie w zieleni. Jeszcze nie codziennie mówić można o pełnej wiosnie, bo wichry od morza raz po raz nawiedzają miasto, bądź co bądź jednak w podmiejskich ogrodach i szklarniach od dawna już kwitną istne kobierce kwiatów. Za parę pensów dostać można u ulicznych kwiaciarek całe naręcza przepięknych tulipanów, lilii i narcyzów, a domy, przez które przewijają się w sezonie goście, toną w przybraniu kwiatami.

„Flower Fashion” — czyli „moda

kwiatów” — brzmi w tym roku hasło wiosennych kreacji. I noszone są kwiaty w sposób dotąd nie spotykany. Viscountess Ratendone miała onegdaj na jednym z przyjęć naszyjnik z pereł, przeplatany żywymi fiołkami, a suknia Duchess of Westminster przybrana była ponsowymi różami. Orchidee, choć zawsze jeszcze prym wiodą wśród kwiatów, wypychane są jednak i przez „uboższe” odmiany flory. Czuć nawet pewien zwrot ku prostocie w tym względzie.

Choć nie można tego powiedzieć o toaletach! Bogactwo materiałów, gronostajów, klejnotów, które cechuje strój koronacyjny wszystkich uczestników obrzędu w katedrze westminsterskiej, udziela się widocznie i ogólnej

Season“

modzie tego roku. A przy tym jakaż różnorodność strojów dla tylu rozmaitych imprez! Bale, obiady, garden-party, cocktail.

Przynajmniej jest w tym roku mniej „herbat”. Po prostu nie wiadomo, gdzie by je jeszcze wśród bogactwa wszelakich przyjęć zmieścić.

Odetchnie wielu takich co wie, jaka nuda wieje z oficjalnych „five o'clocków”. Boć robi tam człowiek wszystko czego nie lubi: gdy chciałby się napić — musi stać, musi pić — gdy nie ma apetytu, a chciałby sobie pójść — to wypada zostać. Już nie można w tym roku zbyć gości „herbatą”. Trzeba dać „gala-dinner” i urozmaicić je koncertem!

Lady Wernher, która wyprawia — jak wiele innych pań londyńskiej „society” — dla córki swej przyjęcie, musi dla pomieszczenia wszystkich tegorocznych gości rozszerzyć (dosłownie) ściany swoich salonów. Zawołany został architekt i już buduje się dwa nowe skrzydła do pałacyku przy Regent's Park, a ogród przobrażany jest jako miejsce festynu. W pośrodku głównego trawnika, wśród klombów kwiatów, powstaje olbrzymia galeria szklana, gdzie stolarze już układają parkiet, a sztukatorzy zdobią plafon. Dla ścieżek w ogrodzie zamówiono specjalnie tkane kobierce i w księżycową noc majową przewijają się tu będzie korowód tańczących par, między którymi nie zabraknie i księstwa Kentu, którzy w życiu towarzyskim Londynu biorą pilny udział.

A tymczasem ulicami Londynu snują się bez końca tłumy, żadne ujrzeć choć rąbek z rozpoczętego właśnie sezonu.

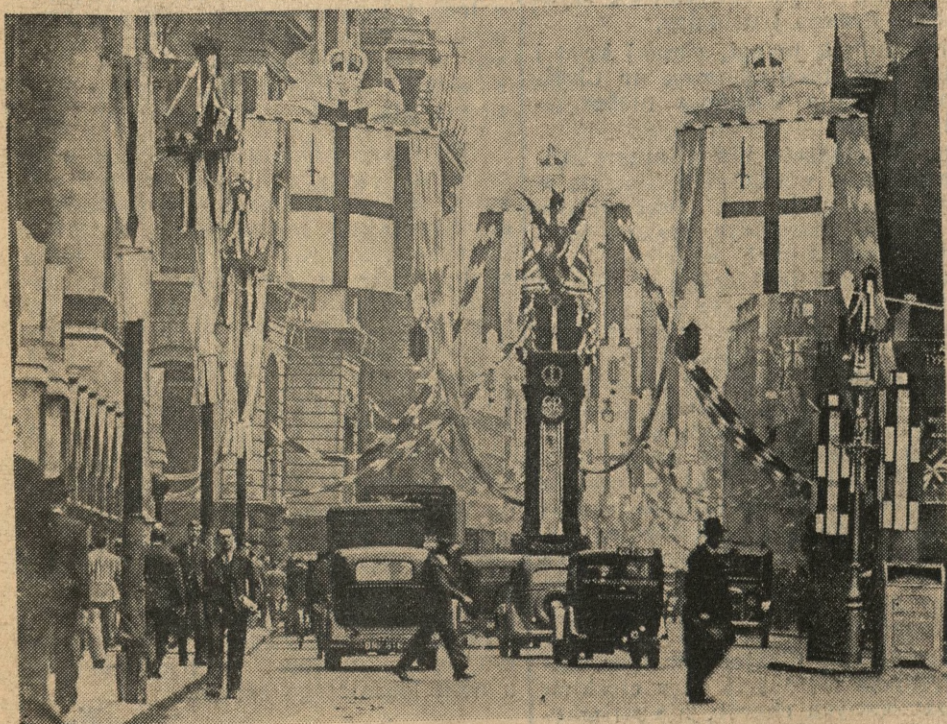
B. L.

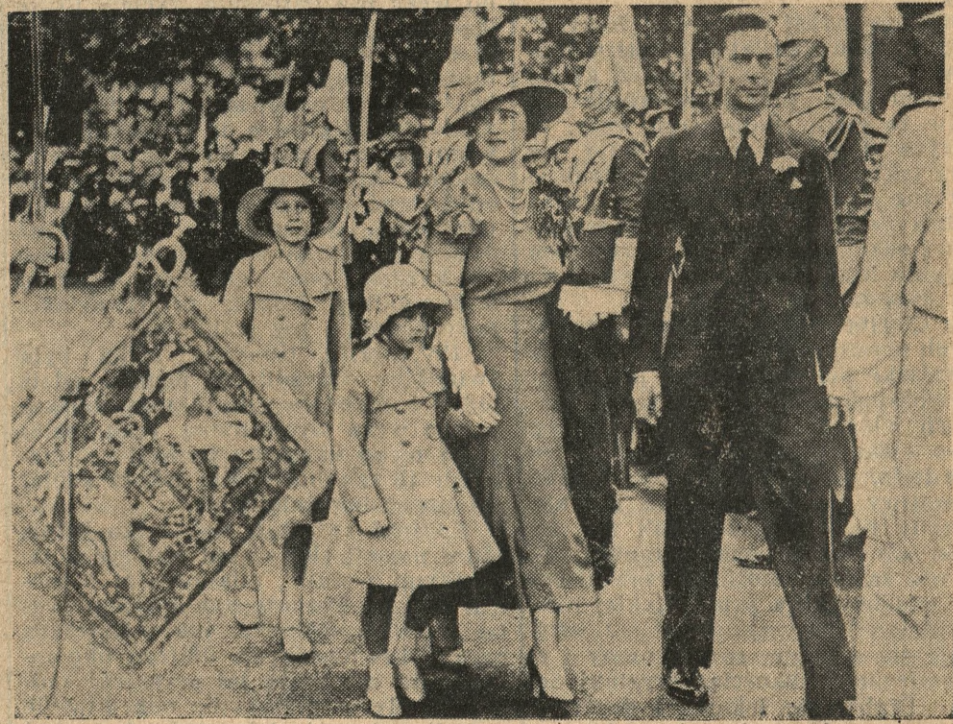
Świeżo odnowiony gmach ambasady polskiej w Londynie.

nr 42 736

Ulice stolicy Anglii pyszną się z okazji zbliżających się uroczystości koronacyjnych wspaniałymi dekoracjami. Oto widok na ulicę Fleet Street.

Królewska rodzina.

Z ŻYCIA KOBIET

Dziewczęta po maturze

Najważniejsze pytanie

Rok szkolny dobiega końca. Całe zastępy młodych dziewcząt już w niedalekiej przyszłości opuszczają szkoły z świadectwem dojrzałości w ręku. Nasunie im się wtenczas pytanie:

— Czego się teraz uczyć — gdzie się dalej kształcić — jaki zawód wybrać?

I nic dziwnego, że takie pytania dręczą młodą dziewczynę, która ukończyła szkoły i chciałaby przyszłość swoją stworzyć sobie jak najlepszą. Trzeba się na coś zdecydować, gdyż sprawa jest bardzo poważna i może stanowić o całej przyszłości.

— A może nie potrzeba wybierać żadnego zawodu, młoda jest, przystojna i łatwo uda jej się wyjść za mąż? — odezwie się jakiś głos doradcy.

— To i cóż? Gdyby nawet wyszła, czyż może mieć zupełną pewność, że mąż jej będzie miał stałą pracę, że nie będzie groziła mu „redukcja”, albo, czy potrafi sam utrzymać dom? Gdyby nawet nie o to chodziło to i tak powinno się mieć zawód w ręku. Choćby dlatego tylko, aby zdobyć sobie niezależność materialną, albo dlatego, aby pomóc mężowi w zarobkowaniu. Bez zawodu w ręku nie można w obecnych czasach żyć, albo żyje się w bardzo trudnych warunkach.

NARADY — DYSKUSJE

Od chwili, kiedy młoda dziewczyna po otrzymaniu świadectwa dojrzałości zda sobie sprawę, że trzeba koniecznie jakiś zawód obrać, rozpoczynają się narady i dyskusje rodzinne. W dyskusjach tych bierze udział zazwyczaj cała rodzina, nie wyłączając nawet przyjaciół serdecznych. Narady trwają tygodniami i odbywają się „pod znakiem, gdzie najprędzej można dobić do jakiegoś celu, który zapewni utrzymanie”. Nikt prawie nie pyta „delikwentki” jakie posiada zamiłowania i zainteresowania, wykazuje jej się tylko jak najszybsze możliwości zdobycia kawałka chleba. Ponieważ osoba ze świadectwem dojrzałości w ręce jest jeszcze bardzo młoda i łatwo ulega wpływom rodziny i przyjaciół nie trudno jej wmówić, że ma takie właśnie, a nie inne zainteresowania. W dyskusjach tych zapomina się przezwyciężać, że wybór zawodu ma wybitne znaczenie i rozstrzygającą wagę, że stanowi nie tylko o kierunku przyszłego życia, ale o szczęściu i zadowoleniu.

WIELKI LOS NA LOTERII ŻYCIA

Zagadnienie to jest daleko łatwiejsze i prostsze do rozstrzygnięcia, jeżeli podczas dyskusji dziewczyna zainteresowana powie wyraźnie i jasno o swo-

ich zamiłowaniach, jeżeli sprecyzuje dokładnie, że ten właśnie, a nie inny zawód jej najbardziej odpowiada i dla czego pragnie się jemu poświęcić.

Jeżeli młoda dziewczyna potrafi pomyślnie rozwiązać trudne zagadnienie wyboru zawodu, to rzeczywiście wygrała wielki los na loterii życia. Zajęcia zawodowe staną się wtedy dla niej istotną treścią życia. Praca nie będzie dla niej „złem koniecznym”, któremu się trzeba podporządkować, ale błogosławieństwem i urodą życia. Przeświadczenie wypływające ze świadomości, że pracę wykonało się dobrze, napędza człowieka zadowoleniem i dumą.

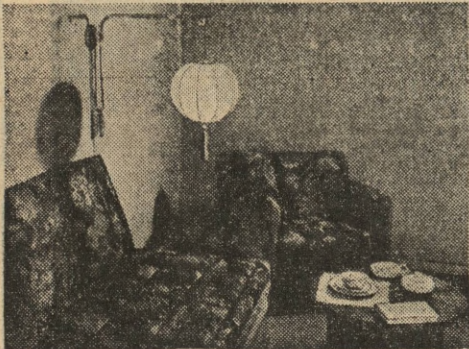
GORZKI URODZAJ

Jakże często jednak spotyka się w życiu ludzi, którzy są niezadowoleni ze swej pracy, ze swego zawodu, jakże chętnie chcieliby się go pozbyć, gdyż męczą ich i nuży niestęchanie. Cemu to należy przypisać, że praca tym ludziom „nie idzie od ręki”, że mimo wielkich nawet starań z pracy nie widzą żadnych rezultatów, że wszystko jest nie takie jakie być powinno, że przymus ciąży nad każdym przedsięwzięciem. Cemu to należy przypisać? Bezwzględnie temu tylko, że wybór zawodu został dokonany bez głębszego namysłu i bez wnikięcia w jądro własnych zainteresowań.

Urządzenie domu

Racjonalne oświetlenie mieszkania

Przy urządzeniu mieszkań nie wielką zwraca się uwagę na racjonalne rozmieszczenie lamp, które swoim światłem pomagają, lub przeszkadzają nam w pracy.

Zacniemy od pokoju pana domu, który przeważnie pracę swą wykonuje w ciszy swego gabinetu przy biurku lub stole. Otóż najracjonalniejszym będzie ustawienie na biurku lampy po lewej ręce pracującego. Lampa musi mieć klosz przyćmiony, dołem otwarty, aby światło nie rozpraszało się po całym pokoju, ale raczej skupiało się na pewnej tylko płaszczyźnie. Światło

Z takim lekkomyślnym i przypadkowym ustosunkowaniem się do wyboru zawodu należy zerwać koniecznie. I dom i szkoła i całe społeczeństwo powinno na to ważne zagadnienie baczniejszą zwrócić uwagę, gdyż jest rzeczą jasną, że umiejętne użytkowanie sił i zdolności ludzkich posiada pierwszorzędne znaczenie nie tylko dla zainteresowanej jednostki, lecz dla ogólnej gospodarki narodowej.

Rzeczą konieczną jest, aby tak samo rodzice, jak i grona nauczycielskie dopomagały młodzieży w tej najważniejszej może sprawie, bo sprawie ich przyszłości spokojnej i szczęśliwej, która ma wydać bujny owoc pracy, a nie gorzki urodzaj.

PORADNIE ZAWODOWE

Młodzież dorastająca nie zawsze chętnie słucha doradzań rodziców i starszych doświadczonych przyjaciół, gdyż woli sama wszystkiego doświadczyć na sobie. Trudno więc w takich zasadniczych nawet sprawach doradzać, jeżeli się z góry wie, że jest się niechętnie słuchanym. Pozostają więc jeszcze tylko poradnie zawodowe. Jeżeli osobnik zupełnie młody nie umiał wykryć w sobie upodobań i zdolności, niech mu poradnie pomogą, niech testy i wszelkiego rodzaju przyrządy wykażą siłę zdolności bądź fizycznych, bądź umysłowych. Coś się w końcu wybierze, byle z rozmysłem i ostrożnością. Niech Bóg broni iść jednak na ślepo i bez wiary w przyszłość i powodzenie w pracy.

A. Z.

lampy, czy to będzie elektryczne czy gazowe lub naftowe, musi koniecznie być jasne i padać wyłącznie na przedmiot naszej pracy. Nie może natomiast padać na oczy, które są bardzo wrażliwe, szybko się męczą i osłabiają.

W pokoju jadalnym, lampa powinna być umieszczona tuż nad stołem, aby światło jej padało wyłącznie na nakrycie.

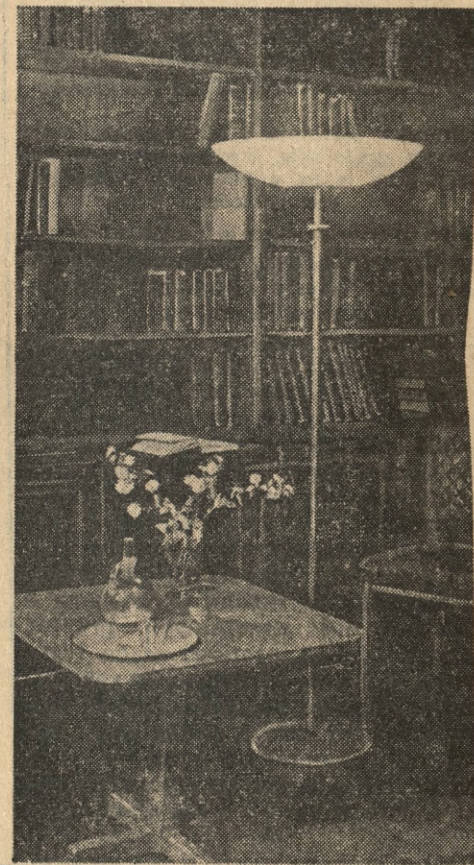
Kącik pani domu, która po trudach dnia wypoczywa czy załatwia korespondencję, lub też prowadzi rozliczenia gospodarcze, musi być tak samo dobrze oświetlony, jak biurko pana.

W pokoju dziecięcym, przeznaczonym na mieszkanie, spanie i naukę, lampa nie może być umieszczona zbyt wysoko. Nie radzę jej jednak stawiać na stole. Byłam już kilkakrotnie świadkiem, jak temperament naszych pociech zmiatał lampę ze stołu na podłogę. Na szczęście była to lampa elektryczna, a nie naftowa. Najodpowiedniejszą do dziecięcego pokoju jest lampa zawieszona tuż nad stołem przeznaczonym do nauki z ruchomym sznurem do ściągania, tak, że można dowolnie lampę zniżać lub podciągać bardzo nawet wysoko podczas gier ruchomych i zabaw wymagających więcej ruchu.

Prócz wyżej wymienionych uwag o racjonalnym rozmieszczeniu lamp, zwróćmy jeszcze uwagę na wygląd lampy przy kupowaniu. Kupujemy ją przecież dla siebie, dla upiększenia naszego mieszkania, więc kształt lampy powinien być prosty i piękny w rytmiku i jak najmniej podlegający modzie. Im lampa prostsza, im ma mniej ozdób, im łatwiejsza do oczyszczenia, tym będzie ładniejsza i estetyczniejsza. Nasze rysunki pokazują nam właśnie takie najprostsze w linii, a bardzo estetyczne lampy.

A. C.

Clarita Gonzalez

Bywają kobiety, których zajęcia nie należą ani do łatwych, ani do zwykłych, a nie tylko codzienna ich praca, ale również codzienne bohaterstwo staje się dobrodziejstwem całej ludzkości.

Otóż na jednej z „farm węzowych” Brazylii pracuje od lat kilkunastu młoda lekarka dr Clarita Gonzalez, której zadaniem jest przygotowywanie lekarstw ze soków jadowitych węży. W Ameryce Południowej znajduje się szereg takich farm, w których chodzą różne gatunki węży, aby uzyskać tak dziś niezbędne w medycynie współczesnej soki, z których preparuje się następnie lekarstwa używane w różnych chorobach.

Dr Clarita Gonzalez należy do wybitnych uczonych, ale jest także wielką męstwością pielęgowaną przez siebie niebezpiecznych stworzeń, a badając ich właściwości uzyskuje szereg bardzo ciekawych doświadczeń. Otóż stwierdziła, że zarówno kobra, jak i straszliwy grzechotnik nie rzucają się nigdy na człowieka, jeśli nie są głodne, lub podrażnione, niemniej jednak nie zawsze można przewidzieć, kiedy właśnie, i na skutek jakiej nieprzewidzianej przyczyny wąż jadowity poczuje się z nagle rozdrażniony i z błyskawiczną szybkością przystąpi do ataku. Dlatego to lekarze i dozorczy, pracujący na „farmach węzowych” po-

siadają szczególne umundurowanie zawodowe, składające się z twardych skórzanych rękawic i wielkiego fartucha z niewyprawionej skóry. Jedynie w takim ekwipunku można zbliżyć się do węży bez narażenia życia. Prócz tego dr Clarita Gonzalez nosi stale przewieszony przez ramię pas, przypominający wojskowe ładownice do naboju, gdzie w odpowiednich futerałach mieszczą się gotowe do natychmiastowego użycia ampułki z zastrzykami serum, które należy zastrzyknąć iniektować w razie niespodziewanego ukąszenia. Na szczęście istnieją już dziś preparaty, przeciwdziałające jadowi każdego poszczególnego gatunku węża, należy jednak przeciwdziałać natychmiast i bez wahania.

Dr Clarita Gonzalez sama była świadkiem tragedii na farmie, gdzie jeden z dozorców chwyciwszy uciekającego węża nieosłoniętą ręką został przez niego ukąszony i zmarł w przeciągu 45 sekund, zanim lekarz zdołał przeprowadzić iniekcję.

Spółród zwierząt jest tylko jedno, które potrafi skutecznie walczyć z jadowitymi węzami, mianowicie: pospolita świnia. Posiada ona bowiem grubą warstwę tłuszczu, nie mieszczącą naczyń krwionośnych, dlatego ukąszenie węża nie może jej przynieść żadnej szkody, a przeciwnie ona właśnie potrafi odgryźć łeb węzowi i stąd

uchodzi za strażniczkę „farm węzowych”. W pięknych ogrodach bogatych właścicieli will brazylijskich do widoków codziennych należą pasące się na skwerach trzody, w ten sposób uchyla się niebezpieczeństwo zbliżenia się do mieszkań ludzkich jadowitych węży, które w obawie przed atakami, groźnego dla siebie czworonoga chronią się na drzewa i uchodzą.

Mimo jednak uwagi, zimnej krwi i wieloletniego doświadczenia dr Clarita Gonzalez nie uniknęła niebezpieczeństwa życia.

Właśnie ostatnio prasa amerykańska, a za nią wiedeńska donosiła o niezwykłym jubileuszu, jaki obchodziła słynna brazylijska uczona. Otóż w pierwszych dniach kwietnia b. r. dr Clarita opuściła klinikę w Rio de Janeiro, gdzie przebywała szereg tygodni, lecąc się po piętnastym już raz do ukaśnienia przez jadowitego węża. Za każdym razem potrafiła szczęśliwie uniknąć gwałtownej śmierci dokonując natychmiast na sobie zbawczego zastrzyku odpowiedniego serum. Mimo to jednakże sam fakt ukąszenia przez węża wywołuje fatalne skutki dla całego organizmu, podobnie, jak i iniekcja przeciwdziałająca, tak, że potrzeba długich tygodni, a nieraz miesięcy na to, aby powrócić znowu do normalnego stanu zdrowia.

A przecież dr Clarita Gonzalez, mimo przebycia piętnastu razy ciężkich i niebezpiecznych chorób, nie zniechęciła się do swego zawodu, pełni go na-

dal z dobrym humorem i entuzjazmem dla nauki.

Lekarze „węzowi” są naturalnie stosownie do zwyczajów amerykańskich wysoko zabezpieczeni i otrzymują każdorazowo wysoką premię asekuracyjną w razie nieszczęśliwego wypadku, jednakże sumy wpływające z tego tytułu przeznacza się w pierwszym rzędzie na udoskonalenie hodowli węży, gdyż one to właśnie mimo swoich straszliwych właściwości stanowią dla nauki skarb bezcenny.

Dr Clarita Gonzalez powraca więc znowu na swoją ukochaną „farmę węzową”, gdzie oczekiwać ją może każdej chwili śmierci niespodziewanej. Z uśmiechem twierdzi, że jadowite węże są jej pupilami, niestęchanie zajmującymi zresztą, którym należy odkładać ich cudowne, tajemnicze trucizny, bez których medycyna współczesna dziś już być nie może. Bo jad węzowy to nic innego jak szereg ściśle określonych składników chemicznych — a składników tych uczeni pragną zdobyć jak najwięcej.

Wśród uczonych lekarek — dr Clarita Gonzalez zajmuje wybitne i wyjątkowe stanowisko. Jest jedyną w świecie kobietą — biologiem posiadającą niebezpieczną dla własnego życia umiejętność zdobywania jadu żywych trujących węży i preparowania z nich leczniczego serum.

W.

Tysiącletnie tajemnice piramid egipskich

Zemsta faraona za profanację zwłok — Projekt nowego grobowca dla mumii

Egipt starożytny to kraj ponurych tajemnic, mieszczących się w podziemiach piramid i świątyni. Odkrycia ostatnich lat dziesiątek daly jak najszerze pole popisu wyobraźni ludzkiej i stworzyły grunt, na którym

buśnie pleni się legenda i zabobon.

Tym bardziej, że zachodziły rzeczy nieraz istotnie zdumiewające. Faktem jest np. że wszystkie osoby, które brały udział w odkryciu mumii Faraona Tutankamena za wyjątkiem lorda Carnervona w krótkim czasie pounierały. Jest to — zdaniem wielu —

zemsta Faraona za profanację jego zwłok.

Inni idą jeszcze dalej i wszelkie nieszczeście, ba cały kryzys światowy, przypisują gniewowi Faraonów, których spokój wieczysty został zakłócony. A takich są podobno miliony.

W Egipcie samym, zwłaszcza wśród ludu niechętnym okiem spogląda się na tych, którzy

wydzierają piramidom ich tajemnice tysiącletnie.

Rząd egipski, po odzyskaniu niezależności kraju, przygotowuje projekt nowego mauzeum dla wszystkich wydobytych dotąd

spod ziemi mumii Faraonów.

Londyńskie towarzystwo egiptologiczne potwierdza tę wiadomość i oświadcza, że plany są bliskie urzeczywistnienia. Rozbieżność zdań panuje jeszcze co do sposobu pochowania mumii. Jedni chcą nadać uroczystości charakter spokojny, inni znowuż pragną nadać uroczystości charakter bardzo okazały, tak jak to przysłało na pogrzeb królewski. Mówi się

o wzniesieniu nowej piramidy pod Gizah,

gdzie suchy klimat sprzyja konserwowaniu mumii.

Zaznaczyć należy, że wszystkie mumie Faraonów, które dotąd zostały wydobyte z grobowców, znajdują się w Muzeum Narodowym w Kairze. W Brytyjskim Muzeum Egiptologicznym nie ma ani jednej mumii królewskiej. Wystawione tam mumie są to przeważnie zwłoki wysokich urzędników dworskich, księżniczek, kapłanów i ministrów.

Zamierzenia rządu egipskiego jakoby wskazywały na to, że

rząd w przyszłości nie dopuści dalszych poszukiwań za grobami królewskimi

i innymi. Byłoby to, zdaniem antropologów, wielką ujmą dla nauki. Jeden z najwybitniejszych antropologów, sir Arthur Keith, jest zdania, że

wielkie misterium potęgi Faraonów

wciąż jeszcze nie jest wyjaśnione i że być może, potrzeba będzie jeszcze dziesiątek lat mozolnych badań, zanim się dotrze do tajemnic mieszczących się w podziemi piramid.

Czymże jest ta wielka tajemnica? Jest nią ostatnia

wiedza kapłanów egipskich,

którzy posiadali wiadomości przyrodnicze, przewyższające znacznie dzisiejszą naszą wiedzę w tym zakresie oraz skarby mądrości, zdobyte w tysiącletnim rozwoju, których poznanie stałoby się może

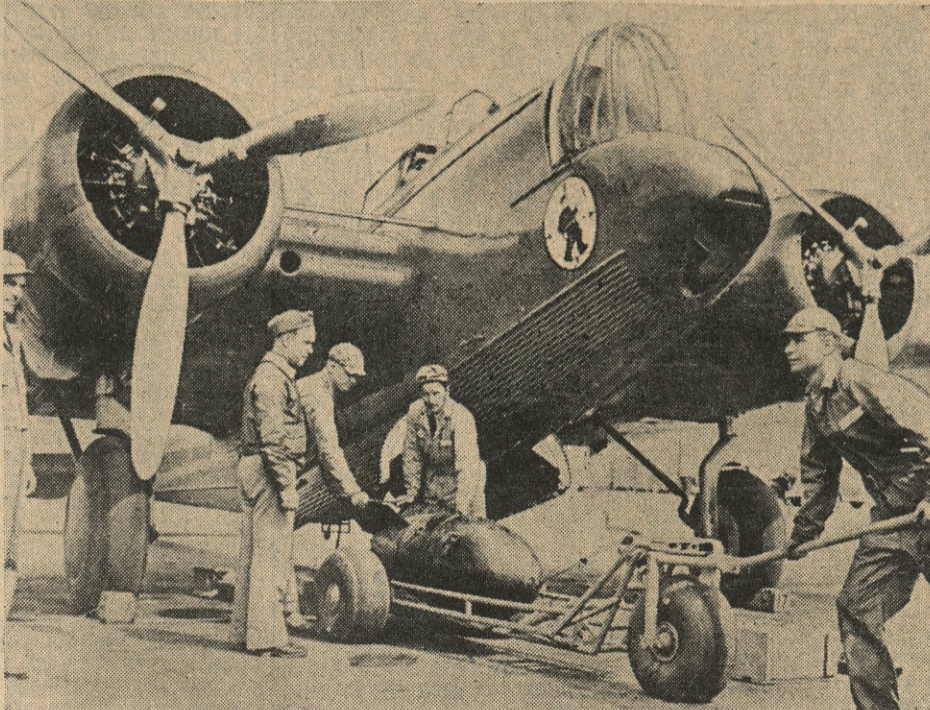
kluczem do rozwiązania wielkich problemów światowych.

Faraonowie i ich potężni kapłani posia-

dają także w naszych czasach licznych apostołów. Na całym świecie, w towarzystwach spirytystycznych, występują ludzie, by podzielić się ze swymi słuchaczami wiadomościami, jakie otrzymali

w transie od ucha któregoś z Faraonów.

Odczekajmy, jak będzie wyglądał świat, gdy mumie Faraonów znowu złożone zostaną do dalszego spoczynku w podziemiach (W. i P.)

WIELKIE MANEWRY LOTNICTWA AMERYKAŃSKIEGO

W Kalifornii odbyły się ostatnio wielkie manewry amerykańskiej floty napowietrznej. Na zdjęciu widzimy załadunek bomb do samolotu.

Ludzie „nerwowi“ to ludzie chorzy...

Wybuchają oni przy łada okazji, zadreczają siebie innych, wpadają w depresję, tracą sen i apetyt, czują się fatalnie. Kuracje ziołami dla nerwowych Dra BREYERA Nr. 4 wzmacnia nerwy, uspakaja, przy-

wraca zdrowy pokrzepiający sen. Stosujcie skuteczne zioła Dra Breyera Nr. 4. Do nabycia wszędzie. Wytwórnia Polherba, Kraków-Podgórze.

ng 42 739

Baskowie i ich kraj

Lud, który wierzy w ogród Hesperyd, gdzie rosną złote jabłka

Ostatnie wypadki, jakie zaszły w Hiszpanii, zwracają uwagę na kraj Basków, położony nad brzegiem zatoki Biskajskiej i opadający z jednej strony ku morzu, a z drugiej ku nieurodzajnemu płaskowyżowi centralnego masywu półwyspu Iberyjskiego.

Baskowie, którzy osiedlili się w Hiszpanii około VI wieku przed Chrystusem, dzięki korzystnemu położeniu geograficznemu,

przetrwali zwycięsko wszystkie kataklizmy dziejowe,

opierając się podbojom Rzymian, najazdom Wyzgotów i Arabów.

Język baskijski stanowi jedną z owych nielicznych „wysp językowych“, do których należą w Europie m. in. Węgrzy i Finowie. Jest rzecz dziwna, że

kultura romańska,

która panuje zarówno na półwyspie Ibe-

ryjskim, jak i w sąsiedniej Francji,

nie zdołała przeniknąć do kraju Basków,

których język wskazuje raczej na pokrewieństwo tego narodu z grupą uralo-alajską z jednej, a egipską, koptyjską z drugiej strony. Filologowie dopatrują się nawet pokrewieństwa językowego Basków z amerykańskimi Inkasami i Aztekami. Zastanawiający jest również fakt, że język Basków posiada niejaką łączność z dawnymi narzeczaniami etruskimi.

Wraz z odrębnością językową idzie w parze

odrębność życia i obyczajów baskijskich.

Jedynym bodaj łącznikiem tego narodu z kulturą europejską jest wiara chrześcijańska, która w połączeniu z obyczajami tworzy dziwny zespół wierzeń i przesądów. Dominującą cechą religii baskijskiej jest jej symbolizm. W wierzeniach Basków znajdujemy liczne momenty, wskazujące na pokrewieństwo ich z mitologią grecką i egipską i z mistycznymi rytuałami, znanymi u ludów zarówno słowiańskich, jak i meksykańskich. U Basków po dziś dzień istnieje

wiara w ogród Hesperyd, w którym rosną złote jabłka

dające szczęście i zapomnienie, wierzą w drzewo życia i w istnienie raju utraconego, który można jednak odzyskać drogą całkowitej ekspiacji i wyrzeczenia.

U dawnych Basków, przed przyjęciem chrześcijaństwa, istniał zwyczaj składania żywych ofiar, czasem nawet ludzkich. Te

krwawe ceremonie

odbywały się w miejscach poświęconych, na skraju lasu, pod liturgicznym dębem, co przypomina obrzędowość germańską. Z czasem miejsce to zostało przeniesione na poświęconą skałę; echo tego zwyczaju istnieje do dziś dnia. Mianowicie zmarłemu kładzie się do trumny nasyjnik kamienny (stele), będący niejako amuletem, mający chronić nieboszczyka przed złymi mocami.

Życie koncentruje się w szeregu miast i siół, rozrzuconych wzdłuż brzegu Oceanu.

APOLLO
GALOPADA POMYSŁÓW I WYŚCIG HUMORU

to najnowszy film słynnych wesolków FLIPA i FLAPA

„Kochana rodzinka“

Rzadko kiedy stworzyli ci niezrównani komicy tak doskonałe typy rozbawionych dowcipniów, jak tym razem w ich najnowszym i zarazem najlepszym filmie p. t. „KOCHANA RODZINKA“. Bezustanny śmiech, jaki rozlega się będzie na widowni podczas wyświetlania tej świetnej komedio-farsy, oto najistotniejszy sprawdzian jej wyjątkowo wysokich wartości humorystycznych. Nowe pomysły, nowe dowcipy, nowe arcyucieczne sytuacje, zmusza nawet najbardziej opornych, do spazmatycznych wybuchów wesołości przez cały przebieg czasu wyświetlania tej farsy nad farsami.

A zatem, kto pragnie serdecznie i zdrowo się uśmieć i zabawić, niechaj nie omieszcza zobaczyć sobie najrozkoszniejszy film z FLIPEM i FLAPEM p. t. „KOCHANA RODZINKA“, który ukaże się

JUTRO W NIEDZIELE

na specjalnym seansie popołudniowym

o godz. 3-ciej w kinie Apollo

ng 42 457

Największym miastem baskijskim jest Bilbao,

liczące około stu dwudziestu tysięcy ludności. Na szczególną uwagę zasługują jednakże dwa inne małe miasteczka, mianowicie Guernica i Fontarabie. Ostatnie wiadomości z terenu wojny domowej w Hiszpanii doniosły o zbombardowaniu

„świętego miasta Basków — Guernica“: Miejscowość ta, licząca około trzy tysiące mieszkańców, jest prawdziwą Mekką baskijską. Posiada ona zamek z XIII wieku i odwieczny dąb, pod którym Izabella Kastylska wraz z małżonkiem swym, Ferdynandem, przysięgła

na wolność i całkowitą niezależność ludu baskijskiego.

Nic więc dziwnego, że naród ten, miłujący wolność ponad wszystko, umiejący niezależność społeczną i obyczajową zachować przez tyle setek lat, przywiązywał tak wielką wagę do relikwii i zabytków w Guernica. Drugim centrum, znanym z malowniczych obchodów i procesyj, jest Fontarabia, pełna zabytków architektonicznych z XIII wieku.

ZOFIA NIWIŃSKA

artystka Teatru Narodowego w Warszawie wystąpi gościnnie w komedii S. Kiedrzyńskiego „Kobieta, wino i dancing“. Premiera w Teatrze Nowym dziś w sobotę 8 bież. m.

VENUS

ST. GÓRSKIEGO

ZNKOMITY KREM

USUWA PRYSZCZE

PIĘGI I LISZAJE

OO PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI

ARAGO

ST. GÓRSKIEGO

WARSZAWA

ODCISKI

ng 42 738

Zegar wykonany całkowicie z drzewa

W berlińskim muzeum rzemieślniczym pokazują zegar, wykonany w roku 1640. Osobliwością tego zegara jest to, że wszystkie części w nim wykonane są z drzewa. Co najciekawsze, że zegar ten chodzi i wskazuje czas z astronomiczną niemal dokładnością. Zegar posiada tylko jedną wskazówkę. Mechanizm zegara uruchamia się przy pomocy kamienia, jako wagi.

W teatrze

Małżeństwo wraca z teatru, z przedstawienia „Nory“ Ibsena. Po drodze małżonka czyni uwagę:

— Też taki nudziarz, jak ty.

(Le Rire).

Gdy płucom tchu brakuje...

a ciężar przysięgi piersi, to znak, że płuca i drogi oddechowe niedomagają. Kaszel, chrypka, zaflegmienie, niemy oskrzeli, duszność — oto dalsze objawy. Zioła magistra Wolskiego przeciw cierpie-

niom płucnym ze znak. ochr. „Pumosa“, zawierające niezmiernie rzadką roślinę chińską, Schin-Schen łagodzą cierpienia płucne i uodparniają organizm. Wytwórnia: **Magister Wolski, Warszawa, Złota 14.**

ng 40 937

ZABURZENIA STRAJKOWE W AMERYCE

Przed fabryką konserw w Stockton (Kalifornia) doszło do krwawych starć między strajkującymi a pracownikami fabryki. Gdy samochód ciężarowy z robotnikami usiłował przejechać przez pikietę, wystawione przez strajkujących, został zaatakowany kamieniami i strzałami. Jeden z robotników został zabity.

ng 42 728

Tabela loterii

1-szy dzień ciągnięcia 4-ej klasy 38-ej Loterii Państw.

I i II ciągnięcie Główne wygrane

30.000 zł.: 275222
15.000 zł.: 57099 150022
10.000 zł.: 47498 132030
5.000 zł.: 24614 33262 39382
38585 131160
2.000 zł.: 811 2158 17170
1508 61462 65713 85218 105363
138356 152633
1.000 zł.: 3199 10374 10981
16349 22223 23636 25116 29609
30239 38406 60943 66690 71272
76749 83139 87167 88175 94824
97117 98447 104364 111076
115395 121430 129234 143362
145097 148257 153375 156048
155174 155359 161596 168956
175280 192572

Wygrane po 200 zł.

242 659 742 1060 83 197 317 509
10 816 37 41 2052 64 159 272 555 73
622 98 3009 3 24 142 67 393 548 52
62 695 813 57 75 926 4007 104 311
78 414 591 692 724 86 823 919 92
5029 37 139 53 258 336 489 512 73
636 93 799 824 6295 458 66 441 759
99 818 42 78 7269 424 29 609 764 65
352 8216 333 52 53 560 76 99 692 776
846 914 9055 346 600 895 960
10367 86 402 509 801 49 910 71
11044 235 322 550 625 791 828 992
12052 284 609 7 45 89 97 785 909
13020 97 141 221 360 422 595 97
795 923 76 14079 288 373 93 728 900
15046 57 364 93 408 663 985 87 16013
23 352 647 823 997 17180 367 447 503
19 631 18050 328 554 87 660 69 730
362 19368 75 20086 122 290 387 86
405 528 98 634 69 747 93 832 57
21131 82 470 427 864 935 22201 441
60 723 23163 274 510 75 659 791 876
69 24136 211 35 310 43 54 423 602 971
25096 173 344 400 33 507 79 6639 82
704 31 26040 119 22 679 838 77 927
27276 322 96 28037 66 70 256 371 551
936 29015 67 118 238 398 451 538 47
65 789 839 966 73
30040 95 221 364 75 568 72 842 47
80 3192 285 316 529 43 51 60 980
32186 332 498 557 678 844 82 33149
532 633 755 87 34082 197 295 473
528 653 836 941 35086 341 24 37 99
558 98 803 40 41 58 67 906 36020 373
420 37050 173 83 361 509 14 774 813
29 38111 70 91 625 977 39281 208 12
25 322 453 525 793 847 994
40018 57 651 758 94 832 41153 223
166 555 818 901 42033 232 71 476 591
258 71 968 43321 28 482 763 977 44057
186 201 319 433 46 646 58 722 59
45051 220 427 679 89 730 46 179 307
46 60 87 549 677 765 71 829 68 932
47077 140 62 322 59 495 620 751 951
48008 62 160 230 91 410 74 525 62
518 36 779 903 95 49080 170 236 402
557 672 743 78 890 999 50318 82 566
610 75 51039 54 61 130 376 85 98 480
777 890 985 52076 160 313 638 777
890 985 52076 160 313 638 777
920 21 54281 87 619 707 20 30 91 858
991 53045 287 314 726 40 811 993
55034 56 130 390 95 556 69 879 978
56097 132 43 227 333 86 409 64 580
791 57080 14 50 264 331 53 441 95
597 603 803 940 58333 527 50 786
956 59166 228 83 562 662 81 712 87
800 60045 182 319 603 34 38 81 711
854 72 935 76 61149 209 36 64 76 350
505 96 682 86 894 900 75 62005 128
72 336 82 421 66 559 799

63090 197 311 95 434 81 687 878 94
37 58 64129 98 221 41 300 611 98
65420 86 90 536 96 66139 282 302
446 86 564 602 71 94 784 67271 433
59 560 762 814 39 911 68376 464 74
523 618 75 904 69226 385 430 82 586
600 760 814 936 70045 151 90 219 49
307 55 521 68 788 834 86 71257 98
401 69 657 716 80 881 72053 69 80
100 12 242 44 318 61 94 591 939 54
73000 118 32 385 477 607 74061 136
413 83 94 551 56 601 15 735 98 818
75151 77 29 76 414 93 540 837 78
76007 89 279 580 613 47 750 4 835
82 77111 405 595 740 846 74 932
78034 47 202 96 316 51 72 498 549 54
662 79103 255 885 983.
80028 264 371 823 24 81061 83
128 61 232 355 400 36 94 687 82247
77 435 49 50 618 67 808 42 984
83016 76 145 73 329 89 419 566 650
656 84091 211 25 408 642 821 34 49
63 85290 434 77 571 676 722 904 9
41 69 86691 148 597 625 728 32 804
907 87138 64 617 48 75 765 99 814
35 40 73 947 57 88200 11 352 410
509 6200 26 774 89477 605 756
90043 62 86 305 402 40 55 819 74
953 81 91020 150 218 80 318 466
751 920 92183 87 218 309 49 75 484
510 61 646 796 819 940 44 93085
220 334 7 9562 697 700 852 949 70
94085 114 354 430 561 83 669 776
801 33 91 933 70 95038 272 300 34
87 417 38 807 96381 429 93 643 790
916 32 97090 122 2057 5869 0 82
73 98015 146 229 66 608 77 751 68
806 13 99004 127 256 309 551 737
56 100097 430 10128 500 615 940
53 102576 601 85 103224 79 631 900
31 104009 112 731 999 105131 215
345 407 73 736 95 874 90 914
106285 438 91 522 107015 162 71
218 412 76 606 9 877 108264 322
64 77 689 930 109067 114 58 77
237 64 537 604 11 920 39 110001
357 40 7502 26 55 667 837 997
111118 207 454 61 95 737 112388
456 61 878 119247 98 455 510 25
630 752 963 77 114349 696 712 49
71 913 115024 142 336 77 503 619
77 710 151 10607 73 20 33 34 284
507 54 73 732 872 117031 71 273
335 886 118019 162 86 435 594 756
120039 79 223 395 452 614 787
85 119066 91 106 21 204 39 92 212
55 723 865 949
121021 157 97 211 21 434 50 851
70 966 70 122087 364 430 550 48
680 752 123289 329 36 628 910 22
43 124407 637 41 125161 253 65
457 87 551 765 850 978 126083
154 86 468 564 740 88 934 127041
163 327 30 420 44 80 7 605 12 26
714 77 128105 9 65 238 41 76 676
762 94 878 930 129214 451 626
770 859 130078 198 453 558 893
951 131052 84 366 415 54 587 713
970 132021 94 352 93 8 690 301
77 133037 146 250 91 323 90 419
96 718 972 134166 292 641 748 825
984 135019 266 392 589 633 6 46
849 87 967 136016 93 110 460 88
666 73 765 841 93 137010 123 211
63 306 34 402 17 29 38 99 776
138009 106 88 629 76 139112 16
246 373 536 822 988 140281 99 588
637 715 810 976 141144 445 68
404 853 142064 99 201 333 54 467
529 44 8 63 72 904 10 143259 315
38 94 634 66 741 6 70 144004 116
207 86 404 654 5748 957 145029
40 80 245 410 44 728 952 79 146025
172 83 457 66 80 9 526 98 690 772
147448 809 83 951 40 85 148057
256 9 575 689 904 52 3 149096

117 39 264 352 800 69 933 75
150098 212 468 96 535 773 418 44
76 151022 147 221 56 303 61 442
675 82 881 911
152125 69 360 13 606 750 800
153239 411 509 672 83 799 871
154405 80 504 05 648 88 92 751 981
155054 286 306 16 646 782 85 905 59
60 95 156210 458 656 78 796 841 917
157071 503 99 812 158040 49 98 189
272 424 647 806 98 978 159074 273
88 940 611 160282 322 70 95 509 84
92 600 53 754 161003 133 39 226 81
303 10 29 412 72 792 868 930 162248
72 685 734 908 163116 286 419 46 573
636 164229 487 629 717 809 27 940 43
155004 184 229 54 75 358 63 86 413
65570 617 801 166109 226 50 405 49
674 767 877 906 91 167065 178 357 86
516 64 95 608 66 797 841 65 948
168044 56 189 274 93 304 444 504 09
640 866 68 964 169225 466 552 813 39
44 921 70 170065 179 397 553 87 907
171144 396 439 96 503 670 744 966
919 172018 195 275 861 909 91
173013 28 106 11 455 96 513 94 619
708 991 74054 132 228 60 85 783 869
77 956 175087 249 450 509 790 886
76288 714 69 874 93 177145 240 532
711 33 983 178065 75 89 113 342 572
582 680 898 179085 120 41 68 533 35
80 757 898 975 180020 186 210 332
427 679 733 825 933 181077 88 326
68 427 609 69 951 182068 218 341 433
579 609 711 183098 136 90 295 309
405 23 72 545 62 749 184091 263 85
558 696 715 894 912 36 66 75 185236
482 790 867 951 186102 274 382 560
62 81 781 974 187295 361 702 45 939
188199 326 703 819 189199 228 547
627 76 764 921 42.
190010 31 101 213 44 390 450
558 93 707 979 191000 70 113 422
5 36 63 522 192226 616 749 885
93 906 193364 85 435 631 61 840
194015 56 81 216 418 40 69 616
728 68 933

III ciągnięcie

Wygrane po 200 zł.

205 520 37 801 1494 536 398 916
3020 40 420 852 971 4103 587 650 918
5203 52 307 6184 451 659 775 857
7074 404 88 574 672 748 910 8436 552
986 9021 39 610 10207 43 450 54 737
986 11335 42 463 703 706 12419 74
535 628 859 87 13063 145 72 233 58
561 742 14032 110 64 69 246 405 522
621 727 43 942 15137 210 671 714 39
847 948 16357 96 17270 677 749 86
831 18051 109 83 258 353 436 47 821
19203 716 21 60 20235 323 587 91 635
800 120 147 21012 126 381 502 30 755
22237 60 67 815 18 97 23150 54 96
524 47 920 24124 65 780 25172 336
88 454 94 879 26384 560 837 27442
553 617 796 832 28409 710 952 29999
30887 31699 901 32414 718 33326 65
34137 40 93 904 11 35175 295 305
414 802 36589 801 66 994 37093 129
96 261 537 663 38004 27 30 337 618
783 39250 632 748 950 40169 82 912
41046 98 275 618 43 946 42219 428
562 602 43277 44454 542 913 94 45109
617 679 46229 842 47227 56 74 300
47 72 453 555 769 48059 118 95 342
630 994 49299 301 36 708 50374 504
602 75 51404 631 99 52089 234 374
96 601 18 24 700 701 53550 643 776
54174 242 992 55009 266 332 514 79
741 934 56062 223 479 856 57032 59
73 150 395 471 529 995 58853 59784
863 922
60279 389 61075 616 722 890 62075
373 63001 720 828 64186 93 596 65003
520 679 718 66031 47 71 357 613 721
928 67040 376 671 721 68080 387
69546 863 70338 705 982 87 71428
582 977 72193 781 73062 611 74998
75043 97 245 76396 588 634 77053
78350 523 79430 522 770 78 937 75
81805 980 82185 200 58 93 578 970
80 83150 396 84363 553 85260 66 99

634 55 760 86188 227 324 638 989
87037 403 970 88162 274 380 497 534
862 89058 148 74 305 90484 714 91221
98 409 541 67 85 715 40 96 92361
757 93308 521 822 64 78 973 94206
30 425 685 95118 295 626 96053 87
511 812 97009 228 93 414 695 98194
390 949 99003 312 578 951 72
100844 101417 732 102062 90 280
386 439 506 103013 51 263 424 785
903 106550 979 107026 52 81 165 211
567 909 108268 410 571 632 109082
821 110425 715 849 65 111612 113092
605 760 848 65 114043 44 419 115058
83 507 810 56 116176 475 563 716
857 60 968 117207 733 71 79 82 896
944118592 999 119003 265 414 617 26
707 831 959
120089 624 67 888 977 121065 425
617 122216 318 123193 458 721 83 978
124421 536 800 991 125262 660 127093
138 981 128426 39 791 129472 719 828
956 130204 859 131428 41 567 810 34
132554 820 133070 497 853 919 134008
202 320 884 923 135079 85 126 725
911 136510 815 137632 728 97 138059
425 573 139054 230 369 14002 587 643
708 141001 469 73 995 142076 319
749 143210 345 638 144002 366 423
628 49 893 145057 114 48 308 493
512 713 917 146186 460 708 147100
257 306 518 40 694 713 879 929 39
148029 164 207 419 774 149057 104
86 227 801
150101 310 671 934 151263 487 616
152134 338 88 545 85 153112 60 273
731 42 76 843 154048 391 910 155862
156040 514 610 838 969 74 157006
343 159339 412 605 16 777 79 890
1600413 161291 162010 315 76 415
665 974 163004 5 216 684 164115 504
165135 260 586 613 747 848 166129
453 534 948 167410 593 894 937
168249 322 748 836 168057 477 83
663 821 33 170197 634 811 90 972
171166 540 901 172463 607 708 40
996 173015 167 559 664 940 174174
284 750 79 175170 90 439 521 98 801
947 176069 505 718 177128 64 249 303
531 720 945 178127 349 447 528 99
179213 848
180199 317 643 181273 347 182035
183269 492 782 998 184314 441 825
18029 118 25 237 72 186292 87 94
610 907 187018 320 528 715 870 188
191 418 189107 356 601 190077 270
603 33 191159 397 933 55 192080 460
735 860 193232 361 427 611 49 194217
19 29 332 413 715 987

IV ciągnięcie Główne wygrane

Zł. 20000: 87281.
Zł. 10000: 69184, 137348, 164450.
Zł. 5000: 59586, 77139 169862,
179408.
Zł. 2000: 8902, 17496 33616
34016 43077 58218 68870 90713 106544
115203 119062 132361 136326 185258
Zł. 1000: 6100 10005 18488 20037
20172 20728 41895 43506 53557 57371
62202 72648 80108 81507 82953 85550
86769 92119 92579 96078 101495
108981 115550 117059 127482 137851
139895 151318 151397 160253 162708
163351 164761 166818 166935 174334
Wygrane po 200 zł.
368 547 985 1341 401 74 761 87
2491 562 74 630 720 850 3298 645 60
786 4208 302 363 65 906 7 59 156 62
886 989 6176 391 604 82 7044 70 186
242 470 921 51 9120 205 73 545 655
815 10335 637 39 709 815 89 11608
12193 440 525 962 13232 325 14227
625 968 15747 983 16050 389 473 774
17214 464 712 18179 382 671 880 966
19633 961
20025 119 27 334 504 52 21070 399
414 531 905 14 22068 607 751 828
23231 348 76 402 672 765 66 24025
297 373 781 862 25039 49 151 236 480
656 26477 662 859 60 27510 811 64

28478 948 29044 97 136 25 847 30004
122 430 805 31028 210 515 32995
33131 54 243 305 512 84 954 34222 463
557 35242 730 36185 206 727 37040
171 322 478 574 779 38143 341 506 52
654 925 39469 592 915
40112 223 529 46 622 45 41096 125
37 638 968 42248 543 629 55 830
43147 253 53

SPORT

NIEDZIELA NA BOISKACH PIŁKARSKICH

O godz. 17,15 na boisku Warty ligowe spotkanie Warta i Ruch. — Przedmecz o godz. 15,30. Kasy na boisku otwarte będą już od godz. 15.

Główną atrakcją niedzieli będą niewątpliwie zawody ligowe Warta — Ruch. Niemniej jednak i zawody mistrzowskie okręgu naszego zacieśniają licznych klubowców, drżących o los swego klubu. Zawody ligi okręgowej mają się ku końcowi i sytuacja zasadniczo nieco wyjaśniła się, gdyż tylko HCP i Legia pretendują do mistrzostwa. Reszta drużyn jest mniej lub więcej zagrożona spadkiem. Niespodziewane zwycięstwo Warty nad PKW Ostrow wykazało, że walka o spadek przypuszczalnie rozegra się między drużyną ostrowską i poznańską Koroną. Program gier przedstawia się:

HCP — Polonia (Leszno) o godz. 11 na boisku HCP. Polonia, ulegając ostatnio na własnym boisku Legii nie zagraża obu

4 punkty. Pozostałe drużyny mają po 3 i 4 punkty, i pomiędzy nimi rozegra się walka o spadek. W niedzielę grają:

Admira — Unia Kościan o 11 na boisku Admiry w Górczynie.
Szamotulski — Czarni o 15,30 na stadionie w Szamotulach.

W klasie B przoduje Sokół Kępno przed Sokołem Leszno. Pozostałe drużyny Pogoń Środa, Sokół Wolsztyn i Stella Gniezno pozostały nieco w tyle. przy czym najgorzej sytuowana jest Stella.

W niedzielę grają:
w Środzie: **Pogoń — Sokół Kępno** o 15 na boisku Sokoła;
w Wolsztynie: **Sokół Wolsztyn — Sokół Leszno** o 15 na stadionie.

W klasie C rozstrzygnie się w niedzielę

awans. Grają w Poznaniu:

Naprzód — Noteć Chodzież o 11 na boisku na Przepadku.

Stomil — Obra Zbąszyń o 16 na boisku Stomilu w Starolecie;

w Ostrowie **Naprzód Ostrow — Legia Środa** o 16 na stadionie.

Sokół Mosina i Polonia Chodzież zdobywają punkty bez gry wobec zawieszenia Czarnych — Wolsztyn i Czempniskiego KS.

W mistrzostwie młodzików odbędą się następujące spotkania:

w sobotę o 18: **HCP I — Polonia (Główna)** na boisku HCP;

w niedzielę: o 9: **HCP II — Blask** na boisku HCP;

o 9,15: **Sparta — Pentatlon** przy radiostacji; **Legia II — San** na boisku przed stadionem;

o 9,30: **Czarni — Warta I** na Śródcie;

o 10: **Pogoń — Cybina** na boisku Korony;

o 11: **Warta II — Młodzież (Mosina)** na boisku Warty; **Grom — KPW** na Szelagu;

o 17: **Korona — Admira** na boisku Admiry.

Zawody towarzyskie:

Sparta — Pogoń komb. o godz. 11 na radiostacji; **KPW II — Poznań** o 15 w Dębce; **Grom — Pogoń II** na Szelagu.

Jeśli czujecie się zmęczeni...

Jeśli czujecie się zmęczeni, gdy budzi się zrana, gdy boli Was głowa i ogarnia Was ogólna depresja duchowa — jest to dowodem, że organizm Wasz nie funkcjonuje prawidłowo. Porównajcie się z Dziadkiem Kruschen. Znany jest on na całym świecie. Ma on miliony tak jest, miliony naśladowców w 121 krajach. Jest on zawsze szczęśliwy i pełen energii.

Należy brać codziennie rano tyle Soli Kruschen, ile się mieści na aluminiowej miarce, dołączonej do każdego flakonu. Bierze się ją z rana kawą, herbatą lub w ciepłej wodzie. W ten sposób Siole Kruschen nie posiadają prawie żadnego smaku. W wypadkach reumatyzmu, obstrukcji, postrzału, artretyzmu, dawka może się wahać od 1/4 do 1/2 łyżeczki w szklance ciepłej wody przed śniadaniem. Im więcej wody tym lepiej.

Kup dziś jeszcze flakon Soli Kruschen w najbliższej aptece.

ng 42 701

Polska na 4 miejscu w Rydze

Ryga. (PAT) W finale mistrzostw Europy w koszykówce Litwa pokonała Włochy 24:23 (11:9), zajmując pierwsze miejsce i zdobywając mistrzostwo Europy. W walce o trzecie miejsce Francja pokonała Polskę 27:24 (13:15), spychając nas na czwarte miejsce. Polacy przeważali do przerwy, ale nie wytrzymali tempa do końca. W walce o piąte miejsce Estonia rozgromiła Łotwę 41:19 (26:12), spychając dotychczasowego mistrza Europy na 6 miejsce. Czwarte miejsce zajęły Egipt i Czechosłowacja.

Mistrzostwa kl. C POZLA

Mistrzostwa POZLA kl. C (panów) odbędą się dziś, w sobotę, o godz. 18 i niedzielę o godz. 10,30 na arenie łażarskiej. Do zawodów zgłoszono przeszło 100 zawodników z A. Z. S., Warty, Sokoła, K. S. M., H. C. P. i K. P. W. oraz z powiatu, zawodników z Gniezna, Jarocina i Leszna. Walki zapowiadają się bardzo ciekawie, gdyż kluby reprezentują narybek wyszkolony w sezonie zimowym. Odbędą się wszystkie konkurencje lekko-atletyczne, a więc biegi płaskie i z płotkami, skoki oraz rzuty, w tym m. i. zawsze atrakcyjny rzut młotem. Dla celów propagandowych ustalono minimalne wstępne, mianowicie 10 gr dla młodzieży, a 25 gr dla starszych. (kom)

Gry sportowe

Na stadionie ośrodka odbędą się w niedzielę po południu o godz. 16 zawody drużyn związkowych w koszykówkę. Przedpołudniem od godz. 9,30 na dziedzińcu miejskim przy Drodze Dębińskiej odbędą się spotkania siatkówki. Rozgrywki odbywają się w ramach zawodów święta sprawności w. f. i p. w.

Lekka atletyka

Wewnętrzny trójbój sprinterski urządził K. S. „Warta” w niedzielę o godz. 10 na boisku własnym. W programie biegi: 60, 100, 200.

Na boisku Sokoła w Poznaniu odbędą się w niedzielę zawody lekkoatletyczne reprezentacji niemieckich Śląska i komb. Poznań — Pomorze. Zawody te poprzedzą o godz. 14 gry błyskawiczne piłki ręcznej, koszykówki, piłki rowerowej oraz 2 walki pięściarskie.

O puchar Davisa

Niemcy i Austria 2:0. Spotkanie odbywa się w Monachium. Henkel pokonał Bawarowskiego 6:1, 6:4, 6:2. Cramm zwyciężył po ciężkiej walce z Metaxą 6:3, 6:4, 6:4.

Jugosławia — Rumunia 2:0. W piątek w Zagrzebiu: Pallada (J.) — Caralulis 6:3, 6:0, 2:6, 6:1 oraz Puncce (J.) — Schmidt 6:3, 6:2, 7:5.

Strzelanie

Strzelania propagandowe „10 strzałów ku chwale ojczyzny” rozpoczynają się o godz. 9 na strzelnicach: Małokalibrowej przy ul. Krętej oraz Fr. Ratajczaka, Kolejowego P. W. przy ul. Przemysłowej 30 i kolejowej 7.

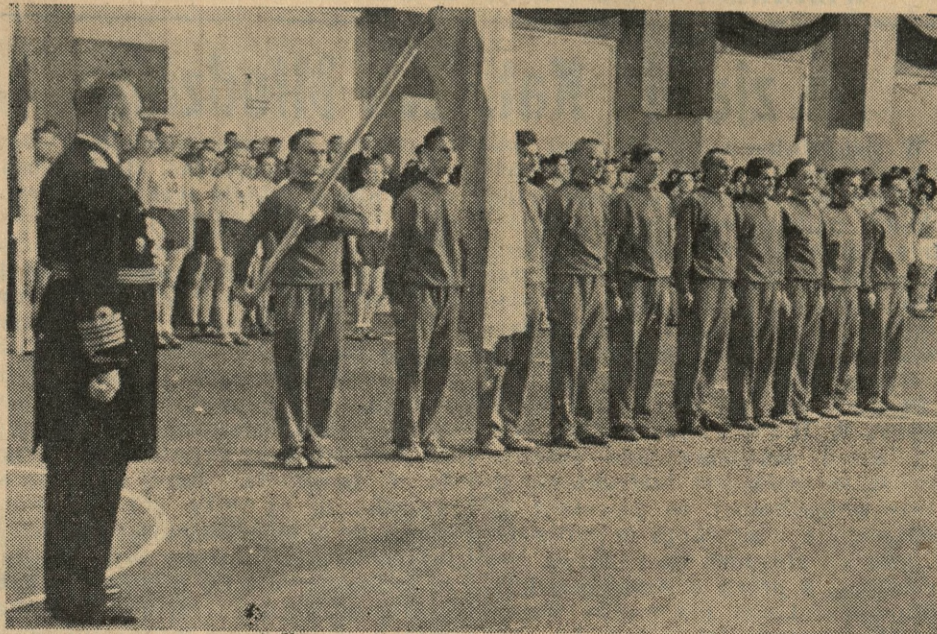
Strzelania trwają od 9 do 17 maja codziennie od godz. 9 — 18.

Tenis

W berlińskim turnieju klubu „Blau-Weiss” najważniejsze wyniki piątkowych spotkań były następujące: Ko-Shin-Kie (Chiny) — Bratek (Praga) 6:3, 6:1; Sychala (P.) — Wai Pui (Chiny) 6:2, 6:2; Tuckey (A.) — Malecek (Cz.) 6:4, 6:3.

W grze mieszanej para niemiecko-polska Bohn — Bratek przegrała z parą Bartels — Malecek 6:2, 6:2.

Na mistrzostwa Węgry w Budapeszcie w grze podwójnej para polsko-włoska Jędrzejowska — Tonolli zwyciężyła w dalszym ciągu parę Baumgarten i Tsuk 6:3, 6:1.

W Rydze odbyły się mistrzostwa Europy w koszykówce. Na zdjęciu drużyna polska podczas otwarcia zawodów. (stoją od lewej): Różycki, Kasprzak, Śmigieński, Pluciński, Rezzick, Stok, Czajczyk, Gendera, Patrzykont i Grzechowiak.

DINOL plyn przy poceniu pach proszek przy poceniu nóg od POTU

Tg 20714

Dobry początek w Mediolanie

Mediolan (Tel. wł.). Nasi pięściarze w mistrzostwach Europy spisują się nadszatkownie dobrze. Po drugim dniu turnieju, w czwartek w nocy staliśmy w punktacji narodowej

dym dniem. Dużą sensacją są Polacy, którzy zaprezentowali się nadszatkownie dobrze. Ich występ w półfinale oczekują z powszechnym zainteresowaniem. (śm)

Wyniki piątkowych walk w Mediolanie, które skończyły się dopiero po godz. 1,30, były następujące:

Waga musza: Kaiser (N) zwyciężył nieznacznie Bastę (Czech.), a Sobkowiak (P) wypunktował Healy'ego (Irl.). W półfinale walczyli: Kaiser i Sobkowiak oraz Matta (Wł.) i Enekes (Węgry).

Kogucia: Osca (Rum.) pokonał Jelinka (Cz.), a Czortek — Wilkego (Niemcy). W półfinale spotkają się: Czortek i Osca oraz Sergio (Wł.) i Huuskonen (Finl.).

Piórkowa: Polus (P) wygrał z Freimuthem (Est.), a Szabo (Węgry) z Lescautvaertem (Belg.). W półfinale walczyli: Polus i Szabo, oraz Cortonezi (Wł.) i Gaspar (Rum.).

Lekka: Woźniakiewicz (P) uległ Facchinemu (Wł.), Nürnberg (Niem.) wypunktował E. Agrena (Szwecja), Stepulow (Est.) — Jacoba (Rum.), a Nielsen (Norw.) — Krala (Czech.). W półfinale spotkają się: Nürnberg i Facchini oraz Stepulow — Nielsen.

Półśrednia: Murach (N) pokonał G. Petersena (Norw.), a Evenden (Irl.) z Agrennem (Szwec.). Półfinały: Sipiński (P) i Mandi (Węg.), oraz Murach i Evenden.

Średnia: Chmielewski (P) zwyciężył Fluryego (Szwajc.) a Tiller (Norwegia) — Raadika (Est.). Półfinały: Chmielewski i Tiller oraz Dekkers (Hol.) i Zorzoni (Wł.).

Półciężka: Szymura (P) wygrał z Andersonem (Szwecja) a Havelka (Cz.) z Johnsenem. Półfinały: Szigetti (Węgry) z Musiną (Wł.) oraz Szymura z Havelką.

Ciężka: Runge (N) uznany został zwycięzcą Lazzariego (Wł.).

na pierwszym miejscu obok gospodarzy, Włochów. Z naszych zawodników przegrał do czwartku łącznie tylko Piłat.

W piątek nasi zawodnicy mieli zdać dalszy egzamin ze swych umiejętności i przyznać należy, że zdali na dobre. Na sześciu walczących Polaków — przegrał tylko Woźniakiewicz. Jego przeciwnikiem był jednak nie kto inny jak mistrz Europy Facchini.

Poważny zatarg powstał w Mediolanie na tle sędziowania. Szereg państw niezadowolonych z orzeczeń sędziowskich poczyniło energiczne kroki u władz Fiuby, które przyglądają się w komplecie zawodom. Szczególnie ostro wystąpili Niemcy. Interwencje te doprowadziły do dyskwalifikacji trzech sędziów, a mianowicie Healyego (Irlandia), Andreanu (Rum.) i jednego Węgra, których posadzono o ferowanie niesłuszných wyników. Niemcy twierdzą, że trzej ich zawodnicy, a zwłaszcza Heese i Baumgarten, zostali wyeliminowani tylko przez sędziów. Sprawa sędziowska, która na mistrzostwach Europy zawsze wywoływała duże zastrzeżenia, nareszcie więc znajdzie swoje rozwiązanie teraz, kiedy potknęli się na niej „możni” „Fiuby”.

Napięcie na sali w teatrze Puccini, gdzie odbywają się walki, rośnie z każ-

Fabryka Łódź, Piotrkowska 111, tel. 150-52
Oddziały hurtowej sprzedaży: Warszawa, Bieleńska 16, tel. 11-13-20. Poznań, Wielkie Garbary 13, tel. 57-29. Targi Poznańskie, pawilon 10, stoisko 980. ng 42 331/32

leaderom tabeli. HCP czując Legię na piętach dążyć będzie niewątpliwie do osiągnięcia przekonującego zwycięstwa. Nie przyjdzie mu ono łatwo, gdyż Polonia ostatnio wykazała wale dobrą formę i może sprawić niespodziankę.

Legia — Ostrowia o godz. 11 na boisku KPW w Dębce.

Legia wróciła do formy i znowu jest groźnym przeciwnikiem dla HCP.

Korona — KPW Poznań o godz. 11 na arenie lub na swoim boisku. Korona jeszcze nie straciła nadziei utrzymania się w lidze. Gra z Legią wykazała, że ambicja i swą techniką może zdobyć potrzebne punkty. KPW musi grać bez Bialasa, duszą jego ataku, i ten brak może stać się powodem obniżenia wartości i tak już nie nadzwyczajnego ataku kolejarzy.

W klasie A (awans) powoli tworzy się grupa liderów, do których w pierwszym rzędzie zaliczyć trzeba Polonię Główną. I Polonia Kępno poprawia się z dnia na dzień i sprawić może jeszcze wszystkim nieładną kłopot. Odpadły nieco San i Kościański. W niedzielę grają:

Polonia Główna — San o godz. 13,30 na boisku Polonii w Głównie.

Kościański — HCP II o godz. 15 na boisku zakładu w Kościanie.

Polonia — Warta II o godz. 14 na stadionie w Kępnie.

W grupie spadkowej po pierwszej kolejce na czoło wyszła Unia Kościan i winna się utrzymać na pozycji lidera. Od następnych drużyn dzieli ją różnica 3 wzgl.

ng 42 943

Modne wiosenne
Kapelusze

tak dla Pań
jak dla Panów

Bielizna — Trykoty — Szale
Pończochy — Rękawiczki — Krawaty
Ng 42 187/8

Najkorzystniej
tylko w firmie

M. SVENDA
POZNAŃ, STARY RYNEK NR 65

Żywotne sprawy nauczycielstwa polskiego

Z walnego zjazdu Tow. Nauczycieli Szkół Średn. i Wyższych

O odbyto się w Warszawie walne zebranie Tow. Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych. Zjazd wykazał bardzo korzystną zmianę w kierunku poglądów szerokiego sfer profesorów szkół średnich. Charakter narodowy i religijny organizacji został wyraźnie zaakcentowany. Zrozumienie wagi tych fundamentalnych podstaw uwidaczniało się w całokształcie obrad zjazdowych. Konsolidacji ideowej towarzyszyło wzmocnienie więzów organizacyjnych Towarzystwa, o czym m. in. świadczy przybytek kilkudziesięciu nowych kół. Zarząd główny zdał, według zgodnej opinii zebranych, trudny egzamin organizacyjnej sprawności i cieszy się zasłużonym zaufaniem całej społeczności nauczycielskiej.

W trakcie obrad obok zawsze aktualnych spraw zawodowych rozważano ogromnej wagi sprawy natury ideowo-organizacyjnej, dotyczące bieżących potrzeb szkoły średniej, a mianowicie: zagadnienie programów licealnych wchodzących w życie z nowym rokiem szkolnym, oraz kwestie przystosowania organizacji studiów kandydatów na nauczycieli szkół średnich do zmian organizacji szkoły średniej. Zjazd wyraził zdecydowaną opinię, że materiał nauczania w liceum nie da się przerobić w dwu latach, jak to przewiduje nowy ustrój szkoły. Należałoby czas nauki w liceum przedłużyć, ale nie kosztem 4-letniego gimnazjum, a raczej kosztem szkoły powszechnej.

Zagadnieniu szkolenia nauczycieli poświęcony był referat prof. dr St. Błachowskiego. Referent jak i zgromadzeni po obszernej dyskusji, w której m. in. wzięli udział profesorowie: dr B. Nawroczynski i dr L. Jaxa-Bykowski, stanęli na stanowisku, że kształcenie nauczycieli szkół średnich należy pozostawić uniwersytetom, gdzie winny być stworzone osobne „studia pedagogiczne”. W trakcie obrad położono bardzo silny nacisk na konieczność ołoczenia troskliwą opieką tych profesorów szkół średnich, którzy pracują naukowo.

Wśród innych zagadnień omawiano

sprawę szkolnictwa prywatnego, które państwo winno otoczyć pieczołowitą opieką. Konieczność tego poparcia wynika m. in. z faktu, że szkół prywatnych w Polsce jest więcej, niż państwowych. Jeśli chodzi o sprawy uposażeniowe, to zjazd wypowiedział się za potrzebą takiego ich unormowania, aby nauczyciel szkoły średniej, nie

mając kłopotów materialnych, mógł w całej pełni poświęcić się sprawom szkoły.

W zjeździe wzięli udział przedstawiciele władz państwowych z ministrem w. r. i o. p. na czele.

T. N. S. W. po ciężkim okresie próby i walki z wrogimi mu tendencjami przechodzi do wyraźnej ofensywy. Wyjdzie to tylko na dobre szkolnictwu i wychowaniu, w którym musi być zawsze silnie akcentowany pierwiastek narodowy i katolicki. (j)

A. PRZEPIÓRA, Poznań, ul. Dąbrowskiego 46

narożnik Rynku Jeżyckiego poleca

Ng 4:253/4

MEBLE w 40 roku jubileuszowym istnienia

nagrodzone złotym medalem jako najsolidniej zbudowane i najtańsze, w największym wyborze.

WYSTAWIAM NA TARGACH POZNAŃSKICH W PAWILONIE 9.

Ze zjazdu Kat. Zw. Młodzieży

W uzupełnieniu sprawozdań naszych ze zjazdu Katolickich Związków Młodzieży, odbytych w Poznaniu przed kilkoma dniami, warto jeszcze specjalnie podkreślić wyjaśnienia, jakich udzielił w swym przemówieniu Kurator Okręgu Szkolnego p. prof. Jakóbiec w sprawie stosunku naczelnych władz oświatowych do Związków Młodzieży Katolickiej.

Podstawowy jest tu okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z lutego br. Według niego przedstawiciele szkolnictwa, w szczególności instruktorzy oświaty pozaszkolnej, są powołani do współpracy z wszystkimi organizacjami, których stosunek do państwa jest pozytywny, a praca w dziedzinie kulturalno-oświatowej ma realne wartości. W szczególności Katolickie Zw. Młodzieży mogą korzystać z pomocy i poparcia, także w zakresie używania lokali szkolnych i pomocy szkolnych, oczywiście zgodnie z obowiązującymi przepisami. Co się dotyczy współpracy nauczycielstwa, to polega ona na swobodnej decyzji i wolnym wyborze wła-

snym danego nauczyciela. Nie można mu tej pracy narzucać, ale jest pożądane, aby w jakiejś organizacji pracował. To w skali ogólnopolskiej, co się zaś dotyczy terenu Okręgu Szkolnego Poznańskiego p. Kurator z zadowoleniem stwierdza, że współpraca czynników szkolnych i ogniw KSM kształtuje się pomyślnie. Młodzież korzysta z kursów, wieczorowych oświaty dorosłych, z bibliotek, świetlic, bierze czynny udział w zespołach teatralnych itd. W tej pracy panuje wszędzie zgoda i harmonia. Jeżeli zdarzają się wyjątki, to są tylko potwierdzeniem reguły, zresztą i one muszą zniknąć w przyszłości. P. Kurator wyraża szczerze zadowolenie z tej współpracy katolickiej młodzieży z czynnikami szkolnymi i w dziedzinie kulturalno-oświatowej i ma nadzieję, że współpraca ta jeszcze się rozwinie. Przyczynia się to do pogłębienia świadomości narodowej i wzmocnienia siły państwa na podstawach chrześcijańskich. „Na co Pan Bóg daj szczęście”

Nogi Ci się pocą? Stosuj DINOL w proszku.

Tg 20 712

„Raj i Peri“
Roberta Schumanna

W ostatniej chwili przypominamy, że w poniedziałek, dn. 10 maja o godz. 20 wystawia to wspaniałe dzieło na głosy solowe, chór i orkiestrę **Wielkopolska Szkoła Muzyczna**. Nieznane to w Polsce dzieło wystawia się tylko jeden raz. Po wtorek nie będzie. Wobec tego warto skorzystać z okazji i zapoznać się z dziełem, które Piotr Czajkowski nazwał najcenniejszą perłą świeckiego oratorium.

Przedprzedaż biletów po 1,50, 1,—, 0,60 zł w kancelarii Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej, ul. Fr. Ratajczaka 36, lub przy kasie Auli Uniwersyteckiej w dniu koncertu.

zg 26 914

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś znakomita, wspaniała wystawiona opera G. Verdiego „Aida”, w wykonaniu czołowych artystów.

W niedzielę 9 bm. po południu ciesząca się ciągle olbrzymim powodzeniem operetka „Ptasznik z Tyrolu”.

DZIŚ!

W sobotę, dnia 8 maja o godz. 11 wiecz.

DZIS!

w kinoteatrze „SŁOŃCE”

BALET PARNELLA

Olbrzymie zainteresowanie dzisiejszym występem!!!

A zatem już dziś w sobotę, olbrzymie tłumy najwytworniejszej naszej publiczności i mnóstwo przyjezdnych z całej Polski i zagranicznych gości pośpieszy w komplecie do „Słońca”, by podziwiać najznakomitszy polski Balet Parnella, którego występ w Niemczech i Francji wywołał rzadko spotykany entuzjazm i zachwyt prasy i publiczności. Balet Parnella na ostatniej Olimpiadzie w Berlinie zyskał sobie laur olimpijski i miano najznakomitszego Baletu świata.

Tym razem Balet Parnella wykona nowy zupełnie wspaniały, wielki program repertaryjny, który znów zaprezentuje międzynarodowej publiczności na wielkim tournee zagranicznym! DZIŚ zatem w „Słońcu” podziwiać będziemy nowe arcydzieła baletu Feliksa Parnella, jak: pełną temperamentu i uroczą muzycznie „Rapsodję węgierską”, „Miłość Hiszpanki”, czarujące „Sto lat walca”, takie bardzo nasze „Chłopcy malowani” i wiele, wiele innych rzeczy. Na czele świetnego zespołu ulubieńcy publiczności: uroczą ZIZI HALAMA i niezrównany FELIKS PARNELL. Orkiestra pod dyrykcją kapelmistrza-kompozytora Zygmunta Wiehlera. Kostiumy i dekoracje najlepszych naszych malarzy odpowiadają choreograficznemu wykonaniu i tworzą ze sobą harmonijną i pełną niewysłowionego czaru całość.

Jutro w niedzielę drugi i ostatni występ Baletu Parnella w „Słońcu”

Kto nie ma jeszcze biletów niech śpieszy do kasy! Popyt na bilety wielki! Przedprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrovskiego, ul. Pierackiego, telefon 56-38, zg 26 945

— Nowości techniczne w kolarstwie. W dziale wynalazków na Targach Poznańskich wystawiono kilka nowości technicznych, mogących znaleźć szerokie zastosowanie w kolarstwie. M. in. widzimy tam model patentowanych widełek systemu „As”, które tłumia wstrząsy przedniego koła roweru. Osiąga się to za pomocą dwóch pracujących teleskopów, w których przy nierównościach drogi, wewnętrzne rurki przesuwają się w górę. Przy odrzuceniu tych rurek do położenia właściwego, nagły ruch i uderzenie o zderzak na wewnętrznej ścianie rurki, tłumią sprężyste naciąganie. Konstrukcje amortyzatora jest prosta, bardziej wytrzymała i nie wymaga obsługi. Inną nowością jest trybik wolnobiegowy zastępujący piastę wolnobiegową systemu „Torpeda”. Trybik wyróżnia się małą szerokością i może być zastosowany na każdą zwykłą (ostrą) piastę.

Składa się z kółka zębatego uzbębionego z zewnątrz i wewnątrz, dźwigni uzbębionej i stożkowo wydrążonej stożka z trzema zaczepami do biegu w przód a więc z kilku części tanich w wyrobie i nadających się do wyrobu masowego tak do sprzedaży w kraju jak również na eksport ze względu na taniość i małą wagę. Przy produkcji masowej koszty własne od 3,50 do 4,50 zł w porównaniu do piasty wolnobiegowej „TORPEDO” w cenie 21,— w sprzedaży detalicznej. zg 14415

RABKA TANI SEZON WIOSENNY

IDEALNA STACJA KLIMATYCZNA i ZDROJOWISKO GÓRSKIE.

WSKAZANIA DLA DOROSŁYCH i DZIECI.

ng 43 097

„Niezwyczajna transakcja” w Teatrze Polskim

Dziś w sobotę premiera ostatniej nowości, jaka ukazała się na scenach zagranicznych, hiszpańskiej komedii M. Sierra i O. Maura „Niezwyczajna transakcja”. Premiera na scenach polskich odbędzie się w Poznaniu. Obsadę stanowią pp. Bystrzyńska, Czarnecka, Gryff — Olszewska, Galińska, Oranowska, Porębska, Boelke, Baryka, Kierczyński, Konarski, Pagowski, Pluciński. Reżyseria R. Zawistowskiego. W niedzielę po południu o godz. 15 po cennach do połowy zniżonych świetna komedia R. Niewiarowicza „Gdzie diabeł nie może”, wieczorem po raz drugi „Niezwyczajna transakcja”. W próbach „Jutro niedziela” reżyserii B. Dąbrowskiego.

Koncert ku uczczeniu Karola Szymanowskiego

zorganizowany przez Związek Muzyków Pedagogów odbędzie się w poniedziałek, dnia 10. bm. o godz. 20 w sali św. Marcina. Wykonawcy: pp. Z. Fedyczkowska (śpiew), N. Padlewska (fortepian), M. Szrajberówna (skrzypce). Prelekcja: p. T. Z. Kassern. W programie dzieła Szymanowskiego. Ceny biletów zł 1,— i 0,50. Dla członków wstęp wolny. Przedprzedaż biletów w składzie cukierków „Lrys” obok sali św. Marcina, wieczorem przy kasie. zg 26 933

Repertuar Teatru Wielkiego w okresie Targów Poznańskich

Sobota, 8 maja 1937 o godz. 20

Aida

Opera G. Verdiego. W głównych partiach: dr Stani Zawadzka, dr Roessler-Stokowska, J. Wołński, E. Maj, W. Szpingier, R. Cirin.

Niedziela, 9 maja 1937 o godz. 15

Ptasznik z Tyrolu

Operetka K. Zeller. Gościnny występ Władysława Bratkiewicza.

o godz. 20. Zakończenie oficjalnego sezonu

Czterech Gburów

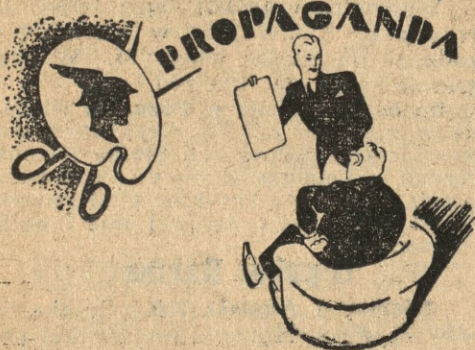
Opera komiczna E. Wolf-Ferrari. Obsadę stanowią: H. Dudicz-Latoszewska, Z. Fedyczkowska, M. Janowska-Kopezyńska, J. Musielewska, K. Urbanowicz, W. Szpingier, R. Peter, R. Cirin, A. Warchalewski, J. Gruszczyński.

Przedprzedaż biletów w firmie A. Szrejbrovski ul. Pierackiego 20, telefon 56-38. Również w niedzielę i święta od godz. 12—2. Kasa Teatru Wielkiego otwarta w dzień przedstawienia od godz. 18, w niedzielę i święta od godz. 12. ng 42 365

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Pensjonat Sokolica w Krynicy

prowadzi **B. Banachowski**, b. kierownik Cukierki Józwiak. Ceny przystępne. ug 23C21/2 a

Ogłoszenia i kampanie reklamy gazetowej projektuje i udziela fachowych porad **WYDZIAŁ PROPAGANDY** Wydawnictw Drukarni Polskiej Sp. Akc. Poznań, św. Marcin 70 I piętro od godz. 16—18

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Poznaniu ma zapotrzebowanie na wydane przez Rzeszę Niemiecką zapisy długu, tytułem konwersji pożyczki wraz z uprawnieniami do losowania (Anleiheablösungsschuld nebst Auslosungsrechten — niemiecka pożyczka konwersyjna).

W rachubę wchodzi niemiecka pożyczka konwersyjna tylko w wierzytelnościach zapisanych w dniu 1 września 1936 r. w księdze długów dla wierzyciela w Polsce lub w Niemczech, albo w sztukach, które znajdowały się 1 września 1936 r. w Polsce w Niemczech.

Zgłoszenia wraz z podaniem kwoty nominalnej wyżej wymienionej niemieckiej pożyczki konwersyjnej w Rmk można składać na piśmie pod adresem Zarządu Miejskiego w Poznaniu — Wydział XII/1, lub osobiście w Ratuszu pokój nr. 60.

Za Prezydenta Miasta
Naczelnik Wydziału: (—) Dr Krusek.
ng 43 187/8

W czwartek, dnia 6 maja 1937 r. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza siostra, bratowa i ciocia, ś. p.

z **Bulczyńskich**

Kazimiera Paszkowska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 9 maja o godz. 16.30 z kaplicy cmentarnej parafii św. Floriana na Jeżycach.

Pg 27 489-55,147

Poznań, ul. Patr. Jackowskiego 43 m. 6, Ostrów Wlkp., Gniezno, Berlin, 8 5. 1937.

Zakład pogrzebowy „Bracia Nowak”, Poznań, Pl. Nowomiejski 10. Tel. 10-46

Dnia 6 maja 1937 r. o godzinie 17.15, rozstała się z tym światem, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa, nigdy niezapomniana żona, ś. p.

z **Słomianów**

Janina Olejniczakowa

W 25 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 10. bm. o godz. 10.30 z kaplicy na cmentarzu farnym przy ulicy Bukowskiej. Msza św. odprawi się we Farze o godzinie 8-ej.

W ciężkim smutku pograżony

maż.

zg 26 946

Poznań, ul. Mostowa 14.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę Drogiemu Zmarłemu naszemu, ś. p.

Stefanowi Szymanderze

a mianowicie Przewielebnemu Duchowieństwu, Siostrom Zakonnym, WPP. Dr Tuszewskiemu i Dr Schlingmannowi, WPP. Profesorom i Uczniom Gimnazjum Dr Cajkowskiego oraz wszystkim Przyjaciółom i Znajomym za okazane nam współczucie i złożone wieńce, składają najserdeczniejsze

podziękowanie

ng 43 198

żona, synowie i rodzina.

Dnia 6 maja 1937 r. o godz. 9.30, zmarł po długich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój ukochany mąż, drogi ojciec, teść, dziadek, brat i kuzyn, ś. p.

Augustyn Szostkiewicz

Sodalita Marianus

przeżywszy lat 54. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 9. bm. o godz. 16.30 z kościoła cmentarza Farnego przy ul. Bukowskiej.

Pg 27 600-18,388

ciężko strapiona
żona z Trańskich z rodziną.

Dnia 8 maja 1937 r. o godz. 4.30 rano, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, troskliwy ojciec, brat, teść, wuj i dziadek, ś. p.

Michał Parobkiewicz

przeżywszy lat 61. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 11. bm. o godz. 5 po południu z domu żałoby ul. Winiarska 63 na cmentarz parafialny.

W ciężkim smutku pograżony

zg 26 948

żona z dziećmi i rodzina.

Poznań, Gdynia.

Dnia 5 maja 1937 r., zmarł nagle, opatrzony Olejami św., mój drogi mąż, nasz kochany ojciec, szwagier i wuj, ś. p.

Maksymilian Stroński

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 9. bm. o godzinie 5 z kościoła „Pod Opatrznością” na Śródcie na stary cmentarz archikatedralny.

zg 26 936

Stroskana
rodzina

Poznań, Sienna 12 m. 6, Bydgoszcz, Gniezno.

Parcele

w Poznaniu trzyuliczny front, na budowę zwartą korzystnie sprzedam. Dobra lokata kapitału. Oferty pod zg 26908/9

Meble

kupisz najtaniej u Ludkiewicza. Poznań, ul. Żydowska 6. Wielki wybór, niskie ceny. zd 318

Osiedliłem się w Poznaniu
Plac Wolności 8

Dr. Wojciech Skowroński

Specjalista chorób ocznych

10 — 12 i 4 — 6 telefon 58-52

zg 26 939

WRÓCIŁEM

Dr Wł. SUWALSKI

specjalista w chorobach kobiecych i położnictwie

ul. Cieszkowskiego 7

Lecznica prywatna.

Przyjm. 11.30—1 i 3—5

zg 26 943

PRZEPROWADZIŁEM SIĘ

Dr Mieczysław Stabrowski

specjalista w chorobach dziecięcych

POZNAŃ, UL. PODGÓRNA NR. 2/3, I PIĘTRO

dg 23 048

Telefon 30-48.

JESZCZE CZAS!

zwieźć stoisko rzemiosła — hala 9 gdzie wystawia swoje eksponaty

BLACHARSKIE i DEKARSKIE

znana i ciesząca się zaufaniem firma:

Ig. Mandowski, Poznań - Grobla 3 - Tel. 34-69

dypł. mistrz blacharski i dekarstwo

Papa — smoła — lepek — CENY ŚCISŁE FABRYCZNE.

„Haftoplis“

wykonuje mierzki, okretki — dziurki, wykończenie szali, falban, plisowanie, dekaturowanie, hafty monogramy, tarcze gimnazjalne, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek, terminowe najtaniej

Stary Rynek 6, tel. 28-10

wejście Wiankowa

Pg 25 138-9.72

Sześciopokojowe

Patr. Jackowskiego, wysoki parter, strona południowa, korzystnie od 1 lipca. Zgłoszenia Słowackiego 44/46 — 9

Telefon 69-2

zg 26 934

Najtrudniej jest pracę płótno!

Przy gotowaniu białizny w Radionie wytwarzają się miliony drobnych pęcherzyków tlenu, które nawszkroś przenikają nawet grubą tkaninę płócienną, usuwając z niej wszelki brud. Bez obawy więc można powierzyć Radionowi i inne, cieńsze tkaniny. A przy tym pranie Radionem jest takie łatwe:

1. Rozpuścić Radion w zimnej wodzie
2. 15 minut gotować
3. Płukać najpierw w gorącej potem w zimnej wodzie.

...i jest lepszy

WYRÓB FIRMY SCHICHT-LEVER S.A., WARSZAWA

usuwa ból, pieczenie, nabrzmienie nóg, zmigacza odciski, które po tej kąpieli dają się usunąć, nawet paznokciem. Przepis użycia na opakowaniu.

Fenomen świata!!

Wezchświatowej sławy Jasnovidz Dżami, założyciel „Poradnia Życia” w Berlinie i Dreźnie, twórca dzieł astrologicznych, daje stuprocentowe przepowiednie, przyczyniając się tym samym do przełomu w życiu. Zdobędzie klucz, którym otworzy się do wrota do szczęścia i dobrobytu. Tajemnica loterii tkwi w Twoim imieniu. Podaj imię oraz datę urodzenia a powiem Ci kiedy, ile i czy wogóle wygrasz. Przepowiednie, wskazówki, horoskopy: życiowe, miłosne, kradzieże, zakopane skarby, odnalezienie zaginionych osób, stanowią tajemnice Twojego szczęścia. Nadeślij jeden złoty znaczkiem na portu. Bezpłatnych horoskopów nie wysyłam. Jasnovidz Dżami, Kraków, Wielopole 3. ng 43 102/3

SZKOŁA POWSZECHNA

z pensjonatem S. S. Urszulanek w Pokrzywnie (połączenie autobusowe o odległym o 7 km. Poznaniem) przyjmujemy zgłoszenia. Konwersacja francuska, muzyka, lampa kwarcowa, radio, duży ogród. Nadaje się szczególnie dla dzieci wzięjszych. Adres: POKRZYWNO, p. Krzesiny pod Poznaniem.

dg 23 074

1 — 2 pokoi na skład fabryczny

w centrum możliwie parter ewentl. I piętro poszukuje od zaraz. Zgłosz. z podaniem ceny do Kuriera Poznańskiego pod Ng 42 290

P. T.

Uprzejmie zawiadamiam, iż otworzyłem

Aptekę przy ul. Bron. Pierackiego 14

Telefon 21-11

Dr. Leon Kierzyński

apr. aptekarz i chemik

biegły sądowy na obwód Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

Polecenia godne

ZRÓDŁA ZAKUPU

Artykuły damskie

A. SzymańskaBielizna, Trykoty, Bluski,
Pończochy, Rękawiczki
Sp. z o.o. POCZTOWA 4
dawn. Dobrowolski

Artykuły sportowe

Dom SportowyMundurki, Płaszczki szkol.
Ubioru do wszelk. sportów

Bielizna damska

KałamajskiNajpiękniejsze
modele

Bławaty

St. BuśkoWELNY — JEDWABIE
PŁÓTNA

Drogeria - Perfumeria

UNIVERSUM**J. Czepczyński**
St. Rynek 8, tel. 45-45
Ratajczaka 38, tel. 27-49

Dywany

KużajCENTRALA
DYWANÓW

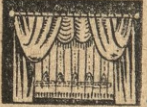
Farbaria-Pralnia chem.

Barwa-Kałamajskinajlepiej czyszc. chem.
i farbuje wszelką
odzież, materiały itp.
Filie we wszystkich
dzielnicach Poznania

Farby

UNIVERSUMLakiery
Pokosty **J. Czepczyński**
St. Rynek 8, tel. 45-45
Ratajczaka 38, tel. 27-49

Filatelistyka

J. WitkowskiNowość! Popul. kompl. al-
bumy pol. z 240, 6, —, 9, —
Aleje
Marcinkowskiego 7.

Firany

M. PieczyńskiDywany — Obicia Meblowe —
Dodatki do mebli wyściełanych
Stary Rynek 44 nar.
Woźnej tel. 24-14

Fortepiany

W. DRYGASPianina
3-go Maja 4
Tel. 33-58
Fachowe strojenia, naprawy, modernizacje

Harcerskie - Sportowe Artykuły

„Ka-De-Ha“tel. 21-27
ul. Podgórna 10

Koldry-Pościele

EMKAP M. MielcarekPierze — Puch — Koldry
puchowe na wacie i wełnie
Wrocławska 30
Tel. 58-03

Łóżka metalowe

SPRZĘT DOMOWYMeble lakierowane
Tapczany
św. Marcin 9/10, Tel.
25-52 Asyg. Kredyt

Maszyny do pisania

SKÓRA i Skanowe i okazne, największy
wybór, niskie ceny, gwarancja
Al. Marcinkowskiego 23
tel. 18-47

Meble

J. BARANOWSKISKROMNE i WYKWINTNE
dogodne warunki spłaty
Podgórna 13
Tel. 34-71

Pasy transmisyjne

Z. MAZURKIEWICZKantaka 8/9
Tel. 30-22
Sp. z o.o.

Jubilerstwo

W. MAYERBIŻUTERIA — ZEGARKI
Własny warsztat reparac.
Nowa 11 Tel. 18-44
rok zał. 1899

Pończochy

KałamajskiModne, dobre i tanie
pl. Wolności 6, tel. 2135

Porcelana-Szkło

„OZDOBA“Kryształ — Wyprawy
Sztućce — Podarki
św. Marcin 4. Tel. 50-27

Rękawiczki

Kałamajskiskórkowe, trykotowe,
jedwabne, ostatnie nowości
pl. Wolności 6, tel. 2135

Parasole

Pozn. Dom ParasoliParasole Ogradowe — Laski
Torebki damskie
M. DROZDOWSKA
św. Marcin 22

Samochody

Brzeskiauto S.A.nowe i używane
oraz warsztaty
DĄBOWSKIEGO 29
Tel. 63-23, 63-65

Torebki damskie

DOM NOWOŚCIModele wiosenne — Rękawiczki
ceny niskie! Tylko
Franc. Grunwald
27 Grudnia 9. Tel. 14-46**APARATY WSZYSTKICH TYPÓW**Wpłata od zł. 15.— Raty miesięczne
od 12.— zł. Pożyczki Państwowe**RADIOMECHANIKA**

SW. MARCIN 25 TELEFON 12-38

Tapety Ceratygładkie, adamaszkowe
meblowe, wózkowe, obrusy**Dywany**Chodniki, Dywaniki
z linoleum, bouclé,
ceratowe i pluszowe**Linoleum**

podłogowe i stołowe

Kokosowe

chodniki i wycieraczki

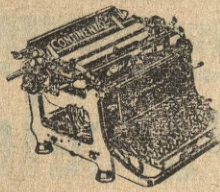
Zb. WaligórskiPoznań Bydgoszcz z
Pocztowa 31 Gdańska 12
Przyjmuje się asygnaty „Kredyt”.

Pg 25 142

Z
C
A
P
K
IK
A
P
E
L
U
S
Z
EKrawaty, Koszule, Rękawicz-
ki, Szelki, Skarpety, Laski
poleca w wielkim wyborze**T. KANTECKI**Poznań, Stary Rynek 53/54
nar. Świętosławskiej (dawn.
Jezuickiej) dg 22 508 9**Katowice**kawiarnia z pełną kon-
cesją, dobrze prosperu-
jąca, w śródmieściu, do
nabycia. Zgłoszenia do
Biura Ogłoszeń „PAR”
Poznań, Aleje Marcin-
kowskiego 11 pod „Przy-
szłość” g 27582 71.41**Wiatrak**dobrym stanie w biegu korzyst-
nie sprzedam. Lwów, Orla-
nów. Krotoszyńska 84. zd 43 161**Każda...**opona
i dętka
rowerowa**„SANOK”, Polska Spółka dla Przemysłu Gumowego**

S. A. w SANOKU

Wystawiamy na Targach Poznańskich, Pawilon I.

CONTINENTAL**MERCEDES-EUKLID**maszyny do pisania
kuferkowe
i biurkowe,
maszyny do liczenia
samozapisujące.kalkulacyjne maszyny
klawiszowe, ręczne
i elektryczne.**PRZYGODZKI, HAMPEL i SKA, Poznań**

ng 42 987

SEW. MIELŻYŃSKIEGO 21 — TEL. 21-24

Wystawiamy na Międzynarodowych Targach Poznańskich Hala 17, stoisko nr. 1701

Poszukujemy młodych zdolnych

handlowców

chęcych pracować

w branży obuwniczej

Po wyszkoleniu i praktyce w miarę uzdolnienia po-
wierzamy samodzielne stanowiska kierowników na-
szych sklepów w mniejszych miastach. Pisemne zgło-
szenia z fotografią oraz wysokością posiadanej go-
tówki (kierownicze stanowiska) przesyłać prosimy
pod: Tg 20 717 „Spółka Akcyjna” do administracji
pisma w terminie do dnia 15. V. 1937.**Poważna instytucja**kupi nieruchomości przy wpłacie gotówką 200,000,—
za ośmiokrotny czynsz. Agencji wykluczeni. Zgło-
szenia Kurier Poznański zg 26931

Konstruktor na obrabiarki

inżynier lub technikz praktyką, zechce nadesłać własnoręczną ofertę i
zyciorys do „Kuriera Poznańskiego” pod nr. dg 23069
Pod tymże numerem może zgłosić się rysownik.Dźwigary — Okucia budowlane
Narzędzia — Lodówki — Maszyny do lodów
Kosiarki ręczne — Rozpylacze do kwiatów
Polewaczki — Węże ogrodowe — Leżaki
Przybory turystyczne — Blachę cynkową
i pocynkowaną do krycia dachów

poleca w wielkim wyborze i najniższych cenach

Jan Deierling i Skang 43 014
Poznań
ul. Szkolna 3 — telefon 35-18 i 35-43**Farby - Lakiery - Pokosty**

fabryki J. Perek, Leszno

po cenach fabrycznych

POZNAŃ, WODNA 13.

ng 41 534

Telefon 53-26.

ORIENT HENNA SZAMPONfarbuje, zmienia włosy
we wszystkich odcieniach
przez zwykłe mycie.
FR. BOGACZ - BYDGOSZCZ, Dworkowa 14
WSZEDZIE DO NABYCIA !

Kto dba o swoje mienie
Kto wymaga szybkiej i niezawodnej pomocy
Zapłaci składkę za ubezpieczenie ogniowe
do dnia 15 maja
bo wie, że

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

w Poznaniu

ubezpiecza najtaniej i najdogodniej:
od ognia, gradobicia, kradzieży, odpowiedzialności prawnej.

ODDZIAŁY: Bydgoszcz, Ostrów, Toruń, Gdynia

ng 43 177/8

Inspektorzy w wszystkich powiatach.

Zwiedzającym

TARGI POZNAŃSKIE ku uwadze!

W ostatnich dniach Targów należy pomyśleć o upominkach z Poznania, które tak miły nastrój wnoszą w każdy dom.

Dobłą radą,

Polecamy w niezrównanym wyborze po bardzo przystępnych i statych cenach gotówkowych:

na komplety i płaszcze:

materiały wełniane i jedwabne

na sukienki letowe

jedwabie, woale, samodziały, kretony, musliny, płótna drukowane i t. p., bieliznę, galanterię, swetry, szale, pończochy, rękawiczki, bluzeczki, firany, koldry, stolowiznę, materiały męskie na ubrania gotowe komplety i płaszcze damskie, lisy srebrne, niebieskie i naturalne.

— czym najwięcej radości sprawić można — służy przodujący magazyn towarów włókienniczych

DOM HANDLOWY

F. WOŹNIAK
POZNAŃ-STARZY RYNEK 85-RYNKOWA

Upzejmie zwracamy uwagę na nasze 12 okien wystawowych.

Wszystkie rynki światowe zdobyła przebojem najwyższej jakości maszyna do pisania

Olympia już do nabycia od zł 260.—

K. Kochanowicz i S-ka, Poznań

Plac Wolności 13 obok ulicy 3 Maja
TARGI POZNAŃSKIE PAWILON 17

Drukarnia Polska Sp. Akc. w Poznaniu
Bilans zamknięcia na dzień 31. 12. 1936

Aktywa:

Majątek stały:		
Nieruchomości	520 361,39	
Urządzenie techniczne	1 523 243,58	
Urządzenie biur i redakcyj	64 022,49	
Majątek płynny:		
Gotówka w kasie i bankach	240 473,48	
Weksle w portfelu i inkasie	34 154,25	
Pożyczka Narodowa i Inwestycyjna	18 402,75	
Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach	150 023,11	
Materiały:		
surowe	85 151,56	
półfabrykaty	1 597,86	
gotowe wyroby	5 860,76	92 610,18
Dłużnicy:		
a) odbiorcy	97 778,35	
b) inni	64 270,32	
c) wątpliwe należności	32 580,07	194 628,74
		2 837 919,97

Pasywa:

Kapitały własne:		
Kapitał akcyjny	574 700,—	
Kapitał zapasowy		
saldo z roku ubiegłego	118 286,47	
dopisano w roku sprawozd.	4 781,89	123 068,36
Kapitał rezerwowy		
saldo z roku ubiegłego	212 757,64	
dopisano w roku sprawozd.	143,76	212 901,40
Kapitał amortyzacyjny:		
saldo z roku ubiegłego	1 564 890,27	
odpisano w roku sprawozd.	108 268,81	
	1 456 621,46	
dopisano w roku sprawozd.	157 233,70	1 613 855,16
Zobowiązania:		
Wierzyciele:		
Kredyty hipoteczne		22 300,—
Dostawcy	18 329,90	
Różni	94 613,—	
Odbiorcy	6 676,60	114 619,50
Fundusz na eskadrę „Chrobrych”		16 062,28
Dywidenda niepodjęta		1 016,—
Sumy przechodnie		58 762,94
Zysk		100 664,33
		2 837 919,97

Rachunek zysków i strat
Winien:

Koszty administr. ogólnej	165 273,90
Koszty produkcji	1 786 097,19
Koszty sprzedaży	429 726,76
Podatki i opłaty stemplowe	39 793,26
Różnice kursowe na oblig. Prem. Poż. Inw.	2 097,25
Odpiay amortyzacyjne na urządzeniu	149 114,90
Odpiay amortyzacyjne na nieruchomościach	8 118,80
Zysk	100 664,33
	2 680 886,39

Ma:

Wytwórczość	92 181,31
Wydawnictwa	2 564 526,45
Administracja nieruchomości	5 437,36
Procenty	9 338,31
Procenty od Pożyczki Nar. i Inw.	1 141,—
Nadwyżka z sprzedaży maszyn	8 261,96
	2 680 886,39

PARCELE LETNISKOWE

z lasem i bez lasu w pięknej malowniczej okolicy tania do sprzedania. Dziesięć minut drogi od przystanku tramwaji podmiejskich. **Tamże domek w lesie do sprzedania i mieszkania letniskowe do wynajęcia. Wiadomość w kancelarii mierniczego przysięgłego Z. ZARZYCKIEGO, Łódź, Piotrkowska 189 m 25 II podwórze n 42 347**

KTOŻ INNY POTRAFI ODGADNĄĆ TWĄ PRZYSZŁOŚĆ?

tylko najslawniejszy Jasnovidz. Grafolog WOMOUTH
Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej

... uznany jako wszechświatowy fenomen dysponujący mocą sugestii i magnetyzmu oraz jasnowidzenia na odległość. Przy pomocy słynnego i jedyne na kuli ziemskiej Medium „TAMAHRY” które posiada nadprzyrodzony dar promieniowania i wysyłania fluidu astralnego. W transie jasnowidzi bez różnicy oddalenia, za pomocą kontaktu pisma i kilka włosów danej osoby. Odkrywa wszelkie tajemnice życiowe każdego, odgaduje przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne. Daje możność zdobycia miłości pożądanej osoby rady i wskazówek, odzwyczaja od wszelkich nałogów. Odnajduje zaginione osoby. Medium „TAMAHRA” jest nieomylnie. Zestawia w transie szczęśliwe i pewne większej wygrane Nr. losów wskazuje gdzie takowe można nabyć. Napisz natychmiast do mnie podaj pytania, stan datę urodzenia, załącz kilka włosów i 1.— zł znaczek poczt. na koszty przesyłki, a otrzymasz w przeciągu 4-ch dni ode mnie dokładne przepowiednie-horoskop, który wprowi. Cie w podziw i zachwyt. ng 41 449
Medium „TAMAHRA” wybierze dla Ciebie w transie szczęśliwy Nr. losu który pod gwarańcją będzie wygrany. Otrzymasz odemnie prawdziwy klucz nowego życia, który przyczyni się do poprawy Twoego bytu materialnego i zadowolenia duchowego. Wiele wielkich wygranych, to owoc mej pracy, dlatego też każdy zwracający się do mnie dziękuje. Pisz jeszcze dziś do mnie, na adres: JASNOWIDZ WOMOUTH. Kraków. Lenartowicza 11 m. 6. Bezpłatnych horoskopów nie wysyłam.

KUPISZ

NAJTANIEJ

Dywany

Chodnikiz pluszu
boucle — ceraty
linoleum

Koldry

na
wacie
wełnie
puchu

NAJLEPIEJ

Materiały

trwałe bielskie
damskie
męskie

FIRANY

JEDWABIE

INLETY

PŁÓTNA

OBRUSY

W. GROSZKIEWICZ

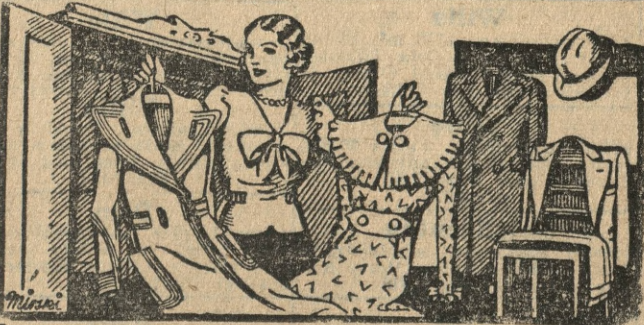
POZNAŃ

ST. RYNEK 59

KROTOSZYN

ODDZIAŁ: Rynek 12

Przyjmuje się asygnaty „Kredyt”

Otwierajcie szafy!
Przeglądajcie garderobę!

Przynoście waszą odzież wiosenną do farbowania i chemicznego czyszczenia, bo

Pg 25 643/4-13.49/50 **najlepiej**

czyści chemicznie i farbuje

BARWA-KAŁAMAJSKI

Filie we wszystkich dzielnicach Poznania

OBUWIE

solidne najnowsze modele najkorzystniej

„ELKA”, właśc. L. Kosicka
św. Marcin 62.

Asygnaty Kredyt.

zg 26 942

Firma chrześcijańska.

Elka pisze lżej, prędzej
ciszej, ładniej
i wykonuje do 12 odbitek

SKORA i SKA-POZNAŃ
Al. Marcinkowskiego 23 — Telefon 18-47

RENAULT

— NA TARGACH POZNAŃSKICH —

Generalne przedstawicielstwo na Wielkopolskę, Pomorze i W. M. Gdańsk: „Automotor” Poznań, pl. Nowomiejski 7. Tel. 34-01

największa fabryka samochodów EUROPY

>CELTAQUATRE<

NAJTANSZY SAMOCHÓD W POLSCE W KLASIE ŚREDNIEJ
 samochód osobowy średniej wielkości z oszczędnym, elastycznym motorem 4 cyl.
 1 1/2 litr. 6/35 K. M., 100/godz. 8—9 litr./100 km., mocne podwozie z podwójną ramą,
 niskoleżąca rama zawieszona w trzech punktach, dając maksimum bezpieczeństwa
 i pewność jazdy, luksusowa karoserja komfortowa, wszystkie szyby „sekurit” i t. d.
 Cena za 4-drzwiową karoserję „grand luxe” dla 4—6 osób
 loko Poznań oclono do natychmiastowej dostawy: **Zł 6.450,—**

RENAULT

— NA TARGACH POZNAŃSKICH —

Najtańsze ceny
 największy wybór
KSIĄZEK.
 Czytelnia 1,50 miesięcznie.
 Księgarnia - Antykwariat - Wypożyczalnia.
Pierackiego 20.
 zg 2694

Skład

nowoczesny, 2 wystawowy
 początek ul. Dąbrowskiego
 korzystnie wynajmę.
 Oferty Kurier Pozn. zg 26937

RESZTKI

na ubrania męskie, płaszcze,
 letnie, komplety i suknie dam-
 skie oraz na mundurki poleca
 tanio w dużym wyborze

A. Wasilewska

Łódź, ul. Nawrot 13

wejście z bramy. n 41 818

„Z prawdziwą przyjemnością słucham...”

CO MÓWI NAJSŁYNNIEJSZA POLSKA ŚPIEWACZKA
 OPEROWA EWA BANDROWSKA TURSKA?

„Z prawdziwą przyjemnością słucham koncertów od-
 twarzanych na odbiorniku Philipsa 695 — są radością
 i wypoczynkiem gdyż odbiornik Philipsa oddaje
 muzykę i śpiew z niesłychaną czystością dźwięków
 i harmonii.”

Ewa Bandrowska Turska

Oświadczenie powyższe otrzymało
 popularne czasopismo „Muzyka”.

PHILIPS Super**695**

KURSY SAMOCHODOWE FR-JURKOWSKI-POZNAN
 DĄBROWSKIEGO 79-TEL-78-80

Bracia Deierling
MURTOŃNIA ŻELAZA I EMALII
POZNAN
SKŁADOWA 4

Telefony: 35-19, 35-29, 35-53

Poleca tylko hurtownie — po najniższych cenach

BLACHĘ CYNKOWĄ

BLACHĘ POCYNKOWANĄ w ark. i taśmach
BLACHĘ BIAŁĄ dg 23 01

L. JASINSKI

w składach moich prowa-
 dzonych od 1870 roku
 w Łodzi, ulica Andrzeja nr. 10 — Telefon 168-56
 w Łęczycy, ul. Poznańska 30 — Telefon 125

polecam pierwszej jakości:
NASIONA rolne, traw, drzew, warzywne i kwiatowe
CEBULKI i kłącze kwiatowe. **NARZĘDZIA** i przy-
 rzędy pszczelnicze. **NAWOZY** do celów ogrodniczych.
PREPARATY chemiczne, owado i grzybobójcze.
DRZEWA i kizewy owocowe. n 59055
 — CENNIKI ROZSYŁANE SĄ BEZPŁATNIE. —

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811
 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje
 się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświa-
 teczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. DOMY - PARCELE**Kamienica**

dwupiętrowa, nowoczesna, 2
 składy bławat, rzeźnictwo, 2 war-
 sztaty rzeźnicze, 19 ubikacji,
 miejsce prowincjonalnym, powodu
 podziału na sprzedaż. Oferty Ku-
 rier Poznański zg 606

Budynek fabryczny

sprzedam. Potrzebne 50 000.— zł
 Oferty „Par” pod „10.9”
 Pg 25 139-10.9

Willi komfortowa

większa pięknym owocującym za-
 cisznym sadzie. Solacz blisko
 tramwaju sprzedaje właściciel.
 Oferty poważnych reflektantów
 Kurier Poznański zg 3 152

Kamienice

nowa komfortowa, solidna budo-
 wa, piękne położenie bez długu,
 wpłaty 170 000.— sprzedaje właściciel.
 Oferty Kurier Poznański
 zg 3 175

Kamienice

nowa komfortowa, dobre położe-
 nie, hipoteka czysta — wpłaty
 100 000.— sprzedaje właściciel.
 Oferty Kurier Pozn. zg 3 176

Parcele

budowlane w

Junikowie

pod Poznaniem od 50 gr za 1 mtr
 kw. na sprzedaż. Dobra komu-
 nikacja tramwajowa i kolejowa.
 Informacje

Gutsche i Pędowski

Poznań, plac Wolności 11. tele-
 fon 58-15. Pg 27 591-18.373

Sprzedam

wille 3 400 dochód, wpłata 25 000
 amortyzacja. Oferty Kurier Po-
 znański zg 2 560

Kamienica

centrum Poznania dochód 7.200.—
 cena 62.000 wpłaty 40.000 Kwiat-
 kowski Poznań. Działalność 10
 zg 2 579

Administracje

domów, poszukuje prowadzi fa-
 chowo tanio. Gruszczyński. Po-
 znań, Aleje Marcinkowskiego 17a
 zg 2 617

Willi Solacz

komfortowa 10 pokojowa central-
 ne ogrzewanie, ciepła, zimna wo-
 da, piękny ogród, na sprzedaż. —
 Oferty Kurier Poznański
 zg 3 052

Kamienice - wille

poleca — poszukuje Gruszczyń-
 ski, Aleje Marcinkowskiego 17a.
 zg 2 612

Kupię

dom, wpłaty 12—14 tysięcy. Of-
 erty do Kuriera Poznańskiego
 zg 3 056

Kamienice

komfortowa przy Parku Wilsona
 wolna od stempli z powodu wy-
 jazdu sprzedam. Gotówki potrze-
 ba 95 tys. Oferty tylko reflek-
 tantów Kurier Pozn. dg 23 075

Parcele budowlane

i leśne w

Kobylepolu

pod Poznaniem — od 50 gr za 1
 mtr. kw. na sprzedaż. Dobra komu-
 nikacja autobusowa i kolejowa.
 Informacje

Gutsche i Pędowski

Poznań, plac Wolności 11. tele-
 fon 58-15. Pg 27 592-18.376

Parcela

700 m² Łazarz zwarta budowa
 sprzeda gospodarz. Oferty Kurier
 Pozn. p 20 561

Parcele

Ławica sprzedam tanio. Bittner,
 Dąbrowskiego 79. zg 2 869

Dom

nowy, 4 lokatorów, bez stempla
 sprzedam tanio. — Bittner, Da-
 browskiego 79. zg 2 871

Kamienice

komfortowa, donosi 13 000 sprze-
 dam 95 000.— hipoteki 25 000.—
 Oferty Kurier Pozn. zg 2 767

Willi

12 ubikacji 4 lokatorów wielki o-
 gród wpłaty 23 000 od gospodarza
 sprzedaż. Krauthofera 18.
 zg 2 948

Puszczykowo

nowy domek, czterobokowy, ogro-
 dem, jednorodzinny, sprzedam
 5 500.— Wiadomość Grun-
 waldzka 57, Weyher
 zg 3 014

Willi

czteromieszkaniowa, częściowo
 wykończona sprzedam. Gotowe
 czteropokojowe komfort. Wskaże
 Kurier Pozn. zg 2 949.

Kamienica

po bliziu dworca autobusowego bu-
 dowa 1912 dochód 11.000 za 90.000
 wpłaty 60.000. Oferty Kurier
 Poznański zg 2 921.

Willi

2x4 pokojowa 1172 m² blisko
 tramwaju i kościoła dzielnica
 Górczyn cena 28 000 zł. Oferty do
 Kuriera Pozn. zg 2 931.

Willi

kilkumieszkaniowa, wpłaty 26.000.
 reszta amortyzacja, sprzedam. —
 Adres Kurier Poznański
 zg 3 022

Inteligentna

wdowa poszukuje administracji
 domu za mieszkanie. Oferty Ku-
 rier Poznański zg 3 010

Dom

piętrowy nowy tanio Promienista
 110. zg 2 975

Kamienice

dwupiętrowa z ogrodem sprzedam
 zaraz. Pośrednictwo wykluczone.
 Fabryczna 12. Tuchlinowicz.
 zg 3 079

Dom

nowy, pięciomieszkaniowy 18 000.
 wpłata 14 000, dom nowy, pięcio-
 mieszkaniowy, skład 21 000 wpła-
 ta 15 000. Kossmann, Fredry 6.
 zg 3 172

Dobra lokata kapitału

parcela 2.700 metrów przy Alei
 Wielkopolskiej, Solacz po 15.
 metr. Oferty Kurier Pozn.
 dg 23 011

Dom

handlowo-mieszkalny z wolnym,
 obszernym składem bławatów —
 stosowny również dla innej bran-
 zy sprzeda na korzystnych wa-
 runkach M. K. K. O. Staro-
 gard. dg 22 932

Dentysta(ka)

z powodu zmiany stosunków ro-
 dzinnych oddam śliczne mieszka-
 nie po dentystę z ogrodem nad
 jeziorem blisko Poznania, dobra
 komunikacja autobusowa, egzyst.
 zapewniona. Oferty Kurier Pozn.
 zg 1 217

Drzwi, okna

inne prace stolarskie, solidnie, ta-
 nio wykonują Młyn Tartaki —
 Debieńko, poczta Steszew, tele-
 fon 6. zg 96 477

Teren

bocznica Komandoria
Parcele
 Wilda tanio. Śniadeckich 16 — 7.
 zg 86 158

Willi

dwumieszkaniowa — centralnym
 ogrzewaniem sprzedam 26 000.—
 Oferty Kurier Pozn. zg 2 214

Willi

3 mieszkaniowa, ogród w Sza-
 motulach tanio sprzedam. Zgło-
 szenia Kurier Pozn. pod
 zg 2 184

Dom

nowy Łazarz, amortyzacja, do-
 chód 2 800.— zł wpłaty czterna-
 ście tysięcy. Oferty Kurier Po-
 znański zg 1 777

Willi

pełny komfort piękny ogród —
 sprzeda Karpiński, Puszczyko-
 wo, Ogrodowa 7. zg 915

Parcele

w Junikowie przy głównej ulicy
 sprzedam. Ciechanowski.
 zg 2 342

Kamienice

trzykondytorowa blisko centrum Po-
 znania sprzedam bez pośredni-
 ków. Oferty Kurier Poznański
 zg 2 354

Willi

Mosina 6 pokoi przynależności —
 ogród blisko stacji, las, sprzedam
 korzystnie zaraz. Informacje Wo-
 liński, Mosina, Lipowa 3.
 zg 2 359

Willi

nowa Miedzychód, letnisko sprze-
 dam lub zamienię na parcelę Po-
 znaniu. Oferty Kurier Poznański
 zg 2 317

Willi

czynszowa ul. Piękna (Botanik)
 50 000.— sprzedam. Oferty Ku-
 rier Poznański zg 2 318

Willi

3 mieszkaniowa po bliziu Alei
 Wielkopolskiej, dochód 3.600 zł
 rocznie sprzedam. Śniadeckich 16.
 parter prawo. zg 2 510

Okazja

wjazd willa Puszczykowo, Sło-
 neczna 10. zg 2 530

Parcele

Wierzbicice, Rynek Wildecki. —
 dom dochodowy sprzedam. Of-
 erty Kurier Pozn. zg 2 503

Kamienica

bez długu blisko centrum 9 500.—
 dochodu 7 krotny czynsz. Pośred-
 nicy wykluczeni. Oferty Kurier
 Poznański zg 2 331

W Puszczykowie

parcele sprzedam. Oferty Kurier
 Poznański zg 2 092

Dom

z ogrodem 12 ar (4 pokoje, elek-
 tryczność, wodociąg, kanalizacja)
 w Szamotułach ul. Sądowa sprze-
 dam. Kluge, em, naucz. zg 2 364

Domek - willkę

bez pośrednictwa kupię. Podać
 cenę. Oferty Kurier Poznański
 zg 2 258

Ogród

pod budowę, centrum Mosiny
 sprzeda. Jakubowska, Słowackie-
 go. ng 43 189

Parcel

kilka ładnie położonych sprze-
 dam. Wiadomość u właściciela
 telefon 31-53 od godziny 10—11
 i 4—5. zg 2 797/8

Dom

mieście powiatowym, garnizon,
 gimnazjum, dwa składy, zapro-
 wadzone rzeźnictwo, 30.000, wpła-
 ty 27.500. Oferty Oredownik, Po-
 znań ng 43 190/1

Parcele

na Śródcie 725 m² pod budowę i
 ogród korzystnie sprzedam. —
 Wierzbicice 57, m. 8.
 zg 2 403/4

Dom

nowy jednopiętrowy skład, 20
 minut tramwaj, bez długu sprze-
 dam właściciel 15 000.— Oferty
 Kurier Poznański zg 2 231/2

Willi

komfortowa, ogródek, centrum
 Poznania, koło Opery — sprze-
 dam okazjnie. Gotówki 45 000.
 Zgłoszenia: Warszawa H 2a 20
 mieszkanie 5. ng 42 551

Piekarnie

dom mieście powiatowym sprze-
 dam lub wydzierżawie. Oferty
 Kurier Poznański zg 2 338/9

2. PIENIĄDZ**Współprace**

i 4 000.— zł ofiaruje. Solidna
 propozycja do „Par” pod 55.134.
 Pg 27 583-55.134

2 000 zł

objęcie udziału, dochód 800.— zł
 przy współpracy 100 pct większy
 Oferty Kurier Poznański
 zg 1 910

3 000 zł

poszukuje na wyższym stanowis-
 ku, dobry procent, zabezpiecze-
 nie. Zgłoszenia Kurier Poznański
 zg 2 351

100,—

pożyczki na dwa miesiące szuka
 emerytka. Oferty Kurier Poznań-
 ski zg 2 271

Mam

7 tysięcy. Dokładne oferty Ku-
 rier Poznański zg 2 312

Wspólnika

gotówka 2000 do przemyśłu po-
 szukuje. Oferty Kurier Pozn.
 zg 2 457

Kupiec

poszukuje pożyczki 5.000 zł, gwa-
 rancja zapewniona. Oferty Ku-
 rier Poznański zg 2 485

Kto

pożyczy 1000—2000 na wykończe-
 nie domu, procent mieszkanie po-
 kój kuchnia. Osiedle Warszaw-
 skie. Oferty Kurier Pozn.
 zg 2 478

Kapitalisty

do sfinansowania sklepu tytonio-
 wego poszukuje. Szczegółowe o-
 ferty Kurier Poznański zg 2 402

Młynarza

dobrego fachowca z kilkoma ty-
 siącami, samodzielnego poszukuje
 udział zysków, Poznań, skrytka 4
 zg 2 409

Wspólnika

poszukuje lub wydzierżawie —
 młyn motorowy na doba 140. —
 Sobis, Ostrów (Wielk) Wroc-
 ławska. ng 43 135

UBRANIA - PALTA

gotowe
i na
miarę

EDMUND RYCHTER POZNAŃ

FILJE: OSTRÓW WLKP.

Materiały z metra

Wykonania na miarę w 3 Serjach

Seria I ubr. na miarę 100.-
Fr. Ratajczaka 2 - Wrocławska 14 i 15

Seria II ubr. na miarę 100.-
Fr. Ratajczaka 2 - Wrocławska 14 i 15

5.000
pożyczki poszukuje gwarancja 10
parcel morgowych procent. Oferty
Kurier Poznański zdg 2 721

Udział
10000 złotych w przedsiębiorstwie
fabrycznym sprzedam. Zgłosz. Ku-
rier Pozn. zdg 3 072.

Spółnika
czynnego lub cichego z większą
gotówką poszukuje zaprowadzony
zakład mechaniczny wyrobów
masowych. Oferty Kurier Poz-
nański zdg 3 148

3. LETNISKA
UZZDROWISKA

Dla letników
najchłodniej rodziny, 3 pokoje ume-
blowane, kuchnia, do wynajęcia,
chał. Talarek, Kolmo, poczta Mie-
rocza okolica, lasy, jeziora, Mi-
dzychód. ng 43 155

Czorsztyn
Pensjonat „Diana” (nad Dunaj-
cem) otwarty. Dobrowolne towa-
rystwo. ng 39 394

„Rusalka”
30 pokoi, lasy, jezioro, plaża, te-
nis, rozrywki, stacja w miejsc.
utrzymanie wraz pościelą od 3,50
od czerwca 4.- ng 40 780

WOSZYNA-ZDROJ KOŁO KRYNICY
„JAR”
nowoczesne komfortowe urza-
dzone pensjonat, położony w
pięknym ustroniu parkowym
poleca luksusowe pokoje od
1 czerwca. Wykwintna kucha-
nia. Zgłoszenia: Willa Pensjo-
nat „Jar”, Muszyna.
Tg 20 715

Rabka
„Palacyk Babuni” pod nowym za-
rządem Marii

Zawadzkiej
Pensjonat luksusowy urządzony
centrum. Prospekty na żądanie.
Telefon 265. ng 42 012

Truskawiec
Pensjonat chrześcijański „Mirka”
otwarty. Centrum, komfort, ce-
ny niskie. Pg 27 779-70, 45

Rabka
centrum, renomowany pensjonat
„Stella”, własne łazienki, solan-
kowe i jodobromowe. Żadające
prospektów. zdg 1 126

Poronin
„Sylvia” poleca pokoje z utrzy-
maniem 3.- zł oraz przyjmujące
kolonie. ng 43 173

Ciechocinek
pensjonat „Julianówka” Drowej
A. Sawickiej, telefon 54.
ng 43 168

Szczawnica
Pensjonat Olekxego poleca pokoje
słoneczne z utrzymaniem lub bez
ng 43 169

Letnisko
urocze położenie w lesie, przy je-
ziorze, dobre odżywianie, kort-
tenisowy itd. Mormin, poczta
Ostroróg, pow. Szamotyły.
zdg 2 223

Rymanów
-Zdrój. Pensjonat Zofia, tania-
rzyżenie. ng 43 167

Wypoczynek
w pięknej lesistej okolicy przy
jeziorze, w starym dworze, roz-
rywki i dobre odżywienie znaj-
dzie każdy w letnisku Kuznica
Zbaska, pow. Wolsztyn, dziennie
zł 3,50. zdg 23 057

Jastarnia
sprzedam parcele 1200 m., rozpo-
częta budowa domu, 40 pokoi
oraz parcie 600 m., gotowy budy-
nek przystosowany dla zakładu
gastronomicznego, wyrobiony, Ja-
starnia, Marzewski. zdg 2 320

Letnisko
we dworze, ładne położenie, las,
plaża, majatek Rumin, poczta
Konin. zdg 2 401

Letnisko
las, łajka u gospodarza. Cene
uogodowo. Glinkowski. Siemowo,
poczta Kosowo, pow. Gostyń.
zdg 2 837

Puszczykowie
pokój kuchnia lipiec poszukuje.
Oferty Kurier Poznański
zdg 2 667

Zaleszczyki
Pensjonat „Irena” skanalizowa-
ny położony nad samym Dnie-
stem Telefon 32. Tg 20 716

Letnisko
dla rodziny, panów, panienek.
piękna okolica. Utrzymanie do-
bre 3 zł dziennie. Zgłoszenia
Agentura Kuriera Poznańskiego
Skoki. ng 43 183

Puszczykowo
pensjonat „Sielanka”, Poznańska
30, poleca pokoje z utrzymaniem.
zdg 3 029

4. OSOBISTE

Ninon
3 Maja 7. 52-80. paryskie dypl-
omy, specjalność przysze, wagi,
metoda niezawodna, niedroga.
zdg 2 123

Jeżeli
podobać,
kapelus

„Ines”
kup
w
Piekarz. 22/23. Pg 27 127-14, 86

Sellima
słynna wróżka przepowiada przy-
szłość — radzi, przestrzega (za
złotego). Ratajczaka 9 — 7.
zdg 2 708

Ratajczaka
2 przy placu Wolności, Sniadalska
Sobczyskiego, mile Cie ugości.
zdg 98 337/8

Tennisa
dobrze grająca kto zagra? Zgło-
szenia Kurier Poznański
zdg 3 063

Artystyczne
cerowanie garderoby i dywanów
przyjmuję w domu i poza dom.
Nowak, Poznań, Przecznic 6,
mieszkanie 11. zdg 2 796

„Jadwiga”
Podgórze 10a
kapelusze półdarmo
powodu likwidacji. zdg 3 094

Darmo
Zobacz

„Ewa”
wystawę
Focha 60. zdg 2 973

Jeżeli Pani
zamawia kostium, płaszcz, kom-
plet, suknie, to tylko
Galazka
Wrocławska 19. zdg 3 145

6. OZENKI

Bogate
Amerykanki z dolarami. Kilka
tysięcy kamienicznych pań z po-
sagiem od 1000—5000. Nie-
zliczone zastępy panów na róż-
nych stanowiskach poleca Naj-
starsze Biuro Matrymonialne
„Głos Serca”. Stanisławów, Slo-
wackiego 20. Podać dane z wy-
maganiem, załączając złoty
znakomki. Wysyłamy adresy i
fotografie. ng 39 534

Kupiec
kawaler lat 49, ewangelik ożeni-
sie z panną lub wdową. War-
szawa I, skrzynka pocztowa 226
Tg 20 713

Dla
siostry, wysokiej blondynki, go-
tówka 3 000.— zł umeblowanie i
piękna wyprawa, szukam panów
ponad 30 lat, cel matrymonialny.
Pośrednictwo krewnych mile. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 1 852

Przemysławiec
kawaler, lat 31, właściciel solid-
nego przedsiębiorstwa, poważna
pozycja społeczna, szuka na tej
drodce, celem małżeństwa, przy-
stojnej, mającej panny 22 do 27
lat. Pośrednictwo rodziny chętnie
widziane. Łask, zgłoszenia pod
nr. 18.386 do Biura Ogłoszeń
„Par”. Poznań, Al. Marcinkow-
skiego 11. Pg 27 596-18.386

Dyskretnie
ulatuwam poznanie matrymonial-
ne sferom zamożnym. Pocztaowa
23 — 6. zdg 1 925

Blondynka
z lepszego domu 3000.— i wypra-
we wyjdzie za urzędnika państw.
najchłodniej nauczyciela. Oferty
Kurier Pozn. zdg 2 502

Kawalerowie
właściciele domu, właśc. drogerii
i bankowiec przystojni, poznają
panie celem ożenku za pośred-
nictwem poważnego biura „Partia”,
Gdynia, Zygmunta Augusta
ng 42 679

Wdowy
48—50 lat, zamożne poznają po-
ważnych panów celem wyjścia
za mąż za pośrednictwem poważ-
nego biura „Partia”, Gdynia —
Zygmunta Augusta. ng 42 678

Egzamin
aplikant sądowy ożeni sie. Oferty
poważnie traktowane Kurier Po-
znański zdg 2 521

Panna
2.500, gospodarna, ładna, dobrej
rodziny, szuka uczciwego, lat 30
do 37, urzędnika, kolejarza, woj-
skowego, Cel matrymonialny. —
Nieanonimowe oferty do Kuriera
Poznańskiego zdg 2 493

Szatynka
inteligentna bardzo solidna 6 000
gotówki, pozna pana przystojne-
go, dobrze sytuowanego do lat 45
Cel matrymonialny. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 2 422

Kojarzę
małżeństwa i załatwiam wszel-
kie w tym zakresie wchodzące sprawy
ściśle dyskretnie i honorowo
przez 31 letnią praktykę tysiące
małżeństw zawdzięcza swe szcze-
ście mej działalności. Piotr
Mrówka, Poznań, św. Wojciech
2 a — 1. zdg 2 399

Fachowiec
lat 50, posiadający 8 000.— z dro-
wy w sile, bez nałogu, pragnie
poznać panią, materialnie zabez-
pieczoną. Cel matrymonialny. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 2 372

Największy wybór
posażnych pań
oraz panów zajmujących powa-
żne stanowiska poleca jedynie

„ECHO”
najpoważniejsze, najlepiej zorga-
nizowane Biuro Matrymonialne.
Poznań, św. Marcina 57, telefon
50-30. Najnowszy numer 50 kro-
szy — znakomki. — Dyskretna
gwarantowana. zdg 99 699

Przystojna
panna, lat 30, pozna pana, cel
matrymonialny. Oferty Kurier
Poznański zdg 2 643

Agronom
trzydziestocześcioletni, kawaler,
bardzo dobrej rodziny, brunet,
średniego wzrostu akademickim
wykształceniem, kulturalny, est-
eta, zdrowy, wysportowany pozna
cechach matrymonialnych wybitnie
urodziwa, dystygnowana, zwykow-
na panna 20—26 lat, muzykalna,
religijna, znacznej rodziny, umi-
łowana wsi i pracy, życiowo prak-
tyczna. Posiada majątek wspól-
nie bratem, wartości kilkuset ty-
sięcy, którego spłata możliwa go-
tówką lub nieruchomością miej-
ską. Gwarantuję pełną dyskrecję,
pośrednictwo możliwe rodziny.
Proponuję dające rekojmie au-
tentyczności raczą zaufaniem zde-
cydowane osobę kierować Kurier
Poznański zdg 18. Celem bliższe-
go poznania wyjadę chętnie wsp-
nie latem Parz lub morze.”

Wdowa
po 40 skromna, zdrowa, niezależ-
na posłubi szlachetnego człowieka
wygląd obojętny warunek dobry
charakter. Zgłoszenia do Kuriera
Pozn. zdg 2 829.

Wdowa
lat 47, wyjdzie za mąż. Oferty
Kurier Poznański zdg 2 719

Kawaler
lat 41, przemysławiec, dobrze u-
sytuowany, poszukuje odpowied-
nej partii, posag obojętny, cel
matrymonialny. Oferty Kurier
Pozn. zdg 3 064

Szatynka
lat 24, pozna pana na stałym sta-
nowisku. Panowie kandydaci tyl-
ko na idealnych meżów pożądan.
Oferty Kurier Poznański
zdg 2 855

Mila
zamożna, bardzo kulturalna pa-
ni po czterdziestce, chciałaby po-
znać starszego, wartościowego
pana do lat 50, z wyższym wy-
kształceniem, który pragnie zaci-
nąć domowego i wiernej towa-
rzyszki życia. Oferty Kurier Po-
znański zdg 3 107

Urzędniczka
VII gr., przystojna, miłego uspo-
sobienia, własne mieszkanie po-
zna starszego kulturalnego na
stanowisku. Cel matrymonialny.
Oferty Kurier Pozn. dg 23 071

Dwudziestocześcioletnia
przystojna posagiem 75.000, wy-
jdzie za odpowiedniego „Wanda”.
Rom. Szymańskiego 4 — 5.
zdg 2 735

Urzędnik gospodarczy
po 30-ce w posadzie — oszczę-
dności pozna panią z gotówką —
składem lub gospodarstwem roln-
nym w celu matrymonialnym. —
Łaskawe zgłoszenia do Kuriera
Poznańskiego zdg 2 756

Dyrektor szpitala
doktor medycyny, młody, przy-
stojny, zdolny, dobrze sytuowany
(zamiejscowy) posłubi stosowną.
Oferty możliwie z fotografią —
bez anonimowe (zwrot dyskretna
— murywane) Kurier Poznański
zdg 3 032

Adwokat
bardzo przystojny, reprezentacyj-
ny kawaler, przed czterdziestką,
zarabiający około 2.000 miesięcz-
nie, posłubi miłą, kulturalną, nie-
biedną. Oferty Kurier Pozn.
zdg 3 030

Kupiec
kawaler lat 28 gotówki 15.000 szu-
ka posażnej pani. Cel matrymo-
nialny. Oferty Kurier Poznański
zdg 3 076

Urzędnik
stałej posadzie (400 zł miesięcz-
nie), kawaler, lat 31, pragnie po-
znać zdecydowaną pannę do lat
28, ładną, inteligentną, sympat-
yczną, gospodarną. Posag kilka
tysięcy zł. Zgłoszenia z fotografią
Kurier Poznański zdg 3 122

Poznań
urzędnika państwowego lat 48 —
także wdowca. Cel matrymonial-
ny Oferty Kurier Poznański
zdg 3 103

Skromna
religijna, młoda, własna willa po-
słubi solidnego urzędnika pań-
stwowego. Oferty Kurier Pozn.
zdg 3 102

7. SPRZEDAŻE

Grodzisk Wlkp.
natychmiast do sprzedania z po-
wodu starości
dom z ogródkiem
przy ruchliwej ulicy, w którym
miesi się od 40 lat warsztat ślu-
sarski. Cena według umowy. F.
Ogiński, Grodzisk Pozn., Gar-
bary 23. zdg 95 578

Maszyny
i nożyce do blachy, drutu, żela-
za, gładza, zawiad do drzwi i okien,
dzurkarki, wyciekarki, szlifierki,
szmerglówki, wiertarki, gwinciar-
ki, sikmaszyna, imadła, narze-
dza kowalskie, ślusarskie, pasy
etc.

do drzewa
heblarki, wiertarki, frezarki, ki-
jarka, tokarki, szlifierki, pty ta-
śmowa warsztaty stolarskie, na-
rzedzia stolarskie etc. A. Ko-
szewski — Poznań — Stary Ry-
nek 61. zdg 98 907

Fortepiany - pianina
B. Sommerfelda
jako najlepsze kra-
jowe są bezkonku-
rencyjne. — Proszę
przekonać się o
pierwszorzędnej ja-
kości moich instru-
mentów B. Sommer-
feld, Poznań, 27-go
Grudnia 15. Do-
stawca Państwo-
wych Konserwa-
riów i Polskiego Radia.
ng 41 097

Różę krzaczaste
10 uszlachetnionych rodzajów 6.—
zł. Przy odbiorze 50 sztuk, wolne
od kosztów opakowania i prze-
syłki. Willy Pusch, Wolsztyn.
ng 41 215

Gdański
Obrazy
Caracci oryginalne
Sekretery
komody
Salony
Empire
Antyki
niepodrabiane. Dominikańska 1.
Michalak. zdg 2 920

Domek
rodzaj wili sprzedam 10 500. Pa-
siejka 27, Winogrody. Zgłoszenia
Kurier Poznański zdg 2 704

Koncesja
na pełny wyzn. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 2 631

Bilard
francuski korzystnie sprzedam.
Adres wskaże Kurier Pozn.
zdg 3 048

Bember
6 kociolkowy sprzedam. — Adres
Kurier Pozn. zdg 3 049

Materiały Bielskie
ubraniowe.
GEYER płaszczowe
najkorzyst-
niej

św. Marcina 18
narożnik Ratajczaka — Asygnaty
„Kredyt”. Pg 25 137-3,25

Kiosk
Zgłoszenia Zydowska 33.
zdg 2 919

Aparat
do wody sodowej i limoniady ta-
nio sprzedam. Oferty Kurier Po-
znański zdg 2 682

Skład
konfekcji damskiej i kapeluszy,
mieszkaniem, urządzeniem bez to-
waru, 25 lat, jednych rekach,
sprzedam. Cena 1.400.—. Szcze-
pański, Ratajczaka 38, oficyna,
parter. zdg 2 790

Nasiadówkę
cynkową. Półwiejska 20 — 3.
zdg 2 811

Dom
2 piętrowy, projekt dalsza budo-
wa, ul. Brzozowa 15 (Dębice)
sprzedam. zdg 2 804

Motocykl
N. S. U.
3 KM 2 biegi
1 wolny. Bez-
podatkowy —
rejestracja
jak rower

Najsilniejszy, Najtańszy
Motor
Poznań, Dąbrowskiego 5.
zdg 22 588

Sprzedam
zaprowadzony skład papieru, za-
bawek. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 2 775

Abazury
celonowe najtańsze. Pracownia
Abazurów. św. Marcina 27, m. 4.
zdg 2 893

Kajak
sprzedam. Al. Hetmańska 20—2.
zdg 2 786

Sprzedam
Philips 33 A, zmienny. Hetmań-
ska 30 — 2. zdg 2 636

Piec
kapielowy. św. Marcina 56, m. 14
zdg 2 865

Restaurację
zaprowadzoną, wyszynkiem wó-
dek, mieszkaniem. Adres Kurier
Poznański zdg 2 867

Sprzedaż — Naprawa
montownia piór
wszelkich systemów
piór wiecznych o
piórków automa-
tycznych. Naprawa
natychmiast w fir-
mie Józef Czo-
nowski, spec. skład
papieru. Poznań —
Fr. Ratajczaka 2
zdg 22 003

Restaurację
z pełnym wyszynkiem, salka dla
towarzystw, centrum sprzedam.
Adres Kurier Pozn. zdg 2 677

Pianina
National
kasa najnowocześniejsza
Jadalnie
wielkopokojowe
Gabinety
Dominikańska 1 Michalak
zdg 2 779

Turbine
wodna nowa, zagraniczna, wir-
nik metr sprzedam tania. Zgło-
szenia Katowice, skrytka pocztowa
567. zdg 3 118

Rowery
Columbus
części rowerowe
Poznań, Wrocł-
awska 15. zdg 22 804

Lis
srebrny prawdziwy tanio Solacz.
Nad Wierzbakiem 30 — 4.
zdg 2 943

Fortepian
Irmier krótki czarny salonowy
450.— Młyńska 12 — 11.
zdg 2 957

Zaprowadzony
Komis Mebli z towarami sprze-
dam. Oferty do Kuriera Poznań-
skiego zdg 2 987.

Gabinet
dębowy sprzedam. Plac Nowo-
miejski 6 — 20. zdg 2 907

Sprzedam
nowy dom z łożnią przy Pozna-
niu. Oferty Kurier Poznański
zdg 3 038

Tatra
po remoncie mało używana w
pierwszorzędnym stanie, dwu-
drzwiowa dwucylindrowa bardzo
ekonomiczna 8—9 1/100 korzyst-
nie sprzedam, oglądać można —
Perun, Bukowska 3. zdg 3 033

2 kufry
dla podróżujących 100×60×65 —
80×50×55, płaszcz skórzany,
płaszcz latowy, zegar stolowy, pół
jedwabna kape na 2 łożka. Szy-
mańskiego 9, m. 12. zdg 3 026

Kolonialka
magiel, pokój kuchnia korzystnie
Al. Hetmańska 5 (Lazarsz.)
zdg 3 003

Farby
dobre

Lakiery
wypróbowane

Pokosty
kupisz najkorzystniej — specja-
nym składzie

Centrala Farb
Poznań, Wrocławska 19.
zdg 22 558

Wózki
dziecięce
od skromnych
do najwyk-
szszych
po najtań-
szych cenach
poleca naj-
większy ma-

L. Krause
Poznań, Stary Rynek 25/26 —
obok Starego Ratusza, parter.
1. i 3 ptr. Fachowa obsługa.
Rok zał. 1899. Tel. 50-51. Przy-
mujemy asygnaty.
Pg 27 269-17.142

Kuchnie
nowe, używane, sypialnia i inne
meble tanio sprzedaje, kupuje
używane meble, garderobe, obu-
wie, Komis, Ślusarska 6a.
zdg 3 117

Mleczarnia
parowa dobrze urządzona w du-
żej wsi, doskonałe położenie,
okolica mleczna, okazały budy-
nek, obszerne chlewy zaraz do
sprzedania. Oferty Kurier Po-
znański zdg 3 115

Hart
srebrny biały. Młyńska 3 —
m. 11. zdg 3 186

Cukiernia
skład pieczywa, ś

Gdynia
sklep tow. kolonialnych, sprzętów kuchennych, całkowitym urządzeniem, telefonem, dobrze zaprowadzony, około 3000, — gotówki, reszta według umowy. Kurier Poznański, Gdynia, „Spieszne”, ng 42 670

Torebki
damskie
Parasole
walizki — teki — tania.
Baumgart
Wrocławska 31 — Asygnaty ng 23 023

Skład
kapeluszy, centrum Poznania, może być na inną branżę. Oferty „Par” pod „55.84”. Pr 27 288-55.84

Motor
30 KM na prąd stały, 440 volt, 395 obrotów, tania oddam. Poznań 10, ul. Gnieźnieńska 32. zdg 2 274

Beczki
żelazne ocynkowane 200—350 ltr. jak nowe sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 2 586

Fiat 501
bardzo dobrym stanie sportówkę sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 585

Sprzedam
akwarium stojakowe. Fredry 3 m. 10a. zdg 2 620

Skład
towarów krótkich wskaże Kurier Poznański zdg 2 618

Skład
skór centrum Poznania sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 571.

Wapno budowlane
pierwszorzędnej jakości polecają Górnośląskie Zakłady Wapienne Lipie, poczta Lubliniec. zdg 92 842

Kilka
używanych
pianin
krzyżowych sprzedam korzystnie Centralny Magazyn Pianin. Poznań Pierackiego 11. Ng 42 246

Meble kuchenne
wprost wytwórni najkorzystniej. Piaskowa 3. Koniecki. zdg 99 594

Piekarnię
dobrze prosperującą sprzedam. — Adres Kurier Pozn zdg 132

Dogi
rasowe, prągowane 6 tygodniowe na sprzedaż. Pieski 75, suczki 50. Brylewo, poczta Krzemieniewo. pow. Leszno. zdg 1 736

Pianina
Na Targach nie wystawiam, zato sprzedaję czarno politurowane
pierwszorzędnej jakości za zł
1 100,—

Drygas
w salonie własnym
Poznań, ul. 3 Maja 4. Fachowe naprawy fortepianów. ng 42 718

Kolejkowe
materiały wszelkiego rodzaju poleca najtaniej

Rudolf Łaska
Oddział w Poznaniu. Dział Kolejek Polnych Spichrzowa 36 — Telefon 64-40. Wystawiam na Targach. ng 22 947

Fabryka mebli
poleca meble wszelkiego rodzaju. Skład fabryczny, Wrocławska 19. dg 22 951

Rakiety tenisowe i ubiory sportowe
poleca w wielkim wyborze po cenach korzystnych Dom Sanitarny Pierackiego 19. zdg 2 980

Skład
galanterii — skórzanych, powód choroby korzystnie sprzedam. — Tyczewski, Poznań, Szewska 14 m. 8. zdg 2 609

Wykwintne płaszcze damskie komplety
największy wybór, najtańsze ceny poleca
A. Dzikowski
Stary Rynek 49
Asygnaty „Kredyt”
Pg 25 955-15.709

Meble
piękne jadalnie, sypialnie, gabinety, kuchnie, biurka, szafy, łóżka, tapczany, stoły, krzesła nowe używane wielki wybór niskie ceny poleca Janiak

Woźna 16.
zdg 2 725

Bernardyn
empic 3 miesięczny. Telefon 33-21. zdg 2 753

Wózek
dziecięcy. Kolejowa 33 — 2. zdg 2 297

Aparat
wytwarzający wodę sodową na bufet dla kawiarni okazynie. — Marcin 45 a — 5. zdg 2 298

Wage
automatyczna „Lechia” nowa okazynie. Marcina 45 a — 5. zdg 2 299

Pianino
Carl Ecke pierwszorzędne okazynie. Marcina 45 a — 5. zdg 2 300

Parcela
1165 m² Debiec 2, — radio prąd stały Philipsa. Oferty Kurier Poznański zdg 2 315

Motocykl
z przyczepką tania sprzedam. — Główna Włda 11, m. 10. 4—5 po pol. zdg 2 517

Tapety
Ceraty
Linoleum
Ornat
Wrocławska 13 — telefon 24-06. Asygnaty „Kredyt”. zdg 1 964

Maszyny
do pisania nowe i używane z gwarancją. Skóra 1, Ska. Poznań, Aleje Marcinkowskie-go 23. ng 41 071

Pierwszorzędny
skład cukierków. Wielkopolska sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 513

Chłodnice
do samochodów Fiat Poleki — Chevrolet — Ford — Komnick i wszelkie inne typy oraz blotniki poleca St. Gulczyński. Poznań, Dolina 17, telefon 75-52. ceny niskie. zdg 948

Uwaga!
wszelkie torybki piekarskie — manilla — szare — inne —
Papier
gazetowy — celuloza — pergaminowy — rolki najtaniej — Koska — Dominikańska 5. Telefon 28-00 Ng 42 224

Drogerię
dobrze zaprowadzoną, dobrym położeniu Poznaniu korzystnie Oferty Kurier Pozn. zdg 2 857

Restaurację
śniadalnia centrum sprzedam. — Zgłoszenia Świątostławska 1 m. 7 (Jezuicka) zdg 2 849

Przedsiębiorstwo
bezkonkurencyjne dobra klientela 2 tysiące sprzedam. Adres Kurier Poznański zdg 2 908.

Okazja!
Nieruchomość rzeźnictwem, nowoczesnym urządzeniem rzeźni, chłodnia, dom komfort, ogród owocowy, ubój 5 świń tygodniowo. Pośredników wykluczam. Oferty Kurier Poznański zdg 2 692

Maszyna
do lodów 20 l okazynie. Rom. Szymańskiego 7, m. 4. zdg 2 691

Skład
zegarmistrzowski w Poznaniu z przyległym mieszkaniem sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 2 702

Sprzedam
motor 2 KM marki A. E. G., prąd stały, mało używany. Danieleczak, Ogrodowa 15. zdg 2 718

Łóżko
dobry materac. — Adres Kurier Poznański zdg 1 222

Skład
sprzedam z powodu choroby. — Adres Kurier Poznański zdg 2 156

Skład
towarów krótkich przyległym pokojem. Marsz. Focha 81, korzystnie sprzedam. zdg 2 028

Sklep
kolonialny, elegancko urządzony sprzedam okazynie. Fr. Swoboda
Gdynia
Abrahama 28. ng 43 175

Motocykl
Ariel 500 cm przyczepka, mało używany. Zgłoszenia Kizierowski, Gniezno, Dąbrówki. ng 42 614

Ford
31 rok, jak nowy za gotówkę. — Ogrodowa 12 — 15. zdg 2 231

Wózki
rowerki dobre tania wybór Trabaczynska, Pierackiego 11, podwórze „Kredyt”. zdg 1 784

Bilard
automatyczny, mało używany tania na sprzedaż. Restauracja Zygmunt, Rakoniewice. zdg 1 767

Magle
nowoczesne, elektryczne, ręczne oraz domowe magle prasowne nagrodzone złotymi medalami dostarcza Fabryka Magli M. Jankowiak, Poznań, Staroleka telefon 19-47. dg 22 401

Lodówkę
dużą 100,— zł sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 2 355

Skład
kolonialny, dobrze zaprowadzony w Poznaniu z maglem i trzypokojowym mieszkaniem tania na sprzedaż. Adres Kurier Poznański zdg 2 285

Wózek
dziecięcy. Kolejowa 33 — 2. zdg 2 297

Aparat
wytwarzający wodę sodową na bufet dla kawiarni okazynie. — Marcin 45 a — 5. zdg 2 298

Wage
automatyczna „Lechia” nowa okazynie. Marcina 45 a — 5. zdg 2 299

Pianino
Carl Ecke pierwszorzędne okazynie. Marcina 45 a — 5. zdg 2 300

Parcela
1165 m² Debiec 2, — radio prąd stały Philipsa. Oferty Kurier Poznański zdg 2 315

Motocykl
z przyczepką tania sprzedam. — Główna Włda 11, m. 10. 4—5 po pol. zdg 2 517

Motocykl
z przyczepką, bez okazynie sprzedam. Tel. 16-75. zdg 2 494

Motocykl
z przyczepką, bez okazynie sprzedam. Tel. 16-75. zdg 2 494

Lelece
dodatki jak nowa sprzedam bardzo korzystnie. Małeckiego 27, m. 7. zdg 2 516

Dodatki do ubrań
poleca
Andrzejewski,
Szkołna 13. dg 22 747/8

Matki!
kupujcie tylko higieniczne
smoczki
w torebkach z napisem
„Indja”
z jedynej chrześcijańskiej fabryki Wyróbów Gum. „Indja”. wł. Jan Listewnik. Nowy Tomysł. Włp. zdg 90 957-8

Motorek
1/2 KM. motorek szlifierkę 1/4 KM wiertarkę stołową z motorkiem na prądy 220. Kraszewskiego 1, warsztat. zdg 3 146

Za darmo
zwiążesz Targi Poznańskie. Poznańskie Wytwórnia Rowerów Bracia Nowaczyk, wróci kupującym rower przy swym stoisku w hali 9-tej koszt wstępu na Targi. ng 42 996/7

Samochody
części używane podwozia mleczarskie, opony, zakup sprzedaję Automagazyn, Jakóba Wujka, telefon 75-17. Ng 38 833/4

Platformy
2 lekkie 1 ciężka. Dąbrowskiego 36 m. 23. zdg 3 106

Urządzenia
składowe kolonialni stoły krzesła gablotki lodówki Dąbrowskiego 94 zdg 3 105

T. Betting
doprowadzi firmę do przoduja-czej w kraju.

Wystawiamy
na
Targach Poznańskich,
hala 8. Ng 42 255

Ciężarówkę
3 1/2 ton, marki Morris, długie podwozie, nowe ogumienie, w biegu, za cenę 2.500 zł. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 082

Jadalnie
tania. Stolarska, Bukowska 9. zdg 3 083

Dywan
kilimowy, kapę łózkową, okazynie. Józefa 9 — 2. zdg 3 084

Singera
maszyna szycia. Matejki 58 — 5. zdg 3 151

Maszynę
pisaną sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 3 147

Walce
do skóry 100 zł Marmur 70×300 220 Kręta 23 — 15. zdg 3 134

Komplety
jedwabne
Błuski Pończochy, Krawaty, Koszule sportowe. Pyjamy najtaniej

W. Trojanowski
św.
Marcin 18
Asygnaty Kredyt! Pg 27 521-17.82

Ogrodnicy
przekonajcie się, że najlepsze i najtańsze weże poleca Hitech, Marcina 65. zdg 22 936

Dobra egzystencja!
Drogeria na Pomorzu w mieście przemysłowym 6 000 mieszkańców korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurier Poznański zdg 3 120

Samochód
limuzyna mała Praga korzystnie sprzedam. Tront. Poznań. Raczynskich 11. zdg 3 154

Pianino
pierwszorzędne okazynie. Marcina 15 — 5. zdg 3 099

Okazyjnie
dwie rakiety tenisowe. Rybak 18, m. 7, godz. 17—19. zdg 3 106

Sprzedam
składowe butelek, żelaza oraz metał. Plenny. Marc. Mottego 4. zdg 3 163

Kapelusze
Koszule
Krawaty
najtaniej
Pietrzykowski,
Wielka 8. zdg 1 955

Motocykl
z przyczepką, bez okazynie sprzedam. Tel. 16-75. zdg 2 494

Motocykl
z przyczepką, bez okazynie sprzedam. Tel. 16-75. zdg 2 494

Motocykl
z przyczepką, bez okazynie sprzedam. Tel. 16-75. zdg 2 494

Motocykl
z przyczepką, bez okazynie sprzedam. Tel. 16-75. zdg 2 494

Motocykl
z przyczepką, bez okazynie sprzedam. Tel. 16-75. zdg 2 494

Motocykl
z przyczepką, bez okazynie sprzedam. Tel. 16-75. zdg 2 494

Motocykl
z przyczepką, bez okazynie sprzedam. Tel. 16-75. zdg 2 494

Motocykl
z przyczepką, bez okazynie sprzedam. Tel. 16-75. zdg 2 494

1 000 samochodów
rozebranych używane części podwozia mleczarskie, opony najtaniej w firmie Autosklad. Poznań, Dąbrowskiego 59, tel. 46-74 dg 22 393/4

„Meble W. Paetz”
Najnowocześniejsze wzory niskie ceny Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. Ng 41 668

Wózki
tania. wybór. Pierackiego 11 — Trabaczynska podwórze. Asygnaty „Kredyt” zdg 89 050

Lisy
srebrne krzyżaki, rude kamcz. różnego rodzaju na składzie. — Wielki wybór — niskie ceny. A. Łajewski. Poznań, Pierackiego 20. Pg 27 278-17.143

Okazyjna
sprzedaż wszelkich
Mebli
nowych — używanych. specjalność

Kompletne
wyprawy, oraz
Kryształ
różne inne sprzęty użytku domowego, biurowego najkorzystniej. Jezuicka 10 (Świątostławska). Pg 25 947-14.23

Motocykl
„Phänomen”
motorem Sachs 2,75 KM 2 biegi 1 wolny światło elektryczne. Bezpodatkowy Rejestracja jak rower. Cena 695,—
Wul - Gum,
Poznań, Wielkie Garbary 8. Pg 25 100-52.33

Powóz
kryty gumowe koła, pakowny. — Degórski. Małe Garbary 7a. zdg 99 958

Modne
Kapelusze
Koszule
Krawaty
tania. M. Paszek. Poznań, Wrocław. zdg 442

Antykarnia
Lamus. Strzelecka 1. poleca okazynie: dwunastoosobowy sztućce srebrny, osiemnastoosobowy serwis obiadowy, świeczniki stylowe, kandelabry, zegary, perskie dywany

kryształ
lornetki, przyrządy serwantki, komody, stoliki, wiele innych. Pg 27 267-55.76

Fortepiany, pianina
okazyjnie w dużym wyborze
Drygas,
Trzeciego Maja 4. zdg 921

Gramofon
płytami tania sprzedam. Bartelak Szewska 6. zdg 2 503

Sprzedam
używane dymano kowalskie. — Adres wskaże Kurier Pozn. zdg 1 174

Meble kuchenne
nowoczesne najtaniej Łakowa 4a, stolarnia. zdg 2 495

Gromofon
salonowy, balustradę pokojową sprzedam. Cieszkowskiego 7 — 3. zdg 2 491

Skład
kolon. delikatesów mieszkaniem zaprowadzony klientela gotówką sprzedam poważnemu reflektantowi. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 483

Lodówka
pokojowa dwuszkłowa do sprzedania. Ostrołęka 10, m. 1. zdg 2 468

Pies
bulldog angielski okazynie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 2 429

Skład
żelaza, naczyń kuchennych, dobrze zaprowadzony, mieszkanie, rynek, tania sprzedam pod Poznaniem. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 428

Fryzjernię
damsko - męska tania sprzeda inwalida. Oferty Kurier Poznański zdg 2 438

„Arnold Fibiger”
Kalisz, Szopena 9
Gener. przedstawiciel:

Magazyn Pianin.
Poznań, Pierackiego 11. Niskie ceny — dogodne spłaty Ng 40 523/4

Samochód
limuzyna dobrym stanie sprzedam, przyjmie parcie, hipoteke. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 883

Antyki
wprzejdaje, salony — gabinety, jadalnie — fortepian. Poczta 22. Pg 27 595-55.143

Kawiarnia
pełna koncesja głównej ulicy do sprzedania. Zgl. Kurier Pozn. zdg 3 069

Skład kapeluszy
damskich w Gnieźnie z powodu choroby na sprzedaż. Zgłoszenia Kurier Poznański, Gniezno 989. ng 42 618

Wózek
dziecięcy białą sprzedam. Tęczowa 24, m. 4, godz. 14—17. zdg 2 534

Rower
w dobrym stanie na sprzedaż. — W. Garbary 54, m. 15. zdg 2 536

Biały
wózek „Konkon” sprzedam. — Adres Kurier Pozn. zdg 2 557

Wózki
dziecięce używane kupuje, sprzedaje, reperuje, pociąga cerata Razer, Szewska 11. zdg 2 546

Narzędzia
izolatorskie sprzedam. Grobla 6, m. 31. zdg 2 309

Wózek
dziecięcy. Poznańska 74 — 1. zdg 2 241

Samochody
Ford Junior — karetka
Skoda
cabriolet
Fiat
508 — karetka
Essex
motorem Forda — Studenbacher — Comendor, gotowe do jazdy — sprzeda okazynie
Automotor
Plac Nowomiejski 7, tel. 34-01. dg 23 880

Motocykl
przyczepka rower męski tania M. Focha 117. Książek. zdg 2 976

Skład
maki z mieszkaniem tania dzierżawa sprzedam za bezcen. Adres Kurier Poznański zdg 2 978.

Maszyna
do pisania Schmidt Motor przetwornica Skarbowa 146. zdg 3 080

Plac
ul. Wierzbicze 25, 1687 m² do sprzedania za gotówkę. Wiadomość: Górna Włda 134, telefon 72-91. zdg 2 443

Sztucer
Bractwa Kurkowego „Ayd” — drugi myśliwski sprzedam. Marszałka Focha 78, m. 4, telefon 76-06. zdg 2 416

Kajak
dwuosobowy sprzedam. Małe Garbary 7a, m. 3. zdg 2 309

Restaurację
oddam na rachunek. Cyrankowski, Grobla 27. zdg 2 330

Lodówka
domowa, bufet debowy, maszyna do szycia, handlarze wykluczeni. Skarbowa 9, m. 6. zdg 2 304

Egzystencja
skład cukierków, zaprowadzony, niska dzierżawa tania. Oferty Kurier Poznański zdg 619

Radioodbiornik
Philips zupełnie nowy, zmienny, sprzedam okazynie. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 071

Sprzedam
tania komplet szkół do badania oczu. Zielona 1, m. 3. Noszczyńska, między 10—16. zdg 2 470

Komunii
św. medaliki, srebrne złote rzygryfy, zegarki ręczne poleca korzystnie. Chwilkowski Bazar, Nowa 8. zdg 2 777/8

Wiosenne
Nowości w materiałach męskich poleca zawsze najtaniej
Wojciechowski
Stary Rynek 90
I piętro, telefon 54-35. Asygnaty „Kredyt”. Pg 27 523/4-17.86 7

Meble
kupuje się raitanę u
Bakosia, Stary Rynek 51
zdg 98 197/8

Krowy
młode, rasowe, dobre dójki stale sprzedaje większych mniejszych partiach. Adamski. Główna 32, telef. 19-01. zdg 01 449/50

Torebki damskie
Parasole — Łaski Walizy — Paski
Czysz,
Szkołna 11. Pg 25 570-1/12.18-19

Powozy
półkryty polowicz jednokonki reklamówkę lekką tania Adamski, Piaskowa 7. zdg 2 651/2

Półszorki
nowe gospodarskie, fornalskie, półszorki używane do ciężaru tania. Górna Włda 63 m. 1. zdg 2 716/7

Płaszcz
Kostiumy
Komplety
przejdają elegancją — cenami najniższymi bo wprost z fabryki konfekcji damskiej

Wildowa - Syn
Wodna 1
Asygnaty kredytowe. ng 39 944/5

Na sprzedaż
kuźnia polowa, 1 nuciarka do kół maszyna do krojenia szynki, młyn do korzeni, pompa ogrodowa Przewoźniak, Poznań, Grochowe Łaki 7. zdg 2 263/4

Wózek
dziecięcy biały sprzedam. Tęczowa 24, m. 4, godz. 14—17. zdg 2 534

Rower
w dobrym stanie na sprzedaż. — W. Garbary 54, m. 15. zdg 2 536

B

Motor
asac-gazowy do 30 K. M. kupię.
Oferty Kurier Pozn. zdg 2 583

Garderobę
używana inne rzeczy kupuje, płace najwyższe ceny. Dom Komisyjny. Ratajczaka 32. zdg 2 750

Kupię
podwozie z motorem w dobrym stanie, ekonomiczny. telef. 54-55. zdg 3 058

Wirówkę
kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 2 780

Detektor
z głośnikiem głośno grający kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 2 776

Kupię
wille czynszowa (niewykończona). Oferty Kurier Pozn. p 20 560

Rower
damski także używany kupię. — Kurier Pozn. p 20 555

Rakietę
tenisową kupię. Polwiejska 31. m. 21. zdg 2 739

Poszukuje
szafę używaną. Oferty Kurier Poznański zdg 3 005

Kupię
Pożyczkę Inwestycyjną. Oferty Kurier Poznański zdg 3 116

Używany
balans cięższy i sztańce heblowa ręczna. Oferty Kurier Poznański zdg 3 178/9

Mikroskop
kupię oferty upraszam Kurier Poznański zdg 3 077.

Fabryki musztardy
używane urządzenia lub poszczególne maszyny kupię. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 3 158

Zbiorniki
(baseny) żelazne, czworokątne kupię. Zgłoszenia Kurier Poznański pod zdg 3 007

Rewolwer Colt
lub Smith Wesson oryginalny kupię. Wroniecka 17, mieszkanie 4. Tel. 12-42. zdg 3 086

Skład
żelaza szukam lub wydzierżawie próżny. Oferty Kurier Poznański zdg 3 128

Magiel
w dobrym stanie kupię; cene. — Oferty Kurier Pozn. zdg 3 135.

12 DO WYNAJĘCIA

Sześciopokojowe
z wygodami — parter od zaraz.

Pięciopokojowe
IV z wygodami tanio. Ogrzewanie centralne. Tel. 61-54, pomiędzy 15-20. zdg 99 114

Dwupokojowe
Solacka 18. zdg 99 964

Trzypokojowe
bezpłatowe. IV piętro, od czerwca. Prusa 6 — 7. Pz 27 562-55.119

Trzypokojowe
komfortowe. Spokojna 5a. zdg 1 768

Trzypokojowe
komfortowe 75.— Gen. Sowińskiego 4. zdg 1 809

Trzypokojowe
słoneczne, łazienka I piętro. — Chociszewskiego 37a, gospodarz Poplińskich 9 — 8. zdg 1 946

Czteropokojowe
pięciopokojowe, komfortowe, słoneczne. Grunwaldzka 19, III. zdg 2 136

Czteropokojowe
komfort. centralne, wysoki parter, pięciopokojowe III. odnowione. Chelmońskiego 9, portier. zdg 2 095

Mieszkanie
4-7 pokoi nowe Stary Rynek 44 lekarza, adwokata, biura, przedstawiciela od zaraz. Zgłoszenia św. Marcin 5, m. 8, właściciel. zdg 2 109

Komfortowe
trypokojowe z meblami za zgodą gospodarza do oddania. Pocztowa 20, m. 8. zdg 2 142

4 pokojowe
Matejki 6. zdg 2 188

Pokój
kuchnię wydzierżawie. Świerczewska 19, gospodarz. zdg 1 957

Pięciopokojowe
Ratajczaka 33. zdg 2 345

Trzypokojowe
Dąbrowskiego 151. zdg 2 346

Trzypokojowe
Filarecka 3. zdg 2 347

Trzypokojowe
mieszkanie. Poznań, Górna Włda 38, wydzierżawie. zdg 2 353

3 ubikacje
z przynależnościami, centralne, niski parter przy Mickiewicza na biura względnie mieszkanie wynajmę zaraz. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 272

5 pokojowe
komfortowe bardzo słoneczne. — centralne, I piętro, od 1 lipca. Grottegera 3, portier. zdg 2 287

Dwupokojowe
łazienka. Piękna 63, przy Botani-ku. zdg 2 316

Mieszkanie
3 pokoje, czyste, komfort, przynależności, balkon I piętro czynsz 60.— 1 czerwca odstąpię, zwrot kosztów, obejrzyć 11 — 2. Bukowska 41, m. 4. zdg 2 447

Trzypokojowe
parter bezpodatkowe. Poznańska 37. zdg 2 448

Pięciopokojowe
parter, lipca. Działyńskich 7. zdg 2 449

Trzypokojowe
Hetmańska 1. zdg 2 451

Wydzierżawie
solidnej osobie dwa pokoje kuchnię willa. Poznań, Staroleka, Romana Maya 23a. zdg 2 518

Siedmiopokojowe
Działyńskich 8, gospodarz. zdg 2 481

Pokój
kuchnia 20.— 2 lata z góry wprost od gospodarza, nowy dom. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 480

Trzypokojowe
komfortowe, Fellmann, Biedrzyckiego 20, Łazarz, przy Winklera. zdg 2 477

Dwupokojowe
z kuchnią. Winogrody 144. Szelag. zdg 2 475

Pokój
kuchnia do wynajęcia. Szelag. — Wilczak 10. zdg 2 461

Pięciopokojowe
III sześciopokojowe II Wilsona komfortowe słoneczne, pięcie właściciel. Oferty Kurier Poznański zdg 2 396

Wybór
mieszkania

każdej wielkości — ceny „Be-Em-Es“
Grudnia 19, podwórze. zdg 2 389

Pięciopokojowe
I piętro, bez podatku tanio. Grochowska 11. zdg 2 386

Trzypokojowe
komf. słoneczne. Niegolewskich 4 zdg 2 383

Czteropokojowe
piękne, słoneczne, I ptr. Wypiańskiego 12, portier. zdg 2 060

Czteropokojowe
komfort, tanio, Saperska 43. zdg 2 539

Pięciopokojowe
słoneczne, I, wygodny, od czerwca wynajmę. Niegolewskich 18 — 4. zdg 2 540

Mieszkanie
6 pokojowe komfortowe odnowione. Matejki 55. zdg 2 543

Pokój
i kuchnia do wynajęcia. Górczyn. Bosa 36. m. 2. godz. 14-16. zdg 2 368

Ogródowa 12
sześciopokojowe od lipca. Informacje m. 7. zdg 2 236

Trzypokojowe
dwupokojowe. Informacje ulica Loretańska 10, m. 4, naprzeciw probostwa łazarskiego. zdg 2 257

Pokój
tylko samotnej pani, gospodarz. Wierzbicice 2. zdg 2 248

3 pokoje
z kuchnią, łazienka 60.— zł II ptr. Chociszewskiego 45, Zgłoszenia m. 6. zdg 2 250

6 pokoi
Ratajczaka 26 m. 6 zaraz. Inf. stróżka. zdg 2 726

3
pok. kuchnia wynajmę gospodarz Traugutta 13. zdg 2 826

Dwupokojowe
kuchnia, łazienka — Rataje Wioślarska 12. zdg 2 850

2
pokoje, kuchnia, łazienka, 1 czerwca solidnym, stałej posadzie. Niski czynsz, kaucja, zwrot kosztów. Strumykowa 38, m. 10. zdg 2 682

Czteropokojowe
Wierzbicice 65, m. 3. zdg 2 706

3
pokoje kuchnia, łazienka zaraz. Dąbrowskiego 227, czynsz 57.—, zdg 2 054/5

Pokój
od gospodarza, wili, Solacz — przystanek tramwajowy, czynsz naprzód. Mazowiecka 6. zdg 2 244/5

Wydzierżawie
pokój, kuchnię. Adres Kurier Poznański zdg 2 511/2

2
pokoje kuchnia 40 zł bez podatku. Główna 60, dozorca. zdg 3 065

Trzypokojowe
pokoik, hall, łazienka. Hetmańska 16, stróż. zdg 3 017

5
pokoi do wynajęcia. Działyńskich 6, dozorca. zdg 3 018

Dwupokojowe
komfortowe. Inform. Waly Kościuszki 3, m. 6, III p. zdg 3 043

Wielka
17, m. 15, komfortowe, czteropokojowe od gospodarza zwrot kosztów 150.—, od 4-6 godzin. zdg 2 618

Pięciopokojowe
Szamarzewskiego 10, stróż. zdg 2 800

Trzypokojowe
wymagane za kaucja. Oferty Kurier Poznański zdg 2 988

Mieszkania
dwupokojowe. Ks. Kordeckiego 26, Górczyn. zdg 2 769

Pięciopokojowe siedmiopokojowe
komfortowe, słoneczne, I piętro, przy Parku Wilsona, od 1 czerwca br. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 788

Czteropokojowe
komfortowe Ostroroga. Adres wskaże Kurier Pozn. zdg 2 633

Duży
pokój, Debiecka 33. Zgłoszenia Nikodem Paetz. zdg 2 864

Ogrodnikowi
2 morgi dobrej ziemi przy Poznaniu mieszkaniem. Adres Kurier Poznański zdg 2 868

Skład
z mieszkaniem. Ks. Kordeckiego 26, Górczyn. zdg 2 768

Trzypokojowe
słoneczne, łazienka, gaz, elektryka tanio. Debiec, św. Trójcy 4. zdg 2 605

5-cio pokojowe
z wygodami przy parku Wilsona ul. Matejki 43, wynajmę — od 1 czerwca br. Czynsz 105 zł miesięcznie. Informacje u portiera. zdg 2 255

4
duże willi, wielkie wygodę gospodarze, b. słoneczne, balkon, od 1 czerwca Łazarz. Winklera 14, gospodarz m. 1. zdg 2 947

Pokój
i kuchnia do wynajęcia Teczowa 23. zdg 2 898

Pięciopokojowe Czteropokojowe
komfortowe, centralne, parkiety, Stary Rynek dla pewnego płatnika gwarancja. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 998

Pokój
i 2 pokoje kuchnia. Gospodarz Fabryczna 13a. zdg 2 933

2 mieszkanie
4 pokojowe komfortowe, centr. ogrzewanie, garaż, willi przy tramwaju, orsz.

2 pokojowe
zaraz do wynajęcia. — Osiedle Grunwaldzkie, Podkomorska 7. Właściciel. zdg 2 901

Pokój
kuchnia, ogród, 20.— willi, okoliczności Główna, Kilińskiego 8 — 3. zdg 2 902

Czteropokojowe
Marcina zdg 2 905

dwupokojowe pokój kuchnia „Jur“
Piekary 26. zdg 2 905

Trzypokojowe
I piętro. Górczyńska 26 a. zdg 3 035

Trzypokojowe
Park Wilsona, nowe. Klonowicza 8. zdg 3 031

Jednopokojowe
słoneczne, samotnej osobie. Marynarska 9. zdg 3 023

Czteropokojowe
willowe, ogrodem, piętro, poblize Ostroroga — Grunwaldzka. — Wiadomość Mielżyńskiego 2, m. 5. zdg 2 899

Czteropokojowe
komfortowe, słoneczne, bezpodatkowe Pocha 58 — 5. zdg 2 971

Pokój
kuchnia, korytarz w suterynie, czynsz z góry Pocha 58 — 5. zdg 2 972

Dwupokojowe
wygody Stableskiego 9 (kościół Łazarski). zdg 2 974

5-6
pokojowe mieszkanie — komfortowe — willa, centralne ogrzewanie, zaraz. Aleja Chopina 1 a. zdg 2 860

3
pokojowe. Chociszewskiego 15, właściciel. zdg 3 102

Dwupokojowe
kuchnia, Wierzbicice, Łódzka 45, Łazarz. zdg 3 177

Trzypokojowe
bezpłatowe, słoneczne, łazienka, Łazarz, Kępczyńskiego 38, — Zapytać Wroniecka 1/2 — 16. zdg 3 085

2
pokoje kuchnia. Solacz. Wolińska 20, m. 2. zdg 3 088

Trzypokojowe
willowe ogrodem, Partyzancka 7, przy Rolnej. zdg 3 092

Wybór mieszkań!
każdej wielkości cenie Marcina 74 I 18 front. zdg 3 126

Cztery
pokoje Kwiatowa wydzierżawie. Zgłoszenia telefon 34-44. Pz 27 591-55.145

Na ogłoszenia szyfrowane

wymagające złożenia „zgłoszeń” lub „ofert” do „Kuriera Poznańskiego” pod nr. ..., prosimy kierować listy do nas oddzielnie na każde ogłoszenie, nigdy zbiorowo w jednym liście na kilka ogłoszeń. W narożniku dolnym, lewym koperty lub pocztówki prosimy umieścić czytelnie numer ogłoszenia, abyśmy korespondencję, nie otwierając jej, doręczyć mogli inserentowi.

Przykład:

Kurier Poznański
Poznań,
zdg 57 675
sw. Marcin 70

Przestrzegamy zgłaszających się przed dołączaniem do ofert dokumentów oryginalnych, świadectw i t. p., gdyż administracja nasza nie przyjmuje odpowiedzialności za ich zwrot, jak wogóle za dalsze załatwienie oferty przez inserenta.

Adres inserenta wskazujemy (zamiejscowym za dołączeniem znaczka pocztowego) tylko w tym wypadku, jeżeli inserent upoważnia nas do tego, podając w ogłoszeniu „Wiadomość” lub „Adres” wskaże „Kurier Poznański” nr.

zg 14 141

Administracja

Mieszkanie 1 pokój, pokój kuchnia, 2 pokoje kuchnia ogród, Junikowo, Dworcowa 16, przy dworcu. zdg 2 031 Pokój wydzierżawie małżeństwu bezdzietnemu lub jednej osobie gospodarza. Poznań-Górczyn, ulica Zwirowa 10, m. 2. zdg 2 303 2 pokoje kuchnia do wynajęcia. — Ostrobramska 35. zdg 2 222 Dwa pokoje kuchnia nowy dom przy dworcu, tramwaju od zaraz, gospodarz. Poznań, Marszałka Focha 239. zdg 1 781 Pokój z kuchnią zaraz. Wiadomość Poznań, Gąsiorowskiego 11, m. 5. zdg 2 087 Ubikacja nadająca się na warsztat lub — składnicę. Rynek Łazarski 10a, m. 12. zdg 1 948 3 pokoje z kuchnią, łazienka 60.— zł, 11 ptr. Poznań, Chociszewskiego 45. Zgłoszenia m. 6. zdg 2 249 Pokój próżny, wejście z klatki, rok z góry 180.— zł od gospodarza. — Zgłoszenia Poznań, Podolska 2 (Solacz). zdg 2 319 Duży pokój, kuchnia od 15 czerwca — pewnym płatnikowi. Poznań, ul. Konfederacka 7, przy Osiedlu Grunwaldzkim, przystanek tramwajowy. zdg 2 433 Słoneczne 2 pokoje z kuchnią zaraz. Gospodarz, Poznań, Palacza 127. zdg 2 430 Pokój kuchnia, małej rodziny, rok z góry 300.— złotych. Poznań, Aleja Hetmańska 18, gospodarz. zdg 2 420 Mieszkanie plac na kiosk, linia autobusowa, do wydzierżawienia, Röhling, gospodarz, Lasek, per Poznań. zdg 2 465 Pokój z angielską wynajmę. Wolny od 15. Kaucja. Gospodarz, Wilczak 6, Szelag. zdg 2 812 Wynajmie skład, nadający się na pieczywo i nabiał. Oferty Oredownik, Poznań zdg 2 830 Mieszkanie 2 pokoje kuchnia lub 1, ogród Puszczykowo. Właściciel Poznań, Szewska 14, m. 8. zdg 2 981 Pokój próżny od gospodarza. Ulica Saperska 113. zdg 2 748 Jednopokojowe i kuchnia, obszerne od zaraz do wynajęcia. Poznań-Debiec, Maszynowa 1. zdg 2 458 Trzypokojowe względnie dwupokojowe kuchnia Staroleka Wielkiej zaraz do wynajęcia od gospodarza. Informacje Poznań, Wierzbicice 55, m. 6 zdg 2 666 Pokój i mała kuchnia od zaraz do wynajęcia, ul. Warszawska nr. 8, Gospodarz. Poznań. zdg 2 673 Wynajmie pokój z kuchnią z dnem pierwszego-czerwca, gospodarz. — Poznań-Debiec, ul. Sosnowa 32. zdg 2 684 Z meblami pokój z kuchnią sprzedam ul. Ugory 79 Szelag obok Ogrodu Bractwa Kurkowego. zdg 2 607	Pokój z kuchnią nowy dom Winogrody Zgłoszenia św. Wojciech 27 m. 43 zdg 2 713 Trzypokojowe balkon, 60 Wilsona, dwupokojowe służbowy, łazienka 41. Jednopokojowe 25, gospodarza wolne. — „Pawilon”, Poznań, Focha 15. zdg 2 813 Debiec pokój kuchnia Gruszkowa 42 zdg 2 960 Pokój kuchnia, korytarz, elektryka przy kościele Luboniu. — Luboń, ul. Marsz. Piłsudskiego nr. 6. zdg 2 697 2 pokoje kuchnia Maszynowa 18, m. 5, przy torze Zbąszyń, wprost Kolejowa. zdg 2 696 Pokój z kuchnią do wynajęcia. Teczowa 11, m. 4. zdg 2 784 Pokój kuchnia próżny Solacz, dzierżawa z góry gospodarza zaraz do wynajęcia. Kraszewskiego 8 — Ładownia Akumulatorów. zdg 2 874 Pokój I. podwórze, pokój kuchnia III. front, blisko placu Wolności z góry pół roku. Oferty Oredownik, Poznań zdg 2 885 Pokój i kuchnia. Główna, ulica Różewska 7, obok Amunicji. zdg 2 384	Szukam mieszkania wdowa na stałe posadzie państwowej od zaraz lub 15. Oferty Oredownik, Poznań zdg 1 851 Emerytka samotna poszukuje pokoju lub pokoju z kuchnią tanio od gospodarza. Oferty Oredownik, Poznań zdg 2 313 Emeryt bezdzienny szuka mieszkania, pokój kuchnia, wzgl. 2 od gospodarza od 1. 6. Oferty Oredownik, Poznań p 10 549 Starsza wdowa, pracownia szuka próżnej ubikacji za sprzątanie lub stróżostwo. Oferty Oredownik, Poznań zdg 2 764 Szukam mieszkania, jako stróż domu z małą kaucją zaraz. Oferty Oredownik Poznań zdg 2 742. Emeryt szuka 2 pokojowego kuchnia. — pewny, place z góry. Oferty Oredownik Poznań zdg 2 904 Samotna pokoju od gospodarza, pół roku z góry. Oferty Kurier Poznański zdg 3 016 Jedno dwupokojowego szuka urzędnik państwowy bezdzietny. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 2 792
---	---	---

13. SZUKA MIESZK.

Wojskowy
poszukuje dwóch pokoi kuchnia I. 6. 37, gospodarza, Łazarz, Jezyce. Oferty Kurier Poznański zdg 1 829

Urzędnik
sądowy poszukuje mieszkania dwupokojowego, możliwie śródmieściu. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 453

Małżeństwo
bezdziennie obejmie stróżostwo, zna centralne ogrzewanie. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 524

Pokoiku
próżnego (oddzielnego) bez wpłatnego z góry poszukuje urzędnik państwowy. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 509

2 pokojowego
z wygodami poszukuje od 1 lipca pewny płatnik. Oferty cena Kurier Poznański zdg 2 471

3-4
pokojowego nie wyżej II pietra centrum. Oferty Kurier Poznański zdg 2 415

Urzędnik bankowy
szuka trypokojowe komfort od lipca. Oferty cena tylko gospodarzy Kurier Poznański zdg 2 327

Mieszkania
jedno-, dwupokojowego kuchnia wprost od gospodarza. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 557

Poszukuje
stróżostwa domowego. — Oferty Kurier Pozn. zdg 2 558

Małżeństwo
młode poszukuje pokoju, kuchnia wprost od gospodarza, dzierżawa z góry. Oferty Kurier Poznański zdg 2 362

Pokój
kuchnia lub dwa, emerytka z córką. Oferty Kurier Poznański zdg 2 254

4-5
pokoi w willi z ogródkiem, możliwość samodzielnej. Może być oddzielny domek. Zgłoszenia do ekspedycji Kuriera Poznańskiego pod zdg 2 566

Lecznica dla zwierząt
MAG. WET.
H. Warikoffa
ŁÓDŹ
ul. Kopernika 22
Telefon 172-07

Oddziały wewnętrzny i chirurg. Szczepienie psów, koni. Strzyżenie psów i koni, kąpiele dla psów. Kucie koni, nitowanie kopyt. Przyjęcia w przychodni od 8-1 i od 3-6. n 3640

Etatowy
urzędnik państwowy, bezdzietny szuka słończnego 2 pokojowego mieszkania łazienką i łub II piętrze od lipca lub sierpnia od gospodarza. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 463

6-7 pokój, komfort.

mieszkanie
od 1. 7. poszukuje. Oferty pod 2147. Biuro ogłoszeń „Kosmos”. Poznań, Al. Marsz. Piłsudskiego 25. ng 43 104

5-
pokojowego mieszkania komfort, słońce, tramwaj, wprost od gospodarza poszukuje inżynier w okolicy Parku Wilsona. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 3 165

Pięciopokojowego
bardzo słończnego, 1 piętro poszukuje. Śródmieście lub peryferie (obojetnie). Jarosław Urbanowicz, Kanałowa 6 m. 18. zdg 3 137

1. ZAMIANA MIESZK.

2
pokoje, kuchnia zamienie na pokój kuchnię. Fr. Ratajczaka 28, m. 18. Zgłoszenia od 6. zdg 2 398

Dwa
pokoje, komfortowe, śródmieściu zamienie na trzy Wilda. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 617

Zamienie
jednopokojowe na dwupokojowe lub takie same okolicy Łazarza. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 730.

Zamienie
mieszkanie 4 pokojowe z ogrodem blisko kościoła i tramwaju w Górczynie na 3 pokojowe w śródmieściu. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 930

15. POKOJE UMEBL.

Przyjeżdżnym
na targi Poznań Nowy Rynek (Kolegiacki) 5 — 3. dg 23 037/8

Śniadeckich
24 m. 2. zdg 2 089

Wspólny
utrzymaniem 60. — od 15. Jankowskiego 19 — 8. zdg 2 159

Wierzbicice
11 — 9. zdg 2 217

Rynek
Łazarz 12 — 9. zdg 1 965

Próźny
ładny pokój kulturalnym, pewnym, samotnym, gospodarz. Oferty Kurier Poznański zdg 2 337

Dwuosobowy
utrzymaniem, kuchnia gazowa. Ratajczaka 9 — 10. zdg 2 284

Elegancki
niekrepujący zaraz. Dąbrowskiego 2. I. lewo. zdg 2 279

Mickiewicza
11 — 3, dobrze umeblowany. zdg 2 314

Frontowy
panu używaniem telefonu, łazienki. Marcina 68 — 6. zdg 2 455

Matejki
kulturalnemu panu. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 2 513

Komfortowy
telefon Ratajczaka 26, pierwsze piętro. zdg 2 029

Czysty
niekrepujący. Spokojna 3 — 2. zdg 2 036

Dwuosobowy
Ratajczaka 9 — 11. zdg 1 997

Cieszkowskiego
1 — 3 elegancki, frontowy, panu. zdg 2 492

Jedno
dwuosobowy. Plac Bernardyński 1 — 9. zdg 2 476

Próźny
Podgórną 6 — 10. zdg 2 473

Słoneczny
pokój. Śniadeckich 28 — 2. zdg 2 472

Słoneczny
dobrym utrzymaniem. Ratajczaka 15. m. 3. zdg 2 397

Biurowy
umeblowany tanio. Grudnia 19. m. 15. zdg 2 388

Dwuosobowy
jednosobowy. Wygody. Kraszewskiego 8 — 20. zdg 2 411

Panu
Jackowskiego 30 — 9. zdg 2 417

Frontowy
jedno — dwuosobowy. Szewskiej 15. m. 2. zdg 2 418

Mały
pokój. Długa 9 — 2. zdg 2 305

Od
zaraz jedno — dwuosobowy dla panów. Telefon. Skarbowska 5-6. I. p. zdg 2 207

Przyjeżdżnym
Kwiatowa 13 — 10. zdg 2 550

Utrzymaniem
panu. Kwiatowa 13 — 10. zdg 2 551

Próźny
elektryczność, telefon, łazienka. Focha 114, m. 5. zdg 2 238

Jednosobowy
Plac Działowy 6, m. 8. zdg 2 259

Aleje
Marcinkowskiego
3 a — 9 a, front. zdg 2 233

Przyjeżdżnym
tanio. Szewska 19 — 8. zdg 2 252

Jedno-
dwuosobowy. utrzymanie, bez. — Wrocław 30. m. 21. zdg 2 647

Pokój
wynajme pani udzielającej korepetycji niemieckiego. Rybaki 24/25, m. 7. zdg 2 621

Przyjeżdżnym
Łakowa 9 — 4. zdg 2 619

2
łączne, sypialka, lepszy małżeństwu, stanowisku. Łakowa 9 — m. 4. zdg 2 614

Niekrepujący
wygodami Śniadeckich 30 — 6. zdg 2 573

Centrum
meblowany Mielżyńskiego 22 — 8. zdg 2 858

Aleje
Marcinkowskie 26 — 5. zdg 2 851

Solidnym
stanowisku zaraz. Aleje Marcinkowskiego 1 m. 4. zdg 2 909

Próźny
niekrepujący. Ratajczaka 14 — 23. zdg 2 691

Kwiatowa
9 — 11. zdg 2 680

Duży
I piętro. Rom. Szymańskiego 7. mieszkanie 4. zdg 2 689

Pokoik
mały — wygodny. Reja 5 — 5. zdg 2 698

Solidnemu
zaraz. Kanałowa 6, parter, prawo. zdg 2 708

Ładny
frontowy. Chwałszewo 50 — 9. zdg 2 701

Niekrepujący
20. — W. Garbary 43 — 6. zdg 2 714

Słoneczny
frontowy. niekrepujący. dwuosobowy. Półwiejska 5 — 7. zdg 2 712

Inteligencji
Wrocław 3 — 4. zdg 2 746

2
osobowy. Młyńska 5 — 5. zdg 3 046

Pani
elektryczność. Żydowska 26 — 6. zdg 2 761

15.
V. Rzeczypospolitej 5 — 3. zdg 2 932

Gabinet
komfortowy kulturalnej osobie od 15 bieżącego. Wojciecha 24 — 5. zdg 2 990

Półwiejska
32 — 2. zdg 2 787

Konces. pensionat
dla przyjeżdżnych. Rowecka, Pocztowa 31 — 7. zdg 2 630

Niekrepujący
Działuńskich 11, parter. Matuszek. zdg 2 683

Dwuosobowy
komfortowy. Matejki 60 — 7. zdg 2 843

Komfortowy
telefon. Ratajczaka 26, pierwsze piętro. zdg 2 029

Plac Wolności
14 a — 12, gabinet, komfort, utrzymanie, winda. zdg 2 889

Piłsudskiego
5 m 9 dwuosobowy. zdg 2 736

Elegancki
klatki. Łakowa 16 — 6. zdg 2 606

1
próźny pokój. Spokojna 25 — 10. zdg 2 745

Dąbrowskiego
5a — 9. zdg 2 002

Przyjeżdżnym
niekrepujący klatki. Piekary 24 m. 2. zdg 2 950

Pokój
słoneczny, balkonowy wynajmie dwóm lub jednemu panu. Kolejowa 43 m. 13 wejście brama. zdg 2 959

Słoneczny
Focha 38 mieszkanie 7. zdg 2 999

Przyjeżdżnym
niekrepujący Ratajczaka 11 a — 112. zdg 2 991

Wszystkich
Świętych 6 — 6. zdg 2 922

Inteligentnemu
odnowiony utrzymaniem. Ratajczaka 9 — 8. zdg 3 036

15. — zł
ładny, przejściowy solidnemu panu. Strzelecka 10. m. 4. zdg 3 013

Plac
Nowomiejski 9. — 13. 1-2. zdg 3 114

Ładny
frontowy. Słowackiego 25 — 5. zdg 3 140

Czysty
pokój, elektryczność. Pocztowa 14, m. 2. zdg 2 658

Niekrepujący
Plac Bernardyński 2 (Restauracja). zdg 2 963

Wrocław 34
38 m. 34. zdg 2 967

Przyjeżdżnej
inteligencji Ratajczaka 38 teraz I piętro Scheffs. zdg 2 969

Pokoik
inteligentnemu Chelmońskiego 18 — 4. zdg 2 977

Działuńskich
9 — 6, elegancki. zdg 2 785

Mały
Skarbowska 14 6. zdg 3 078

Cieszkowskiego
6 — 6. zdg 3 100

Mielżyńskiego
22, m. 9, również przyjeżdżnym. zdg 3 159

Słoneczny
frontowy, dobrym utrzymaniem. Plac Nowomiejski 6 m. 18. zdg 3 098

Pokoik
Poplińskich 9, parter, prawo. zdg 3 170

Aleje
Marcinkowskiego 17, m. 6, jednosobowy, utrzymaniem, bez. obiady. zdg 3 110

Grudnia
5 — 11, elegancki. zdg 3 108

Bardzo
tanio, czysty. Wronecka 6/8 — 12. zdg 3 090

2
próżne frontowe balkonem piętro. Telefon 62-66. zdg 3 095

Elegancki
widok Park Wilsona. Matejki 58 m. 5. zdg 3 150

Niekrepujący
Strzelecka 13 — 16. zdg 3 129

Pokój
dla panienek — panów po 10. — Piekary 5 skład. zdg 3 130

Pani
zaraz wspólny. Skarbowska 20 — 6. zdg 3 133

Pokój
duży słoneczny łazienka do wynajęcia. Dąbrowskiego 57 — 4. zdg 3 107

16. SZUKA POKOJU

Próźny
czysty. Oferty podaniem ceny Kurier Poznański zdg 1 229

Poszukuje
sie 3 pokoi utrzymaniem, centrum jako sublokatorzy. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 405

Próźnego
słonecznego centrum urzędniczą. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 824.

Pokoju
używaniem kuchni. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 956.

Młode
bezdietne małżeństwo poszukuje pokoju umeblowanego, używanie kuchni od 15. Kurier Poznański. Gniezno 986. ng 42 617

Dwa
pokoje — czterech studentów — od 15. centrum. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 138.

17. LOKALE

Skład
wolny. Wielkie Garbary 14. — stróż. Pg 27 577-55.125

Lokal handlowy
obszernymi sklepami, nadający się na skład kolonialny i delikatesów. Ul. Półwiejska 1, plac Świętokrzyski do wynajęcia. Zgłoszenia u dozorcę domu. Pg 27 478-17.149

Lokal
handlowy - przemysłowy (np. na wytwórnię cukierków, zabawek, pracownię instalatorską, radiową itp.) ul. Piekary do wynajęcia od 1 czerwca 1937, czynsz 75. — zł miesięcznie. Oferty Kurier Poznański zdg 1 752

Skład
Rynek Wildecki 73. zdg 2 450

Lokal
po Block-Brunie Marcin 25 do wynajęcia od 1 lipca 1937. Władysław Długa 5, m. 8. zdg 2 456

Skład
mieszkaniami filia rzeźnicza lub innej branży wydzielawie. Lub-wederska 35. zdg 2 094

Lokale
przemysłowe większe, mniejsze wydzielawie. Bittner, Dąbrowskiego 79. zdg 2 870

Ubikacje
przemysłowe z mieszkaniem — Marsz. Focha 65, do wynajęcia. Zgłoszenia Główna Wilda 75. — Basinińska zdg 3 040

Składu
z mieszkaniem nadającego się na sprzedaż sprzętów kuchennych powiatowym mieście szukam od 1. 6. 1937. Oferty z podaniem czynszu do Kuriera Poznańskiego zdg 2 240

Poszukuje
lokalu na świetlicę tylko w śródmieściu, pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 710

Skład
frontowy do wynajęcia. Piekary 18, administrator 4 do 5 po południu. zdg 2 646

Dwupokojowe
biura Pierackiego Trzeciego Maja 5 „Rex”. zdg 2 832

Poszukuje
skład, nadającego się na pieczywo i nabiał. Oferty Kurier Poznański zdg 3 012

Lokal 72 m²
(2 okna wystawne) z mieszkaniem i przynależnościami na kawiarnię względnie inne cele handlowe do wydzielawienia przy ulicy Wyspiańskiego narożnik Ulańskiej. zdg 3 002

Lokal
handlowy frontowy 3 ubikacje na hurt lub przemysł śródmieście Masztalarska 6 do wynajęcia. Zgłoszenia do eksp. Kuriera Pozn. zdg 23 040

Skład
blisko St. Rynek, nadający się na każdą branżę oddam zaraz z urządzeniem. Adres wskaże Kurier Pozn. zdg 3 089

Piwnica
obszerna Jaskółce. Wrocław 31, I piętro. zdg 3 149

22. ZGUBY

Zaginął ratlerok
czarny, uszy czon nieobcięte odprawiając w wyroczniem. — Adamska, Plac Asnyka 3. zdg 1 895

Zgubiono
złoty łańcuszek dn. 5 bm. (Kret. Pl. Wolności, św. Marcin, Kantaka, Fredry). Proszę oddać Sporna 6, za wynagrodzeniem. zdg 2 082

Notes
czarny zgubiono 2 maja na placu Gwarym. Odmień Hotel Monopol za wynagrodzeniem. zdg 2 276

Zgubiłam
parasol targach. Zwrot wynagrodze. Piekary 18 m. 1. zdg 2 559

Zgubiłam
bransoletkę złotą na Górczy Wildzie. Oddać za wynagrodzeniem. Górna Wilda 43, m. 13. zdg 3 042

Zaginął
kanarek śpiewak. Uczelny zwróci Piekary 20, m. 7. zdg 2 807

Parasol
brązowy (kratka) zostawiony tramwaju 11 — Solacz. środa 5. 5. godz. 20 — proszę uczciwego znalazcę o oddanie za wynagrodzeniem. Rakowska. Pocztowa 1. zdg 3 155

Aparat
fotograficzny Nagel 3/4. szkło. Xenar 1:3 1/2 marki J. Schneider nr. 481 470, zabraną przez pewną panią z kiosku „Wierzbą” na Targach — proszę oddać za wynagrodzeniem ul. Fr. Skarbka 41 parter. zdg 2 648

18. DZIERŻAWY

Ogród
dochodowy „drzewa na własne, dzierżawę odstąpię. Telefon 39-56 zdg 1 960

Dwie
morgi ogrodu wraz zabudowaniami wynajmie lub sprzedaż, stosownie dla emeryta. Górna Wilda 47, m. 1. zdg 2 412

Ubikacje
przemysłowe z mieszkaniem 3 pokojowym od 1 czerwca wydzierżawie. Rynek Śródecki 15, właśc. domu. zdg 2 326

Ogród
owocowy Krasieńskiego 7. Zgłoszenia Bukowska 17, m. 10. zdg 2 545

Kiosk
na Helu sprzedam lub wydzierżawie. Oferty Kurier Poznański zdg 2 374

400
przy Poznaniu, inwentarzem, bez 6 lat zasiewy odstąpię bez pośrednictwa. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 261

Młyn
poważniejsze przedsiębiorstwo wydzierżawie. Wyczerpujące oferty proszę do Eksped. ogłosz. Holztendorff Bydgoszcz Gdańska 35. zdg 2 827

Gospodarstwo
60 morgi ziemi do wydzierżawienia zaraz. Krzesinki, pow. Poznań. Wawrzyn Zawada. zdg 2 862 3

Apteka
do wydzielawienia w Przemysłu katolicki Turkiewiczówna Przemysł, Grunwaldzka 125. zdg 2 601

Wydzielawie
plac w centrum na węgle lub na inne cele. Adres Kurier Poznański zdg 2 924.

Kiosk
wydzierżawie pokojem. Poznańska 15 — 1. zdg 2 872

Sklep
warzywa do wynajęcia. Strumykowa 10. zdg 3 047

Młyn
rola, stawy rybne, oddam w dzierżawę. Oferty „Par”. Warszawa, Bracka 17 pod „Młyn”. Pg 27 371-62 273

23. ROZMAITE

Gorsety
Biustonosze poleca

Pracownia
Gorsetów „Wanda”
Leontyna Sychowska. Ratajczaka 27. zdg 2 945

Przeprowadzki
krytym

samochodem
Dom Spedyjny
W. Mewes Nast.
Tama Garbarska 21. Tel. 23-35. Pg 25 953-15.666

Koldry puchowe
kto pikuje i poszywa? Potrzebny do dworu na wieś, polecenia wymagane. — Zgłoszenia do eksp. Kuriera Pozn. zdg 23 040

Modne
kostiumy, płaszcze, komplety wykonanie pierwszorzędne. B. Mazur. Wrocław 1. zdg 1 472

A. Matuszewska
poleca pracownię kapeluszy. Ratajczaka 8, m. 8. zdg 1 416

Przyjdź!
Znam Twoją przyszłość! Pulsudskiego 5 — 8. wróżka. zdg 825

Przedstawiciela
dla artykułu patentowanego do celów budowlanych na województwo poznański, poszukuje. Zgłoszenia pod „Budowlane” do Biura Ogłoszeń Stattera, Kraków. ng 43 166

Sławna chiromantka
grafolog-fizjognomistka
Jakubowska
zdumiewająco przepowiada przeszłość, teraźniejszość, przyszłość. loterie. Ratajczaka 15 — 10. Pa-saż Apollo. zdg 2 490

Zdolności
do zawodów umysłowych pracowników i robotników bada

Psychotechnika
ul. Focha 4, m. 5, telefon 73-49. zdg 2 962

Firany
preżenie najtaniej Pralnia Piekary 3 Matejki 68.

Dziewczyna
z dobrego domu z prowincji szuka posady do dzieci lub prac domowych 15-go maja lub 1-go czerwca. Zgł. Dr. Nowakowska, Solacz, Mazowiecka 56. zdg 2 445

Dziewczyna
młodsza, dobrym świadectwem, zdrowa, czysta, pracowita (prowincji) szuka pracy do wszystkich lub dzieci. Oferty Kurier Poznański zdg 2 520

Gospośia
samodzielną z długimi świadectwami poszukuje posady. Zupańskiego 8 — 12. zdg 2 506

Posady
do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego 2-3 osób lepszym domu bez prania poszukuje. Oferty Kurier Poznański zdg 2 487

Służąca
dobrym gotowaniem do wszelkiej pracy domowej szuka posady od 15 maja. Oferty Kurier Poznański zdg 2 486

Posługaczka
uczciwa szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 2 482

Gospodyni
zaufana z dobrymi, długimi świadectwami z poleceniami, zna zakres gospodarstwa domowego, szuka posady w lepszym domu, u samotnego pana lub do kieszki na probostwo. Oferty Kurier Poznański zdg 2 462

Starsza
dziewczyna szuka posady po południu chociaż 3 razy w tygodniu. Oferty Kurier Poznański zdg 2 427

Szukam
posady na pół dnia od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 2 392

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurier Poznański zdg 2 380

Poszukuje
posady na po południe. Oferty Kurier Poznański zdg 2 413

Sierota
uczciwa poszukuje posady do małej rodziny. Oferty Kurier Poznański zdg 2 553

Dziewczyna
starsza szuka posady z gotowaniem do wszystkiego od zaraz lub 15. 5. Oferty Kurier Poznański zdg 2 731

Gospodyni
przyjme posadę z gotowaniem i do prac domowych miejscowość obojętna. Oferty Kurier Poznański zdg 2 732

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 2 695

Służąca
z gotowaniem, czysta, uczciwa, szuka posady od zaraz lub 15-go. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 3 000

Panna
inteligentna, religijna, wiek średni, przyjmie posadę gospodyni u kieszki lub starszej osoby, zna gotowanie, szycie, prasowanie, jest osobą na wskroś sumienną, miejscowość obojętna. Oferty Kurier Poznański zdg 3 044

Służąca
do wszystkiego gotowaniem szuka posady od 15 bm. Oferty Kurier Poznański zdg 2 670

Dziewczyna
zaufana, czysta, dobrym gotowaniem, dobrymi świadectwami — szuka posady w lepszym domu. Oferty Kurier Poznański zdg 2 755

Kuchmistrzini
w hotelach, lecznicach, zakładach poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 2 754

Szukam
posady na cały lub godzinowy z prowincji. Oferty Kurier Poznański zdg 2 760

Uczciwa
kochająca dzieci z prowincji do wszystkiego, bez gotowania — Oferty Kurier Poznański zdg 2 759

Dziewczyna
uczciwa, z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 2 758

Bardzo
uczciwa starsza rutynowana gospodyni dobrym gotowaniem poszukuje posady w miasto zażad domem pensjonat. Oferty Kurier Poznański zdg 2 952.

Poszukuje
posady do dzieci lub do posyłek Oferty Kurier Poznański zdg 2 958.

Posługaczka
na cały dzień do wszystkiego od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 3 037

Kucharka
z dobrym gotowaniem poszukuje posadę, najchętniej na wieś lub na probostwo. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 3 113

Dziewczyna
szuka posady lub posługi do wszystkiego z gotowaniem od 15. Oferty Kurier Poznański zdg 2 527

Dziewczyna
przychodnia poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurier Poznański zdg 3 125

Panienska
uczciwa poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurier Poznański zdg 3 127

Posługi
przed południem szuka czysta, bardzo pracowita, najlepszymi poleceniami. Oferty Kurier Poznański zdg 3 093

Dziewczyna
z gotowaniem, długoletnie świadectwo poszukuje posady do 2-3 osób od 15. 5. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 3 003

Dziewczyna
szuka posady na cały dzień jako przychodnia z praniem. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 3 067.

Sierota
uczciwa szuka posady z gotowaniem Oferty Kurier Poznański zdg 2 897

Panna
przeze wszystkim uczciwa poszukuje posady do wszystkiego od 2-3 osób. Oferty Kurier Poznański zdg 2 803

Zgrabna
inteligentna, młoda, moralna. — znajomością prac biurowych poszukuje posady towarzyszy samodzielną osobę. Oferty Kurier Poznański zdg 2 394

Aptekarski
pomocnik, wszechstronnie rutynowany, dobre polecenia poszukuje posady w Poznaniu. Oferty Kurier Poznański zdg 2 563

Szofer
samotny z praktyką poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 1 905

Okazja
za udzielenie powstańcowi jakiegokolwiek posady oddam na sezon letni 3 pokoje w Puszczykowie Starym. Oferty Kurier Poznański zdg 2 253

Chłopiec
do posyłek szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 2 382

Kowal
egzaminowany, palacz odcinacz energiczny w swym zawodzie, może również prowadzić obsługę maszyn w przetwórnictwie padliny bez nalogów, szuka posady. — Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 1 790

Emigrantka
z Francji poszukuje posady pokojowej lub do wszystkiego, zna język niemiecki, francuski. Oferty Kurier Poznański zdg 2 522

Evangeliczką
osiemnastoletnia, inteligentna, 4 kl. gimn. w krytycznej sytuacji polecona, przyjmie posadę do dziecka, składu. Oferty Kurier Poznański zdg 787

Inteligentna
panienka, ładnym charakterem pisma, maszyną szuka jakiegokolwiek posady. Oferty Kurier Poznański zdg 834

Mistrz
piekarski samotny, obeznany w cukiernictwie, dzielny fachowiec poszukuje stałej posady. — Matejka, Mrowino, poczta Rokietnica, pow. Poznań. zdg 3 119

Student
Wyższej Szkoły Handlowej poszukuje posady. Kaucja. Wyższego skromne. Oferty Kurier Poznański zdg 2 650

Robotnik
kawaler, szuka posady, poważnej firmie poznań. Gwarancja bankowa 400.—. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty Kurier Poznański zdg 2 771

Inwalida
20% prosi o jakiegokolwiek łatwiejsze zajęcie, kaucja 100.—. Oferty Kurier Poznański zdg 3 015

Fomocnik
młodszy, branży kolonialnej, restauracji, wymagany język niemiecki potrzebny. Zgłoszenia podaniem pensji Kurier Poznański zdg 3 121

Panna
początkująca szuka posady w kawiarni do obsługi gości. Oferty Kurier Poznański zdg 3 164

Dziewczyna
do dzieci oraz pomocy w pracach domowych z zyciem, 16-18 lat, od 15. 5. poszukiwana. Zgłoszenia z podaniem pensji kierować do Mieczarni Ciepelskiej. — Czempin, pow. Kościan. zdg 1 801

Poważna firma
reprezentująca przetwórstwo owocowe dla fabryk wód, soków, cykierni, lodów poszukuje przedstawicieli na Poznańskie, Pomorskie. Oferty sub. „Dom Handlowy” do Tow. Reklamy Międzyzawodowej Warszawa, Marszałkowska 124. Tr 20 711

Ogrodnik
potrzebny. Zgłoszenia życiorys do Kuriera Poznańskiego zdg 2 171

Gospodyni
sympatyczna do samodzielnego prowadzenia większego gospodarstwa domowego, z dobrym gotowaniem, do młodego małżeństwa. Odpisy świadectw i wysokość wynagrodzenia do Kuriera Poznańskiego zdg 1 970

Ucznia
rzeźniczego z dobrej rodziny, przyjmie Chwaliszewo 9, skł. zdg 1 986

Do wyszynku
potrzebny od zaraz dobrze polecony pomocnik handlowy. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 1 756

Bufet
na rachunek oddam, gwarancja 100.—. Oferty Kurier Poznański zdg 1 786

Dziewczyna
uczciwa z dobrymi poleceniami potrzebna 15. 5. Sikorowa, Staszica 7. zdg 1 121

Pomocnik
ogrodnicy od zaraz względnie 15 maja. Zgłoszenia z odpisem świadectw Wincenty Dolski, Antonia Poznań 14. zdg 2 344

Piekarz
znający dobre cukiernictwo i pieczenie pierogów może się zgłosić. Oferty Kurier Poznański zdg 2 349

Stolarz
na urządzenie składowe. Adres Kurier Poznański zdg 2 856

Dziewczyna
wiejska, uczciwa, gotowaniem od zaraz, pensja 20.— zł. Zgłoszenia piśmienne Haremski, Nadleśnictwo Konradów, poczta Gieszyn, pow. Ostrów Wlkp. zdg 2 360

Posługaczka
Fredry 4, II. zdg 2 278

Propagandzistka
25-35 lat, branża spożywcza — dzielna, polecenia. Zgłoszenia z fotografią do Kuriera Poznańskiego zdg 2 277

Służąca
młoda kucharka, wszelkie prace. Matejki 40/41, — 14. zdg 2 296

Uczeń
uczennica rzeźniczna. Chwaliszewo 71. zdg 2 294

Potrzebny
młody dzielny akwizytor, artykuły pierwszej potrzeby, dobra prowizja. Zgłosz. Kurier Poznański zdg 2 504

Gospodyni
samodzielną, kat. religijną, bardzo czystą, z dobrego domu, znającą dobrą kuchnię, zaprawy, pieczenie, gospodarstwo podwórzowe, może się zaraz zgłosić na probostwo wiejskie na stałą posadę. Zgłoszenia z odpisem świadectw, życiorysem podaniem kaucji i wymaganej pensji kierować do Kuriera Poznańskiego pod zdg 2 528

Dziewczyna
zaraz. Języka 35 kolonialna zdg 2 723

Bufetowa
objęcie bufetu na własny rachunek od zaraz. Zgłoszenia pod agentura Naklo. ng 43 106

W CAŁEJ POLSCE

chętnie czytany tygodnikiem jest
tania i bezsprzecznie ciekawa

ILUSTRACJA POLSKA

Przekonaj się i Ty, kupując jeszcze dziś najnowszy nr (16)
Cena egzemplarza tylko 45 groszy.

Pracznia
poszukuje prania poza dom. — Stroma 26, m. 16. zdg 2 335

Pielęgniarka
z długoletnią praktyką u lekarza i niemowlat poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 3 130

b) Inni

Krawcowa
rutynowana szuka posady po domach. Oferty Kurier Poznański zdg 2 685

Inteligentna
poszukuje jakiegokolwiek zajęcia za małym wynagrodzeniem. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 2 709

U adwokata
poszukuje posady wladaj, kilkom językami wyszł, śred. praktyka. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 2 242 3

Pomocnik
kupiecki żelaznik, obeznany w szkole, porcelan, branży kolonialnej, sześciolatnia praktyka, z zamiłowaniem do szoferstwa, znajdujący się w oplakanych warunkach, przyjmie jakakolwiek posadę za małym wynagrodzeniem. Kaucja: zabezpieczenie hipoteczne. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 2 592 3

Podmistrz żelbetonowy
specjalista na mosty, kanały, budowę ulic, roboty na i podziemne oraz prace kafarowe, długoletnia praktyka, najlepsze świadectwa, sumienny i energiczny szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 2 307

Chłopiec
uczciwych rodziców chciałby się wyuczyć radiotechniki lub elektrotechniki. Oferty Kurier Poznański zdg 2 535

Panienska
inteligentna z dobrymi świadectwami, pisanie na maszynie, szyciem poszukuje posady od 1. 6. do składu piekarskiego, wyroczniczej lub pokojowej. Oferty Kurier Poznański zdg 2 375

Poszukuje
posady inteligentnej jako inkasent, woźny lub innego zajęcia, stawie kaucję. Oferty Kurier Poznański zdg 2 384

Wyciąc
Samodzielny czeladnik piekarski, energiczny, z gruntowną znajomością zawodową obeznany z maszynami, dobry piecowy szuka od zaraz lub później za mniejszym wynagrodzeniem kierowniczego stanowiska. Adres Zentkowski, Poznań, Lodowa 11. zdg 2 410

Szofer
na sezon letni, młodszy, sumienny, obowiązkowy, półtora roku praktyki, wykonuje wszelkie naprawy obeznany elektrycznością, własne narzędzia, dobre świadectwa, wymagania skromne szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 2 334

Sekretarz
adwokacki młodszy 8 lat praktyki poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 2 350

Młody
energiczny lat 26, poszukuje posady polowego. Jan Stefaniak, Buszewo, poczta Lubosina, Szamotuły. zdg 2 852

Kasjerka, ekspedientka
młoda, dobrej prezencji poszukuje w Poznaniu pracy, najchętniej konfekcja damska, perfumeria. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 266

Panienska
zawodu krawcowa poszukuje posady jako początkująca wyroczniczej lub do towarzyszy pani. Oferty Kurier Poznański zdg 2 310

Młoda
ziemianka poszukuje posady kasjerki lub podobnej bez fachowości. Adres Kurier Poznański zdg 2 324

Krawcowa
damska, dziecięca 1.50 dziennie szuka posady po domach. Oferty Kurier Poznański zdg 1 088

Szteperka
z 10-letnią praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 1 566

Niewiasta
z trzyletnią córeczką poszukuje jakiegokolwiek posady za mniejszym wynagrodzeniem. Oferty Kurier Poznański zdg 1 667

Wynagrodzę
osobę, która dopomoże nawskroś uczciwej panie dostać pracę w jakiegokolwiek fabryce Łaskawe oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 1 690

Wychowawczyni
samodzielną, świadectwami, lepszych domach, szycie, robotki poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 3 055

Księgowy
bilansista, długoletnia praktyka w handlu, przemysle, skarbowości, szuka posady, prowadzi księgowość, sprawy podatkowe i inne dorywczo. Przyjme administrację domów. Oferty Kurier Poznański zdg 3 057

Inteligentna
panna lat 23, zredukowana urzędnicza, poszukuje zajęcia w biurze względnie jako kasjerka. — Znam sprawy podatkowe. Jestem w przykrych warunkach materialnych, chce pracować. Oferty Kurier Poznański zdg 2 839

Piekarz - cukiernik
dobrze wykwalifikowany, kawaler. Zgłoszenia Agencja Kuriera Poznańskiego, Krotoszyń. ng 43 201

Bielizniarka
szycie mierzkielnie osobistą poscielową poszukuje posady. — Zgł. Popliński 11 m. 18. zdg 3 070

Dziewczyna
do kuchni siła kwalifikowana do kawiarni potrzebna. Oferty Kurier Poznański zdg 2 854.

Obciagaczka
czekoladek. Oferty Kurier Poznański zdg 2 690

Stróż domowy
żonaty, najchętniej rzemieślnik (slusarz-szofer) potrzebny. Apteka pod Gryfem w Gdyni. ng 42 676

Potrzebny
uczeń kowalski. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 1 175

Biuralistka
biegła księgową — stenografką z praktyką handlową potrzebną do fabryki. Zgłoszenia z fotografią i podaniem wymaganego wynagrodzenia do Kuriera Poznańskiego zdg 1 689.

Wymowne panie
potrzebne do propagandy. Osoby, możliwe z branży kolonialnej, władające językiem niemieckim i obeznane z obsługą klientów zechcą złożyć swe oferty z fotografią do Kuriera Poznańskiego zdg 1 255

Gospodyni - kucharka
do dworu uczciwa i pracowita, lubiąca drób poszukiwana 15. 5. Oferty z odpisem świadectw do Kuriera Poznańskiego zdg 2 159

Siłę początkującą
z ukończoną szkołą handlową. — język polski, niemiecki. Zgłoszenia pod zdg 2 027

Mierniczego - technika
z praktyką poszukuje. Zgłoszenia: Inż. Woliński, Poznań, Wiśniewa 52, dzwonić od Bzowej. zdg 2 157

Dyrektor gimnazjum
w mieście powiatowym, z dobrą frekwencją, z prawami publicznosci i wystarczającymi środkami egzystencji, zamieni posadę na inną o podobnych warunkach. Dyskrecja zapewniona. Zgłoszenia Kurier Poznański pod zdg 1 840

Kupiec
szuka posady za woźnego, inkasenta, gwarancja hipoteczna. — Oferty Kurier Poznański zdg 1 807

Nauczycielka
religijna, długoletnia praktyka rządowa i prywatna, językiem francuskim, niemieckim, praktycznie, teoretycznie, własnym systemem, przygotowuje (celujaco) do egzaminu do gimnazjum, udziela korepetycji, poszukuje posady. Warunek dobre traktowanie. Miejscowość obojętna. Oferty Kurier Poznański zdg 1 401

Maszynistka
język polski, niemiecki, angielski, francuski, japoński, korespondencja, stenografia przyjmie posadę poważnym przedsiębiorstwie. Oferty Kurier Poznański zdg 1 780

Uczeń
krawiecki mający rok i 2 miesiące nauki szuka dalszej z utrzymaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 2 353

Biurowy
referencje jakiegokolwiek pracy. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 441

Mistrz
piekarski karta rzemieślnicza kilkolatnia praktyka poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 2 385

Za
utrzymanie udzieli pomocy w ogrozie biurze, nauki. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 979.

Panienska
średnim wykształceniem szuka posady biurze lub składowej. Zgł. Kurier Poznański zdg 2 310

Dyrektor gimnazjum
w mieście powiatowym, z dobrą frekwencją, z prawami publicznosci i wystarczającymi środkami egzystencji, zamieni posadę na inną o podobnych warunkach. Dyskrecja zapewniona. Zgłoszenia Kurier Poznański pod zdg 1 840

Kupiec
szuka posady za woźnego, inkasenta, gwarancja hipoteczna. — Oferty Kurier Poznański zdg 1 807

Nauczycielka
religijna, długoletnia praktyka rządowa i prywatna, językiem francuskim, niemieckim, praktycznie, teoretycznie, własnym systemem, przygotowuje (celujaco) do egzaminu do gimnazjum, udziela korepetycji, poszukuje posady. Warunek dobre traktowanie. Miejscowość obojętna. Oferty Kurier Poznański zdg 1 401

Maszynistka
język polski, niemiecki, angielski, francuski, japoński, korespondencja, stenografia przyjmie posadę poważnym przedsiębiorstwie. Oferty Kurier Poznański zdg 1 780

Uczeń
krawiecki mający rok i 2 miesiące nauki szuka dalszej z utrzymaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 2 353

Biurowy
referencje jakiegokolwiek pracy. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 441

Mistrz
piekarski karta rzemieślnicza kilkolatnia praktyka poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 2 385

Za
utrzymanie udzieli pomocy w ogrozie biurze, nauki. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 2 979.

Panienska
średnim wykształceniem szuka posady biurze lub składowej. Zgł. Kurier Poznański zdg 2 310

programy radiowe

OGÓLNOPOLSKIE

Poniedziałek, 10 maja.
6.30 audycje poranne: 11.30 audycja dla szkół: a) „W puszczy nad Amazonką” — pogadanka wygłosi Arkady Fiedler (z Poznania); b) muzyka (płyty) (z Poznania); 11.57 sygnał czasu; 12.03 koncert orkiestry drohockiej pod dyr. Zygmunta Drohockiego (ze Lwowa); 12.30 „Od warsztatu do warsztatu” — aud. poświęcona rzemiosłu zegarmistrzowskiemu; 12.50 dziennik południowy; 15.00 wiadomości gospodarcze; 15.15 — pieśni holenderskie (płyty); 15.55 „Wszystkiego po trochu” — audycja dla dzieci; 16.15 „Skrzynka językowa”; 16.30 kwartet salonowy Rozgłośni Krakowskiej; 17.00 „Warszawa w czasach przedrozbiorowych” — odczyt; 17.15 „Neoromantycy niemieccy”. Wykonawcy: Niura Krasnowska — fortepian, Czesława Perenson — śpiew; 17.50 „O grubym żuku i cienkim robaku” — pogadanka przyrodnicza (z Wilna); 18.00 pogadanka aktualna; 18.10 wiadomości sportowe; 18.20 „Chwilka Mickey Mouse” — melodie z filmów Walta Disneya (płyty); 18.50 „Pamięć w maju” — pogadanka; 19.00 audycja żołnierska; 19.30 orkiestra Tadeusza Sereyńskiego (ze Lwowa); 20.15 recital wiołenczowy Dedyeriusza Danczowskiego, — przy fort. Wład. Raczkowski (z Poznania); 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 pogadanka aktualna; 21.00 „Mały Eryk” — fragment słuchowiskowy z dramatu Henryka Ibsena w opracowaniu dr. Ty-

mona Terleckiego; 21.30 trzej popularni dyrygenci jazzowi (płyty); 22.00 Koncert wieczorny. Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Czesława Lewickiego i Irena Faryaszewska — śpiew.

stulecie śmierci Johna Fielda (1752 — 1837) — zwiastuna Chopina. Wykonawcy: Maryla Jonaśówna — fortepian, Lidia Kmiltowa — I-e skrzypce, Eugeniusz Skowronski — II-e skrzypce, Mieczysław Szaleski — altówka, Zofia Adamska — wiołenczela, Ignacy Rosenbaum — fortepian; 22.25 „Egzotyzm w naszej literaturze” szkic literacki (z Krakowa); 22.40 muzyka salonowa (płyty).

WARSZAWA

Poniedziałek, 10 maja.
Warszawa II — 15.10 utwory Jana Sibeliusa (płyty); 14.35 wiadomości z życia stolicy; 14.40 muzyka rozrywkowa (płyty); 23.05 muzyka taneczna z dancingu „Cafe-Club” w Warszawie.

POZNAŃ

Poniedziałek, 10 maja.
Poznań — 13.00 koncert żywych z płyt; 13.55 przegląd gieldowy; 15.15 muzyka ludowa płyty; 15.30 życie kulturalne i społeczne Poznania; 15.35 IX. Koncert z cyklu „Wybitne indywidualności artystyczne” — Feliks Weingartner (płyty); 18.20 skrzynka ogólna; 18.30 arie i pieśni w wyk. Radziława Petera, tenor. Przy fort. pianie Władysława Raczkowski; 21.30 muzyka lekka płyty.

WOZOWIMY PROPONUJEMY

Poniedziałek, 10 maja.
17.00 Berlin. Koncert solistów (fortep. i śpiew). 17.25 Brno. Nowe książki polskie. Sztuttgart. Wesola audycja muzyczna.
19.25 „Rycerskość wieśniacza”. Mascagniego i „Pajace” Leoncavallo. 19.30 Londyn Reg. „Wesola Anglia” komedia muzyczna.
20.00 Bruksela franc. Symfonia IX Beethovena. 20.10 Brno. Koncert ork. filharmoniczny. Budapest. Koncert ork. symf. z udziałem solisty Szigeti. Koenigswust. Wesoly wieczór muzyczny. Hamburg. Wieczór Roberta Schumana. Lipsk. „Trzeba Pintos” op. Webera. 20.30 Radio Paris. Wieczór operetki. Lyon. „La Bassoche” op. Messagera.
21.00 Bruksela flam. Koncert ork. operowej z udziałem solistów. Kolonia. Wesoly wieczór. Mediolan. Koncert wokalo-instrumentalny. Wiedeń. Koncert Stow. Muzycznego. 21.25 Kopenhaga. „Mikado” op. Sullivan.
22.15 Tuluza. Melodie operetkowe. 22.20 Luksemburg. Muzyka belgijska. Wiedeń. Koncert żywych. 22.30 Koenigswust. Sobota a-moll na altówkę, gambe i klawiesz. 22.35 Kopenhaga. Kwartet smyczkowy Franka.
23.00 Praga. Preludium i Fuga Bacha na organach.
24.00 Sztuttgart i Frankfurt. — Konc. nocny (utwory Wagnera, Chopina i Czajkowskiego i innych).

MIŁOWODY

Zakład Przyrodolecznicy i Sanatorium dla sercowo chorych
Wskazania: Choroby serca i naczyń (angina pectoris, skleroza), choroby nerwowe, choroby żołądka i jelit, choroba Basedowa, artretyzm, ichtias, cukrzyca, choroby gardła i krtani, stany wyczerpania. Kuchnia dietetyczna — tanie ryzalty.
Informacje: Administracja Miłowody p. Oborniki Wlkp.
Nr 36 103

Poszukuję
rodowitej Francuzki z dobrą konwersacją na wieś do dwójga dzieci na wakacje, podać warunki. Oferty Kurier Poznański zdg 2 202

Potrzebny
chłopiec inteligentny, wysoki z dobrej rodziny Firma S. Zyga-dlewicz 27 Grudnia 6. zdg 2 847

Potrzebny
rowerzysta z kaucją silny do roz-wożenia cukrów inkasa. Zgłosze-nia Pabla. Al. Marcinkowskie-go 5. zdg 2 715

Podróżujący
na Kongresówkę i Górny Śląsk branży rowerowej potrzebny. — Zgłoszenia do Kuriera Pozn. zdg 3 053

Sila biurowa
młodsza, biegła w stenografii i pi-saniu na maszynie, z znajomo-scią języka niemieckiego poszu-kiwana. Oferty do Kuriera Po-znańskiego zdg 2 988

Z dniem 15 maja 37 r. potrzebna jest w majetn. Kąkolowo
kucharka
do samodzielnego zarządu kawa-lerskiego gospodarstwa domowe-go, 3 osoby. Wynagrodzenie mie-sięczne 25.00 zł, pościel i rezu-miki własne. Zgłoszenia pisem-ne z dołączeniem odpisów świa-dectw. Majątek leży 32 km od Poznania. zdg 23 079

Dziesięć pań
inteligentnych, wymownych po-mad 25 lat, poszukuje poważne przedsiębiorstwo handlowe zaraz za wysokim wynagrodzeniem. — Zgłoszenia z dokumentami ponie-dzialek, godz. 10—13, Cieszkow-skiego 7, m. 5. Pg 27 536-55.135

Bufetowa
od 15. 5. potrzebna, kaucja, rów-nież dziewczyna na posługę su-mienna i pracowita. Pocztowa 29, Kawiarnia Kupiecka. zdg 3 160

Służąca
gotowaniem do wszystkiego zaraz. Górna Wilda 54, m. 6. zdg 3 163

Dziewczyna
potrzebna do dzieci, lekkich prac domowych. Adres Kurier Pozn. zdg 3 060

Panna
do rzeźnictwa. Zgłoszenia ulica Grobla 14, m. 3, o godz. 8 wiecz. zdg 3 081

Uczennica
potrzebna. Krawiectwo damskie. Marcina 47 — 5. zdg 3 094

Dziewczyna
młodsza potrzebna do wszystkie-go, Piekary 5 skład. zdg 3 131

Potrzebny
służący-szofer kawaler, do dworu. Odpisy świadectw przelać do maj. Popowo-Podlesne, poczta Mieleszyn pow. Gniezno. zdg 3 136

TEATRY

Poznań, sobota, 8. 5.
TEATR POLSKI: Sobota, 8. 5. „Nieżyłka transakcja”.
Niedziela, 9. 5. godz. 16: „Gdzie diabeł nie może”.
Niedziela, 9. 5. godz. 20: „Nie-żyłka transakcja”.

TEATR WIELKI: Sobota, 8. 5. „Aida”.

Niedziela, 9. 5. o godz. 15: „Ptasz-nik z Tyrolu”.
Niedziela, 9. 5. godz. 20: „Cze-terech Gburów”.

Poniedziałek, 10. 5. „Ptasznik z Tyrolu”.
CYRK STANIEWSKICH uli-ca Franciszka Katakczaka. Pro-gram światowych atrakcji. Co-dziennie dwa przedstawienia. Go-dziny 4.30 po południu i 8.30 wie-czorem

KINA

Poznań, sobota, 8. 5.
APOLLO: „Ty co w Ostrej świe-cisz Bramie”.
CORSO: „Pat i Patachon jako jeźdźcy”.
GLORIA: „Mayerling”.
GWIAZDA: „Don Bosko”.
METROPOLIS: „Ty co w O-strej świecisz Bramie”.
OSWIATOWE T. C. L.: „Mały buntownik”.
RENAISSANCE: „Mściwy jeź-dziec”.
SŁOŃCE: „Złoty skarb”.
SFINKS: „Król Kobiet”.
SWIT: „Legia Zatrzaćców”.
TECZA-Lazarz: „Rok 2 000”.
TECZA-Wilda: „Królewska Faworyta”.
WILSONA: „Peter Ibbetson”.

Przedpłata

na miesiąc maj 1937 roku za ośm wydań razem w Poznaniu w ekspedycji z 3.20, w agencjach w mieście z 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu z 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4.10, kwartalnie z 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce z 5.00, w innych krajach z 7.00—9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie piśma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną, część numeru z reklamami i ogłoszeniami poświęconymi danej uroczystości
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72

Kucharka
umiejąca dobrze gotować oraz do wszelkich prac domowych po-trzebna zaraz na wyjazd do Kep-na. Oferty Kurier Poznański zdg 2 582

Maszyniarki
potrzebne z własną maszyną kra-wiecką. Czartoria 8, m. 12. zdg 3 045

Chłopak
potrzebny. Składnica opalowa — „Calor”. Kreta 9. zdg 3 059

Sprzedawców
na pokupny artykuł poszukuje. Piłsudskiego 22, m. 2, od 10—12. zdg 2 790

2 uczni
porządnych rodzin, pragnących wyuczyć się blacharstwa — de-karstwa — przyimie. Ign. Man-dowski — Poznań, Grobla 3 — dyplomowany mistrz blacharski. dg 23 073

Krawcowa
i dziewczyna zaraz potrzebna. ul. Młyńska 12, Restauracja. zdg 2 789

POWAŻNY KUPIEC
z wyższym wykształceniem, posiadający rozległe stosunki w stolicy przyjmie
przedstawicielstwo na Warszawę
solidnej firmy chrześcijańskiej. Łaskawe propozycje uprasza się adresować do Adm. Kuriera Pozn. zdg 26 932

Książkowy
z branży zubożonej, oboznany do-kładnie z wszelkimi pracami bio-rowni, potrzebny od 1 czerwca względnie 1 lipca. Również mo-że się zgłosić uczeń z odpowied-nim wykształceniem. dg 23 076

Przychodnia
do dziecka niemieckie szczyte za-raz. Oferty Kurier Poznański zdg 2 793

Nowa Apteka
w Kępnie poszukuje zastępcy na kilka tygodni. dg 23 077

Ogrodnik
kawaler, potrzebny od zaraz. — Kucz, Zabikowo. zdg 2 740

Przychodnia
chcetni i pracowita. Górna Wil-da 42, m. 11. zdg 2 627

Kursy
haftu Toledo białego kolorowego udzielam nowym systemem oso-bom pragnącym zarobkować. — Strzelecka 33 — 7. zdg 2 994

Panience
starszej dam stała posada 300 zł. gotówki wymagane. Adres Ku-rier Poznański zdg 3 182

Marszantka
potrzebna od zaraz, zgłoszenia z odpisami świadectw z podaniem pensji i fotograf. przelać — H. Ostojka Wieluń, woj. łódzkie. dg 23 084

Marszantka
samodzielną, stałe. Oferty Ku-rier Poznański „55.140c” Pg 27 533-55 104c

Kucharz
kawaler z dobrym poleceniem i świadectwami. Zgłoszenia piś-mienne. Hr. Kurnatowska Maj. Kotowo p. Granowo. zdg 2 966

Potrzebny
ogrodnik zaraz Aleje Żeromskie-go 24. zdg 3 075

Londyńska
Maszalarska poleca wesoly wie-czór. Ceny zniżone. Orkiestra. Dancing. zdg 2 615

Reklamowa sprzedaż
rowerów „Prima” z piasta, sys-tem „Torpedo” komplet 78,— Gramofony 43,— płyty nowości 90 gr poleca od 38 lat firma

Centrum Kamiński,
Poznań, Stary Rynek 13/14. Ng 42 231/2

Służąca
do wszystkiego najchętniej z pro-wincji potrzebna od zaraz. Szew-ska 9, m. 1. zdg 3 144

Fryzjerka
do wszystkiego potrzebna. — Fryzjer na stałe, uczennica, uczeń. Libelta 13. zdg 3 141

Potrzebna
domowa krawcowa. 27 Grudnia 10, m. 4. zdg 3 156

Radioaparaty
wszystkich typów do 18 miesięcy spłat przy wpłacie zł 15 —. Po-życzki Państwowe 100 za 100.

Centrum Kamiński,
Poznań, St. Rynek 13/14 Ng 42 229/30

Palmarium
Półwiejska 5. Najtańszy lokal rozrywkowy miło i weselo do ra-na. zdg 2 825

Fonoplastyczny odbiornik
Telefunken
najlepiej i naj-korzystniej kupisz w firmie

Radiolavox
Poznań. Ratajczaka 14
Przyjmujemy pożyczki państwo-we 100.— za 100.— n 42 796

Mandoliny, gitary,
skrzypce, struny i przybory naj-taniej. Lira, Podgórna 14. dg 22 959-960

Żyrandole,
oraz wszelkie oświetlenia w wiel-kim wyborze. Przyjmujemy asy-gnaty „Kredyt”

Idaszak i Walczak
Poznań, św. Marcin 13 przy Ra-tajczaka. Pg 25 942-4,85

29. ROZRYWKA
Aparaty
sieciorne, bateryjne, najpoważ-niejszych fabryk do 18 rat

Detektory
z głośnikiem o bardzo wielkiej sile.

Żyrandole,
oraz wszelkie oświetlenia w wiel-kim wyborze. Przyjmujemy asy-gnaty „Kredyt”

Idaszak i Walczak
Poznań, św. Marcin 13 przy Ra-tajczaka. Pg 25 942-4,85

MEBLE solidne - piękne - tanie
W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE
Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134
W czasie Targów wystawa w Składzie Fabrycznym Górna Wilda 134 ng 43 095

Potrzebni
akwizytor (ka). Działuńskich 7 — 9. zdg 3 034

Specjalista
na rysory samochodów, powo-zów. Oferty Kurier Poznański zdg 3 011

Służąca
zaraz gotowaniem bez prania. Sta-szica 8 m. 11. zdg 2 926

Służąca
uczciwa, gotowaniem, do wszyst-ku, własna pościel od 15 — 5. Focha 36 — 4. zdg 3 062

Kino
Tecza Wilda. Królewska fawo-ryta. zdg 2 622

„Edenie”
zabawisz się jedynie. Koncert — dancing. Plac Działowy 11. Pg 27 476-55,54

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami: poczynni 200 gr. wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 13.30, w nocy wypadkach technicznych do godz. 10.45, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej) 100 słów w tem 5 nagłówek. słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami: poczynni 200 gr. wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 13.30, w nocy wypadkach technicznych do godz. 10.45, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej) 100 słów w tem 5 nagłówek. słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną, część numeru z reklamami i ogłoszeniami poświęconymi danej uroczystości
P. K. O. Poznań nr. 200-149

Erbedont
ELIKSIR · PROSZEK i PASTA
DO ZĘBÓW

R. Barcikowski S. A. Poznań

Lampy elektryczne
z trwałym polyskiem niklochro-mowane, prace bronzownicze naj-korzystniej wprost z wytwórni

Skrzypczak
Poznań, św. Marcin 27. tel. 29-95 zdg 99 112

Majówki
uprzyjemnia — walizkowy gramofon płyty — najnowsze szlagiery

Szewska
20. zdg 2 519

Londyńska
Maszalarska poleca wesoly wie-czór. Ceny zniżone. Orkiestra. Dancing. zdg 2 615

Reklamowa sprzedaż
rowerów „Prima” z piasta, sys-tem „Torpedo” komplet 78,— Gramofony 43,— płyty nowości 90 gr poleca od 38 lat firma

Centrum Kamiński,
Poznań, Stary Rynek 13/14. Ng 42 231/2

Służąca
do wszystkiego najchętniej z pro-wincji potrzebna od zaraz. Szew-ska 9, m. 1. zdg 3 144

Fryzjerka
do wszystkiego potrzebna. — Fryzjer na stałe, uczennica, uczeń. Libelta 13. zdg 3 141

Potrzebna
domowa krawcowa. 27 Grudnia 10, m. 4. zdg 3 156

Radioaparaty
wszystkich typów do 18 miesięcy spłat przy wpłacie zł 15 —. Po-życzki Państwowe 100 za 100.

Centrum Kamiński,
Poznań, St. Rynek 13/14 Ng 42 229/30

Palmarium
Półwiejska 5. Najtańszy lokal rozrywkowy miło i weselo do ra-na. zdg 2 825

Fonoplastyczny odbiornik
Telefunken
najlepiej i naj-korzystniej kupisz w firmie

Radiolavox
Poznań. Ratajczaka 14
Przyjmujemy pożyczki państwo-we 100.— za 100.— n 42 796

Mandoliny, gitary,
skrzypce, struny i przybory naj-taniej. Lira, Podgórna 14. dg 22 959-960

Żyrandole,
oraz wszelkie oświetlenia w wiel-kim wyborze. Przyjmujemy asy-gnaty „Kredyt”

Idaszak i Walczak
Poznań, św. Marcin 13 przy Ra-tajczaka. Pg 25 942-4,85

29. ROZRYWKA
Aparaty
sieciorne, bateryjne, najpoważ-niejszych fabryk do 18 rat

Detektory
z głośnikiem o bardzo wielkiej sile.

Żyrandole,
oraz wszelkie oświetlenia w wiel-kim wyborze. Przyjmujemy asy-gnaty „Kredyt”

Idaszak i Walczak
Poznań, św. Marcin 13 przy Ra-tajczaka. Pg 25 942-4,85

MEBLE solidne - piękne - tanie
W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE
Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134
W czasie Targów wystawa w Składzie Fabrycznym Górna Wilda 134 ng 43 095

Potrzebni
akwizytor (ka). Działuńskich 7 — 9. zdg 3 034

Specjalista
na rysory samochodów, powo-zów. Oferty Kurier Poznański zdg 3 011

Służąca
zaraz gotowaniem bez prania. Sta-szica 8 m. 11. zdg 2 926

Służąca
uczciwa, gotowaniem, do wszyst-ku, własna pościel od 15 — 5. Focha 36 — 4. zdg 3 062

Kino
Tecza Wilda. Królewska fawo-ryta. zdg 2 622

„Edenie”
zabawisz się jedynie. Koncert — dancing. Plac Działowy 11. Pg 27 476-55,54

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami: poczynni 200 gr. wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 13.30, w nocy wypadkach technicznych do godz. 10.45, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej) 100 słów w tem 5 nagłówek. słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami: poczynni 200 gr. wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 13.30, w nocy wypadkach technicznych do godz. 10.45, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej) 100 słów w tem 5 nagłówek. słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną, część numeru z reklamami i ogłoszeniami poświęconymi danej uroczystości
P. K. O. Poznań nr. 200-149

„Gwiazda”
od soboty, 8 b.m. wielka operet-ka Jana Straussa

Baron Cygański
zdg 2 556

Nasze atuty:
12 złotych miesięcznie Pożyczki Pań-stwowe 100 za 100

Radiomechanika
św. Marcin numer 25

Uwaga! Wystawiamy na Targach
Poznańskich. ng 41 893/4

Masz zamiar nabyć aparat Radiowy
udaj się z pełnym zaufaniem do firmy

„Lira”
Podgórna 14, Plac Świętokrzyski, Długoterminow. raty, czolowych firm, fachowa obsługa, bezpłatne porady, demonstracje, zamieniam stare na nowe. Pożyczki Państ-wowe. dg 22 958

Roxy
koncert dancinr miejsce spotkań Marsz. Focha 23. zdg 2 953/4

Rest. „Gambirius”
Kantaka 7
telefon 10-26. Obiady na maśle 90 gr, kolacje od 50. Dobrze piek-nowane napoje. Wyborna ku-chnia od 19-tej do 3 rana dancing. zdg 2 986

Rok 2000
kino Tecza Lazarz. zdg 3 039

„Król kobiet”
oszałamiający przepech gigantyczne arcydzieło Kinoteatr

„Sfinks”
zdg 2 895

Kucharka
do pensjonatu potrzebna. Mar-szałka Focha 121, m. 2. zdg 2 888

Targi Poznańskie
się kończą, kto chce wykorzystać ostatnie chwile spędzenia przy-jemnego wieczoru niech wstąpi do Restauracji — Winiarni

Savoy
ulica Szewska 9

Szweska 9
Orkiestra. Dancing do rana! Do-brze piek-nowane napoje. Wła-sciiciel Walenty Kałek. zdg 3 148

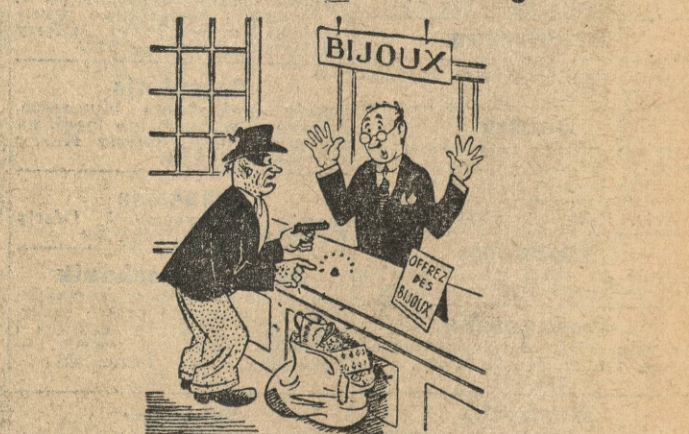
Prywatna Szkoła Powszechna
im. Marii Brownsford Ogrodowa 12 — Małopolska 12. Wpisy co dzień 12—1, 16—17, 12—1. dg 22 754

„Kapelusz”
modnie przefasonowany odświe-żony zastąpi nowy Tanie kape-lusze na składzie. Polska Wy-twórnia Kapeluszy. 27-go Grud-nia 2 podwórze. zdg 85 552

POŃCZOCHY NAJTRWAŁSZE
tylko z firmy „Pani” Al. Marcinkowskiego 13

Przyjmuje się asygnaty Kredyt. dg 23 070

Humor zagraniczny

— Za ten brylant płacę, bo to będzie prezent dla mojej żony. (M)

(Ric et Rac, Paryż).